

НИКИ ФРЕНЧ В ЗДРАЧА НА ВТОРНИК

Част 2 от „Фрида Клайн“

Превод от английски: Антоанета Тошева, 2016

chitanka.info

На Франсис и Джулия

1

Маги Бренан ту вървеше, ту подтичваше по „Детфорд Чърч стрийт“. Тя говореше по телефона, като едновременно с това четеше документите от една папка и търсеше адреса в пътеводителя на Лондон. Беше вторият ден от седмицата, а тя вече изоставаше с два дни от графика си. Освен това той не включваше случаите на колежката ѝ, излязла в продължителен отпуск по болест, които ѝ бяха прехвърлили.

— Не — каза Маги в слушалката и погледна часовника си. — Ще се опитам да дойда на съвещанието, преди да сте приключили.

Тя сложи телефона в джоба си. Мислеше си за проверката, която току-що беше направила. Тригодишно дете с наранявания. Подозрителни синини, бе казал лекарят от „Спешна помощ“. Маги разговаря с майката, огледа внимателно детето и се разходи из апартамента, в който живееха. Беше мизерен, влажен и студен, но не и опасен. Майката каза, че няма интимен приятел, а Маги провери банята и не откри самообръсначка. Майката упорито твърдеше, че момченцето е паднало по стълбите. Това беше обичайното обяснение на хората, които малтретираха децата си, но пък, от друга страна, тригодишните наистина падаха по стълбите. Тя прекара там десет минути, но и десет часа да беше останала, нямаше да има особена разлика. Ако изведеше детето от семейството, с това най-вероятно щеше да осуети подвеждането на майката под съдебна отговорност и щеше да си навлече дисциплинарно наказание. Ако не изведеше детето и после се установеше, че е починало, щеше да се проведе полицейско разследване, нея щяха да я уволнят и може би щяха да ѝ повдигнат съдебно обвинение. Ето защо Маги обяви случая за приключен. Нямаше непосредствена причина за тревога. Вероятно нищо особено нямаше да се случи в бъдеще.

Тя се взря по-отблизо в пътеводителя. Ръцете ѝ бяха замръзнали, защото си забрави ръкавиците, а краката ѝ се бяха намокрили в евтините ботуши. И преди беше ходила в този хостел, но така и не

можеше да се сети къде точно се намира. „Хауърд стрийт“ беше малка сляпа улица, забутана някъде край реката. Наложих да си сложи очилата, след което прокара пръст по картата и накрая я откри. Да, точно така, уличката се намираще на няколко минути път пеша. Тя се отклони от булеварда и неочаквано се озова до един църковен двор.

Облегна се на оградата и се зачете в досието на жената, която трябваше да посети. Нямахме кой знае колко информация. Мишел Дойс. Родена през 1959-а. Документ за изписване от болницата с копие до социалните служби. Формуляр за настаняване в хостела, формуляр за оглед и оценка. Маги прелисти съдържанието на папката: никакъв близък роднина. Дори не ставаше ясно защо е била хоспитализирана, въпреки че самото название на болницата подсказваше, че там се лекуват пациенти с психични проблеми. Още сега можеше да предскаже резултатите от огледа и оценката: депресивна и неадекватна жена на средна възраст, която се нуждае от покрив и от някого, който да я навестява, за да не се скита безцелно по улиците. Маги погледна часовника си. Днес нямаше да има време за обстойна преценка на обстоятелствата. Щеше да успее да направи първоначален оглед, за да се увери, че за Мишел няма пряка опасност и че се храни — стандартната процедура.

Тя затвори папката, отдалечи се от църквата и скоро се озова в жилищен комплекс. Някои от апартаментите бяха запечатани, с приковани към вратите и прозорците метални плоскости, но повечето бяха обитаеми. На един от вторите етажи от някаква врата излезе момче, което се разходи по балкона, пъхнало ръце в джобовете на дебелия си яке. Маги се огледа наоколо. Очевидно нямаше защо да се притеснява. Беше вторник сутрин и повечето от опасните индивиди все още спяха. Тя сви зад ъгъла и прочете адреса, който си беше записала в бележника. Апартамент 1, „Хауърд стрийт“ №3. Да, сега си спомни. Беше странна на вид къща, която като че ли беше построена от същите материали, както околните жилищни блокове и която се рушеше наравно с тях. Въпросният хостел не беше истински хостел, а къща, чийто собственик я отдаваше под наем на ниска цена. Хората биваха настанявани там, докато социалните служби решаваха какво да правят с тях. В повечето случаи ги настаняваха другаде, а понякога ги забравяха. Имаше места, които Маги посещаваше само с придружител,

но за този хостел не беше чувала нищо притеснително. Обитателите му представляваха опасност най-вече за самите себе си.

Тя погледна към къщата. На втория етаж се виждаше счупен прозорец, закрит с кафяв картон. Отпред имаше малка, посипана с дребен чакъл градинка, а отляво покрай къщата минаваше тясна алея. До входната врата беше оставена пълна торба с боклук, която се бе прокъсала, но това бе само част от мръсотията, която цареше наоколо. Маги си записа нещо в бележника. Отстрани на входа имаше пет звънеца, които не бяха обозначени с надписи. Тя натисна най-долния веднъж, после още веднъж. Не можа да разбере работи ли. Тъкмо се чудеше дали да потропа с юмрук по вратата, или да погледне през прозореца, когато чу глас. Обърна се и точно зад себе си видя един мъж. Той беше слаб и изпит, с къдрава рижа коса, вързана на конска опашка, а по лицето му имаше пиърсинги. Тя се отдръпна встрани, когато видя кучето му — дребна порода, която официално беше забранена за отглеждане, въпреки че откакто слезе на гарата в Детфорд^[1], беше видяла три такива кучета.

— Спокойно, той е добър — каза човекът. — Нали така, Бъз?

— Тук ли живеете? — попита го Маги.

Мъжът я изгледа подозрително. Едната му буза потрепваше. Маги извади от джоба си ламинираната си служебна карта и му я показа.

— Аз съм от социалните служби — обясни му тя. — Идвам на посещение при Мишел Дойс.

— А, жената от първия етаж? — каза мъжът. — Напоследък не съм я виждал. — Той се пресегна и отключи вратата. — Ще влезете ли?

— Да, моля.

Мъжът само сви рамене.

— Хайде, Бъз — подвикна той. Маги чу топуркането на кучето и двамата изчезнаха нагоре по стълбите.

Когато влезе във входа, я блъсна остра миризма на мухъл, мръсотия, пържена храна, кучешки изпражнения и на още нещо, което не можа да определи. От вонята очите ѝ се насълзиха. Тя затвори входната врата след себе си. Преди това явно е било входното антре на фамилна къща. Сега там бяха струпани палети, кутии с боя, няколко найлонови торби, стар велосипед без гуми. Точно срещу нея започваше

стълбището. От лявата му страна имаше врата, от която по-рано се е влизало във всекидневната, но сега беше закована. Маги продължи по-нататък, където имаше друга врата. Почука силно и се ослуша. Отвътре се чу шум, после нищо. Отново почука няколко пъти и зачака. Чу се щракане и вратата се отвори. Маги показа служебната си карта.

— Мишел Дойс? — попита тя.

— Да — кимна жената.

На Маги ѝ беше трудно да определи защо изглеждаше странно. Беше чиста, косата ѝ — добре пригладена, ала прекалено старателно — като на малко момиче, което я е намокрило, после я е сресало и тя е залепнала за главата му. Скалпът на жената прозираше през тънките косми. Лицето ѝ бе гладко и розово, оброчено от прилепналите кичури. Яркочервеното ѝ червило излизаше от очертанията на устните ѝ. Беше облечена с размъкната избеляла рокля на цветя. Маги се представи и отново протегна ръка с картата си.

— Исках да проверя как сте, Мишел. Как се чувствате? Добре ли сте?

Жената кимна с глава.

— Може ли да вляза? — попита Маги. — Бих искала да се уверя, че всичко е наред.

Тя пристъпи навътре и извади бележника си. Първото ѝ впечатление беше, че Мишел поддържа жилището си чисто. Очевидно се хранеше добре. Беше контактна. Маги огледа малкото олющено преддверие. Разликата между него и входното антре на къщата беше впечатляваща. Обувките бяха старателно подредени, на закачалката висеше палто. В единия ъгъл имаше кофа и подочистачка.

— Откога живеете тук, Мишел?

Жената сбърчи чело.

— Тук ли? От няколко дни.

В документа за изписване от болницата беше посочена датата 5 януари, а днес беше първият ден на февруари. Но подобно нарушение на паметта не беше изненадващо. Докато стояха там, Маги чу шум, който не можа да определи. Може би беше от уличния трафик или от включена прахосмукачка на горния етаж, или от прелитащ самолет. Зависеше от разстоянието, от което идваше. Усещаше се и миризма, подобна на миризмата от развалена храна. Тя погледна нагоре: електричеството работеше. Трябваше да провери дали Мишел има

хладилник. Но по вида ѝ можеше да се съди, че засега нещата бяха наред.

— Може ли да огледам наоколо, Мишел? — попита Маги. — Искам да видя дали всичко е както трябва.

— Искате да се запознаете с него ли?

Маги се озадачи. В документите не пишеше нищо такова.

— Имате си приятел? Бих се радвала да се запозная с него.

Мишел пристъпи напред и отвори вратата към помещение, което би трябвало да е една от задните стаи на къщата, далеч от улицата. Маги я последва и в същия миг нещо я блъсна в лицето. Отначало си помисли, че е облак прах. После реши, че мотрисата на подземната железница излиза на повърхността и пръска наоколо ситен чакъл. В същото време шумът се усили и тя осъзна, че това беше гъст рояк мухи, които бръмчаха и се блъскаха в лицето ѝ.

Маги се стресна от вида на мъжа, седнал на дивана. Възприятията ѝ се забавиха и деформираха, сякаш се намираше дълбоко под водата или пък сънуваше. Объркана, тя се зачуди защо човекът е облечен с толкова странен водолазен костюм — син, на петна, на места пропукан, на други съдран, и защо очите му бяха жълти и помътнели. После изведнъж започна да търси трескаво телефона си, изпусна го, но пръстите ѝ отказаха да ѝ се подчиняват и не искаха да го вдигнат от зацапания килим — беше осъзнала, че това не е никакъв костюм, а голото, подуто и гниещо тяло на един мъртъв от доста време човек.

---

[1] Район в Югоизточен Лондон, в миналото известен със своите докове и кралска корабостроителница. — Бел.прев. ↑

2

— Февруари трябва да бъде забранен със закон — каза Саша, заобикаляйки една локва.

Тя и Фрида вървяха по улица, застроена с модерни офис сгради, които с височината си закриваха небето и правеха мрачния ден да изглежда още по-мрачен. Всичко наоколо тънеше в цветовете на стара фотография — черно, сиво и бяло. Сградите блестяха в различни нюанси на сивото, небето беше мразовито и безцветно, а минувачите — повечето мъже, стиснали в едната ръка тънко куфарче с лаптоп, а в другата готов за разпъване чадър — бяха облечени в костюми и палта в строги тъмни тонове. Само червеният шал около врата на Фрида беше като ярко петно в безличната картина.

Фрида крачеше бързо и Саша, въпреки че беше по-висока от нея, трябваше да подтичва, за да не изостава.

— А също и вторниците — продължи тя. — Февруари е най-неприятният месец в годината, по-неприятен и от януари, а вторник е най-неприятният ден от седмицата.

— Това не се ли отнася за понеделник?

— Не, вторниците са по-неприятни. Как по-точно да се изразя... — Саша млькна за малко, опитвайки се да намери най-подходящите думи. — В понеделник все едно скачаш в леденостудена вода и това по някакъв начин те възбужда. Във вторник все още си във водата, но възбудата вече е преминала и на теб просто ти е студено.

Фрида я погледна и забеляза, че кожата ѝ е побледняла от зимния мраз, което я правеше да изглежда по-крехка от обичайното, макар че нищо не беше в състояние да скрие необикновената ѝ красота — нито дебелото палто, в което се бе сгушила, нито вързаната ѝ в стегната опашка тъмноруса коса.

— Напрежение в работата?

Те завиха покрай един вино бар и се отправиха към „Канън стрийт“, сред шума на червените автобуси и такситата. Започна да ръми.

— Не съвсем. Просто имахме съвещание, което продължи ненужно дълго, защото някои хора обичат да слушат собствения си глас. — Саша внезапно спря и се огледа наоколо. — Мразя тази част от Лондон — каза тя без злоба, като че ли едва сега бе забелязала къде се намират. — Когато ми предложи да се разходим, помислих, че ще бъде край реката или в някой парк. Тук е доста необичайно място за разходка.

Фрида забави ход. Двете вървяха край заградена тревна площ, неподдържана, обрасла с коприва и избуяли храсти.

— Някога тук имаше църква — каза тя. — Нея отдавна я няма, както и църковния двор. Но този малък парцел е оцелял и е напълно забравен сред всичките тези офис сгради. Една останка от миналото.

Саша надникна през оградата и видя купищата фасове.

— А сега хората идват тук да изпушат по една цигара.

— Когато бях малка, на седем или осем години, баща ми ме доведе в Лондон.

Саша се вгледа внимателно във Фрида: досега никога не беше споменавала нищо за семейството си, нито беше споделяла спомени от детството си. През тази година и нещо, откакто се познаваха, тя беше разказала на Фрида почти всичко за живота си — за отношенията с родителите си и с безотговорния си по-малък брат, за любовните си авантюри, за приятелствата си; неща, които бе крила дълбоко в себе си, изведнъж излязоха наяве. Личният живот на Фрида обаче си остана загадка.

Двете се бяха запознали преди повече от година. Саша беше потърсила помощ от Фрида в качеството си на пациент. Тя все още си спомняше онзи първи и единствен сеанс, когато беше разказала на Фрида шепнешком, избягвайки съсредоточения ѝ поглед, как беше спала с психотерапевта си. Или по-точно — как психотерапевтът ѝ беше спал с нея. Като истински акт на откровение мръсната ѝ тайна изпълни тихата стая, а Фрида, леко наведена напред, с внимание и съчувствие бе прогонила обидата и срама, стаени в душата ѝ. Саша си беше тръгнала изтощена, но пречистена. Едва по-късно научи, че веднага след сеанса Фрида е отишла в ресторанта, където психотерапевтът вечерял с жена си, и му забила юмрук в лицето, предизвиквайки хаос и оставяйки след себе си изпочупени чаши и чинии. После се беше озовала в полицейския участък с бинтована

ръка, но колегата ѝ не беше пожелал да подаде жалба срещу нея и беше заплатил всички щети в ресторанта. Не след дълго Саша, която беше специалист по генетика, ѝ върна жеста, като направи тайно ДНК анализ на улика, която Фрида на своя глава беше донесла от полицейското управление. Двете се сприятелиха, но приятелството им беше доста необичайно. Фрида никога не говореше за чувствата си. Тя нито веднъж не спомена бившия си приятел Санди, откакто той замина да работи в Америка, и единствения път, когато Саша я попита за него, Фрида ѝ отвърна със смразяваща любезност, че не ѝ се говори на тази тема. Предпочиташе да обсъждат някакво произведение на архитектурата или да разкаже малко известен факт за Лондон, на който случайно се бе натъкнала. От време на време канеше Саша да посетят някоя изложба или ѝ се обаждаше да я пита дали е свободна, за да излязат да се поразходят. Саша никога не ѝ отказваше. Отменяше интимна среща или излизаше от работа, за да последва Фрида из лондонските улици. Тя чувстваше, че по този начин Фрида изгражда приятелско доверие помежду им и че придружавайки я в тези обиколки, като че ли отнемаше голяма част от самотата на приятелката си.

Сега изчака Фрида да продължи, не искаше да бъде настоятелна.

— Двамата отидохме до Спитълфийлдс Маркет и той изведнъж ми каза, че под краката ни има огромна яма, в която са били погребани телата на стотици хора, покосени от Черната смърт^[1]. Правили са изследвания на зъбите на някои от намерените под пазарището скелети.

— Защо не те е завел в зоологическата градина? — попита Саша. Фрида поклати глава.

— Не обичам подобни места. Е, има много други, които човек би могъл да посети. Но и днес все още съществуват едновременшни кътчета, забравени от всички, необичайни местенца тук и там, както и средновековни улици с чудати имена: „Треднийдъл стрийт“, „Уордроуб Терас“, „Каукрос стрийт“, „Мемърийс & Гостс“.

— Звучи ми като психотерапия.

Фрида ѝ се усмихна.

— Нали? А, наблизно има нещо, което искам да ти покажа.

Те се върнаха обратно на „Канън стрийт“ и се спряха срещу гарата, край желязната клетка, монтирана в стената.

— Какво е това вътре?

— Лондонският камък.

Саша го погледна със съмнение: безличен къс варовик, грозен и шуплест — напомняше ѝ на онези ръбести камъни на плажа, върху които стъпваш, за да изчистиш пясъка от краката си, преди да си нахлузиш обувките.

— За какво служи?

— Той ни закриля.

Саша се усмихна учудено.

— В какъв смисъл?

Фрида посочи издялания до него надпис:

„Докато Камъкът на Брут остане непокътнат, Лондон ще живее и процъфтява“.

— Смята се, че той е сърцето на града, мястото, откъдето римляните са измервали разстоянието до всички точки на провинция Британия. Някои вярват, че притежава мистична сила. Никой не знае със сигурност истинския му произход — дали е бил използван от друидите^[2] или от римляните. Може би е древен олтар или камък за жертвоприношения, или пък окултен център.

— Ти вярваш ли на тези легенди?

— Харесва ми, че е вграден в стената на магазин и повечето хора минават край него, без да го забележат — ако бъде премахнат, никога няма да бъде намерен, защото изглежда като най-обикновен камък. Но означава точно това, което ние искаме да означава^[3].

Те помълчаха известно време, а после Саша сложи облечената си в ръкавица ръка на рамото на Фрида.

— Каж ми, ако някога имаш грижи и тревоги, би ли го споделила с друг човек?

— Не знам.

— Би ли го споделила с мен?

— Може би.

— Е, просто искам да знаеш, че винаги можеш да ми се довериш. Това е всичко. — Тя се почувства неловко от емоцията в гласа си. —

Държах да ти го кажа.

— Благодаря ти — гласът на Фрида не изразяваше нищо.

Саша махна ръката си и те се отдалечиха от камъка. Въздухът бе станал още по-мразовит, а небето — още по-безцветно, като че ли всеки миг щеше да завали сняг.

— След половин час имам пациент — каза Фрида.

— Само още нещо.

— Да?

— Става дума за утре. Сигурно се притесняваш. Надявам се всичко да мине добре. Ще ми се обадиш ли, когато приключите?

Фрида само сви рамене. Саша я проследи с поглед, докато се отдалечаваше — елегантна и красива. Скоро се изгуби в тълпата.

---

[1] Чумна епидемия, върлувала в Лондон от 1665-а до 1666-а г. и отнела живота на 100 000 души. — Бел.прев. ↑

[2] Най-висшата каста жреци на келтските племена, населявали Британските острови преди завладяването им от римляните. — Бел.прев. ↑

[3] Означава точно това, което ние искаме да означава — реплика на Хъмпти Дъмпти. — Бел.ред. ↑

3

Детектив Ивет Лонг пристигна малко преди Карлсън. Беше получила телефонното обаждане само преди петнайсет минути, но на улицата вече се беше събрала малка тълпа: деца, които би трябвало да са на училище, млади майки с бебета в колички, мъже, които не бързаха никъде. Студът хапеше, но много от тях не носеха нито палта, нито ръкавици. Изглеждаха възбудени, в очите им се четеше любопитство. Две полицейски коли бяха паркирани пред № 3, беше опъната и лента. Точно зад нея слаб кокалест мъж с рижа конска опашка крачеше нетърпеливо напред-назад, следван от куче с широк гръден кош. От време на време то сядаше и се прозяваше, а от устата му капеха лиги. Зад лентата имаше още един мъж, ужасно дебел, под чиято тениска се очертаваха внушителни гънки от тлъстини. Той стоеше неподвижен и попиваше потта от челото си, все едно беше разгарът на лятото, а не мразовитият февруари. Ивет паркира колата и докато отваряше вратата, от къщата излезе детектив Крис Мънстър, притиснал кърпичка към устата си.

— Къде е жената, която го е открила?

Мънстър свали носната кърпа и я прибра в джоба си. С видимо усилие овладя позивите за повръщане.

— Извинявай. Дойде ми в повече. Тя е там. — Той кимна към жена на средна възраст от африкански произход, която седеше на тротоара, скрила лице в шепите си. — Чака ни, за да разговаряме с нея. Жената, в чието жилище са го открили, е в колата с Мелани. Не спира да говори за чай. Криминалистите пътуват насам.

— Карлсън също.

— Добре. — Мънстър сниши глас. — Как е възможно да живеят по този начин?

Ивет и Карлсън обуха хартиени калцуни. Той ѝ кимна окуражително и сложи длан на кръста ѝ, подкрепяйки я. Тя си пое

дълбоко въздух.

По-късно Карлсън щеше да се опита да разграничи и подреди впечатленията си, но сега бе завладян от смесица от усещания: гледки, миризми и гадене, от което се изпотиха. Двамата с Ивет нагазиха в боклука и кучешките изпражнения, острата сладникава смрад сякаш полепна по гърлата им. Продължиха към вратата, която не беше закована. Влязоха вътре и се озоваха в друга вселена, все едно бяха в библиотека, където всичко бе старателно каталогизирано и поставено на правилното място. Три чифта стари обувки, подредени едни над други; лавица с кръгли камъни; друга лавица с кости от птици, по някои от които все още имаше остатъци от пера; малък съд с подредени един до друг фасове; пластмасова кутия, в която бяха наредени валма от косми. Докато отиваше към другата стая, Карлсън си помисли, че жената, която живееше тук, сигурно е луда. После се втренчи в тялото на дивана — голият мъж седеше изправен, а около главата му кръжаха безброй тлъсти мухи.

Той беше доста слаб и макар че беше трудно да се определи възрастта му, не изглеждаше стар. Ръцете му бяха сложени в скута, сякаш в знак на благоприличие, а в едната имаше кифличка със захарна глазура. Главата му беше подпряна с възглавничка и жълтите му невиждащи очи бяха втренчени в тях, а изкривената му вкочанена уста им се хилеше. Кожата му беше петнистосиня, като сирене, което е престояло дълго време на открито. Карлсън се сети за промишлено избелените дънки, които дъщеричката му го беше накарала да ѝ купи. Той прогони тази мисъл. Не искаше тя да присъства на това място, дори и във въображението му. Навеждайки се напред, Карлсън забеляза отвесни белези по тялото на мъжа. Сигурно беше мъртъв от доста време, съдейки не само по потъмнялата кожа по долната част на бедрата и прасците, където застоялата кръв бе пробила тъканите, но и от миризмата, която се носеше от трупа и принуждаваше Ивет Лонг, застанала зад шефа си, да си поема дъх едва-едва. Две пълни чаши чай бяха поставени до лявото ходило на мъжа — неестествено извито нагоре и с изкривени пръсти. В светлокестенявата му коса беше забоден гребен, а устните му бяха начервени.

— Очевидно е престоял тук известно време — каза Карлсън със спокойствие, от което сам се учуди. — В стаята е топло, а това усложнява нещата.

Ивет издаде звук, който можеше да се приеме като съгласие.

Карлсън се насили да огледа по-отблизо петнистата, подпухнала плът. Направи знак на Ивет.

— Погледни.

— Какво?

— Виж лявата му ръка.

Върхът на средния пръст липсваше от кокалчето нагоре.

— Може да е бил деформиран.

— Аз пък мисля, че е бил отрязан и раната не е зараснала правилно — каза Карлсън.

Ивет преглътна, преди да отговори. Не ѝ се гадеше, не ѝ се гадеше, не ѝ се гадеше!

— Не знам — каза тя накрая. — Трудно е да се определи. Изглежда безформен, но причината може да е...

— Разлагането на трупа — довърши Карлсън.

— Да.

— Което става с ускорено темпо поради топлината в стаята.

— Крис каза, че когато са пристигнали, електрическата печка е била включена.

— Аутопсията ще даде отговор на много въпроси. Но трябва да се извърши час по-скоро.

Карлсън погледна към пукнатия прозорец и прогнилата му рамка, към тънките оранжеви пердета. Огледа нещата, които Мишел Дойс старателно беше събирала и подреждала: кашон със свити на топка, очевидно използвани хартиени носни кърпички; чекмедже, пълно с капачки от бутилки, сортирани по цветове; буркан от конфитюр, в който бяха събрани пожълтели изрязани нокти.

— Да се махаме оттук — каза Карлсън. — Ще поговорим с нея и с жената, която го е открила. Ще дойдем пак по-късно, след като го изнесат.

На излизане видяха, че пристига екипът от криминалисти със своите прожектори и фотоапарати, предпазни маски, химикали и строго професионално изражение. Карлсън изпита облекчение. Те щяха да прогонят ужаса и да превърнат страховитата стая, пълна с мухи, в ярко осветена лаборатория, където предметите щяха да се превърнат в улики и да бъдат класифицирани.

— Какъв ужасен начин да си идеш от този свят — каза замислено Карлсън, вдишвайки свежия въздух.

— Кой, по дяволите, е той?

— Тепърва ще разберем.

Карлсън остави Ивет да разговаря с Маги Бренан, а той отиде и седна в колата при Мишел Дойс. Единственото, което знаеше за нея, бе, че е на петдесет и една години, че наскоро е била изписана от болницата след психологическа експертиза, която не беше довела до ясно заключение за психичното ѝ здраве, и че живееше на „Хауард стрийт“ от месец, без оплаквания от съседите. Това беше първото посещение на Маги Бренан в жилището ѝ: тя заместваше своя колежка, която нямаше как да посети жената, защото бе в отпуск по болест от октомври.

— Мишел Дойс?

Тя го погледна с бледите си като на слепец очи, но не отговори.

— Аз съм главен криминален инспектор Малкълм Карлсън. — Той почака. Тя примигна и Карлсън поясни: — Полицай съм.

— Отдалече ли идвате?

— Не. Но ще трябва да ви задам няколко въпроса.

— Аз идвам от много далеч. Питайте.

— Това е важно за нас.

— Да, знам.

— Мъжът в жилището ви.

— Погрижих се да му е уютно.

— Той е мъртъв, Мишел.

— Миех му зъбите. Малцина биха направили това за своите гости. А той ми пееше. Приличаше на шума от течаща река нощем, когато кучетата са спрели да лаят и не се чуват викове и крясъци.

— Мишел, той е мъртъв. Мъжът в жилището ви е мъртъв. Трябва да разберем как е починал. Знаете ли името му?

— Името му?

— Да. Кой е той? Кой беше той?

Тя се учуди.

— Защо питате мен как се казва? Питайте него.

— Нещата са сериозни. Кой е той?

Тя се вторачи в него: едра, бледа жена с особени очи и големи зачервени длани, с които жестикулираше, докато говореше.

— Той в апартамента ви ли почина, Мишел? Нещастен случай ли беше?

— Един от зъбите ви е нащърбен. Много си падам по зъби. Държа всичките си изпадали зъби под възглавницата, в случай че дойдат, а също и зъби от други хора — но само няколко. Трудно се намират.

— Разбирате ли какво ви питам?

— Искате да ме напусне ли?

— Той е мъртъв — на Карлсън му се искаше да изкрещи тези думи и да ги хвърли като камък, който да проясни замъгления й ум, но запази спокойния си тон.

— Накрая всички си отиват. Въпреки че толкова се старая.

— Как умря той?

Тя започна да бръцолови неща, от които Карлсън нищо не разбра.

Крис Мънстър извършваше предварителен оглед на останалата част от къщата. Изпитваше отвращение. Нямахме го обичайното усещане за криминално разследване: обитателите живеяха в пълна безнадеждност, отхвърлени от системата. Апартаментът на втория етаж беше осеян с медицински игли: стотици, не — хиляди употребявани игли, които образуваха странна мозайка по пода. И тук имаше кучешки изпражнения, повечето изсъхнали и втвърдени. Парцали с кървави петна по тях. Тънък матрак с грозни лекета в средата. Точно сега му беше все едно кой е убил мъжа на долния етаж. Просто му се искаше да изкара всички обитатели вън от къщата, да й драсне клечката и да излезе да вдиша с пълни гърди чистия въздух — колкото по-студен, толкова по-добре. Чувстваше се мръсен отвсякъде — и отвън, и отвътре. Как е възможно хората да живеят така? Онзи дебел мъж с кървясали очи и морава кожа на пияница, който едва говореше и трудно крепеше огромното си туловище на малките си крака. Или кльощавият стопанин на кучето, с надупчените си ръце и осеяното си с пиърсинги лице, който се хилеше, чешеше и обикаляше нервно наоколо: това неговият апартамент ли беше, а иглите? Или това

бе жилището на мъртвеца? Твърде вероятно. Сигурно щеше да се окаже, че покойникът е един от обитателите на тази дяволска къща. Проклетият хазяин! Бяха ги натикали тук — окаяни нещастници, с които обществото не знаеше как да се справи, нямаше пари да ги лекува и ги бе захвърлило, а сега полицията трябваше да оправи бъркотията. Дали хората имаха представа, помисли си той, докато тежките му обувки се хлъзгаха по спринцовките, дали изобщо бяха наясно как живеят и как умират някои техни събратя?

4

На път за съвещанието по случая Карлсън видя в коридора комисар Крофорд. Той разговаряше с висок млад мъж в лъскав син костюм и оранжево-зелена вратовръзка на фигурки. Очилата му с черни рамки бяха фрапиращо големи. Всичко във външния му вид — от старателно сресаната му на път коса до зелените му кожени обувки с остри върхове — изглеждаше леко комично.

— Мал — каза комисарят, — може ли за момент?

Карлсън му показва папката, която носеше.

— Това във връзка с намереното в Детфорд тяло ли е?

— Да.

— Сигурен ли си, че е убийство?

— Не.

— Тогава защо *ти* се занимаваш със случая?

— Засега нямаме никаква представа какво точно се е случило — обясни Карлсън. — Ще трябва да решим какви действия да предприемем.

Комисарят се засмя нервно и се обърна към събеседника си.

— Той невинаги е такъв. — Замълча в очакване на шеговит отговор от Карлсън, но такъв не последва. Настъпи неловка тишина.

— Това е Джейкъб Нютън — наруши мълчанието комисарят. — А това е главен криминален инспектор Карлсън, човекът, за когото ти говорих. Същият, който откри и върна на родителите му малкия Матю Фарадей.

Двамата мъже се ръкуваха.

— Наричайте ме Джейк.

— Джейк ще прекара тук няколко дни, за да се запознае с процедурите, структурите и други неща, които го интересуват.

Карлсън изглеждаше озадачен.

— Вие от Столичната дирекция на полицията ли сте?

Мъжът се усмихна, сякаш Карлсън беше казал нещо изключително забавно.

— Не, не — поясни комисарят. — Джейк работи в „Макгил Хътън“, консултантска фирма за мениджмънт.

— Не съм чувал за нея — каза Карлсън.

— Винаги е от полза да разполагаме с външни специалисти. Така всички можем да научим по нещо ново, особено сега, във времената на бюджетна преориентация.

— Искате да кажете бюджетни съкращения?

— Това засяга всички ни, Мал.

Последва нова пауза.

— Чакат ме — каза накрая Карлсън.

— Нещо против да дойда с вас? — попита Нютън.

Карлсън погледна въпросително комисаря.

— Той има пълна свобода да обикаля навсякъде и да наблюдава всичко — потвърди Крофорд и потупа Карлсън по гърба. — Ние нямаме нищо за криене, нали така? Можеш да покажеш на Джейк с какъв малък екип работиш.

Карлсън погледна към Нютън.

— Добре. Да вървим тогава.

Ивет Лонг и Крис Мънстър седяха край едно бюро и пиеха кафе. Карлсън им представи Нютън, който им каза да работят, все едно го няма. Това ги смуги и те застанаха нащрек.

— Чакаме ли още някого? — попита Карлсън и Ивет поклати отрицателно глава.

— Аутопсията е днес следобед — уведоми ги той. — Би било добре, ако се окаже, че е починал от инфаркт.

— Вие предположихте, че може да е бил удушен — напомни му Ивет.

— Е, поне мога да се надявам да е другото — отвърна Карлсън.

— Най ми е жал за кучето — обади се Мънстър. — Чудни хора — затънали в лайна, не могат да се задържат на нито една работа, но винаги имат куче до себе си.

— Макар и да не съм запознат с подробностите — каза Карлсън, — предполагам, че починалият не е бил посочен като обитател на хостела.

— Тук съм си записал всичко — докладва Мънстър и отвори бележника си. — Лайза Болианис. Според мен е на около четиридесет. Очевидно има проблем с алкохола. Разговарях с нея. Не е съвсем

адекватна. Каза, че е виждала Мишел Дойс един-два пъти. Никога с друг човек. — Той направи гримаса. — Не останах с впечатление, че тези обитатели се събират често на барбекю. Майкъл Райли — стопанинът на кучето. През ноември е излязъл от затвора. Излежал присъда от три и половина години за притежание и разпространение на наркотици от клас „А“^[1]. Каза, че веднъж са се разминали на входа. Не обърнала внимание на кучето. Била сама. Забелязали са, че обича да събира вещи и се връщала с торби, пълни с купени или намерени неща.

— Това вече го видяхме в апартамента й.

— Някой друг?

Мънстър погледна отново в бележника си.

— Метески. Тони Метески. Трудно ми беше да го накарам да говори. Отбягваше погледа ми. Ясно е, че има някакъв психически проблем. Обадих се за него на социалните служби и те обещаха да ми върнат обаждането. Въпреки че цялата къщата е занемарена, неговото жилище трудно се поддава на описание. По пода има стотици мръсни игли.

Карлсън се намръщи.

— И смяташ, че всичките са негови?

Мънстър поклати глава.

— Не, по-скоро става дума за кукувичене.

— Какво е това? — попита Нютън.

Тримата полицаи втренчиха погледи в него и той видимо се смути.

— Кукувичене — обясни му Мънстър, — на жаргон означава случай, при който наркодилър намира някой уязвим и безпомощен човек и превръща дома му в свърталище на наркомани, където продава стоката си.

— Предполагам, че въпросният обитател — как му беше името — не ти е дал информация за починалия.

— Той говореше несвързано през цялото време.

— Що за място е това? — попита Ивет.

Мънстър затвори бележника си.

— Според мен там настаняват хора, с които не знаят какво да правят.

— Кой е собственик на къщата? — попита Карлсън. — Да не се окаже, че е мъртвецът?

— Всъщност е жена, която живее в Испания — обясни Мънстър. — Ще ѝ се обадя, за да се уверя, че наистина е там. Тя притежава няколко къщи и е упълномощила агент по недвижими имоти. В момента изяснявам подробностите.

— Къде са сега обитателите на хостела? — поинтересува се Карлсън.

Мънстър кимна към Ивет.

— Мишел Дойс е настанена отново в болницата — отговори тя. — Другите, доколкото знам, са все още там.

— Все още са там? — възкликна Карлсън. — Но това е местопрестъпление.

— Не съвсем. Докато не излязат резултатите от аутопсията, можем да се придържаме към мотива „пропуск да се регистрира смъртен случай“ и не смятам, че който и да било съд ще намери Мишел Дойс, годна да даде показания. А що се отнася до останалите обитатели, къде би трябвало да отидат? Неколккратно звъняхме в общината и не открихме служител, с когото да разговаряме по този въпрос.

— Не ги ли е грижа, че един от техните хостели се използва като място за търговия с дрога? — попита Карлсън.

Настъпи мълчание.

— Вижте — започна Ивет, — ако успеем да намерим някой отговорен служител от социалните служби и го заведем на място, отговорът, който ще получим, ще бъде, че ако подозираме, че хостелът е свърталище на наркопласъори и наркомани, трябва да проведем полицейско разследване. Кое то ние най-вероятно няма да направим.

Карлсън се опита да не гледа към Джейк Нютън. Това едва ли беше най-доброто запознаване с работата на полицията.

— И така — обобщи той, — ето какво имаме до момента: жена, която е поднасяла чай с кифлички на неидентифициран разлагащ се гол мъж, чиято единствена отличителна черта е липсваща част от средния пръст на лявата ръка. Може ли липсващата част да е била отрязана, за да се измъкне пръстенът му?

— Но това е средният, а не безименният му пръст — отбеляза Мънстър.

— Пръстен може да се носи и на средния пръст — възрази Карлсън. — Кой, по дяволите, е този човек?

— Дон му взе отпечатъци — каза Мънстър. — Не беше особено приятно занимание, но той се справи. Не е открито съответствие със съществуващите в базата данни пръстови отпечатъци.

— И така, какви изводи можем да направим и откъде да започнем? — попита Карлсън.

Мънстър и Ивет се спогледаха. Последва мълчание.

— Не знам какво да мисля, но знам на какво да се надявам — наруши мълчанието Карлсън.

— На какво?

— Надявам се, че мъжът просто е получил инфаркт, а тази луда жена се е паникьосала и не е знаела какво да прави.

— Но той е бил гол — възрази Ивет. — И освен това не знаем кой е.

— Ако е починал от сърдечна недостатъчност, това ще бъде грижа на някой друг. — Карлсън се намръщи. — Ще ми се да намеря човек, който да разбере какво казва Мишел Дойс.

Изричайки тези думи, в паметта му изплува лице с тъмни очи и сериозно изражение: лицето на Фрида Клайн.

---

[1] Хероин, кокаин, екстази и ЛСД. — Бел.прев. ↑

— Моля седнете, д-р Клайн.

Фрида и преди беше идвала в тази зала. Като стажантка беше посещавала тук семинари; тя самата беше провеждала семинари в качеството си на дипломиран психотерапевт; веднъж дори бе седяла на мястото, където сега седеше професор Джонатан Кръл, а един шейсетгодишен психотерапевт, чието име оттогава бе заличено от регистъра на Британската психоаналитична асоциация, в онзи момент бе седнал на мястото, което днес бе отредено за нея.

Пое си дълбоко дъх, за да се успокои, и седна, скръстила ръце в скута си. Знаеше за репутацията на Кръл, а д-р Джасмин Барбър беше нейна колежка психотерапевт. Двете поддържаха приятелски отношения, затова сега д-р Барбър се чувстваше неловко и избягваше погледа на Фрида. Третият член на комисията беше трътлеста жена с посивяла коса и яркорозов пуловер, с пристегнатата около врата медицинска яка. Имаше интелигентно лице, покрито с бръчки, и блестящи сиви очи. Фрида я оприличи на умна жаба. Жената се представи като Телма Скот. Фрида трепна заинтригувана: беше чувала за Телма Скот и знаеше, че е специалист по проблемите на паметта и мозъчните травми, но никога не я беше виждала. В другия край на масата седеше стенографката, която щеше да документира заседанието.

— Както знаете, д-р Клайн — започна професор Кръл, гледайки в листовете пред себе си, — това е предварително изслушване по повод на адресирано до нас оплакване. — Фрида кимна утвърдително. — Имаме етичен кодекс и процедура за разглеждане на жалби, под които вие, като член на Асоциацията ни, сте се подписали. Днес сме се събрали, за да разгледаме подадената срещу вас жалба и да се уверим, че този ваш пациент не е станал жертва на недобросъвестно отношение и че вие с вашите действия не сте му навредили по никакъв начин. Преди това искам да уточня, че всякакви разкрития и взети от нас решения нямат юридическа стойност. — Той отново погледна

текста пред себе си. — Това обаче не отнема правото на жалбоподателя да заведе съдебно дело срещу вас, в случай че реши да го направи. Ясно ли е всичко?

— Да — отговори Фрида.

— Също така, настоящата комисия по изслушването се състои от трима психотерапевти, чиято задача е да дадат безпристрастното си мнение по случая. Имате ли основания да се съмнявате в нашата обективност, д-р Клайн?

— Не.

— Отказали сте да присъства лице, което да ви защитава.

— Точно така.

— Тогава да започваме. Жалбата е подадена от госпожа Каролайн Декър от името на съпруга ѝ Алън Декър. Потвърждавате ли, че Алън Декър е бил ваш пациент?

— Да. С него проведохме терапия през ноември и декември 2009 г. Тук съм написала датите на всеки от сеансите. — Тя извади напечатан лист и го плъзна по масата.

— Госпожа Декър твърди, че съпругът ѝ ви е посещавал в състояние на тревожност и физическа болка.

— Той страдаше от остри панически атаки.

— Тя твърди още, че не само не сте му помогнали, а сте го и използвали като — Кръл погледна листа пред себе си, — пионка в полицейско разследване. Че сте действали не като психотерапевт, а като детектив; че сте докладвали за него в полицията, превръщайки го в заподозрян за отвличането на дете; че сте нарушили клетвата си за конфиденциалност по отношение на пациентите и сте пожънали професионален успех, за сметка на психическата му стабилност и шанса му за по-добър живот в бъдеще.

— Бихте ли изложили вашата версия по случая, д-р Клайн? — Телма Скот, възрастната дама с медицинската яка и грозния пуловер, беше приковала в нея острия си поглед.

Сега, когато най-после бе настъпил моментът, от който толкова се боеше, Фрида изпита странно спокойствие.

— Алън Декър дойде за пръв път през ноември, измъчван от фантазии, породени от копнежа му да има дете. Двамата с жена му са бездетни, макар че от години се опитват да имат бебе. По време на сеансите разговаряхме за това, че непреодолимото му желание за

собствено дете му причинява не само душевна мъка, но и физическо неразположение. По същото време изчезна едно реално съществуващо дете — Матю Фарадей. Детето от фантазиите на Алън, което той никога не бе имал, но подробно описваше по време на сеансите, толкова много приличаше на изчезналото момче, че реших да докладвам в полицията. После казах за това на Алън.

— Той ядоса ли се? — попита Джасмин Барбър.

Фрида се замисли за момент.

— Не, по-скоро прояви разбиране, дори повече от очакваното. Беше неспособен да изпитва гняв. Бих го определила като кротък и несигурен в себе си човек. Сърдитата беше Кари — госпожа Декър. Тя го пазеше и защитаваше. Не съм изненадана, че не Алън, а тя е подала оплакването.

— Но това не е бил единственият път, когато сте преминали допустимата граница, нали? — намеси се Кръл.

Фрида срещна погледа му.

— Случаят на Алън се оказа доста по-сложен. Бил е осиновен още като бебе. Той откри — не, аз открих, че има брат близък, и му казах. Алън никога не беше чувал за него, но въпреки това между тях имаше изключително психологическо сходство и някаква особена връзка, нещо като привличане на подсъзнателно ниво. До известна степен възприемаха нещата по един и същ начин. Ето защо Алън се разстрои толкова много, когато разбра за съществуването на брата близък. Всъщност именно той беше отвлякъл малкия Матю: Дийн Рийв. Името му доби такава печална слава, че родителите вече плашат децата си с него.

— Този, който се самоуби.

— Той се обеси под един мост над канал в Хакни, когато разбра, че полицията е по петите му. Колкото и да му беше трудно да приеме мисълта, че има брат близък, Алън всъщност го обичаше. Или поне почувства, че е загубил част от себе си, когато той се самоуби. Сигурно го е преживял много тежко. Но не това има предвид Кари, когато казва, че съм го използвала. — Фрида погледна към тримата с големите си тъмни очи. — По време на един от последните сеанси насочих разговора така, че прониквайки в неговите мисли, да успея да разгадая мисленето на брат му. Разбира се, без да му казвам. Ако се бях впуснала в обяснения, този трик нямаше да проработи.

— Значи наистина сте го използвали?

— Да — каза Фрида. Всички бяха изненадани от това, че вместо нотки на разкаяние, в гласа ѝ прозвуча гняв.

— Смятате ли, че сте постъпили неправилно?

Фрида се намръщи и помълча известно време. Мислите ѝ се върнаха назад, сред многото неизвестни на този заплетен случай, сред призрачните сенки и смразяващия страх. Нейният пациент Алън се беше оказал еднояйчен близък на Дийн — психопат, който беше отвякъл не само Матю, но и едно малко момиче двацет години по-рано. И това малко момиче на име Джоана — слабичка и срамежлива, с нацърбено зъбче, за която всичките ѝ близки продължаваха да скърбят, се оказа, че е дебелият и отпуснатият съпруга на Дийн, която си живееше край него необезпокоявана. От едновременна жертва тя се беше превърнала в извършител на подобно престъпление. Именно ДНК анализът, който Саша беше направила, беше доказал, че доброволната съучастничка на Дийн — пълната, вечно пушеца Тери, е всъщност изчезналата преди години Джоана. Имаше и още нещо, за което Фрида не преставаше да мисли, докато обикаляше лондонските улици в безсънните си нощи, и което тормозеше сънищата ѝ, когато, вече изтощена, успееше да заспи. Нейното откритие за някои странни прилики между еднояйчните близнаци беше довело до отвличането на млада научна сътрудничка, чието тяло така и не бе намерено. Спомни си за умното и симпатично лице на Кати Рипън и за рано погубения ѝ живот. Може би родителите ѝ все още я чакаха да се прибере у дома, а сърцата им трепваха при всяко хлопване на входната врата. А сега тези хора, нейни съдници, я питаха дали смята, че е постъпила неправилно. Сякаш отговорът на този въпрос беше лесен. И истината се опитваше да се изплъзне коварно. Фрида отново вдигна поглед към тях.

— Да — изрече тя с ясен глас. — Възползвах се от Алън Декър в качеството му на мой пациент. Но не знам дали сгрехих. По-скоро мисля, че постъпих едновременно правилно и неправилно. Това, което Алън ми каза по време на онзи сеанс, ни отведе право при отвличения Матю. Така той спаси живота на едно малко момче — няма две мнения по въпроса. Сигурна съм, че се радваше, задето е помогнал. Наясно съм, че с времето мисленето на хората се променя, не знам какво му се е случило и не разбирам защо сега, след повече от година, той е решил

да се оплаче за нещо, което тогава прие с разбиране. Мога ли да кажа още нещо?

— Да, моля. — Професор Кръл направи вежлив жест със слабите си, с изпъкнали вени ръце.

— Кари ме обвинява, че съм поставила професионалния си успех пред душевното спокойствие и щастието на съпруга ѝ. Нищо в кариерата ми не се е променило оттогава. Не сътруднича на полицията и не проявявам интерес към работата на детективите. Една млада жена изчезна заради предприети от мен действия и аз съм принудена да живея с тази вина. Но това няма нищо общо с темата на настоящия разговор. Като психотерапевт вярвам в себепознанието и свободната воля. Това, което хората научават за себе си по време на терапията, невинаги води до душевен мир или щастие. Всъщност много често това не се случва. Но пък може да им помогне да превърнат непоносимото в поносимо, да бъдат отговорни към себе си и да поемат контрола над собствения си живот. Именно това се стремя да постигна, доколкото мога. А щастието... — Фрида направи красноречив жест с ръце и замълча.

— Ако ви дадем възможност да се извините...

— Да се извиня? За какво? На кого? Бих желала да чуя Алън какво има да каже по въпроса. Не бива да използва жена си за свой говорител.

Настъпи неловко мълчание, след което Телма Скот каза сухо:

— Доколкото знам, господин Декър няма какво да каже.

— Не ви разбирам.

— Вероятно не. Оплакването е направено от госпожа Декър.

— От негово име.

— Е, логично е да се предположи.

— Почакайте. Искате да кажете, че Алън няма нищо общо с оплакването?

— Не съм съвсем сигурен. — Професор Кръл изглеждаше смутен.

— За какво е всичко това тогава? — Фрида направи широк жест с ръка към овалната маса, към стенографката, която записваше изслушването, към портретите на изтъкнати членове на Асоциацията, окачени на стената. — Мислех, че сме се събрали, за да обсъдим жалбата на един пациент, макар и подадена индиректно. Нима вече сме

отговорни и за неудовлетворението, което изпитват партньорите на нашите пациенти? Защо всъщност съм тук? Какво правите тук *всички вие*?

Професор Кръл се изкашля.

— Искаме да предотвратим евентуален съдебен процес. Да изгладим недоразуменията.

Фрида рязко стана от мястото си, столът ѝ остърга дървения под.

— *Да изгладим недоразуменията?! —* Гласът ѝ трепереше от едва сдържан гняв. — Искате от мен да се извиня за постъпка, която до голяма степен смятам за оправдана, и то на лице, което не е потърпевшо?

— Д-р Клайн — каза Кръл.

— Фрида, моля те, почакай — обади се Джасмин Барбър.

Телма Скот не каза нищо; сивите ѝ очи проследиха Фрида.

— Имам по-важни неща за вършене.

Тя грабна палтото си от облегалката на стола и излезе, едва сдържайки се да не затръшне вратата след себе си. Докато вървеше по коридора към изхода, погледът ѝ попадна върху една жена, която слизаше по стълбите вляво, и тя се спря. Нещо във фигурата и късата кестенява коса ѝ се стори познато. Фрида тръсна глава и продължи към изхода, но после размисли, върна се обратно и се спусна надолу по стълбите към служебното кафене. Не беше сгрешила: това наистина беше Кари Декър, съпругата на Алън Декър, жената, която беше причината за разигралия се фарс в залата на горния етаж. През изминалата една година тя като че ли бе станала по-ниска и по-едра, бе видимо остаряла и имаше уморен вид. Косата ѝ бе разрошена. Фрида изчака, докато Кари си взе чаша кафе и седна в ъгъла до радиатора, след което отиде при нея.

— Може ли да седна при вас?

Кари я изгледа, лицето ѝ се изопна и стана враждебно.

— Не ви липсва самочувствие — изръмжа тя.

Фрида се настани на стола срещу нея.

— Мисля, че трябва да поговорим очи в очи.

— Защо прекратиха изслушването? Много бързо излязохте от залата.

— Искам да ви питам нещо.

— Какво?

— Алън беше мой пациент. Защо не лично той, а вие сте подали оплакването срещу мен?

Кари я погледна озадачена.

— Не знаете ли?

— Какво трябва да знам?

— Искате да кажете, че нямате никаква представа? Нахлухте в живота ни. Говорехте за сигурност и защита. Казахте на Алън, че може да ви се довери. Напълнихте му главата с идеи за себепознание, че трябва да вярва в себе си и да не се срамува от мислите и желанията си. С други думи — развързахте му ръцете.

— И?

— Аз просто исках той да се излекува. — За момент гласът ѝ трепна. — Той беше болен и исках да се почувства по-добре. Нали затова дойде при вас? Това ли е вашето разбиране за излекуван? Оpozнаваш себе си и зарязваш жена си.

— Какво?

— Вие го променихте.

— Кари, чакайте за момент. Казвате, че Алън ви е напуснал?

— Не знаехте ли?

— Не. Не съм го виждала, нито съм говорила с него от миналия декември, когато брат му бе намерен мъртъв.

— Е, сега вече знаете.

— Кога си тръгна от вас?

— Кога ли? — Кари вдигна глава и срещна погледа на Фрида. — Точно на Коледа, ако изобщо ви интересува.

— Сигурно ви е много тежко — каза Фрида меко. Сега започваше да разбира защо Кари беше подала жалба. — Значи е станало преди малко повече от месец.

— Не тази, а миналата Коледа.

— О! — възкликна Фрида. За миг всичко около нея се завъртя. — Искате да кажете, веднага след като брат му се самоуби?

— Сякаш само това беше чакал. Вие наистина ли не знаехте? Предположих, че е разговарял с вас и че вие сте го насърчили да го направи.

— Защо си тръгна?

— Защото се почувства по-добре. Вече нямаше нужда от мен. Винаги се е нуждаел от подкрепата ми. Грижех се за него. Но след

сеансите при вас се промени.

— Той ли ви го каза?

— Не, но забелязах, че се държи по различен начин. След като Дийн се самоуби, в продължение на няколко дни Алън беше... трудно ми е да го опиша. Беше бодър и весел, изпълнен с енергия и решителност. Това бяха най-хубавите дни в живота ми. Затова после ми стана толкова тежко. Смятах, че вече всичко ще е наред. От доста време се притеснявах и се страхувах за него — и изведнъж до мен беше пак старият Алън. Или по-скоро един нов Алън. Към мен беше толкова — толкова мил и любвеобилен. Направи ме много щастлива.

Тя обърна главата си, за да не види Фрида сълзите в очите ѝ, и силно подсмъркна.

— Сигурно ви е дал някакво обяснение.

— Не. Само каза, че сме живели добре, но всичко е свършило. Като си помисля какви жертви направих, как се грижех за него, как му осигурявах спокойствие, когато се чувстваше толкова объркан и тревожен. Обичах го, знам, че и той ме обичаше. Каквото и да се случеше, ние се държахме един за друг. И изведнъж той си тръгна, без дори да се обърне. А за мен какво остана? Той ми открадна всичко — любовта, доверието, годините, през които можех да родя дете. Ето за това никога няма да ви простя. Никога.

Фрида кимна с глава. Вече не се сърдеше на Кари.

— Вижте — започна тя. — Алън преживя голяма душевна травма. Може би за известно време не иска да живее предишния си живот, затова е избягал от него, но това не означава, че си е отишъл завинаги. Много е важно да поддържате връзка с него, да държите вратите на дома си отворени.

— И как точно да го направя?

— Той не иска ли да говори с вас?

— Него го няма. Изчезна.

На Фрида изведнъж ѝ стана студено, въпреки че радиаторът до нея грееше силно. Тя попита бавно и внимателно:

— Значи ли това, че дори не знаете къде е Алън?

— Нямам никаква представа.

— Не остави ли някакъв адрес, преди да тръгне?

— Не, взе само малко дрехи и чантата с инструменти, която онзи психопат, брат му, остави, преди да се самоубие. А, да — изтеглил е и

почти всичките пари от банковата си сметка. Проверих банковите му извлечения. Опитах се да го открия, но той очевидно не желае да бъде открит.

— Разбирам — каза Фрида.

— Затова написах оплакване срещу вас. Защото разбихте живота ми. Да, спасихте онова малко момче, както и съпругата на Дийн, която очевидно не искаше да бъде спасена, но аз загубих моя Алън.

Кари се изправи и закопча якето си; по повърхността на недокоснатото ѝ кафе започваше да се образува тънка коричка. Фрида я проследи с поглед, докато си тръгваше, но известно време остана неподвижна. Седеше с ръце на масата и с безизразно лице.

6

Когато си тръгна от Института, Фрида беше потънала в мислите си и не виждаше нищо наоколо. Усещайки ръка върху рамото си, тя помисли, че се е блъснала в някого.

— Извинете — започна тя, но в следващия миг подскочи от изненада. — Какво, по дяволите, правиш тук?

Карлсън се засмя и при вида на сърдитото ѝ лице мрачното му настроение започна да се изпарява.

— И аз се радвам да те видя след всичките тези месеци. Надявах се да те срещна тук.

— Моментът не е подходящ — каза Фрида троснато.

— Предполагам — отвърна Карлсън. — Видях Кари Декър да излиза няколко минути преди теб.

— Защо си тук?

— Очарователен въпрос. След всичко, през което преминахме!

— Карлсън! — В гласа ѝ прозвучаха заплашителни нотки. Той така и не беше успял да я накара да му говори на малко име.

— Доста трудно те открих. Защо джиесемът ти е винаги изключен?

— Включвам го един-два пъти седмично.

— Е, поне най-после се престраши да си купиш. Разговарях с приятелката ти Паз в клиниката. Тя ми каза какво става. Защо не ми се обади? — Той се огледа наоколо. — Има ли къде да седнем да изпием по едно кафе?

— Вече бяхме с Кари в кафенето на Института. Знаеш ли, че Алън я е изоставил?

— Не, не поддържам връзка с тях.

— И когато казвам „изоставил“, имам предвид, че е напуснал дома си. Просто е изчезнал. Не мислиш ли, че това е доста необичайно за него? Той изцяло разчиташе на нея и много я обичаше.

— Той беше под голямо напрежение. Понякога хората имат нужда да избягат от всекидневието. — Слабото му лице леко потрепна.

Фрида забеляза неволното потрепване, а също и новите бръчки, сребърните нишки в тъмната му коса и малкото петънце от поникнала брада, което беше пропуснал да избръсне сутринта.

Тя поклати глава.

— Имам усещането, че там нещо не е наред. Нещо се е случило.

— Не отговори на въпроса ми — каза Карлсън.

— На кой по-точно?

— Попитах те защо не ми се обади за изслушването. Щях да те подкрепя. Благодарение на теб намерихме едно отвлечено дете. По-точно две отвлечени деца. И след всичко това да те изправят пред етична комисия е просто нелепо.

Фрида го погледна с онова остро изражение, което винаги го караше да бъде нащрек.

— Не смятам, че е нелепо. Аз съм длъжна да отговарям за постъпките си, а Алън е в правото си да подаде оплакване срещу мен.

— Щях да те защита — каза Карлсън. — Същото би направил и комисар Крофорд. Можех да отнеса въпроса и до министъра на вътрешните работи.

— Проблемът е в друго: дали съм изменила на професионалния си дълг към моя пациент.

— Нищо такова не си направила.

— В случая с Алън този мой дълг имаше различни аспекти и аз се опитах да намеря баланс между тях. Именно това бих искала да обясня на Алън, но очевидно засега няма как да стане.

Карлсън понечи да каже нещо, но се отказа. След малко отново подхвана разговора:

— Всъщност съм тук по друг повод. Виж, ако не ти се пие кафе, може да се поразходим. Знам, че обичаш да се разхождаш.

— Не си ли с кола?

— Да, шофьорът ме чака — каза Карлсън. — Можем да повървим, а после той ще дойде да ме вземе.

Фрида го изгледа подозрително.

— Да не би да е нещо във връзка с работата ти?

— Не е нещо специално — отвърна Карлсън припряно, — но си помислих, че може да те заинтересува. Професионално. Ще ти бъде платено за отделеното време. Има една жена, с която бих искал да

поговориш. Пет минути. Десет минути. Съвсем обикновен разговор, а после ще ми кажеш мнението си. Това е всичко.

— Коя е тя?

— Накъде? — попита Карлсън.

Фрида посочи зад него.

— През Примроуз Хил^[1].

— Добре. Дай ми минутка.

След като даде инструкции на шофьора си, двамата с Фрида тръгнаха по улицата и свиха по една друга улица без изход, която свършваше до парка. Те мълчаливо се изкачиха по хълма и се загледаха надолу към Зоологическата градина и панорамата на града. Беше мразовито и през една пролука в облаците Карлсън успя да види хълмовете на графство Съри, намиращи се далече на юг.

— Знаеш всичко за този район — каза Карлсън. — Разкажи ми нещо интересно.

— Неотдавна лисици бяха проникнали в обиталището на пингвините и бяха убили десетина от тях.

— Нямах това предвид.

— Това ми дойде наум — отвърна Фрида.

— Пингвините е трябвало да скочат във водата.

— Никога не знаеш как ще постъпиш в кризисен момент, преди наистина да е настъпил. И така, за какво искаше да поговорим? — попита Фрида.

Докато се спускаха по склона, Карлсън разказа на Фрида за Мишел Дойс, за хостела в Детфорд и за разлагащото се тяло, подпряно в седнало положение на дивана ѝ, със забоден в косата му гребен и начервени устни.

— Мислехме, че човекът може би е починал от естествена смърт или е жертва на нещастен случай, но в областта на шията има една кост, която се чупи само при удушаване.

— Подезичната кост — каза Фрида.

— Мислех, че си психотерапевт — пошегува се Карлсън.

— Много добре знаеш, че преди това съм завършила медицина.

— Както и да е, права си. Понякога при удушаване подезичната кост остава здрава. Но ако е счупена, това е доказателство, че човекът наистина е бил удушен. Смятам, че се изразих ясно. В случая въпросният мъж е бил убит.

— Къде е сега тази жена? — попита Фрида.

— Отново е настанена в психиатричната клиника, която изобщо не е трябвало да напуска. Доколкото можах да преценя, тя е живяла с трупа в дома си най-малко пет дни. При огледа видяхме, че му е сервираща чай и кифлички със захарна глазура. Може да се предположи, че просто е много добра актриса, но аз смятам, че тя е луда и изобщо не осъзнава случилото се. Може би по някакъв начин самата тя е убила този човек, заради което ще стои „на топло“ до края на живота си, но... — Карлсън направи пауза. — Искам да знам ти как би я преценила.

— Аз не съм подходящият човек — възрази Фрида, без дори да го погледне.

— Не ти ли е интересно?

— Не особено. А и нямам нужната квалификация. Никога не съм се занимавала с умопобъркани пациенти. Моята работа е да лекувам липсата на щастие в душите на обикновените, нормалните хора. Има достатъчно специалисти, които биха ви помогнали. Вероятно бих изкопчила от нея някои имена, но предполагам, че разполагате с точните хора, които да се занимават с нея.

— Не става въпрос за медицински преглед — каза Карлсън. — Сигурно точно това правят в момента. Трябва ми човек, който да поговори с нея. Ние не можахме да се справим. Опитахме се, но не знаем как точно да я предразположим и не разбираме какво ни казва. В това е проблемът.

— Не знам — изрече Фрида колебливо.

— Говориш за липса на щастие — продължи Карлсън. — Знаеш ли какво ми каза Ивет? Имам предвид детектив Лонг. Спомняш си я, нали? Каза ми, че Мишел е най-нещастният човек, когото някога е срещала. Аз не споделям напълно мнението ѝ, но тя смята, че Мишел, освен че не е нормална, не е и щастлива.

Когато този път Фрида погледна Карлсън, в очите ѝ се четеше тревога.

— Ти какво си мислиш? Че съм се отдала изцяло на чуждите драми и нещастия?

— Само в добрия смисъл — успокои я Карлсън.

— Може ли да те попитам нещо?

— Да?

— Добре ли си?

— Защо ме питаш?

— Изглеждаш ми угрижен. — Тя се поколеба и добави: — Искам да кажа, повече от обикновено.

За момент Карлсън си помисли, че може да сподели с нея. Щеше да му олекне, ако ѝ разкаже, и да получи нейното съчувствие и съвет. Но веднага се ядоса на себе си: Фрида беше професионален слушател, а той не искаше да довери тревогите си на човек, чиято работа бе да изслушва другите. Трябваше му някой по-близък, който да застане на негова страна. Карлсън ѝ се усмихна, повдигна рамене и попита:

— Е, ще го направиш ли?

Фрида свърна по павираната задна уличка и стигна до дома си — тясна къща, притисната между общинска сграда и гараж — с познатото чувство на облекчение. Извади ключа си и отключи входната врата, съблече палтото си и го окачи на закачалката в антрето, събу ботушите си и нахлузи домашните си пантофи. Всяка сутрин преди излизане тя изчистваше и зареждаше камината. Сега влезе в хола, светна лампона и приклепна до нея. Драсна клечка кибрит, поднесе я към свития на топка вестник, наблюдавайки как пламъците се извисяват и постепенно обхващат дървата. Гордееше се, че успява да го запали с драсването на една-единствена клечка. Почака, за да се увери, че огънят се е разгорял, а после се запъти към кухнята, за да налее вода в чайника. Светлината на телефонния секретар примигваше и тя натисна бутона „старт“, след което се обърна и се пресегна към шкафа, за да си вземе чаша за чай.

— Здравей, Фрида — каза гласът и тя замръзна, притиснала с длан стомаха си. — Не отговаряш на имейлите ми, затова реших да ти звънна. Искам да ти кажа, че...

Фрида натисна бутона „изключи“ и гласът замлъкна по средата на изречението. Тя се вторачи в устройството, сякаш се боеше да не се включи само. След малко отиде до мивката, пусна студената вода и наплиска лицето си. Запари чай, наля си голяма чаша и я отнесе в хола. Настани се във фотьойла до камината, където огънят вече гореше равномерно, но още не топлеше достатъчно. Дъждът навън се усили. Санди: мъжът, когото си беше позволила да обича и който си тръгна преди година и един месец. Понякога минаваха дни, дори седмици, без изобщо да се сети за него, но въпреки това гласът му накара стомахът ѝ

да се свие болезнено, а сърцето ѝ бясно да се разтупка. След като той замина, не отговори на нито един от имейлите му. Повечето от тях дори не прочете. Изтриваше ги още щом пристигнат, и старателно изпразваше кошчето, за да не се изкуши да ги извади обратно. Той бе предложил да отидат заедно в Америка, но тя отказа; помоли го да не заминава, а той отвърна, че е невъзможно. При това положение какво още можеха да си кажат?

След известно време тя все пак се върна в кухнята и изслуша целия запис. Посланието беше кратко: Санди казваше, че желае да я види отново и да говорят. Нито дума, че я обича, че му липсва, че иска да се върне при него; но казваше, че между тях са останали „недовършени неща“, а гласът му звучеше напрегнат и неуверен. Фрида си го представи как произнася думите — как бърчи чело, за да се съсредоточи; браздата между веждите му; извивката на устните му. После изтри съобщението и се върна при камината.

По-късно същия ден и Карлсът прослуша съобщение в гласовата си поща, от което остра болка проряза тялото му. Трябваше да седне, за да се успокои.

Малко преди това се беше прибрал в апартамента си на партерния етаж на викторианска къща близнак в Хайбъри, след като бяха вечеряли с колега от университета и съпругата му. Виждаха се рядко, един-два пъти в годината, и всеки път пропастта между тях ставаше все по-голяма. И Алек беше завършил право в Кеймбридж, но за разлика от Карлсът, който започна работа в лондонската полиция, Алек не изневери на адвокатската професия и сега беше старши съдружник в адвокатска кантора. Съпругата му Мария — дребна, присмехулна и изключително енергична, беше преподавател по политически науки. Имаха три деца, които още не си бяха легнали, когато Карлсът се появи с бутилка вино и увехнал букет. С това, очевидно идеално семейство, вечеряха в дневната. Децата щъкаха насам-натам, облечени с пижами, а най-малкото все още носеше памперс. Постепенно го обзе меланхолия: той беше просто един нископлатен и преуморен от работа детектив. Жена му го напусна и сега живееше с друг. Двете му деца растяха без него и той нямаше възможност да ги слага да спят вечер, нито да ги учи да карат колело,

да ритат топка или да плуват в близкия басейн с лица, почти потопени в тюркоазената вода.

Сега слушаше съобщението, което жена му беше оставила в гласовата поща.

— Мал? Джули е. Трябва да поговорим. — По леко заваления й говор си личеше, че е пила. — Не можеш просто да си мислиш, че това ще отmine, ако не му обръщаш внимание, а и не е честно спрямо мен. Обади ми се, когато чуеш това съобщение. Няма значение колко е часът.

Карлсън отиде в кухнята и извади бутилка уиски. Вече беше изпил няколко чаши вино, но не се чувстваше замаян. Наля си щедро количество и добави малко вода. После отново взе телефона.

— Ало? — Тя определено беше обърнала няколко чаши: гласът й звучеше несигурно.

— Чух съобщението ти. Този разговор не може ли да почака до утре сутринта? Почти полунощ е и двамата сме изморени...

— Говори само за себе си.

Той преглътна гнева си.

— *Аз съм изморен.* И не искам да спорим излишно. Трябва да решим кое е най-доброто за Майки и Бела, не бива да прибързваме.

— Знаеш ли какво, Мал? До гуша ми дойде да мисля за това кое е най-доброто за Майки и Бела. Животът ми премина в мислене за това кое е най-добро за теб, кое е най-добро за тях. Проявявах разбиране към работата ти, към неограниченото ти работно време. Всеки друг беше по-важен от мен. Време е да помисля за себе си.

— Искаш да кажеш, че е време да помислиш за Боб. — Боб беше приятелят на жена му. Дватама живееха в Брайтън и когато разводът приключеше, планираха да се оженят, така че според Карлсън Боб вече беше влязъл в ролята си на пастрок. Той всяка сутрин караше Бела и Майки на училище на път за работа и всяка вечер им четеше приказки. Карлсън беше виждал снимки на Бела, сияеща от щастие върху широките му рамене, а Майки му беше разказвал как Боб го е учил да играе френски крикет на плажа. Може би щеше да им купи и куче. Сега на Боб му бяха предложили работа в Мадрид и Джули искаше да се преместят там всички — „само за няколко години“.

— Мадрид не е Австралия — говореше тя в слушалката. — Със самолет ще си там за не повече от два часа.

— Не е същото.

— Помисли си само какво чудесно преживяване ще бъде за тях.

— Децата имат нужда от баща си. — Карлсън примигна, изричайки тази толкова често повтаряна фраза.

— Ще продължавате да се виждате. Това няма да се промени. Ще идват при теб през ваканциите — и не само за два месеца, а чак докато дойде време да се върнат за училище.

„Постепенно се откъсват от мен — помисли си Карлсън, втренчил поглед в телефона, който стискаше в ръката си. Първо се преместиха в Брайтън, сега ще отидат чак в Испания. За тях ще бъде просто един чужд човек. Ще се отдръпват, когато ме видят, ще се крият зад Джули, ще изпитват носталгия, когато са в моя дом.“

— Може и да не дам съгласието си — каза той. — Все още и аз имам попечителство над тях.

— Можеш да ни попречиш да заминем или да опиташ да ни спреш. Това ли искаш?

— Не, разбира се. Но няма искаш да не ги виждам?

— Не. — Джули въздъхна тежко. Чу я, че тихичко се прозя. — И все пак, Мал, кажи ми какво смяташ да правим. Не можем да разчитаме на компромиси.

— Не знам. — Карлсън обаче вече знаеше, че ще се съгласи. Почувства се хванат в капана на спор, подобен на онези, които бяха водили, докато живееха заедно. Беше победен и самотен.

Ножът лежеше в специално чекмедже, увит в найлон, а до него беше точилото. Понякога тя го изваждаше и го поставяше на масата пред себе си, любувайки се на мекото сияние на дългото острие и леко докосвайки ръба му, за да почувства колко добре е наточено. Тогава през тялото ѝ преминаваше тръпка на възбуда и страх, досущ като сексуално усещане. Тя никога не го използваше за готвене: за целта си имаше не толкова остър кухненски нож. Държеше го в готовност. Някой ден щеше да изпълни предназначението си.

Тя внимателно повдигна капака на отвора към палубата; по-рано скърцаше, но беше капнала по малко олио на пантите му и сега той се отвори тихо. Вятърът я блъсна право в лицето, студен и носещ капки дъжд. Над реката се стелеше мрак. Тази нощ нямаше луна, нито

звезди. Светлините на обитаваните шлепове, закотвени край брега, бяха изгасени и едва няколко лампи проблясваха в далечината. Тя стъпи на палубата и се огледа. Далеч край блатата някой беше запалил огън. Оранжевите пламъци се извиваха нагоре към небето. Тя присви очи, но не можа да различи никакви фигури около него. Беше сама. Водата лекичко се плискаше отстрани на лодката. Когато за пръв път дойде тук, плясъкът на водата и лекото полюшване не ѝ даваха покой, но постепенно свикна с тях и сега не ги усещаше — така, както човек не усеща кръвта в тялото си. Беше свикнала и с нощните шумове — вятърът в клоните на дърветата и в гъстата тръстика, който понякога приличаше на стенание, шумоленето на гризачите на брега, внезапния крясък на совите. Наоколо сновяха лисици и охранени плъхове с дълги тлъсти опашки. Жерави и бели лебеди я наблюдаваха злобно. Преминаваха и проскубани котки. Някога и тя имаше котка, с бяло връхче на опашката и с кадифени уши: миеше се старателно, а мъркането ѝ наподобяваше тихото бръмчене на мотор. Но това беше отдавна, в един друг живот, а сега беше вече друг човек.

Много внимателно тя стъпи на капитанското място, а оттам прекрачи и се озова на пътеката. Беше облечена с тъмни дрехи — тъмносиньо долнище на анцуг и сиво дебело яке с качулка — така че дори някой да погледнеше насам, трудно би я забелязал. Винаги беше предпазлива. Много е важно да не сваляш гарда или да си мислиш, че си в безопасност. Вървеше бавно по крайбрежната алея, чувствайки как тялото ѝ се отпуска. Трябваше да се поддържа в добра физическа форма, но това е трудно постижимо, когато цял ден си затворен в тясно пространство. Понякога правеше коремни преси вътре в каютата, а два-три пъти дневно правеше по двацет набирания, хващайки се за ръба на отвора към палубата и броейки на глас за по-голяма точност. Ръцете ѝ бяха силни, но не беше сигурна, че може да тича бързо и достатъчно дълго. Понякога се будеше нощем, защото усещаше стягане в гърдите и ѝ беше трудно да диша. В такива моменти ѝ се искаше да извика за помощ, но знаеше, че не бива.

Тя мина покрай другите къщи лодки, привързани към брега с дебели въжета. Повечето бяха празни през седмицата, а други се разпадаха — боята им се лющеше, а дървеният им корпус беше изгнил. Имаше и такива, в които постоянно живееха хора; по плоските им покриви бяха наредени саксии с цветя, имаше и велосипеди в легнало

положение, чиито спици свистяха, когато излезеше вятър. Дори в тъмното тя различаваше кои от лодките са обитавани. Дължна бе да внимава. Когато за пръв път дойдоха тук, изпита смесица от вълнение, задето се укриват, и радост, че ще се установят в собствен дом. Това щеше да е тяхното сигурно местенце, я бе уверил той: никой нямаше да знае, че живеят там, и каквото и да се случеше, винаги можеха да се приютят в лодката и да изчакат, докато отmine опасността. После той замина, като се връщаше за няколко дни всеки месец. Отначало тя се чудеше как ще прекарва времето си, когато е сама, но после с изненада откри колко много неща има за вършене. Лодката трябваше да се поддържа чиста, а това не беше никак лесно, защото бе стара и изоставена от дълго време, преди двамата да я открият. От двете ѝ страни имаше просмукани от влагата участъци. През пода, около душа и тоалетната и в кухненското помещение проникваше вода. Прозорците бяха тесни правоъгълници и отвън никой не можеше да види нищо. Входът беше винаги заключен и когато оставяше дрехите, изпрани в мъничката мивка с калъпите сапун, които той ѝ купи, върху столовете и масата да изсъхнат, въздухът натежаваше и леко миришеше на гнило.

Някога се наслаждаваше на простор и уют, светлината нахлуваше през широките прозорци на дома ѝ, а на моравата цъфтяха рози. Тя си спомняше като в сън чистите чаршафи и меките дрехи. Сега живееше в тъмно и тясно пространство; дългите зимни нощи бяха толкова студени, че дъхът ѝ се превръщаше в пара, а от вътрешната страна на малките прозорци се образуваше скреж. Не смееше да използва джобното фенерче, което той ѝ беше дал, и единствено запалените в ниското свещи хвърляха мъждива светлина; сковаваше я страх, в стомаха си усещаше постоянна болка. Но със страха се свиква и човек може да го трансформира в решителност и сръчност и да бъде опасен.

Тя се спря и тръгна обратно. Дъждът се усили, а не искаше да се мокри. Зимата беше толкова дълга и така студена. В продължение на седмици пътеките наоколо бяха или заледени, или покрити с дебел сняг. Чувстваше се като животно, заклещено в бърлогата си. От прозорците на тясната каюта гледаше падащите отвън снежинки. Беше в постоянно очакване.

Спусна се през отвора на палубата, затвори капака след себе си и го заключи. Напълни малкия метален чайник с вода колкото за чаша

чай, сложи го на печката, включи газовия котлон и го запали с едно драсване на кибритената клечка. Забеляза, че газта е на привършване: пламъкът беше слаб и син. Скоро нямаше да може да готви картофите, които съхраняваше в кош под външната седалка, нито пък да пълни с гореща вода грейката, която я спасяваше поне малко от студа, който проникваше чак до костите ѝ. Може би той щеше да донесе пълна газова бутилка, когато се върне. Тя вярваше, че скоро ще си дойде. Беше оптимистка.

---

[1] Хълм в северната част на Риджънтс парк с великолепна гледка към Централен Лондон. В околността му се намира един от най-скъпите жилищни квартали с луксозни сгради, обитавани от известни личности. — Бел.прев. ↑

— Шегуваш се — Рубен се облегна назад в стола си, очевидно в добро настроение.

Фрида сбърчи чело.

— Ще прекарам с нея само няколко минути.

— Това може да се окаже невинно начало към нещо по-сериозно.

— Не мисля. Карлсън иска от мен да разбера смисъла на това, което говори тя.

— Ти ми каза, че никога, при никакви обстоятелства повече няма да помагаш на полицията.

— Знам. И не смятам да го правя. Не ме гледай така.

— Как?

— Като че ли ме познаваш по-добре, отколкото аз познавам себе си. Дразнещо е. Надявам се, че не гледаш пациентите си по този начин.

— Знам, че си заинтригувана.

Фрида щеше да възрази, но се спря навреме, защото Рубен, разбира се, беше прав.

— Може би просто трябваше да кажа „не“ — пророни тя бавно. — Мислех, че точно това ще направя, и изведнъж се чух да се съгласявам.

Двамата седяха в кабинета на Рубен в клиниката, където Фрида работеше на половин ден и беше член на Управителния съвет. „Складовете“ беше основана от Рубен и въведените от него авангардни методи на лечение му донесоха голяма известност като психотерапевт. Фрида все още не можеше да свикне с променения облик на кабинета му. От дълги години — още откакто му беше стажантка, а той — неин личен ръководител, в работния кабинет на Рубен неизменно цареше пълен хаос: разхвърляни навсякъде папки, купчини книги, натрупани в безпорядък около стола му, пепелници и саксии, препълнени с недопушени фасове. Сега всичко бе идеално подредено: в един контейнер бяха отделени няколко входящи документа, книгите бяха поставени на етажерките, не се виждаше нито един фас. Рубен също

изглеждаше променен. Вече не приличаше на застаряваща рок звезда. Носеше тъмносин костюм и бяла риза, беше гладко избръснат, а посивялата му коса вече не се спускаше надолу по яката му. Изглеждаше в добра физическа форма: преди няколко месеца шокира всички, започвайки да посещава фитнес клуб. Още по-смайващо бе, че ходи там всяка сутрин преди работа. Фрида беше забелязала, че придържа с колан панталона на костюма си. Нещо повече: на обяд ядеше зелена салата и си носеше бутилка с минерална вода, от която от време на време демонстративно отпиваше по няколко глътки. Фрида подозираше, че той разиграва театър и е доволен от впечатлението, което създава.

— Има и още нещо.

— Слушам те.

— Хрумна ми странна идея — може би „идея“ не е точната дума, тъй като звучи твърде категорично. По-скоро беше усещане. Когато Кари ми каза как Алън се е променил и е изчезнал от живота ѝ.

— Е? — Рубен проговори след дълга пауза.

Фрида се намръщи.

— Все едно пред мен се появи някаква сянка. Както когато в горещ ден внезапно те обземат тръпки. Вероятно е чиста фантазия. Забрави какво ти казах. Кога се връща Джоузеф?

Джоузеф беше техен приятел, строителен работник от Украйна, който се беше появил в живота на Фрида преди малко повече от година по твърде необичаен начин, падайки в частния ѝ кабинет през отворила се в тавана дупка. Малко след това се настани за постоянно в къщата на Рубен, който в онзи момент се намиреше — както самият той гордо твърдеше — в период на нервен срив. Като квартирант Джоузеф не плащаше наем, но поправи бойлера и монтира нова мебелировка и оборудване в кухнята; сервираше безброй чаши чай и сипваше щедро количество водка в моменти на душевна криза. През цялото време живееше у Рубен, но преди няколко седмици замина за родната си Украйна, за да се види с жена си и децата си за Коледа.

— Вероятно го е затрупал снегът. Онзи ден потърсих информация за Киев в интернет. Температурата там е почти -30°C . Отговорът ми на твоя въпрос е: Не знам. Може би никога няма да се върне.

— Никога ли? — Фрида се изненада от разочарованието, което изпита.

— Той каза, че ще се върне. Вещите му — не че са кой знае колко много — са все още в стаята му. Бусът му е паркиран в алеята пред къщата ми, акумулаторът му се е изтощил и не мога да го преместя, за да направя място за собствената си кола. Няколко млади жени идваха да го търсят, явно са убедени, че ще се върне. Но него го няма вече шест седмици. Все пак, там е семейството му. Той тъгува за тях — по свой си начин.

— Да, знам.

— Мислех, че може би ти се е обадил.

— Наскоро наистина получих пощенска картичка, но е изпратена преди седмици. Не е отбелязал пощенския код.

— И какво пише в нея?

Фрида се усмихна.

— Написал е: „Спомни си за своя приятел Джоузеф“. — Тя се изправи. — Трябва да тръгвам. Ще изпратят кола да ме вземе.

— Пази се.

— Тя не е опасна. Просто е объркана.

— Не ме е грижа за нея. Тревожа се за теб. Внимавай за непредвидени обрати.

— „Това може да се окаже невинно начало към нещо по-сериозно“, „пази се от непредвидени обрати“ — кой ще е следващият ти мъдър съвет — „огледай се, преди да скочиш“?

— Някой ден ще ти припомня този разговор.

Фрида и Карлсън вървяха по дългия коридор. Някакъв художник се беше постарал да освежи мрачната стена без прозорци. Минаха покрай миниатюрен природен пейзаж в основните цветове, рисунка на мост над синя река и друга, на която се виждаше зелен хълм с купол на върха и дребни човешки фигури наоколо. На една картина беше нарисувана огромна птица с неестествено ярки криле и зли тюркоазени очи. Фрида си помисли, че тя би разтревожила и най-спокойния пациент. Следваше двукрила врата, през която влязоха в друг, още поширок коридор. Въпреки че бе обедно време, навсякъде цареше призрачна тишина. Един санитар мина покрай тях и скърцането на

обувките му се чуваше съвсем ясно. Край стените бяха наредени носилки и инвалидни колички. Към тях се приближи възрастна жена с проходилка. Беше дребна и немощна и се движеше изключително бавно, поклащайки се напред-назад, сякаш тръгнала заникъде. Те се дръпнаха встрани, за да ѝ направят път, но тя не ги погледна. Видяха, че устните ѝ се движеха беззвучно.

— Ето тук, вляво. — Гласът на Карлсън отекна в коридора и той примигна. Влязоха в отделение с осем легла. През прозорците се виждаше малка градина. Влажната неокосена трева и избуялите плевели по краищата ѝ придаваха запуснат вид. Няколко от пациентките, изглежда, спяха — неподвижни купчинки, завити с одеяла. Друга седеше на стола си и плачеше с писклив глас, триейки една в друга малките си сухи длани. Тя беше млада и би била красива, ако не бяха белезите от изгаряне по цялото ѝ лице. Трета, с непретенциозен сив кок и викторианска нощница^[1], закопчана до малката ѝ брадичка, редеше мозайка. Тя вдигна поглед и им се усмихна кокетно. Във въздуха се носеше миризма на риба и урина. Сестрата зад бюрото позна Карлсън и му кимна.

— Как е тя днес? — попита той.

— С нов режим на лечение е и през нощта беше по-спокойна. Но си иска вещите. Постоянно ги търси.

Раираната завеса около леглото на Мишел Дойс беше спусната. Карлсън я отдръпна леко и направи знак на Фрида да влезе. Мишел седеше в леглото с изправен гръб. Беше облечена с бежова болнична нощница, а косата ѝ беше сресана и вързана на две конски опашки като на ученичка. Наблюдавайки я, Фрида си помисли, че на лицето ѝ му липсва ясен контур. То приличаше на нарисувана с водни бои картина с размити пластове — кожата ѝ бе розова, но с жълт оттенък, косата ѝ не бе нито сива, нито кестенява; очите ѝ бяха мътни; дори жестовете ѝ бяха едва загатнати, като на сляпа жена, която се страхува да не се блъсне в нещо.

— Здравей, Мишел. Аз съм Фрида Клайн. Мога ли да седна тук? — Тя посочи стола с метална рамка край леглото.

— Това е мястото на приятеля ми. — Гласът ѝ беше нисък и дрезгав, сякаш ръждясал от липса на употреба.

— Добре. Тогава ще постоя права.

— На леглото има място.

— Мога ли да седна на него? Не искам да те притеснявам.

— Аз в леглото ли съм?

— Да, в леглото си. В болницата.

— Да — каза Мишел. — Не мога да си отида у дома.

— Къде е домът ти, Мишел?

— Няма го.

— Нямах ли дом?

— Старая се да го поддържам чист и подреден. Също и вещите си. Така той може би няма отново да си отиде. Ще остане при мен.

Фрида си спомни какво ѝ бе разказал Карлсън за „колекцията“ ѝ — за нейните шишета, изрезки от нокти и други боклуци, всичките прилежно подредени. Може би се беше опитала да превърне неугледната квартира в онази занемарена къща в Детфорд в свой дом, запълвайки го с единствените предмети, които можеше да прибере като свои — отпадъците на другите хора. Може би това бе нейният начин да запълни празнотата на дните си.

— Кой е този, който искаш да остане при теб? — попита я Фрида.

Мишел я погледна с невиждащи очи, а после рязко се просна в леглото.

— Седни до мен — погледът ѝ се впери в неоновите лампи на тавана.

Фрида седна на леглото.

— Спомняш ли си защо си тук, Мишел, какво се случи?

— Отивам до морето.

— Все това повтаря: морето, реката — каза Карлсън.

Фрида го погледна.

— Не говори за Мишел, като че ли я няма тук. — После отново се обърна към нея: — Извинявай, Мишел, ти казваше нещо за морето.

Жената, която ридаше, нададе внезапен писък, после още един.

— Самотни, самотни, самотни — промълви Мишел. — Но това не се отнася за тях.

— За кого?

— Те отново се завръщат. Също като него. Чудесно е! — После от устата ѝ се изсипа порой от несвързани слова, подобно на камъни. Тя се сепна. — Това не е точната дума. Нямахте кръпка.

— Човекът, който беше на дивана ти...

— Срецнахте ли се с него?

— Откъде го познаваш?

Тя се опули.

— Патоци по реката — каза с дрезгавия си глас. — Той никога не ме напусна. За разлика от другите.

Тя протегна грубата си длан; Фрида се поколеба, а после я пое. Оттатък завесата една медицинска сестра говореше отривисто на ридаещата жена.

— Никога не ме напусна — повтори Мишел.

— Той имаше ли си име?

Мишел се вторачи в нея, а после в преплетените им длани: тези на Фрида чисти и гладки — ръцете на жена с добре платена професия; и своите — мазолести, с белези и с изпочупени нокти.

— Ти забеляза ли ръцете му? — попита Фрида, проследявайки погледа ѝ.

— Целунах го там, където го болеше.

— Пръста му ли?

— Казах му „няма нищо“, „няма нищо“.

— Той говореше ли с теб?

— Аз му правех чай. Посрецнах го с „добре дошъл“. Казах му „моят дом е и твой“, а после го помолих да не си тръгва — казвах „моля“ в началото и в края на изречението. Всички си тръгват, защото не са тук наистина. Това е тайната, която никой друг не разбира. Светът продължава да върви напред, но не среща нищо по пътя си — просто един празен свят и едно празно море. Можеш да усетиш вятъра, който вее още от самото начало; луната те гледа отгоре, а на теб ти трябват стотици години, за да я видиш. Накрая ти е нужно място за вечен покой. Също като на него.

— Имаш предвид мъжа на дивана ти?

— Трябва някой да го храни. Аз мога да го храня.

— Злополука ли стана?

— Аз се постарях да го успокоя. Казах му, че нищо особено не се е случило и че не бива да се притеснява. Случва се и с най-добрите. Обичам да помагам на хората и да им подарявам разни неща, за да поискат да останат. Пера им дрехите, вчесвам им косите. Когато споделяш живота си с някого, трябва да се грижиш за него. А

проблемите ги решавате заедно. Дори можех да му подаря някои мои вещи, ако беше поискал да остане.

— Случи ли се нещо, когато той беше при теб, Мишел?

— Той си почиваше, а аз се грижех за него.

— Вратът му беше пречупен.

— Бедничкият. Толкова беше зле, преди да го почистя и да се погрижа за външния му вид.

— Къде се запозна с него?

— Амии... Мечтаеше си през цялото време, ловеше риба и после, разбира се, не се прибра жив вкъщи.

— Това доникъде няма да ни отведе — обади се Карлсън, застанал до долния край на леглото.

— Мишел — каза Фрида със спокоен глас, — знам, че светът е страшно и самотно място. Но с мен можеш да поговориш. Понякога разговорът с друг човек носи успокоение и прави нещата да изглеждат по-добри.

— Думи — каза Мишел.

— Да. Думи.

— Пръчки и камъни. Аз ги събирам. — Мишел погали ръката на Фрида. — Лицето ти е красиво и затова ще ти кажа. Името му беше Патето. Името му беше Скъпи мой. Ето, виждаш ли?

— Благодаря. — Фрида почака няколко секунди, а после стана и се опита да измъкне ръката си. — Сега трябва да вървя.

— Ще дойдеш ли пак?

— Не виждам никакъв смисъл — намеси се Карлсън.

— Да — отговори ѝ Фрида.

---

[1] От бял памук с богата бродерия и дантели. — Бел.прев. ↑

8

Фрида позна, че е той, още щом мъжът се появи в края на пътя. Изкачи на бегом стръмния хълм с широки крачки, енергично ускорявайки темпото, докато се приближаваше към нея. Спря се и се наведе, дишайки тежко. Утрото беше ясно, слънчево и мразовито, а той носеше само стара тениска, маратонки и анцуг.

— Вие ли сте д-р Андрю Бериман?

Мъжът махна зелените слушалки от ушите си.

— Коя сте вие?

— Свързаха ме с човек, който ме свърза с вашия шеф, а той ме препрати към вас. Нужна ми е консултация относно екстремните психологически синдроми.

— Защо? — попита Бериман. — Вие ли страдате от подобен синдром?

— Става въпрос за друг човек. Казвам се Фрида Клайн. Психотерапевт съм и понякога сътруднича на полицията. Заведоха ме при една жена, която по някакъв начин е свързана с извършено убийство и бих искала да поговорим за нея. Мога ли да вляза?

— Днес е свободният ми петък — отвърна неохотно Бериман. — Защо не ми се обадохте по телефона?

— Спешно е. Ще отнеме само няколко минути.

Бериман се поколеба, премисляйки нещо.

— Добре.

Той отключи входната врата и поведе Фрида нагоре по внушителен брой стъпала и накрая отключи вратата на апартамента си, който се намираше на последния етаж. Фрида влезе в голяма светла стая, която беше почти празна. Вътре имаше диван, килим в бледи цветове, пиано до стената и голям панорамен прозорец, който гледаше към парка „Хампстед Хийт“.

— Ще си взема душ — каза Бериман и влезе през една врата вляво.

— Да направя ли кафе или чай? — предложи Фрида.

— Не пипайте нищо — извика той от банята.

Фрида чу шума на стичащата се от душа вода и се разходи из стаята. Погледна нотите върху пианото: ноктюрно от Шопен. Навън беше толкова студено, че само хора с кучета се бяха престрашили да излязат. На игралната площадка се виждаха няколко деца, така дебело навлечени с топли дрехи, че се поклащаха насам-натам като малки мечета. Бериман се появи отново. Беше си облякъл карирана риза и тъмнокафяви панталони, а краката му бяха боси. Вървеше леко приведен, сякаш се извиняваше за високия си ръст. Отиде в кухнята, включи чайник с вода и изсипа голямо количество разтворимо кафе в една кана.

— Свирите Шопен? — каза Фрида. — Това е прекрасно.

— Не бих го нарекъл „прекрасно“ — възрази Бериман. — Поскоро е неврологичен експеримент. Съществува теория, че ако практикуваш определено умение десет хиляди часа, ще постигнеш съвършенство. Постоянните упражнения стимулират миелиновата обвивка на нервните влакна, което подобрява тяхната проводимост.

— И как върви?

— Вече достигнах седем хиляди часа, но не забелязвам никакъв ефект — отвърна Бериман. — Проблемът е, че не мога да си представя как миелинът би могъл да различи доброто от лошото свирене на пиано.

— А когато не свирите Шопен, лекувате хора с редки умствени заболявания? — каза Фрида.

— Не и ако мога да го избегна.

— Но нали сте лекар?

— Реално погледнато е така — започна Бериман, — но беше грешка от моя страна. Записах се да уча медицина, но нямах желание да се занимавам с пациенти. Интересуваше ме как функционира мозъкът. Нервно-психичните разстройства са полезни от професионална гледна точка, защото помагат да се решат споровете за начина, по който възприемаме света. В миналото не е бил известен фактът, че определена част от човешкия мозък има свойството да разпознава лица; това е станало ясно едва когато пациенти със силно главоболие внезапно са преставали да разпознават собствените си деца. Но аз не се интересувам от лечението на хора с подобен проблем. Не казвам, че не трябва да бъдат лекувани. Но не искам да съм този,

който ще се занимава с това. — Той подаде чаша кафе на Фрида и се усмихна. — Вие, разбира се, сте психоаналитик и вероятно си мислите, че желанието ми да възприемам медицината като предмет на философията е бягство от лекарската професия.

— Благодаря — каза Фрида, поемайки чашата. — Изобщо не съм си го помислила. Познавам много лекари, които смятат, че всичко би било прекрасно, ако ги няма пациентите.

— А сега ще ми разкажете ли за вашата пациентка?

Фрида поклати глава.

— Бих искала да дойдете с мен и да я видите.

— Как така? — изненада се той. — Кога?

— Сега.

— Сега? Къде е тя?

— В една клиника в Луишам^[1].

— И защо, по дяволите, да го правя?

Фрида допи кафето си.

— Мисля, че ще ви бъде интересна от философска гледна точка.

— Позволено ли ни е да вършим това? — попита Бериман.

— Там ме познават — каза Фрида. — Освен това и двамата сме лекари. Лекарите могат да ходят навсякъде.

Когато Бериман видя Мишел Дойс, на лицето му се изписа разочарование. Тя беше седнала и четеше списание „Хелюу“ с голям интерес. Изглеждаше напълно нормална. Двамата с Фрида придърпаха по един стол и седнаха. Бериман съблече дебелото си кафяво кадифено яке и го сложи на облегалката на стола. През малкия прозорец се виждаше сива стена. От навъсеното небе закапах едри капки дъжд.

— Помниш ли ме? — попита Фрида.

— Да — отвърна Мишел. — Да.

— Това е Андрю. Двамата бихме искали да поговорим с теб.

Бериман изненадано погледна Фрида. Докато прекосяваха Лондон с колата му, тя беше мълчала почти през цялото време и не беше казала нито дума за случая.

Сега се наведе към Мишел.

— Може ли да разкажеш на Андрю за мъжа, който живееше у вас?

Мишел доби озадачен вид, все едно че я принуждаваха да говори за нещо толкова очевидно.

— Той просто живееше у дома.

— Как се запозна с него? — попита Фрида.

— Патоци и... и...

— Какво? За какво говориш?

— И... и... лодки.

Фрида погледна към Андрю, а после продължи:

— Ти какво правеше за него?

— Грижех се него — каза Мишел.

— Защото той беше в особено състояние? — попита Фрида.

— Точно така — отговори Мишел. — Беше в особено състояние.

— И имаше нужда от грижи?

— Правех му чай — каза Мишел. — Трябваше да се погрижа и за външния му вид. Беше толкова занемарен. — Тя направи пауза. — Той къде е? Къде е отишъл?

— Трябваше да замине — отвърна Фрида и погледна към Андрю. Той се изкашля и стана.

— Е, беше ми приятно да се запознаем, но се боя, че...

— Почакайте. — Фрида се обърна към Мишел. — Би ли ни извинила за момент?

Тя хвана Бериман за лакътя и го отведе настрани.

— Е, как ви се струва?

Той сви рамене.

— Изглежда ми достатъчно нормална. Леко дисоциативна^[2]. Но не чак толкова, че да си струва идването до Луишам.

— Мъжът, за когото тя говори — каза Фрида.

— Да?

— Когато социалната работничка ѝ дошла на посещение, мъжът седял на дивана в стаята ѝ. Бил гол, мъртъв, в начален стадий на разложение. През това време тя е живяла заедно с него. Какво мислите за това?

Бериман мълчеше. После на лицето му се появи лека усмивка.

— Добре — каза той примирено. — Добре.

— Първият ми въпрос — започна Фрида — е, че това е толкова абсурдно, толкова ексцентрично — дали просто не ни лъже и това е

съвършена имитация? Може би тя е убила мъжа. Вероятно тя го е убила. И сега се преструва на луда.

— Тя не е симулант — каза Бериман с леко приповдигнат тон. — Никой не е в състояние да имитира подобно нещо.

— Ние все още не знаем самоличността на мъжа — дали е бил неин приятел или роднина, или пък дали изобщо го е познавала.

— Кого го е грижа за това? — Бериман се разходи из отделението, отиде до един ъгъл, където някои от пациентките седяха и гледаха телевизия, а после се наведе над едно легло. Когато се върна при Фрида, в ръката си държеше малко кафяво плюшено мече.

— Поискахте ли позволение да го вземете?

Бериман поклати отрицателно глава.

— Жената спеше. После ще го върна обратно.

Той отиде при Мишел и седна насреща ѝ. Сложи плюшеното мече в скута си.

— Това е мечка — каза той. Тя го погледна учудено — Според теб къде живее?

— Не знам — отвърна Мишел. — Нищо не знам за тях.

— Ако трябва да предположиш — продължи той, — къде мислиш, че живее — в гората или в пустинята?

— Не говори глупости — каза Мишел. — Тя живее тук.

— А ако трябва да предположиш, с какво мислиш, че се храни? С малки животинчета? С риба?

— Не знам. Предполагам, че яде каквото ѝ дадат хората.

— Добро предположение.

— Гладна ли е мечката?

— Не знам — ти какво мислиш?

— Не изглежда гладна, но понякога е трудно да се каже.

— Права си, така е. — Той ѝ се усмихна със задоволство. — Много ти благодаря.

После стана и тръгна през отделението, подхвърляйки мечето от едната си ръка в другата.

— Отлично — каза той на Фрида. Трябва да бъде изследвана с ядрено-магнитен резонанс, но отсега мога да кажа какво ще открием. Ще има увредена тъкан в темпоралния кортекс и амигдалата^[3] и...

— Извинете — прекъсна го Фрида — кому е нужно това?

Бериман се огледа наоколо, като че ли беше забравил за присъствието ѝ.

— От научна гледна точка тази жена е страхотен обект за изследване — каза той с твърд тон. — Само трябва да я закараме в някоя лаборатория.

— Не — възрази Фрида. — Това, което трябва да направим, е, първо, да я излекуваме, после да разберем кой е мъжът и кой го е убил. Бериман поклати глава.

— Няма да може да се излекува. Кортикостероидите само могат да намалят вътречерепното налягане.

— Но защо тя се държи по този начин? — попита Фрида.

— Ето това е интересно. Чували ли сте за синдрома на Капграс?

— Не съм сигурна.

— Чудесен е — каза Бериман възторжено. — Е, ако, разбира се, не страдаш от него. Болните вярват, че техен близък — например съпруг или съпруга — е бил заменен с двойник. Гледали ли сте филма „Нашествието на крадците на тела“?^[4] Нещо подобно на случващото се в него. Въпросът се състои в следното: когато видим човек, когото познаваме, мозъкът ни извършва две неща. Едната част от него разпознава лицето, а другата част ни сигнализира, че имаме емоционална връзка с този човек. Ако въпросният мозъчен център не извърши второто действие, мозъкът решава, че около човека има нещо нередно, защото не изпитваме нищо към него.

— Но при Мишел Дойс не се наблюдава подобно нещо.

— Не, не — Бериман направи жест към Мишел, сякаш тя беше забележителен експонат. — При нея нещата са по-интересни. Съществува един още по-рядко срещан синдром, който понякога се наблюдава при пациенти с Алцхаймер: в съзнанието им се появяват илюзорни персонажи, които те си представят като реално съществуващи — така, както Мишел Дойс сметна плюшеното мече за истинска мечка. Но тя е интересна и от друга гледна точка. Нали знаете, че децата в по-ранна възраст възприемат света като анимисти^[5].

— Което ще рече, че...?

— Че те не правят разлика между сестричката си и куклата си и не осъзнават какво кара вятъра да духа, а камъка да се търкаля по склона. Те си мислят, че едно листо пада, защото иска да падне. С

израстването мозъкът им се развива. Големите хора взаимодействат със света, като преценяват на подсъзнателно ниво кое в заобикалящата ни среда е като нас, отговорно е за действията си и е в състояние да взима решения, и кое не е. Ако ви издърпам ухото, вие ще изпищите, а ако изстържа с крак по пода, ще се чуе подобен звук. Вие и аз можем да осъзнаем разликата. Ще разбере как стоят нещата при Мишел, ако я изследваме в лаборатория...

— Не мисля, че това е възможно.

— Би било престъпление, ако не го направим — каза Бериман. — И се обзалагам, че резултатите от лабораторното изследване ще покажат, че тя е хронична алкохоличка, а може би е преживяла жестока травма на главата или пък, което е най-вероятно, има мозъчен тумор. Така че ако ще се прави такова изследване, трябва да побързаме.

— Тя е човек. Страдащ човек.

— Един много интересен страдащ човек — поправи я Бериман. — Кое не може да се каже за повечето хора.

— Значи всички показания, които е дала, са просто брътвежи.

Бериман се замисли за момент.

— Не бих казал. Тя не възприема света по начина, по който ние го възприемаме. Според мен едва ли има смисъл да я питат дали тя е убила онзи мъж, защото тя не прави разлика между това какво е да си мъртъв и какво е да си жив, но останах с впечатление, че се опитва да каже истината — така, както тя я вижда. Подобно усещане сигурно е доста плашещо. Предполагам, че тя се чувства все едно е родена в един доста различен и странен свят. Бихте могли да обърнете внимание на това какво смята тя по тези въпроси. Нали с това се занимавате?

— А вие не, така ли? — отвърна Фрида.

Бериман доби сурово изражение.

— Понякога ми се иска да нося със себе си малка картичка, която да давам на хора като вас. В нея ще пише, че голяма част от науката, която е призвана да помага на хората, се практикува от мъже и жени, които го правят самоцелно, и да обикаляш наоколо, ронейки сълзи за хората, които страдат, не означава, че правиш нещо съществено, за да им помогнеш. Само дете казаното от мен е повече, отколкото би се събрало на една малка картичка, но вие отлично ме разбрахте.

— Моля да ме извините — каза Фрида. — Дойдохте дотук, прекосявайки града с една непозната жена в свободния си ден. Беше

мило от ваша страна.

Погледът му се смекчи.

— Мисля, че трябва да бъде преместена в самостоятелна стая.

— Сигурен ли сте?

— Да. Присъствието на други болни около нея с нищо няма да ѝ помогне. Тя се нуждае от тишина и спокойствие.

— Ще попитам дали е възможно — каза Фрида колебливо.

Бериман махна с ръка.

— Оставете на мен. Аз ще се погрижа.

— Наистина ли?

— Да. — Той погледна Фрида съсредоточено. — Вие помагате на полицията?

— Сътрудничеството ни е неангажиращо.

— Как се стигна до това сътрудничество?

— Някой друг път — отклони въпроса Фрида. — Това е дълга история. — Тя се обърна и погледна към Мишел Дойс, която гледаше втренчено пред себе си, а списанието стоеше затворено в скута ѝ. Хрумна ѝ една мисъл. — Този синдром — каза Фрида.

— Кой по-точно?

— При който болните си мислят, че техен близък е бил заменен с двойник.

— Синдромът на Капграс.

— Сигурно е ужасно — каза Фрида. — Толкова ужасно, че човек едва ли би могъл да си го представи.

Когато излязоха във фойето, тя го спря.

— Бихте ли ме почакали за няколко минути?

— Имам ли избор?

— Благодаря.

Фрида влезе в магазина на болницата. Имаше лавици със списания, рафтове с чипс, бонбони и сладкиши и нездравословни напитки, както и отблъскващи на вид спаружени ябълки и изсъхнали портокали, книжки със sudoku и кош с играчки, поставен в един ъгъл. Фрида отиде и започна да рови в него.

— Мога ли да ви помогна? — попита я продавачката. — Нещо специално ли търсите?

— Плюшено мече.

Жената я погледна със съчувствие.

— Имате болно дете тук — каза тя. Фрида не я опроверга. — Не съм сигурна дали имаме плюшени мечета. Но имаме една интересна кукла, която започва да плаче, когато я сложиш да седне.

— Не мисля, че е подходяща.

Фрида измъкна от купчината една зелена плюшена жаба с изпъкнали очи, след това парцалена кукла с дълги тънки крачета и една грозна змия. На дъното на кошата откри меко плюшено куче с клепнали уши и копчета вместо очи.

— Това ще свърши работа.

Тя изтича нагоре по стълбите до отделението и застана пред медицинската сестра зад бюрото.

— Бихте ли дали това на Мишел Дойс от шесто легло?

— Не искате ли вие лично да ѝ го дадете?

— Не.

Сестрата повдигна рамене.

— Добре.

Фрида тръгна обратно, но се спря до двукрилата врата. С крайчеца на окото си видя как сестрата подаде играчката на Мишел. Взря се внимателно: Мишел сложи кучето да седне на възглавницата и му кимна с уважение. После докосна с пръст носа му, усмихвайки се срамежливо; взе чашата си с вода и я опря в муцунката му. На лицето ѝ се изписа нежна загриженост и тревожно щастие. Толкова малко ѝ трябваше! Фрида отвори вратата и се плъзна безшумно в коридора.

Понякога спеше по цели дни. Тя съзнаваше, че не бива така, но апатията я побеждаваше и я караше да се свие на топка с дебелите си дрехи и влажна коса, да затвори уморените си очи и да се отпусне в прегръдките на мрачни сънища, в които имаше зелени водорасли и рядка, копринена кал. Усещаше, че е заспала: сънищата ѝ се преплитаха със случващото се наоколо. Със стъпките по крайбрежната алея, от която някога мъжете са теглили шлеповете, с близки и далечни гласове, с ясните команди, които се чуваха от преминаващите наоколо гребни лодки.

Когато най-накрая се събуждаше, беше отпусната и натежала от съня. И се чувстваше виновна. Ако той я видеше, щеше да се ядоса и да се разочарова. Да се почувства предаден. Тя мразеше това. Спомни си майка си с отпуснатите ѝ рамене и храбра усмивка, която се появяваше за малко на устните ѝ и изчезваше. Няма по-лошо от това да разочароваш някого.

В този ден тя неволно беше заспала и когато внезапно се събуди, не можа да си спомни къде се намира: по брадичката ѝ се бе стекла слюнка, косата я сърбеше, а бузата я болеше от допира до грубата тъкан на мястото, където бе легнала. Не можеше да си спомни коя е. Беше никоя — една безформена фигура без име и без собствено „аз“. Почака известно време. Мислите ѝ се проясниха и тя отново знаеше коя е. Притисна лицето си към тесния прозорец и се загледа в течащата река. Край лодката ѝ плаваха два едри лебеда. Видя как впериха в нея злите си очи.

---

[1] Голямо предградие в Югозападен Лондон, недалеч от Детфорд. — Бел.прев. ↑

[2] Дисоциативните разстройства са група от психични заболявания, характеризирани се с нарушения в съзнанието, паметта, идентичността или възприятията. — Бел.прев. ↑

[3] Части от главния мозък. — Бел.прев. ↑

[4] Американски научнофантастичен филм от 50-те години на ХХ в., в който Земята е нападната от долетели от Космоса семена, от които израстват свършени двойници на хората, а самите те се превръщат в прах. — Бел.прев. ↑

[5] От думата „анимизъм“ — схващането, че всички елементи от заобикалящата ни природа: растения, животни, камъни и пр. притежават душа и могат да влияят върху живота на хората. — Бел.прев. ↑

9

— Този случай — каза комисар Крофорд с едва прикрито раздражение. — Приключват ли го вече?

— Всъщност — започна Карлсън, — има няколко...

— Прочетох предварителния доклад. Струва ми се, че нещата са ясни. Жената не е с всичкия си. — Комисарят потупа с пръст по слепоочието си. — Какъв е смисълът да ровим повече? Убила го е в пристъп на умопомрачение. Но вече е настанена в психиатрична клиника и не е опасна за околните.

— Ние обаче все още не знаем коя е жертвата.

— Наркотрафикант?

— Не открихме доказателства за това.

— Прегледахте ли архивите за безследно изчезнали хора?

— И там нищо. Ще разпитам всеки от обитателите на хостела и кой знае — може пък да ни насочат към вярната следа.

— Само ще си загубиш времето.

— Все пак става дума за убит човек.

— Това не са ти изчезналите деца, Мал.

— Искате да кажете, че на хората им е все едно?

— Тук говорим за приоритети — каза намръщено Крофорд. — Поне вземи със себе си Джейк Нютън. Нека да види в какви лайна сме принудени да газим.

Карлсън понечи да каже нещо, но Крофорд го прекъсна:

— За Бога, Мал, приключвай вече с този случай.

Днес Джейк се беше издокарал с панталони от ситно кадифе и с обувки от светлокафява кожа, лъснати до блясък, с жълти връзки. Когато слезе от колата, разтвори чадъра си — валеше силен дъжд, който постепенно преминаваше в сняг — и пристъпи предпазливо във входа на къщата, придърпвайки пред гърдите си двата края на сакото си без копчета. Лентите бяха прибрани, тълпата от зяпачи отдавна я

нямаше и по нищо не личеше, че тук е било извършено престъпление, с изключение на лепенката, с която полицията беше запечатала вратата на Мишел Дойс. На площадката зад входната врата боклукът си стоеше и навсякъде се носеше познатата смрад на кучешки изпражнения и на гнило, която полепна по гърлото на Карлсън и накара Джейк Нютън да примигне. Той извади от джоба си голяма бяла носна кърпа и без причина издуха носа си няколко пъти.

— Тук като че ли въздухът е малко застоял — успя да каже той.

— Едва ли имат чистачка — отвърна Карлсън и го поведе нагоре по стълбите, като внимаваше къде стъпва.

По-късно, разговаряйки с Ивет, той не можеше да определи след кой от трите разговора се е почувствал по-депресиран. Лайза Болианис беше най-самотна. С набръчканото си зачервено лице, тънки ръце и крака и бирено коремче, тя изглеждаше като прехвърлила четиридесетте, но се оказа, че е само на трийсет и две. Лайза беше алкохоличка, загубила дома си и двете си деца. Вонеше на евтин алкохол и говореше с равен глас и неясна дикция. Карлсън видя, че под леглото ѝ имаше бутилки, а отгоре му бяха струпани няколко мръсни одеяла и скъсана розова пухена завивка. Дрехите ѝ бяха натъпкани в две черни торби за боклук в единия ъгъл. За Мишел Дойс каза, че е „симпатична“, но не знаеше нищо за нея, нито за мъжа, намерен мъртъв в апартамента ѝ. Добави още, че много непознати мъже идват в къщата, но тя не общува с тях и не би разпознала никого, ако ѝ покажат снимка. Обясни, че в живота си е имала много мъже, но от никого не е видяла добро, като се почне от пастрока ѝ. В ъгълчетата на устата си имаше ранички от студа и когато се опита да се усмихне на Карлсън, той забеляза как се цепнаха. Бележникът беше в ръцете му, но той не написа нищо в него. Какво правеше тук — нали Ивет и Крис Мънстър вече я бяха разпитали? Какво друго очакваше? През цялото време Джейк беше стоял до вратата, пристъпвайки неспокойно и чистейки въображаеми влакънца от ръкава на сакото си.

Ако Лайза Болианис беше най-самотната от обитателите, то Тони Метески беше най-далече от всякакви социални контакти — огромна, изплашена човешка развалина. Той отбягваше погледа на Карлсън, клатеше се напред-назад и изричаше безсмислени неща, несвързани

думи и части от изречения. Иглите от спринцовки ги нямаше. Група от общински работници бяха дошли, облечени в специални екипи, подобни на водолазни костюми, и им беше отнело цял ден да почистят жилището. Карлсън се опита да изкопчи от Метески нещо за наркочилдърите, които бяха превзели дома му, но той започна да трие неспокойно една в друга дебелиите си длани, а подпухналото му лице се изкриви от ужас.

— Успокой се, Тони, в безопасност си — каза Карлсън. — Нужна ни е помощта ти.

— Не искайте това от мен.

— Виждали ли си някой да влиза в жилището на Мишел Дойс — някой от тези, които са идвали в твоя апартамент?

— Аз съм едно голямо бебе. Няма да кажа на никого. Дебело мирижливо бебе. — Той се изсмя нервно, очаквайки Карлсън да отвърне с усмивка.

— Мъжете, които идваха в жилището ти, са те заплашвали, нали?

— Всичко е наред.

Карлсън се отказа да го разпитва повече.

Джейк не го придружи до апартамента на Майкъл Райли. Предпочете да го изчака в колата. Карлсън беше предупреден за кучето на Райли. Макар и вързано с верижка за радиатора, то така ожесточено се хвърляше напред и ръмжеше срещу него, че Карлсън очакваше всеки миг радиаторът да се откъсне от стената. Въздухът беше натежал от миризмата на кучешка козина и кучешки изпражнения, а също и на кучешката храна, изсипана в пластмасова купичка. От тримата, обитаващи хостела в момента, Майкъл Райли бе най-словоохотливият. Той крачеше из стаята, размахвайки показалеца си във въздуха. По думите му Метески беше откачалка, а Лайза Болианис не виждаше подалеч от носа си, но той, Майкъл, би могъл да му каже някои неща. Искаше да сътрудничи пълноценно при всякакъв вид разследване. Знаела ли, например, полицията, че тук идват деца, за да се троят с наркотици — те наистина бяха деца, на не повече от четиринайсет години! Това не беше редно. Той знаеше, че едва ли е най-подходящият човек да говори за тези неща, но онези дни бяха останали в миналото; беше излежал присъдата си, беше станал нов човек и живееше по правилата. Сега имаше желание да помогне.

— Разбирам — каза Карлсън със сериозен тон. Беше работил достатъчно дълго в полицията, за да разпознае веднага пристрастения към кокаин. — Можете ли да ни кажете нещо за Мишел Дойс?

— За нея ли? Тя ме избягваше. Опитвах се да се държа приятелски, но с тези откачалки е невъзможно. Първия път, когато я видях, тя искаше да ме почерпи с чай, но после размисли. Смятам, че причината беше Бъз. Тя не те хареса, нали, Бъз? — Бъз изръмжа и от отворената му уста се проточиха лиги. Радиаторът леко се разтресе. — Тя не се задържа много вкъщи — все обикаляше навън и събираше разни неща. Веднъж я видях долу край реката — беше настъпил отливът и тя вадеше някакви предмети от калта.

— Някога виждали ли сте я с друг човек?

Той поклати отрицателно глава:

— Нито пък съм я чувал да говори много.

— Дилърите, които са използвали жилището на господин Метески — те ходеха ли и по другите апартаменти?

— Разбирам накъде биете.

— Тогава отговорете на въпроса.

— Не. Не ходеха.

— Нито в апартамента на Мишел Дойс?

— Тя живееше съвсем изолирано. Една много тъжна жена, това е моето впечатление. Защо иначе би се озовала в тази дупка? Човек не би живял тук, ако има къде другаде да отиде, нали така? Аз поне имам кучето си, а, Бъз? Двамата с него си правим компания.

От широкия гръден кош на Бъз излезе призрачен звук и той завъртя очи към стопанина си.

Фрида тръгна по Блекфрайърския мост, спря се по средата и погледна на запад към Окото на Лондон и Биг Бен, а после на изток към гладкия купол на катедралата „Свети Павел“. Всичко проблясваше и се разтваряше в падащия сняг, който се превръщаше в киша по пътната настилка. После тя продължи с бърза крачка, сякаш да се отърси от чувството на страх и униение. Не се спря при Смитфийлд Маркет^[1], нито по „Сейнт Джон стрийт“. Накрая стигна до Излингтън и се озова пред къщата на Клои и Оливия, подранила с пет минути за урока по химия на племенницата си. Потропа с чукчето по входната

врата и отвътре се чува забързани стъпки. През последните няколко месеца Клои бе израснала на височина и бе отслабнала, а косата ѝ бе подстригана много късо, стоеше на неравни кичури и Фрида се зачуди дали сама не я бе орязала. Черният ѝ грим се бе размазал, а на носа си имаше нов пиърсинг. На шията ѝ се виждаше смучка.

— Слава Богу, вече си тук — каза Клои патетично.

— Защо?

— Мама е в кухнята с мъж.

— Не е голяма драма.

— Запознала се е с него в интернет.

— Това проблем ли е?

— Мислех, че поне ти ще си на моя страна.

— Не знаех, че трябва да взема нечия страна.

— Аз не съм ти пациент, Фрида.

Фрида изчисти ботушите си на изтривалката в антрето и окачи палтото си на закачалката. Тя пристъпи в пълния безпорядък на дневната и се огледа къде да седне.

— Учебникът по химия — напомни ѝ Фрида.

Клои направи гримаса.

— Петък е. Но какво ли друго да очаквам от скапания си живот?

Снегът отново се обърна на дъжд. Валя през останалата част от деня и през цялата нощ — така напоително, че по пътищата започнаха да се стичат реки, а в парковете се образуваха локви, които се сливаха една с друга. Отводнителните канали преливаха. Около движещите се коли се образуваха арки от кални струи. Речните канали бълбукаха. По улиците хората притичваха между магазините, скрити под чадърите си, които обаче трудно ги опазваха. Подгизналият свят сякаш се смали. През студената дъждовна пелена беше почти невъзможно да се види краят на улицата или върхът на близкото дърво. Кафявите води на Темза постепенно изпълваха коритото ѝ. Не спираше да вали. В къщите и жилищните блокове, сами или по двойки, хората лежах в леглата си и слушаха как дъждовните капки барабанят по прозорците им. Вятърът свиреше в клоните на дърветата, а капците на кофите за смет тракаха по улиците в непрогледния мрак.

На малка уличка в Поплар, Източен Лондон, която минаваше през обезлюдените жилищни комплекси около река Лий, една улична шахта се препълни. Малко след три през нощта капакът ѝ се отмести и десетина минути по-късно кичур коса изплува на повърхността. Отдолу нещо слабо проблясваше.

Но едва към осем и половина сутринта, когато поройният дъжд се усмири и премина в ситен дъждец, едно момче, разхождащо териера си, се натъкна на останки, които очевидно бяха човешки. И очевидно бяха на жена.

Фрида се събуди в пет сутринта. Обичаше да си стои в малката подредена къща, когато природните стихии навън бушуваха. Беше се погрижила да укрепи дома си срещу дъжда, чиито капки летяха като куршуми срещу прозорците ѝ, и срещу поривите на вятъра, съизмерими по мощ с бурно море, чийто прилив приближаваше с грохот. Тя полежа известно време, без да мисли за нищо, просто слушаше, но постепенно умът ѝ се проясни и мислите нахлуха в главата ѝ. Те бяха свързани с хора, чиито лица виждаше ясно: Санди, който беше толкова далеч, но чиито пръсти я докосваха, когато спеше, а ръцете му я обгръщаха в страстна прегръдка; Алън с неговите кафяви очи на кокер шпаньол, който беше изоставил жена си и беше изчезнал; неговият еднотайчен брат близък Дийн, мъртъв вече повече от година, но който отново бе започнал да се появява в сънищата ѝ с мазната си усмивка; съпругата на Дийн, Тери; Роуз — тъжната и предпазлива сестра на Тери; Мишел Дойс с повехналото си лице и едри мазолести длани, която говореше на мъртви мъже и плюшени играчки, сякаш разбираха какво им казва. Фрида обърна глава към прозореца в очакване светлината на деня да проникне през завесите. Думи и фрази проблясваха в ума ѝ като светли лъчи в мрака. Опита се да сложи настрана тревожните си мисли и да ги назове подходящо.

Малко преди шест тя стана от леглото, облече халата си и слезе на долния етаж, за да запали камината в хола и да си направи кана с кафе. Беше неделя. Днес нямаше пациенти, на които да обръща внимание, нито конференции, на които да присъства, нито задължения, с които да се съобразява. Беше планирала да излезе на разходка из мокрите улици, да отиде до пазара за цветя, да се зареди с провизии, да

отскочи до бистрото на приятелите си на № 9, където да изяде купа прясна овесена каша или канелено кравайче. Може би щеше да отдели един-два часа, за да нарисува нещо в ателието си, което се намирало на тавана на тясната ѝ къща, все едно че беше орлово гнездо. Вместо това тя седна край камината, като от време на време се навеждаше да раздуха огъня. Изпи няколко чаши кафе, премисляйки събитията от изминалата седмица и позабравените емоции, пробудили се отново по време на изслушването и след неочакваната повторна поява на Карлсън в живота ѝ.

На вратата се позвъни.

---

[1] Един от най-големите пазари на Лондон, помещаващ се в сграда във викториански стил. — Бел.прев. ↑

10

Карлсън изглеждаше странно на прага на Фрида, все едно бе с маскараден костюм. Беше с черни джинси, вълнен пуловер и кожено яке и целият мокър от дъжда. Косата му беше влажна и прилепнала към главата и това го правеше да изглежда по-възрастен и по-слаб.

— Стресна ме — каза тя. Обхвана я безпокойство, че не ѝ носи добри новини. — Не си с костюм.

— Неделя е — отвърна Карлсън.

— Искаш ли кафе?

— Не, благодаря. Може би някой друг път.

— Ще влезеш ли?

— Само за малко. — Той прекрачи прага. — Дойдох да ти кажа, че утре сутринта ще имаме съвещание във връзка със случая. По всяка вероятност ще го обявим за приключен. Много бих искал да присъстваш, ако не си заета с пациент.

— В колко часа?

— В девет и половина.

— Имам свободен промеждутък. Мога да дойда за един час.

— Чудесно. Ще присъства и човек, когото вероятно познаваш. Д-р Хал Брадшо.

— Чувала съм за него.

— Сътрудничи ни при изготвянето на психологически профили. Хонорарът му е висок, но комисарят държи на него.

— Не искам да влизам в професионална битка.

— На съвещанието трябва да решим дали да изпратим делото в Кралската прокуратура. Ще дойдеш ли?

— Добре — съгласи се Фрида. — Но едва ли си дошъл у дома рано сутринта в неделя само за да ми съобщиш за утрешното заседание.

— Права си.

Сега, когато моментът беше настъпил, той не знаеше как да започне.

Тя го погледна загрижено.

— Ела да отидем в кухнята, все пак ще ти направя кафе. Аз вече изпих няколко чаши, мисля, че и на теб ще ти дойде добре.

Карлсън я последва и тя взе от хладилника пакет с кафе на зърна. От един плик извади макова кифла и му я сервира в чиния. Той стоеше до прозореца и я наблюдаваше безмълвно. Когато чашата му с кафе беше вече на масата, той съблече якето си и двамата седнаха един срещу друг.

— Хайде, разказвай.

— След поройния дъжд и наводнението — започна той и млъкна.

— Наводнението... — подсказа му Фрида.

— Вчера сутринта момче и кучето му са се натъкнали на човешки останки, които плували в препълнена улична шахта в Поплар. През следващите няколко дни ще бъде направен пълен тест за идентичност. Вероятно ще се провери и зъбното досие. Но аз знам какво ще открият.

Фрида седеше притихнала, вперила в него черните си очи. Той протегна ръка и я постави върху нейната.

Тя не отвърна на жеста му, но и не отдръпна ръката си.

— Кати Рипън — каза Фрида накрая.

Кати Рипън, младата стажантка, която професор Сет Баунди — специалист по еднояйчни близнаци и техните генетични особености — беше изпратил в дома на Дийн Рийв миналия декември по повод информация, която Фрида му беше дала. Кати Рипън, която никой не беше виждал оттогава и която родителите ѝ все още очакваха. Кати Рипън, която тежеше на съвестта на Фрида като воденичен камък, и чието слабо, интелигентно лице се появяваше в съзнанието ѝ и когато спеше, и когато беше будна.

— По останките е намерен кичур коса — каза тихо Карлсън, отдръпна ръката си и взе чашата с кафе.

Фрида знаеше, че Кати Рипън е мъртва. Беше абсолютно сигурна. И въпреки това се почувства така, сякаш някой я бе ритнал в корема. Едва намери сили да попита:

— Родителите ѝ знаят ли?

— Съобщихме им вчера следобед. Исках да ти го кажа, преди да си го прочела във вестниците.

— Благодаря — отвърна Фрида.

— Ситуацията при Кати Рипън е била различна от тази с отвлечените деца — обясни Карлсън. — Дийн не се е нуждаел от нея. Когато разбрахме, че е изчезнала, тя най-вероятно вече е била убита.

— Предполагам. — Тя с усилие го погледна. — Благодаря ти.

— За какво? За това, че ти донесох лоша новина?

— Да. Не беше длъжен да го правиш.

— Напротив. Има някои неща... — В същия миг прозвуча електронна версия на „Арията на тореадора“. Карлсън извади джиесема от джоба си и го погледна.

Фрида видя как лицето му помръкна.

— От службата ли е?

— Не, от семейството.

— Трябва да тръгваш?

— Да. Съжалявам.

— Няма нищо.

След като го изпрати, тя дълго не можа да помръдне. Само облегна главата си от вътрешната страна на входната врата. Опита се да не мисли какво е преживяло младото момиче. Подобна съпричастност не се отразява добре на хората, каза си тя. И все пак. Спомни си за всеобщата радост, когато намериха децата, и за триумфалните пресконференции. А през това време Кати Рипън е била някъде под земята, без никой да знае нищо за нея — умна млада жена, енергична, отзовала се с готовност на молбата на шефа си, застанала с бележника си и подготвените въпроси на прага на Дийн Рийв — на входа на черната дупка, засмукала я завинаги.

Фрида искрено се надяваше Карлсън да е прав, че Кати Рипън е умряла бързо, без да страда или да бъде погребана жива. Случваха се такива неща: жертвите знаеха, че спасителите им са точно над тях, но не бяха в състояние да извикат, за да бъдат чути. Тя потрепери. За момент си представи, че малката ѝ къща — сгушена в задната уличка и заобиколена от високи сгради, с полутъмните си стаи и стени в наситени цветове — е подземие, а не нейно тихо убежище, и тя самата е подземна твар, криещ се от външния свят.

И тогава, подобно на тяло, изплувало на повърхността на тъмно езеро, в съзнанието ѝ се появи мисълта за Кари Декър: какво ѝ беше разказала за съпруга си Алън, еднояйчния брат близък на Дийн, и как беше изчезнал от живота ѝ. Тя притисна още по-силно главата си във

вратата; мозъкът ѝ работеше на пълни обороти, мислите ѝ бушуваха. Не можеше да ги укроти — миналото преливаше в настоящето, имаше неща, които трябваше да си изясни. Запита се защо прави това. Нужно ли беше да се връща назад?

В понеделник, в осем сутринта, Фрида имаше сеанс с един два̀сет и пет годишен мъж, който приличаше по-скоро на момче и който се беше привел напред в креслото си. Първите десет минути едрото му тяло се разтърсваше от ридания, после той стана, препъвайки се, и коленичи пред нея, опитвайки се да я накара да го прегърне и да го подържи в обятията си. Нуждаеше се от подкрепа, от някой, който като любяща майка да му каже, че всичко ще се оправи, че тя ще поеме върху себе си товара от плещите му. Беше самотник, човек без любов, изгубена душа. Мислеше си, че Фрида би могла да се превърне в негова майка закрилница, в негова приятелка и спасителка. Тя го хвана за изпръхналата от студа ръка и го отведе обратно на мястото му. Подаде му кутия с хартиени кърпички, каза му да не бърза, седна в червеното си кресло и зачака. През това време той плачеше на воля, попиваше мокрото си от сълзи лице и се извиняваше, хлипайки. Тя го наблюдаваше мълчаливо и когато престана да плаче, го попита:

— Защо през цялото време се извиняваше?

— Не знам. Чувствах се глупаво.

— Защо глупаво? Ти беше тъжен.

— Не знам. — Той я погледна безпомощно. — Не знам. Не знам.

Не знам откъде да започна. Откъде трябва да започна?

След като пациентът ѝ си тръгна, Фрида направи обичайните записки и се отправи към станцията на метрото на „Уорън стрийт“. Оттам хвана мотриса, която по някое време спря в тунела и остана там петнайсет минути. От микрофона се чу глас, който събщи за „прегазен човек на станцията в Ърлс Корт“, което предизвика шепот на недоволство. „Това дори не е на същата линия“, промърмори жената до нея. Фрида слезе на следващата спирка, огледа се за такси в дъжда и след като не видя нито едно, продължи пеша. Но въпреки това закъсня за съвещанието само с няколко минути. Около масата бяха седнали

петима: Карлсън, комисар Крофорд (с когото никога не се бе срещала, но го бе виждала в миналогодишните му интервюта по телевизията, когато говореше за огромната работа, извършена от полицията по издирването и намирането на малкия Матю и как той уж не желаше да му се приписват никакви заслуги) и Ивет Лонг (която ѝ хвърли учуден поглед, все едно се питаше какво ли прави тя там). Имаше и двама мъже, които не познаваше: единият, когото комисарят представи като Джейк Нютън, се втренчи в нея, като че ли виждаше рядък музеен експонат. Другият беше д-р Хал Брадшо. Той изглеждаше малко над петдесетте, а черната му къдрава коса беше тук-там прошарена. Носеше тъмен костюм на бледозелени райета. Когато Карлсън го запозна с приноса ѝ по разплитането на загадката около Дийн Рийв, Брадшо я погледна намръщено.

— Не виждам смисъл от присъствието ѝ — обърна се той към комисар Крофорд. — Разбира се, това е лично мое мнение.

— Аз държа тя да присъства — каза твърдо Карлсън и се обърна към Фрида. — Д-р Брадшо тъкмо се готвеше да ни представи своя анализ на местопрестъплението и на душевното състояние на Мишел Дойс. Д-р Брадшо?

Хал Брадшо се изкашля.

— Вероятно всички сте запознати с методите ми на работа. Мнението ми е, че убийците могат да се оприличат на художници или на писатели. — Крофорд кимна одобрително и се облегна назад в стола си, сякаш най-последно бе почувствал някаква сигурност. — Сцената на едно престъпление е като художествена творба на убиеца.

Докато Брадшо обясняваше теорията си, Фрида се облегна назад и се загледа в тавана, покрит с големи полистиренови плочки с неясни сиви фигури, които им придаваха форма на павета.

— Когато видях снимките, все едно погледнах в една от моите книги. Може би ви се струва, че започвам отзад напред, но веднага разбрах, че Мишел Дойс е високоорганизиран психопат. Чувайки тази фраза, повечето от вас вероятно си представят мъж, който напада жени с нож. Но аз съвсем съзнателно използвам точно този термин. За мен е вън от всякакво съмнение, че тя е лишена от чувство на състрадание и е била в състояние да планира убийството, да го извърши, да „аранжира“ сцената на престъплението, а после да се върне към обичайния си начин на живот.

— Преди да разговаряте с нея ли стигнахте до това заключение?
— попита Карлсън.

Брадшо се обърна към него, леко развеселен.

— Върша тази работа от двайсет и пет години. Човек развива шесто чувство за тези неща така, както един изкуствовед веднага може да разпознае фалшификат на картина на Вермеер. Естествено, след това разговарях с Мишел Дойс, доколкото това изобщо е възможно.

Фрида все още изучаваше полистиреновите плочки на тавана. Опитваше се да разбере дали начинът на подреждането им следваше някакъв определен модел, или беше съвсем произволен.

— Тя призна ли си? — попита Карлсън.

Брадшо изсумтя.

— Сцената на престъплението е нейното признание — отвърна той, отправяйки доводите си почти изцяло към комисаря. — Четох досието ѝ. Животът ѝ е белязан от провали и безпомощност. Това престъпление и местопрестъплението са закъснял опит да контролира живота си, някаква проява на сексуално надмощие. „Вижте този гол мъж — все едно ни казва тя. — Ето какво мога да направя с него.“ Мъжете са я отхвърляли през целия ѝ живот. Накрая тя решава да им го върне.

— Това звучи логично — обади се комисар Крофорд. — Съгласен ли си, Мал?

— Но тя каза ли нещо, когато я попитахте за мъртвеца? — обърна се Карлсън към Брадшо.

— Не отговори директно — отвърна Брадшо. — Бърбореше за реката, за корабите и флотилиите. Но ако теорията ми за нейното поведение е вярна, а аз съм сигурен, че е вярна, нейното бърборене не е просто безсмислица. Това е нейният начин за себеизразяване. Да, тя действително живее близо до реката и я наблюдава от прозореца си. Но аз тълкувам нещата по друг начин. Реката е велик символ на жената. Жената река. — Фрида отмести погледа си от тавана тъкмо когато Брадшо движеше вълнообразно ръцете си, за да подкрепи думите си. — А корабите и флотилиите — продължи той, — са символи на мъжа. Мисля, че това, което тя иска да ни каже, е, че жената река, с нейните приливи и течения, изхвърля мъжа кораб в открито море. Кое то е вид смърт.

— Предпочитам да ни го каже направо — обади се Ивет. — Това, което чух, ми звучи доста абстрактно.

— Тя ни казва това, което ни интересува — обясни Брадшо. — Но трябва да я слушате внимателно и с нужното уважение.

Комисар Крофорд кимна одобрително. Фрида погледна към младата жена и видя как кръвта нахлу в лицето ѝ, а дланите ѝ се свиха в юмруци.

— Прочетохте ли бележките на д-р Клайн? — попита го Карлсън.

Брадшо отново изсумтя.

— Тъй като д-р Клайн е тук, не съм сигурен дали трябва да ги коментирам. Но не виждам защо е нужно в случая да търсим проява на изключително редки психологически синдроми. Не се обиждайте, но в тези бележки има голяма доза наивност. — Той се обърна към Фрида и ѝ се усмихна. — От болничния персонал научих, че сте подарили на Мишел плюшено мече.

— По-точно плюшено куче.

— И с каква цел — като част от прегледа или като част от лечението ѝ?

— За да има с кого да си говори.

— Много трогателно, наистина, но нека довършим темата. — Брадшо потупа картонената папка пред себе си и отново се обърна към комисаря. — Всичко е събрано тук. Моето заключение е, че няма какво повече да се разследва и коментира. Тя точно отговаря на профила си. Очевидно няма да може да бъде разпитана в съда, но смятам, че случаят може да бъде приключен.

— А какво ще кажете за липсващия пръст? — попита Фрида.

— Отговорът се съдържа тук. — Брадшо взе папката в ръце. — Нали сте психоаналитик? Всичко съответства съвсем точно. Какво, според вас, символизира отрязването на пръста?

Фрида си пое дълбоко дъх.

— Доколкото разбирам, вашата теория е, че Мишел Дойс, след като е убила мъжа и го е съблякла чисто гол, е искала да символизира отрязването на пениса му чрез отрязването на пръста му. Защо не е отрязала направо пениса му?

Брадшо отново се усмихна.

— Непременно трябва да се запознаете с доклада ми. Тя е психопат. Подхожда към света чрез символи.

Карлсън погледна към заместничката си.

Ивет повдигна рамене.

— Намирам разсъжденията ви за твърде неясни и отвлечени. Никой не бива признат за виновен въз основа на символи.

— Но тя е луда — каза комисарят с рязък тон. — За нея осъдителната присъда няма да е от особено значение.

— Какво е вашето заключение, д-р Клайн? — Карлсън се обърна към Фрида, все едно не бе чул думите на Крофорд. Тя ясно усети гнева му. Една вена пулсираше на слепоочието му.

— Не съм експерт в изготвянето на профили, за разлика от д-р Брадшо — отвърна тя. — Не знам. Аз *наистина* не знам.

— И все пак, какво *мислите*? — попита Карлсън настоятелно.

Фрида отново погледна към полистиреновите плочки на тавана. Определено бяха произволно подредени, реши тя.

— Аз просто не вярвам, че Мишел Дойс е извършила това убийство. Опитвам се да измисля различни сценарии, в които тя го извършва, но никой от тях не изглежда смислен.

— Аз току-що ви предложих сценарий — каза Брадшо.

— Да. Точно това имам предвид.

— Но трупът беше в нейното жилище — възрази комисар Крофорд. Тя се обърна и той се наведе към нея, тупайки авторитетно с длан по масата. В ъгълчетата на устата му имаше слюнка. — Разбира се, че най-вероятно тя го е убила. Да не би някой друг да е дошъл и да го е оставил там? Ако не сме съгласни, че тя го е извършила, какво, по дяволите, ще правим?

— В бележките си съм написала, че трябва да се вслушаме в това, което казва.

— Но тя говори само за кораби и лодки.

— Да — съгласи се Фрида. — Питам се какво по-точно означава това.

— Е — Карлсън като че ли едва сдържаше смеха си, — нали вече чухме теорията на д-р Брадшо за реките, жените и прочее.

Фрида се замисли за момент.

— Именно това не ми дава покой — каза тя след малко. — И останалото също, но най-вече това. Смятам, че Мишел не говори със

символи. Според мен тя живее в свят, където всичко е реално. Това е нейното проклятие.

Карлсън погледна към Брадшо.

— Е, какво ще кажете?

— В коридора видях една жена с количка за чай. Да поискаме ли и нейното мнение? — отвърна подигравателно Брадшо.

Карлсън отново погледна към Фрида, повдигайки вежди. Последва дълго мълчание, което тя реши да не нарушава.

— Съгласен съм с д-р Клайн — каза той накрая.

— По дяволите, Мал!

— Мишел Дойс може би е убила този човек, но откога „може би“ е достатъчно за нас?

— Искам да приключим с този случай.

— Съгласен съм с вас. Точно това се опитваме да направим, но...

— Не! Изглежда не ме слушаш. Струва ми се, че се разсейваш. Настоявам да приключим със случая още сега. Приемам доводите на д-р Брадшо. Тази Мишел Дойс е извършила убийството. Не приемам възражения, Мал. Изпрати делото в Кралската прокуратура.

— Съжалявам, че ти загубих времето, Фрида.

— Вината не беше твоя. Какво ще правиш сега?

— В какъв смисъл?

— Имам предвид случая.

— Нали чу. Ще трябва да изпратя документацията в Кралската прокуратура. Тя няма да може да отговори на обвиненията. Ще обявят делото за приключено, комисарят ще бъде доволен. Мишел Дойс ще прекара дните си затворена в психиатрична клиника.

— Но ако вярваш, че тя не го е извършила?

Карлсън сви рамене.

— Добре дошла в полицейското ми ежедневие.

11

Джак Дарган се огледа наоколо.

— Това място е доста по-различно, но не в добрия смисъл. По ми харесваше, когато се срещяхме в бистрото на №9. Там пиех капучино и изяждах едно от кексчетата, изпечени от Маркъс.

Те вървяха надолу по „Хауард стрийт“ в снежната лапавица. Лицето на Джак — откритата му част, беше изпръхнало от студа. На главата си имаше зелена вълнена шапка с помпон и наушници, а около врата си беше увил дебел шал на кафяви и оранжеви карета и когато не говореше, го дърпаше над устата си. Беше със старо зимно яке с качулка в яркосин цвят, с повреден цип. И тъй като си беше забравил ръкавиците, постоянно духаше в шепите си. Джак беше стажант на Фрида, но по-скоро изглеждаше като неин племенник, който лесно се пали.

— До десет години, а може би и пет, този район ще бъде изцяло обновен. Неугледните къщи ще бъдат разрушени и на тяхно място ще се появят лъскави офис сгради — каза Фрида, като се спря пред №3.

— Звучи добре.

— Но все пак ще трябва да намерят място, където да натикат всички аутсайдери, несретници, безпътни и забравени от Бога хора.

— Тук ли е бил намерен твоят човек?

— Да, макар че не бих го нарекла „свой човек“.

— Какво правим тук? Каза, че случаят е приключен.

— Приключен е. Решиха, че Мишел Дойс го е направила и че няма да е в състояние да отговори на обвиненията в съда. Просто исках да видя къде е живяла напоследък. Помислих, че бихме си поговорили по-добре, ако повървим пеша.

Тя се обърна и двамата с Джак тръгнаха обратно по „Хауард стрийт“ към „Детфорд Чърч стрийт“.

— Май че нямам нищо интересно за обсъждане — смотолеви Джак.

— Аз съм ти ръководител от почти две години.

— Беседите ми с теб са единствените светли мигове от седмицата. Всичко останало... — Той извърна лицето си, за да не може тя да го види.

— Всичко останало?

— Обичам да говоря за проблемите на хората, но не обичам да разговарям с тях. На теория ми е интересно, но намирам за напълно безсмислено да седя в малкия кабинет и да слушам как някой ми разказва какво му е казал пастроктът му, когато той е бил на шест. Може би това не е моето призвание. Опитвам се да слушам какво ми говори човекът насреща и изведнъж се улавям, че си мисля какво ще ям на обяд или кой филм ще отида да гледам. Житейските истории на хората в повечето случаи са *безрадостни и скучни*.

Фрида го погледна внимателно.

— А какъв е *твоят* живот?

— Ще ти кажа кое *беше* хубаво — миналогодишната история с Алън и Дийн, когато, макар и отчасти, бях ангажиран с разбулването на мистерията. Тогава всичко имаше смисъл и се намираха съответните отговори — все едно държиш ключ, който превърташ в точно определена ключалка и вратата се отваря. Иначе през повечето време седя с някого в малкия кабинет и си разменяме думи.

— Разменяте си думи? — повдигна вежди Фрида. — Така ли възприемаш беседите с пациентите?

— Знаеш ли какво си мисля, Фрида? Мисля си, че продължавам да се занимавам с това единствено заради теб. Защото искам да съм като теб. Защото когато съм с теб, нещата имат смисъл. А през останалото време си мисля, че терапевтичните сеанси са една голяма заблуда, шега с хора, които се изживяват като герои, защото страдат, и това е едничкото, за което искат да говорят.

— Звучиш ми сърдито. Сякаш искаш да попиташ: „Ами аз?“.

— Те ми поднасят някаква отвратителна житейска бъркотия, а аз ѝ придавам определена форма — без значение каква. Иска ми се да им кажа да погледнат извън себе си, към света, който ни заобикаля. Там е истинското страдание. Изнасилвания, убийства и смазваща бедност.

Фрида го докосна по рамото. Бяха излезли от „Детфорд стрийт“ и се бяха озовали пред малка църква със старинна кула, намираща се встрани от пътя. Върху единия от стълбовете на портата имаше скулптура на череп и кости; вдясно се издигаше костница.

— Свети Николай открай време е бил покровител на моряците — каза Фрида, докато влизаха през портата в малкото гробище. — Нормално е да има църква с такъв символ край доковете.

— Не съм влизал в църква от погребението на баба ми — каза Джак.

— В далечното минало този храм се е намирал извън града. Наоколо е имало зеленчукови и овощни градини, а край пристаните са били завързвани малки лодки. Поклонниците са се отбивали тук на път за Кентърбъри. Кристофър Марлоу^[1] е бил убит при свада в една къща наблизо. Бил е погребан в това гробище.

— А къде е гробът му?

— Гробът му не е бил обозначен и си остава неизвестен.

Джак потрепери от студ и потропа с крака да се стопли. Огледа жилищните блокове, построени около църквата.

— От тогава до сега е станала доста незабележима.

— Отново ще започнат да я забелязват.

Върнаха се обратно на пътя, който минаваше край реката. На отсрещния бряг се издигаха небостъргачите на Канари Уорф^[2], чиито светлини проблясваха в мрачния февруарски ден, но тук, на отсамната страна, беше истинска пустош. Едно малко начално училище изглеждаше затворено, въпреки че беше вторник и все още февруари. Минаха покрай гробище за метални отпадъци, през чиито железни врати се виждаха купища ръждиво желязо, край стените му растяха коприва и къпинови храсти, а най-отгоре минаваше бодлива тел. Имаше няколко изоставени къщи със заковани врати и изпочупени прозорци, а в съседство с тях стара запустяла фабрика с напукани стени, на една от които все още стоеше избеляла табела „Обектът се охранява от кучета пазачи“. Джак повървя още малко нагоре по улицата и притисна лице в някакъв парапет. Отвъд него се виждаше дълбок кален изкоп, където навремето бе имало сграда, а в далечния край все още стоеше някакъв склад, през чиито полуразрушени стени можеха да се видят лъскавите небостъргачи на Докландс^[3].

— Остава само да дойдат предприемачите — каза Фрида, сочейки към избелялата табела. — Предпочитам да си остане така.

Те продължиха надолу покрай реката и отминаха един изгнил дървен пристан. След отлива на брега бяха останали пластмасови каси и стари бутилки. Фрида се замисли за тежката, потискаща

неудовлетвореност, която изпитваше Джак, и очакваше от него да поднови разговора. В същото време си представи, че Мишел Дойс е тук, на това място, и събира всички онези неща, за които Карлсън ѝ беше споменал — кенчета, кръгли камъни, умрели птици, пръчки — след което ги отнася в жилището си и прилежно ги подрежда. Опитва се да придаде на бъркотията определена форма, както се бе изразил Джак; нещо, което инстинктивно носим в себе си — дълбоко човешко и страховито.

Поглеждайки крадешком към гладкия профил на Фрида и вирнатата ѝ нагоре брадичка въпреки ледения вятър, Джак изпита познатото обожание. Искаше му се тя да го погледне в очите и да му каже, че всичко ще бъде наред, че нещата при него ще се оправят, че няма защо да се тревожи и че ще му помогне. Но знаеше, че тя никога не би го направила. Ако имаше нещо, което беше научил от нея, откакто се познаваха, то бе, че човек трябва сам да поеме отговорността за собствения си живот.

Той си пое дълбоко въздух и се изкашля, а после каза:

— Има нещо, което трябва да споделя. — Изричайки тези думи, изведнъж почувства, че му е трудно да продължи. Усети стягане в гърдите. — Напоследък съм несериозен.

— Несериозен?

— Пропуснах известен брой сеанси.

— С твоите пациенти?

— Да. Но не са много — побърза да уточни той. — Случва ми се от време на време, а за няколко сеанса закъснях. Освен това започнах да пропускам срещите с личния си психотерапевт. Не съм сигурен, че тя е подходяща за мен.

— Откога продължава това?

— От около два месеца, а може би и повече.

— Какво правиш, когато не ходиш или закъсняваш за сеансите?

— Спя.

— Завиваш се през глава.

— Да. В буквалния смисъл. Спя, покрит със завивките от главата до петите.

— Надявам се, си даваш сметка, че за хората, които идват при теб, това са може би най-важните петдесет минути от цялата седмица — и че усилията им да съберат кураж да дойдат, са били напразни?

— Разбирам колко е лошо и не търся оправдания.

— Според мен проблемът не е в терапията. Ти по-скоро си леко депресиран.

Двамата продължаваха да вървят. Джак се загледа в реката. Фрида го изчака търпеливо.

— За мен тази дума е непозната — каза той накрая. — Какво точно означава — „тъжен“, „обезсърчен“ или нещо по-сериозно?

— Означава, че си лежиш в леглото, завит през глава, подвеждаш и пациентите, и себе си, тревожиш се, че си избрал грешна професия и сякаш нямаш намерение да промениш това.

— И как точно трябва да го променя? — Те вървяха покрай лъскави нови къщи с фронтони, предни дворове и балкони. Това място като че ли нямаше нищо общо с Детфорд.

— Първото, което трябва да направиш, е да престанеш да се излежаваш, докато пациентите, нуждаещи се от помощта ти, те чакат напразно. Ставаш от леглото, без значение как се чувстваш, и отиваш на работа.

Джак я погледна с поруменели от студа бузи.

— Аз пък си мислех, че чувствата на хората са основното ти занимание.

— Помисли си върху това, което ти казах. Можем да го обсъдим. А междувременно ще си изпълняваш съвестно задълженията.

— Защо? — попита Джак.

— Защото това ни е работата. — Фрида се спря и го побутна. — При други обстоятелства бих те завела да видиш „Къти Сарк“^[4], но още е в ремонт и няма как. — Това беше вярно: корабът бе напълно скрит зад метални заграждения.

— Така е по-добре — отбеляза Джак — Щом оригиналът вече не съществува...

— Как така?

— Нали си спомняш, че на борда му беше избухнал пожар. Доколкото знам, от оригиналния кораб не е останало почти нищо. След реконструкцията ще бъде изложено копието на истинския „Къти Сарк“ — нещо подобно на восъчните фигури в Музея на Мадам Тюсо. Поредната фалшива забележителност на Лондон, която туристите ще посещават.

— Толкова ли е важно това?

— А теб не те ли е грижа, когато хората се наслаждават на експонати без историческа стойност, вместо на образци от реалния живот?

Фрида забеляза киселото изражение на Джак. Може би щеше да е по-добре да се бяха срещнали на закуска в бистрото на №9.

— Представата ни за реалния живот е доста измамна — отвърна тя.

— Предполагам, че казваш това, за да ме успокоиш.

— За да те успокоя? Не, Джак. Ето тук ще се спуснем надолу.

Те минаха през входа на малка сграда с купол край реката и влязоха в стар скърцащ асансьор, обслужван от мъж със слушалки на ушите, който си тананикаше някаква песен, която само той чуваше. Докато асансьорът се спускаше, Джак мълчеше. Когато накрая вратите му се отвориха, той видя тунел, който се простираше далеч напред и завиваше леко.

— Какво е това?

— Тунелът под реката.

— Кой го използва?

— В миналото докерите са минавали през него на път за работа на Кучешкия остров. Сега тук е почти безлюдно.

— Къде отиваме?

— Смятам да те черпя един обяд.

Джак се изненада. Досега никога не бяха обядвали заедно.

— Не си ли на работа?

— Един пациент отмени сеанса си. А аз и без това трябва да премисля някои неща. Разходките ми помагат да мисля по-добре.

— Дори когато вървя до теб и се оплаквам от проблемите си?

— Дори тогава.

Джак се заслуша в ехото от стъпките им в тунела и се опита да не мисли за тоновете вода над тях.

— Вероятно си мислиш за онзи мъртвец?

— Мисля си за жената, при която са го открили. Тази, която се е грижила за него.

Те влязоха в асансьора в другия край на тунела. Операторът четеше списание. Джак погледна Фрида.

— Очевидно работата на някои хора е още по-скучна от моята.

Те излязоха на северния бряг на реката, брулени от вятъра и дъжда.

— Друг път не прави това — срязва го Фрида.

— Кое?

— Никога не говори в присъствието на някого така, все едно че е глух или твърде глупав, за да разбере думите ти. — Тя вървеше бързо, с дълги, равни крачки, а лицето ѝ изведнъж бе станало строго.

— Съжалявам — каза той смирено. — Права си. Какво те кара постоянно да мислиш за онази жена?

— Ясно е, че не го е убила тя.

— Но нали вече е настанена в психиатрична клиника? И ще остане затворена там, каквото и да стане. Така че...

— Говориш като полицай — каза Фрида. — Също като комисаря.

Тя го поведе по една пътека, която минаваше по брега на Кучешкия остров. Отляво се виждаха жилищни блокове, преустроени складове, нови кокетни къщи. Отдясно течеше реката, която тук се разширяваше, а в далечината се простираше пустееща земя, обрасла с храсти и дървета. Повървяха за кратко по една оживена улица, а после свърнаха по една малка уличка и се озоваха пред стара гостилница. Влязоха в топло, облицовано с дърво помещение. Наоколо се чуваше звън от винени чаши, по-шумен и по-тих говор и приятният пукот на дървата в камината. Млади жени с бели престилки се движеха плавно, вдигнали нависоко подносите с една ръка.

Двамата седнаха на една маса с изглед към реката. Фрида се загледа навън.

— Човек разбира защо в миналото всички морски капитани са се връщали тук след пенсионирането си. Това е мястото, където са се чувствали най-близо до морето.

— Забелязах онези имена в Детфорд. — Джак беше седнал срещу нея и четеше съсредоточено менюто, прикривайки притеснението си. Чудеше се какво да избере.

Това зависеше от Фрида. Дали предпочиташе да хапне нещо поизискано, като говежди пай или тестено руло с пълнеж от съомга, или щяха да си поръчат някаква лека закуска?

— Какви имена?

— Имената на улиците. Напомниха ми за уроците за Испанската армада в училище. „Фишър Роуд“, „Дрейк Роуд“ и разни други. Някъде

би трябвало да има „Нелсън Роуд“, но Нелсън май е живял по-късно.^[5]

— Би ли повторил?

— Кое?

— Имената.

Джак ги каза отново. Млада сервитьорка сложи панерче с малки питки на масата. Джак си взе една, отчупи голямо парче и го натъпка в устата си, осъзнавайки колко е гладен.

— Готови ли сте да поръчате? — попита жената.

Фрида замълча. Джак я изчака да отговори.

— Не — каза тя бавно. — Трябва да вървим.

— Моля?

Фрида стана, извади от портмонето си чисто нова банкнота от пет лири и я остави под панерчето с питките.

— Хайде, тръгваме.

— Много бързо приключихме — каза Джак, но тя вече излизаше навън и му се наложи да подтичва, за да я настигне.

---

[1] Известен английски драматург, поет и преводач от епохата на кралица Елизабет I. — Бел.прев. ↑

[2] Единият от двата най-големи финансови центъра на Обединеното кралство, където се намират седалищата на най-крупните световни банки, финансови корпорации и медийни организации. — Бел.прев. ↑

[3] Район в Източен — Югоизточен Лондон, където едновременните докове са били застроени и превърнати в жилищни и търговски комплекси. — Бел.прев. ↑

[4] Известен английски ветроходен кораб (1868–1895), превозвал чай от Китай и вълна от Австралия. Сега е музеен експонат и се съхранява в сух док в Гринуич, Лондон. — Бел.прев. ↑

[5] Става дума за Англо-испанската война (1585–1604) и имената на английските адмирали, командвали морските сражения. Адмирал Нелсън е известен с участието си в Наполеоновите войни и е герой от битката при Трафалгар, Испания (1805), в която губи живота си. — Бел.прев. ↑

12

— Спомняш ли си моя колега Джак Дарган? — обърна се Фрида към Карлсън, когато той слезе от колата.

Карлсън кимна на Джак.

— Не е ли забавно да се срещнем в Детфорд? Какво изобщо правите тук?

— Двамата с Джак имахме да обсъдим някои неща — поясни Фрида. — Това е чудесно място за разходки. Районът е интересен.

— И аз така съм чувал. — Карлсън погледна през някакви перила към отломките на едновременен склад.

— Но като цяло прилича на бунище. — Той пъхна ръце в джобовете на якето си. — Преди да продължим разговора, бих искал да изясня как най-вероятно ще се развият нещата. Кралската прокуратура ще разгледа документацията по случая и ще реши, че Мишел Дойс не е в състояние да бъде разпитана в съда, с което, предполагам, си съгласна. Така на британския данъкоплатец ще бъдат спестени разходите по един съдебен процес и по-нататъшно полицейско разследване. На Мишел Дойс най-накрая ще ѝ се осигури необходимото лечение, а ти ще се върнеш при своите пациенти. — Той направи пауза. — Едва ли някога ще разберем какво точно се е случило.

— Мисля, че разбирам смисъла на това, което Мишел Дойс говореше — каза Фрида.

— Надявам се, че го тълкуваш като признание. — Карлсън погледна към нея, а после към Джак, на чието лице се появи плаха усмивка, която бързо изчезна. — Е? Какъв по-точно е смисълът?

— Последвайте ме. — Тя тръгна с бърза крачка по улицата, водеща към хостела, а двамата мъже подтичваха след нея. — С Джак разговаряхме за историята на този район. Ти например знаеш ли, че недалеч от това място кралица Елизабет I е удостоила с рицарско звание мореплавателя Франсис Дрейк?

— Не, не знаех — отговори Карлсън. — Посещавал съм „Къти Сарк“, когато бях ученик.

— Оказва се, обаче, че занапред посетителите ще разглеждат неговото копие.

Тримата завиха по „Хауард стрийт“ и след малко спряха пред №3.

— Донякъде ми харесва, че по тези места не е останало нищо от миналото — каза Фрида. — Преди четиристотин-петстотин години тук е имало овощни градини и корабостроителници. А съвсем наблизко е акостирал корабът на Франсис Дрейк след завръщането му от околосветското пътешествие. От всичко това сега няма и следа. В миналото са били построени складове, после районът е бил бомбардиран по време на войната, а след това е бил застроен с жилищни комплекси.

— Фрида — каза Карлсън с остри нотки в гласа, — надявам се, че ни разказваш това с някаква цел.

— Заслугата е на Джак — каза кратко тя.

Карлсън погледна към Джак, който се изчерви, едновременно поласкан и объркан.

— Той ме накара да се замисля, че имената на улиците остават дори след като намиращите се на тях сгради са били разрушени. Корабостроителниците и доковете отдавна ги няма, но имената на едновременешните улици са се запазили. — Тя посочи уличната табела. — Погледнете. „Хауард стрийт“. Според мен носи името на Чарлз Хауард, адмирала, ръководил успешно част от битките с Испанската армада.

— Може би, не знам — отвърна Карлсън.

Фрида се приближи до къщата и се загледа в нея, а после се обърна към Карлсън.

— Андрю Бариман ми каза, че трябва да се вслушам внимателно в думите на Мишел Дойс. Когато я попитахме къде е срещнала онзи мъж, тя непрекъснато споменаваше патока^[1] и реката.

— Жената река — подхвърли Карлсън. — Нали д-р Брадшо използва този термин?

— Жената река? — повтори неразбиращо Джак.

— Пълни глупости! — каза Фрида.

— Той е светило в своята област — напомни й Карлсън.

— Тя просто се опитваше да отговори на въпроса ни.

— Тогава защо не ни отговори по-ясно?

— Защото не възприема света по начина, по който го възприемаме ние. Но се постара да ни отговори, доколкото може. — Фрида ги поведе към една пешеходна алея отстрани на къщата, преградена в долния си край. — „Алеята на Дрейк“ — прочете тя.

— И? — подкани я Карлсън.

— Мишел Дойс събира разни неща, донася ги вкъщи и ги подрежда.

— Искаш да кажеш, че е добавила мъртвец към колекцията си?

— Смятам, че точно това ни е казала.

Последва дълго мълчание, докато Карлсън мислеше напрегнато.

— Според теб Мишел Дойс е намерила трупа на алеята и го е довлякла в жилището си?

— Не е било нужно да го влочи дълго. Разстоянието е не повече от петнайсет-двайсет фута^[2] до входната врата. За нея това е било спешен случай. Мислела е, че му помага.

Съсредоточен, Карлсън бавно кимна с глава. Фрида забеляза и още нещо — някаква смесица между веселост и тъга.

— Добре — каза той. — А сега се отдръпнете настрана. Това може да се окаже местопрестъпление. Не искам да унищожим евентуални улики.

— А комисарят?

— Ще го информирам — отвърна Карлсън. — В подходящия момент.

Тримата се загледаха в пешеходната алея. Беше кална, чакълеста пътека, осеяна с хартийки и пликове за пазаруване; наоколо бяха разпръснати употребявани игли. В долния край беше захвърлена торба за смет.

— Все пак, Брадшо може би е прав — обади се Фрида. — Мишел може би ни е говорела за мъже и жени, ако приемем неговото тълкуване за корабите и реките.

— Някой трябва да прерови целия този боклук — каза Карлсън, все едно че не я беше чул. Извади мобилния си телефон. — За щастие има хора, които ще свършат тази работа.

През февруари дните все още са къси. Тя знаеше, че е февруари и дори знаеше датата, защото си бе направила календар. В училище беше добра по рисуване, това беше любимият ѝ предмет. Дори сега, ако затвореше очи, можеше да си спомни усещането, което изпитваше, когато още съвсем малка потапяше дебелия четка в боичките, прокарваше я по белия лист, а след нея оставаше ярка, равна линия.

Календарът ѝ се състоеше от рисунки на дървета. По едно дърво за всеки месец. Като момиче имаше скицник, който държеше в най-горното чекмедже на бюрото си. В него беше нарисувала всяко от дърветата в двора им: ясен, дъб, бук, габър, акация, ябълка, слива и кестен. В продължение на часове беше оцветявала стволите им и се беше старала да нарисува точната форма на листата им. Тя никога не рисуваше градове, къщи и хора — отблъскваха я всички тези очи, вторачени в теб; и лицата, надничачи от прозорците, без да подозираш, че те наблюдават. Непознати хора зад гърба ти, или притаили се в сянката на някой ъгъл. Предпочиташе природните простори. Харесваше пустините, моретата и големите езера.

Той ѝ беше донесъл хартия, няколко молива и цветни пастели. Но не ѝ беше донесъл острилка и тя беше принудена да използва ножа, с който белеше картофи. На едната страница рисуваше дървото, а другата разграфяваше на квадратчета за всеки ден от съответния месец. Септември, април, юни и ноември имат по трийсет дни... Беше ѝ отнело доста време, но тя го имаше в изобилие. Това бе единственото истинско нещо, което притежаваше, докато живееше в очакване. Седеше на малката маса и вместо линейка, използваше една книга за градинарството, която той бе забравил при едно от завръщанията си. Тя не можеше да напише дните под всяка от датите — това бе доста сложно. Така или иначе беше направила календара през септември, а сега вече беше следващата година, 2011-а: февруари 2011-а.

Във всяко квадратче тя отбелязваше какво е правила или как се е чувствала през този ден. Пишеше така, че друг да не го разбере и никога не отбелязваше важни неща. Например: „20 лицеви опори“, „2 чаши чай“, „силна мигрена“, и други такива. Беше свършила хапчетата против мигрена, но той щеше да ѝ донесе, когато отново си дойдеше. Слагаше и по една звездичка на всяко квадратче в дните, когато той беше при нея. По това разбираше, че вече са изминали три седмици и

три дни, откакто си беше идвал за последно. Никога не беше отсъствал толкова дълго, дори когато изпълняваше мисия.

Дървото, с което бе обозначила февруари, беше бук, макар че едва ли някой друг, освен нея би го разпознал, тъй като клоните му бяха голи. Тя харесваше гладката сива кора на буквите дървета и фуниеобразните разклонения на ствола им. На едно от разклоненията в основата на дървото, което беше нарисувала, с дребни букви беше написала инициалите на своето и на неговото име. Никой нямаше да ги види, но тя знаеше, че са там — все едно бяха издълбани от любовници. На всяко от дърветата, но на различни места, беше изписала същите инициали — нещо като таен код. Не му беше казала, защото се боеше, че няма да му хареса. Но когато всичко това приключеше, тя щеше да му каже и той щеше да обгърне раменете ѝ, щеше да я целуне отгоре по главата или отстрани, точно под ухото, и да ѝ каже колко много се гордее с нея заради всичко, което бе изтърпяла в името на тяхната любов. Той се нуждаеше от нея. Никой преди това не бе имал нужда от нея. Точно затова се бе отказала от всичко: от дома си, от семейството си, от удобствата си, от сигурността си, от самата себе си.

Тя долепи лице до малкия прозорец и се загледа в сивото небе, което постепенно потъваше в нощен мрак. Дните бяха кратки, а нощите дълги. Беше студено и тя искаше той да си дойде.

---

[1] В оригиналния текст е използвана думата Drake/drake — веднъж като фамилно име (Дрейк), а друг път като съществително нарицателно (паток). — Бел.прев. ↑

[2] Британска имперска мерна единица за дължина. Един фут се равнява приблизително на 0,3 метра. — Бел.ред. ↑

13

Малко след седем на следващата сутрин Фрида стоеше на прага на добре осветена стая на приземния етаж в полицейското управление. Стаята беше без прозорци, студена и изпълнена с миризма на мухъл и на развалено. Смрадта идваше от събраните от пешеходната алея боклуци, които бяха грижливо подредени.

— Нали искаше да ги видиш — каза Карлсън.

— Има ли нещо интересно?

— Прецени сама. — Той влезе в стаята и Фрида го последва. — Ние, разбира се, търсихме следи от човешка кръв и от телесни течности, но дори и да е имало такива, дъждът и топящият се сняг са ги отмили. Ако трупът е бил на тази алея, това трябва да е било преди около две седмици. Щеше да е добре, ако бяхме намерили липсващия пръст.

— Нищо друго ли не открихте?

— Какво например? Портфейл с визитни картички и връзка ключове с прикрепено към тях етикетче с адрес? Не. Имаме списък с намерените неща. — Той размаха един лист. — Момчетата са били много прилежни. Дори са сортирали боклуците по категории. — Той погледна списъка. — Кутии от алуминиево фолио, съдържащи остатъци от пиле в сладко-кисел сос, и други подобни. Ето, заповядай: Подарък за теб. В девет ще започнат да прибират всичко в торби за смет — толкова много усилия, единствено за да се препакова събрания боклук.

Фрида се зачете в списъка: разложена мъртва котка с липсваща опашка, четиридесет и осем спринцовки, два мръсни памперса, седем презерватива... Тя огледа стаята, странно респектирана от щателния полицейски оглед на обикновени битови отпадъци. После се обърна към Карлсън:

— Значи, това е всичко?

— Крофорд смята случая за приключен. В момента разследвам отвратителен случай на домашно насилие — обясни й Карлсън. —

Една нещастна жена с шейсет и три шева на лицето в резултат на жесток побой със счупена бутилка, четири пукнати ребра и лошо натъртен бъбрек. При нея това е трети инцидент за последните осемнайсет месеца и всеки път е оттегляла жалбата си и се е връщала при очарователния си съпруг. Сега се опитвам да я убедя да му повдигне обвинение.

— Не искам да те задържам повече. Ако не възразяваш, ще остана тук още няколко минути, за да се поогледам.

— Надяваш се да откриеш нещо, което сме пропуснали?

— И без това съм тук...

— Моля, заповядай. Когато свършиш, ще ми се обадят от приемната.

Карлсън излезе и Фрида затвори вратата. Съблече палтото си и заедно с шала и чантата си с дълга дръжка го сложи на един метален стол, но не си свали ръкавиците. Първата категория беше най-голяма: развалена храна. Имаше пилешки кости с остатъци от месо по тях; огризки от ябълки; остатъци от питки, по които личаха следите от зъби; кутии от алуминиево фолио, пълни с всякакви видове мазна, лепкава каша; малка купчина изгнили домати; парчета панирана риба; развалени остатъци от пай. Фрида разгледа всички набързо и премина към следващата категория — опаковки: пакетчета от чипс, кутии от цигари, обвивки от бонбони, стари полиетиленови пликкове, кенчета от бира, кенчета от кока-кола, кенчета от сайдер, празни бутилки от водка и вино, пластмасови чаши. Следваше облекло: една детска джапанка, чифт маратонки със скъсани подметки, мръснобяла дамска блуза от „Маркс & Спенсър“ с липсващ ръкав, вълнен шал, изцапан с кучешки изпражнения, ухабен сутиен (размер 36В), мъжки къси спортни чорапи с протрити пети.

Фрида продължи нататък: памперси и презервативи; спринцовки; мъртва котка без опашка; силно разложен плъх с изсипани по плота вътрешности; вестници и списания с дата 23 януари; рекламни листовки за поп и рок концерти и за ресторанти, предлагащи храна за вкъщи; парчета от счупени чинии и чаши, между които имаше почти запазена порцеланова купа с изображение на индийско коралово дърво, която напомни на Фрида за нейната баба; батерии; ръждясал кейс за мобилен телефон и три пластмасови запалки; монети, повечето от едно и две пени, между които имаше и няколко евро.

Накрая на плота беше оставено място за находките, които не можеха да бъдат категоризирани: малка прашна купчинка от фасове, кибритени клечки, малки късове хартия и картон, фиби, метални ушенца от кенчета.

Фрида въздъхна. Облече си палтото, сложи си шала и праметна чантата си през рамо. Но не си тръгна веднага. Застана в средата на стаята, местейки поглед от една купчина към друга. После отиде до рекламните листовки и отново ги прерови. Извади една и държейки я между палеца и показалеца си, излезе от стаята и затвори вратата след себе си.

— Това ли е? — попита Карлсън. Той седеше зад едно бюро, отрупано с документи. На лавицата зад него Фрида видя снимките на двете му деца — момиченце със сламеноруса коса и трапчинка на брадичката, също като неговата, и по-голямо момченце с големи неспокойни очи. Тя ги беше виждала веднъж, когато го беше потърсила в дома му в Хайбъри, но не можеше да си спомни имената им.

— Тази не е отгук. — Фрида бутна под носа на Карлсън мръсна, скъсана и изпомачкана рекламна листовка. — Всички останали са от този район, но тази е с пощенския код на Брикстън^[1]. Виж.

— Е, и?

— Как е попаднала там?

Карлсън се облегна назад и сложи ръце на тила си.

— Не е ли удивително колко мобилни са хората в днешно време? — каза той с благ тон. — Виж ме мен. Сутринта пътувах до работа чак от Хайбъри, а довечера ще се срещна с един човек в Кензъл Райз. Но това е нищо в сравнение с Ивет, която всеки ден пътува от Хароу.

— Но тя е била на малка пътека. По нея не се разхождат хора.

— В къщата са идвали хора, за да си купуват наркотици. Хора, които са си ги инжектирали на тази тясна алея.

— А касовите бележки?

— Дори хероинозависимите пазаруват.

— Забеляза ли написаното на гърба на брошурата?

Карлсън я обърна и я приглади с ръка.

— „Канап“ — прочете той на глас. — „Слама“. „Въже“. „Камък“.

— Разбираш ли нещо от това?

— Според мен е списък за пазаруване. Може би този, който го е написал, е ентусиаст от сорта „направи си сам“. Днес има много такива. Ако трябва да дам някакво предположение, съдейки по моя миналогодишен опит, бих казал, че човекът смята да отглежда ягоди в двора си.

— А как тълкуваш буквите?

— С, SB, WL. Не знам, Фрида. Ти ми кажи.

— И аз не знам.

— Да видим: Зелe, Подсолeно масло, Восъчни лимони. Или може би Коантро, Сусамови кравайчета и Перилeн препарат^[2]. Колкото и да ми e забавно, наистина нямам никакво време.

— Разбирам.

Карлсън бутна обратно към нея рекламната листовка.

— Виж, знам, че бe истински заинтригувана и положи много усилия, за да ни съдействаш. Знам, че смяташ, че грешим по отношение на Мишел Дойс. Знам, че Хал Брадшо e позъор, а теориите му са нищожни твърдения, скрити зад високопарни фрази. Нещо повече: знам, че e възможно — дори e повече от вероятно — Мишел Дойс да не e истинският убиец. Но пред себе си имам престъпление, за което никой не го e грижа, имам труп без име, имам един-единствен свидетел — жена, която e негодна за разпити и e в психиатрична клиника, където ѝ e мястото. Имам един консултант по мениджмънт с островърхи обувки, който постоянно наднича през рамото ми, и накрая един комисар, който вече e насочил вниманието си в съвсем друга посока. На мое място ти какво би направила?

Фрида взе листовката.

— Бих се занимала с това.

— Е, съжалявам.

Фрида се готвеше да си тръгне, но една мисъл я спря.

— Имате ли снимка на трупа? — попита тя. — По-точно на лицето.

— Разбира се — отвърна Карлсън с нотка на подозрение. — Защо?

— Може ли да получа едно копие?

— Нали знаеш, че не може да я показваш на други хора? — напомни ѝ той. — Освен това заснетото тяло e в определена степен на

разложение.

— За мен това няма значение — каза Фрида.

— Добре — съгласи се Карлсън. — Но се надявам снимката да не се появи на страницата ти във фейсбук.

— Мога ли да я получа на излизане?

— Ако обещаеш да си тръгнеш.

На път към изхода тя си спомни имената на децата му — Майки и Бела. Да, точно така се казваха.

---

[1] Голям район в Южен Лондон с мултиетническо население. — Бел.прев. ↑

[2] В оригиналния текст буквените съкращения в случая съответстват на англ. думи Cabbage, Salted Butter, Waxed Lemons или на Cointreau, Sesame Bagels и Washing Liquid. — Бел.прев. ↑

Фрида седна зад бюрото си. Отвори скицника си и леко поглади грапавата повърхност. Винаги го правеше — беше нещо като свещенодействие. Извади снимката от жълтеникавокафявия плик и я сложи пред себе си. Помътнелите очи на мъртвеца гледаха право в нея. Естествено, това бе само илюзия. Когато отправяш поглед към нечие лице, е нормално да се вгледаш в очите му, защото човекът насреща също се вглежда в твоите. Но погледът на мъжа от снимката беше замъглен и празен. Лицето му беше подпухнало, а главата му подута. Отдясно плътта по слепоочието и бузата му се бе пропукала.

Тя взе молив с мек графит. Никога не рисуваше човешки лица и фигури, а само постройки или предмети: мостове, тухли, железни огради, стари входове, счупена керамика и криви комини. Нормално беше, когато рисува, да се вглежда в дефекти, пукнатини, промяна на цветовете. Този път тя искаше да надникне зад всичко това. Как е изглеждал мъжът преди? Взря се в това, което бе останало непроменено: веждите, косата. Въпреки подпухналата и разлагаща се плът, ясно се виждаше, че скулите са изпъкнали. Имаше масивна брадичка. Устните бяха тънки, а ушите — прилепнали до главата. А носът? Тя леко го намали. Само можеше да предполага какъв е бил овалът на лицето му. Най-вероятно тясно, но не изпито, реши тя. Косата беше тъмнокестенява, затова направи тъмни и очите му. Облегна се назад и погледна рисунката от разстояние. Със сигурност беше лице. Но дали беше *истинското* лице на мъртвеца? Тя сгъна листа наполовина и го мушна в чантата си.

В компютърната криминалистична лаборатория в Лондонското сити Ивет Лонг се бе изправила до рамото на млад мъж с рошава коса и рижи мустаци. Той беше съдебномедицински антрополог и седнал пред един компютър, чевръсто вписваше информация, която четеше от листа до себе си. През цялото време мъжът си тананикаше една и съща

мелодия, за която тя предполагаше, че е от някаква опера, но не знаеше от коя, тъй като нищо не разбираше от опера.

— За целта ще използвам 3D графика — прекъсна той тананикането си.

Ивет кимна. Вече беше наясно с това — казваше й го всеки път, когато дойдеше тук.

— Постига се с една много умна програма за допълнителна обработка на изображението — додаде той.

— Аха — каза Ивет, макар че изобщо не знаеше как работи тази програма. В същия момент на екрана пред тях в мрежата от пресичащи се линии започна да се очертава човешко лице.

— Този образ, разбира се, не е прецизиран. Но въз основа на него можем да направим триизмерна реконструкция.

— Мисля, че няма да ни е нужна.

Лицето беше доста слабо, с прав нос и прилепнали към главата уши. Високо чело. Кестенява коса. Кафяви очи. Изпъкнала адамова ябълка.

Въпреки че нямаше как да знаят, това лице не се различаваше особено от лицето, което Фрида беше нарисувала, макар че неговите очи бяха по-безизразни и устата му не беше толкова извита.

— Това е достатъчно — каза Ивет. — Напълно достатъчно.

В осем и четиридесет Фрида вече беше в частния си кабинет. До идването на първия й пациент оставаха двамайсет минути. Тя си направи чаша чай и застана до прозореца, който гледаше към обширната строителна площадка. Преди време, когато беше наела апартамента за кабинета си, на мястото й имаше редица от викториански къщи. Беше наблюдавала как семействата се изнасят от тях, как закриват с плоскости прозорците и вратите. После там се настаниха бездомници, които по-късно бяха прогонени. Около мястото издигнаха ограда, на която поставиха големи предупредителни табели хората да не я прескачат. После се появиха булдозери и кранове, а голяма метална топка със замах разбиваше покривите и стените и къщите се сриваха до основи, все едно бяха направени от кибритени клечки. Мъже с каски на главите пиеха чая си сред руините. Скоро издигнаха сглобяеми постройки. Преди година мястото за строеж бе почистено и

от най-малкото камъче и се бе превърнало в празен парцел, очакващ началото на новото строителство. И досега продължаваше да чака. В средата все още се издигаше самотен кран, а от сглобяемите постройки беше останала една, чиито прозорци бяха изпотрошени. Изкопчиите и общите работници отдавна ги нямаше. Строителните работи, както на много други места в този град, бяха временно замразени. Междувременно деца на различна възраст си бяха направили отвори в оградата и влизаха необезпокоявани в обекта. Вечер се събираха на шумни групички, пушеха цигари или пиеха, а понякога идваха тук и сутрин, преди училище.

Днес осем-девет момчета играеха футбол. Фрида ги наблюдаваше как рият с крака калта, подсвирквайки си кой на кого да подаде топката. Училищните им униформи вече бяха доста зацапани. Може би мястото щеше да си остане незастроено, помисли си тя. Може би щеше да се превърне в една запустяла площ в центъра на гъсто населен район, където децата щяха да си намерят място за игра, уличните банди щяха да си организират боеве, а скитниците щяха да се приютяват тук след целодневно висене по улиците.

Отвън се чува стъпки. Фрида остави чашата си и постоя за момент, концентрирайки мислите си върху предстоящия сеанс, после се отправи към вратата и я отвори. Джо Франклин седеше на канапето в чакалнята, наклонил главата си на една страна, сякаш слушаше нещо, което само той можеше да чуе. Фрида успя да го огледа, преди той да забележи появата ѝ. Тя провеждаше сеанси с Джо от две години и половина, два пъти седмично, ако той намереше сили да дойде — но често не успяваше. Днес дори бе подранил, което беше добър знак. Имаше спретнат вид: копчетата на якето му бяха закопчани правилно, връзките на обувките му бяха завързани, джинсите му бяха пристегнати с колан и не се бяха свлекли по изтънялата му фигура, косата му беше съвсем чиста. Видя също, че ноктите му не бяха мръсни и че скоро се бе избръснал. Нещо повече — когато обърна поглед към нея, очите му бяха ясни и той се изправи веднага, а не се надигна от мястото си, олюлявайки се като стар пияница. Имаше периоди от цели седмици и месеци, когато трудно преживяваше дните и животът му не бе нищо повече от сляпо лутане в объркания му свят; имаше обаче и дни като днешния, в които излизаше от сенките.

— Джо. — Тя му се усмихна окуражително и отвори широко вратата. — Радвам се да те видя. Заповядай, влез. Сядай и да започваме.

В два без десет Фрида приключи работата си за деня. Четирима пациенти, четири житейски откровения в главата ѝ. Тя седна зад бюрото си за няколко минути, за да напише в бележника си бележките от последния сеанс със старата си автоматична писалка, за която Рубен често ѝ се подиграваше, наричайки я „старомодна“. Провери мобилния си телефон за получени съобщения, напомни си, че по-късно трябва да се обади на Клои и изми чашата си в малката кухничка. През деня не беше яла нищо, но все още нямаше да се прибира вкъщи. Облече дългото си черно палто, уви два пъти около врата си червения шал, след което тръгна с бърза стъпка към станцията на метрото на „Уорън стрийт“, за да хване влак по маршрута „Виктория Лайн“^[1].

Малко по-късно вече крачеше по „Брикстън роуд“, където откри „Пицарията на Анди“. Не беше трудно — беше взела листовката със себе си. Направи ѝ впечатление ярко боядисаната фасада. Анди предлагаше не само пици, но също и хамбургери и чипс, които можеха да се видят на избелели снимки. Гледайки ги, Фрида си спомни за снимките на мъртвеца и повече не можа да се отърве от тази мисъл. Тя влезе вътре в пицарията. Отпред край прозореца имаше няколко пластмасови маси. Край една от тях беше седнала жена с малко дете и бебе в количка. Фрида се приближи до щанда. Един мъж взимаше поръчка по телефона. Беше започнал да оплешивява, имаше черна брада и носеше червено поло с отпечатан отляво надпис „При Анди“. Той затвори телефона и подаде листа с поръчката през едно гише в стената зад него. Една ръка го взе. Отвътре идваше миризма на пържено и се чуваше тракане на тигани. Мъжът я погледна въпросително.

— Ако обичате — каза Фрида, взирайки се в листа с менюто и цените, окачен отзад на стената. — Може ли да си поръчам една зеленчукова салата? И бутилка минерална вода.

— Салата — провикна се мъжът. Той се пресегна, извади пластмасова бутилка от хладилника и я сложи на щанда. — Нещо друго?

— Това е всичко — каза Фрида, подавайки банкнота от пет лири. Мъжът плъзна рестото по плота.

— Салатата ще бъде готова след минутка.

Фрида извади рекламната листовка и я сложи пред него.

— Имам вашата листовка — каза тя.

— О, така ли? — отвърна мъжът.

Фрида се притесняваше от този разговор. Един погрешно зададен въпрос би накарал човека отсреща да си помисли, че тя е някакъв инспектор от общината. Той нямаше да отрони и дума повече и всичко щеше да свърши дотук.

— Бих желала да се консултирам с вас — започна тя. — И на мен ще ми трябват подобни листовки. Имам малък бизнес. Помислих си, че и аз бих могла да си отпечатам такива като вашите, за да го рекламирам.

Телефонът иззвъня. Мъжът вдигна слушалката и прие поредната поръчка.

— Това, което ви казвах — продължи Фрида, когато той отново се обърна към нея, — беше, че и на мен ще ми е от полза да си направя рекламни листовки. Питам се къде са отпечатали вашите.

— Надолу по улицата има офис на фирма за печатарски услуги — обясни ѝ мъжът. — Изработиха ни няколко броя.

— А после какво се случва? Те ли се ангажират с разпространението им?

— Те само ги отпечатват. Братовчед ми ги разнесе по къщите.

— Пуснал ги е в пощенските кутии?

— Нещо такова.

— А знаете ли какъв периметър е обходил? — попита Фрида.

Човекът повдигна рамене. Фрида почувства внезапна безнадеждност, сякаш се опитваше да сграбчи нещо, а то се изплъзваше от ръцете ѝ.

— Просто съм любопитна. — Тя извади пътеводителя на Лондон от чантата си и прелиствайки го, отвори на търсената страница. — Вижте, най-вероятно аз самата ще трябва да разнасям рекламните материали, затова ме интересува каква територия може да покрие човек. Можете ли да ми покажете на тази карта къде точно е обикалял? Или е вървял напосоки?

Тя сложи картата пред него. Отзад се чу шум и на гишето се появи пластмасов съд. Мъжът взе салатата и ѝ я подаде. В нея имаше ситно нарязано зеле, моркови, лук и резенче домати, полети с розов дресинг.

— Благодаря — каза Фрида. — А сега да разгледаме картата.

Мъжът въздъхна. Наведе се и сложи показалеца си на страницата.

— Казах му да тръгне по „Ейкър Лейн“ и да обходи всички улици от тази ѝ страна.

— Кои улици?

Човекът огради с пръст мястото.

— Ето тези. Докато му свършат листовките.

Очевидно ставаше въпрос за доста голяма площ.

— И ви отпечатаха триста листовки?

— Мисля, че са петстотин. В пицарията имаме цял куп от тях.

— И това е било преди около две седмици?

Мъжът я изгледа озадачено.

— Какво имате предвид?

— Питам се дали рекламата е била достатъчно ефективна — каза Фрида. — Дали е накарала голям брой хора да си поръчат пица по телефона.

— Не знам — отвърна той колебливо. — Е, не са чак толкова много.

— Разбирам. Много ви благодаря за помощта. — И тя тръгна към вратата.

— Почакайте. Забравихте си салатата.

— Да. Вярно.

Фрида излезе от пицарията, почака, докато се отдалечи на трийсет-четиресет ярда^[2], и сигурна, че никой не я вижда, изпитвайки вина, изхвърли кутията със салатата в препълнена кофа за боклук.

Когато пое с метрото по обратния път на север, тя отново разгледа гърба на листовката, въпреки че знаеше думите наизуст. Бяха написани като в списък за пазаруване. Канап. Слама. Въже. Камък. Защо някой би си ги купил? За какво би ги използвал? Защо би купил и канап, и въже? Имаше ли разлика между тях в технически смисъл, ако човекът бе решил само да си измайстори нещо — разлика, за която тя нямаше представа? Имаше ли дейност, при която канапът не беше

достатъчен и на човек му трябваше и въже? Звучеше ѝ като някаква дейност на открито, но в същото време ѝ напомняше и за нещо от Средновековието. Нали по времето на Елизабет I подовете на странноприемниците са били покрити със слама? А може би се отнасяше за сламка за пиене на течности? Фрида продължаваше да се визира в думите, докато накрая я заболя главата. След като излезе от станцията на метрото на „Уорън стрийт“, тя продължи да мисли напрегнато. Може би пропускаше нещо съвсем очевидно? Започна да прехвърля в ума си разни варианти. Можеш да завържеш сноп слама с някаква връв. Може ли да е канап? Или въже? Ами камъкът? Сети се за притчата за Давид и Голиат, но там се говори за прашка и камък.^[3]

Какво би направил човек с тези четири неща? Кой би могъл да знае? Едно име внезапно изникна в паметта ѝ. Нямаше как да се срещне с него, но можеше да му се обади по телефона. Отдавна трябваше да му телефонира, просто за да му покаже, че не го е забравила. Веднага щом се прибра къщи, тя прелисти бележника с кожени корици, който държеше до телефона. Намери номера и го набра. Почака известно време и тъкмо се готвеше да остави съобщение, когато чу прищракване.

— Фрида? — каза гласът отсреща.

— Да, Джоузеф. Здравей! Радвам се да те чуя отново. Как си? Добре ли си прекарваш там? Липсваш ми.

— Как съм? Сложен въпрос, на който не знам отговора.

— Случило ли се е нещо, Джоузеф?

— О, не знам, ти как си, Фрида, как са нещата при теб?

— Общо взето, едни и същи — отвърна тя. — Но искам да знам ти как си. Трябваше по-рано да ти се обадя. Съжалявам, че не го направих.

— Няма нищо — каза той. — Животът на всички ни е динамичен. Случват се много неща — такива, които няма как да се разкажат по телефона.

— Аз непрекъснато следя прогнозата за времето. Когато имам възможност, проверявам как е времето в Киев. Ти нали там живееш? Последния път, когато проверих, там беше -29° . Надявам се, че се обличаш топло.

Последва дълго мълчание, а после се чу стон.

— Добре ли си? — попита Фрида. — Още ли си на телефона?

— Фрида, в момента не съм в Киев.
— Така ли? А къде си?
Той каза нещо, което тя не разбра.
— Моля? Това някъде в провинцията ли е?
Той отново каза името.
— Говори по-бавно.
Той повтори думата на срички.
— Съмъртаун? — учуди се Фрида. — Имаш предвид Съмъртаун в Лондон?
— Да, точно така — каза Джоузеф. — Съмъртаун в Лондон.
На Фрида ѝ трябваха няколко секунди, за да осмисли думите му.
— Но ти... ти си само на няколко ярда оттук.
— Възможно е.
— Но какво, по дяволите, правиш тук?
— Имам известни затруднения.
— Непременно трябва да се видим.
— По-добре не.
— Ей, не забравяй, че съм ти приятелка — каза Фрида. — Ела у дома. Веднага.

---

[1] Линия на метрото в посока юг-североизток спрямо Централен Лондон. — Бел.прев. ↑

[2] Британска имперска мерна единица за дължина. Един ярд се равнява приблизително на 0,91 метра. — Бел.ред. ↑

[3] Разказ от Стария завет, в който бъдещият юдейски цар — младият Давид, убива с прашка и камък въоръжения до зъби филистимски воин — великана Голиат, и с това решава изхода от битката. — Бел.прев. ↑

Фрида не беше виждала Джоузеф от близо два месеца. За последно се бяха видели малко преди Коледа, когато като приятен спомен от предишната Коледа, която бяха отпразнували заедно, той беше приготвил традиционно украинско ястие от варено жито, мед, маково семе и орехи и ѝ го беше донесъл вкъщи в красива кутия, покрита с бяла ленена кърпа и привързана с панделка. Това беше неговият прощален подарък. Тя си спомняше как изглеждаше той тогава: сияещ от гордост, преливащ от щедрост и изпълнен с тържествено вълнение. След многомесечно отсъствие той се завръщаше в родината си, за да се види с жена си Вера и двамата си синове. Обикновено рошавата му коса беше подстригана късо, беше облечен с ново яке с дебела подплата за студената украинска зима. На синовете си беше купил тениски с надпис „Аз обичам Лондон“, малки британски знамена и стъклени снежни сфери с миниатюрни забележителности на Лондон.

Човекът, който сега стоеше на прага ѝ, нямаше нищо общо с предишния Джоузеф. Косата му беше дълга, мазна и прашна. Брадата му беше набола и той очевидно нямаше намерение да я бръсне. Носеше стари платнени панталони, пристегнати с пластмасов колан, и дебел вълнен пуловер. Върху него беше облякъл същото зимно яке с дебела подплата, само че цялото беше мръсно и изпокъсано. Обувките му се бяха прокъсали. Дланите му бяха напукани и покрити с пришки. На врата му имаше завяхваща рана, а на кирливото му чело беше сложена лепенка. Лицето му беше отслабнало, очите — помръкнали, и отбягваше погледа ѝ: стоеше пред входната врата, мачкайки с ръце вълнената си шапка и пристъпвайки от крак на крак.

Фрида го хвана за ръка и го дръпна в антрето, затваряйки вратата зад тях. Блъсна я миризма на немило тяло, тютюн и алкохол. Тя свали якето му и го окачи до палтото си. На лактите на пуловера му имаше дупки.

— Искаш ли да си събуеш обувките? После ще влезем вътре и ще седнем — предложи Фрида.

— Аз не остана.

Очевидно през краткото си отсъствие от страната беше позабравил езика.

— Ще ти направя чай.

— Без чай.

— Откога си тук, Джоузеф?

Той вдигна пръстите на ръката си в познат жест.

— Няколко седмици.

— Защо не се обади?

Джоузеф погледна Фрида, а после сведе очи.

— Всичките ти вещи са в дома на Рубен. Бусът ти е там. Къде живееш в момента?

— В момента ли? На строеж. В недовършена къща. Студена. Но с покрив.

Фрида го огледа. Външният му вид издаваше голямата мизерия, в която бе изпаднал.

— Искам да ми разкажеш какво ти се е случило — каза тя меко. — Но не се притеснявай — не е нужно да го направиш веднага. Когато си готов, съм на твое разположение. Радвам се, че отново си тук. И Рубен ще се зарадва. Къщата му има нужда от твоята помощ. Аз също.

— Ти само така говори.

— Не, истина е.

— Не ви трябва.

— Ето какъв е планът ми. Ще се обадя на Рубен и довечера ще се настаниш при него. В къщата му има неща за поправяне и ти можеш да се заемеш с тях. А когато почувстваш, че си готов, можеш да разкажеш на мен — или на него — какво точно ти се е случило. Сега обаче ще седнем в кухнята, ще си направим чай и ще те попитам нещо.

Кафявите очи на Джоузеф за миг се втренчиха в нея.

— Защо?

— Какво „защо“?

— Защо ти помагаш ми? Аз съм пропаднал човек, Фрида. Един пропаднал, тъжен човек.

Фрида го хвана под лакътя и го поведе към кухнята. Издърпа един стол и той се отпусна на него. Стопли вода в чайника и докато

чаят се запарваше, му препече две филии хляб и ги намаза с масло и мед.

— Ето. Изяж ги.

Той отпи голяма глътка от горещия чай и очите му се насълзиха. Взе си от препечения хляб и Фрида видя, че ръката му трепери.

— А сега искам да ми помогнеш. — Тя сложи листовката с обратната ѝ страна пред него и посочи списъка от думи. — Можеш ли да познаеш какво се крие зад тези думи?

Джоузеф остави филията обратно в чинията, избърса с ръкав устата си и прочете на глас написаното.

— Канап, слама, въже, камък.

— Това са неща, които се използват в строителството. Но защо и канап, и въже? Карлсън предположи, че може да става дума за засаждане на ягоди, но аз не смятам така. Той самият не проявява особен интерес към всичко това.

— Лесно.

— Какво?

— Лесно — повтори Джоузеф. За пръв път в очите му проблесна пламъче.

— Е?

— Боя.

— Боя?

— Цветове на бои. По-неутрални цветове — като цвета на стените в твоя кабинет. Бледи, ненаситени цветове. Канап, слама, въже и камък. Това е.

— О, Джоузеф, гениален си! — възкликна Фрида.

— Аз?

— А какво смяташ за тези букви: С, SB, WL?

— Лесно — каза отново Джоузеф. За един кратък миг в гласа му прозвуча радост. Той посочи с пръст нагоре: С е таван. — Пръстът му се придвижи като часовникова стрелка. — WL е лява стена. И... — Пръстът му посочи надолу.

— Перваз на дюшеме^[1] — каза Фрида. — Как не се сетих по-рано!

— Ти си лекар, а не строителен работник.

— Изводът е, че някой си боядисва жилището. — Тя погледна часовника си. Беше почти четири и половина. — Ако тръгнем сега, ще

сме там преди пет. Ще дойдеш ли с мен на една мисия? — Той не отговори веднага и тя добави: — *Имам нужда от помощта ти, Джоузеф.* Точно както преди.

Смрачаваше се. Валеше дъжд, който постепенно се превърна в градушка. Фрида си помисли, че Джоузеф прилича на голямо безпомощно дете, ходещо с едри крачки по улиците, с нахлупена ниско на челото шапка и с ръце, пъхнати дълбоко в джобовете на опърпаните му панталони. Тя се беше обадила на Рубен и му беше казала, че двамата с Джоузеф ще дойдат у тях вечерта, така че той трябваше да му пригответи леглото и да се погрижи да направи нещо за вечеря — може би картофи на фурна.

— Защо ние сега обикаля? — попита Джоузеф накрая.

— Опитвам се да открия един човек. Това е дълга история. По-късно ще ти обясня.

— И как ние видим вътрешни стени, боядисани с цвят „камък“ и „слама“?

— Няма как да звъним от врата на врата. Но си мисля, че ако забележим някакви външни признаци на строително-ремонтна дейност, ще потропаме на съответната врата.

— Добре, тогава. Ти поемаш по тази улица, а аз по онази. — Джоузеф вдигна ръката си и ѝ показа мобилния телефон. — Аз звъня на теб, ти звъниш на мен.

На Фрида ѝ хареса оживлението му. Тя кимна и те тръгнаха в различни посоки, срещнаха се в края на двете улици без никакъв успех и отново се разделиха, поемайки по други две успоредни улици, които се спускаха надолу по главната и където рекламните листовки за „Пицарията на Анди“ очевидно бяха доставени.

Фрида беше изминала две трети от „Тъли Роуд“, когато телефонът ѝ иззвъня.

— Джоузеф?

— На табела пише: „Ремонт и боядисване — всяка работа е важна“. До мен има бус, едната гума изглежда спукана. Пред „Оуенс Клоуз“ №33.

— Не мърдай оттам. Идвам веднага.

Но къщата на №33 не беше осветена и никой не отвори, когато Фрида позвъни на входа. След това позвъни и на №31, отстъпи назад и зачака. Отвътре се чуха стъпки и вратата се отвори. Отвътре надникна млад мъж с бръсната глава. Беше облечен с костюм, а в ръката си държеше телефон.

— Да?

— Извинете за безпокойството — каза тя, осъзнавайки, че Джоузеф крачеше напред-назад зад гърба ѝ, — но се надявам да ми помогнете. Случайно в дома ви да има бояджии?

— Да. Бихте ли изчакали да си довърша разговора? Съжалявам, Кас, ще ти звънна по-късно. — Той се обърна към Фрида. — Готово. Извинете, питахте ме за бояджии? Да. В момента боядисват цялото ни жилище. Сега са във всекидневната. Мисля, че вече приключват за днес. А вие защо се интересувате? Наблизо ли живеете? Ако търсите бояджии, аз, честно казано, не бих ви препоръчал...

— Не. Сложно е за обяснение. Търся един човек и си мисля, че бихте могли да ми помогнете.

— Аз ли? Не ви разбирам. Искате ли да влезете в антрето? Навън е доста студено. И вашият, хм, приятел.

— Той ще ме почака. Няма да отнеме много време. — Фрида влезе в антрето, което миришеше на прясна боя и извади рекламната листовка от чантата си. — Виждали ли сте това?

— Ами... — Младият мъж я изгледа подозрително, все едно си имаше работа с луда. — Това е рекламна листовка. Повече от ясно е. „Пицарията на Анди“.

— Тук разнасят ли ги? Имам предвид листовките, не пиците.

— Да, разбира се. През отвора на кутията ни за писма се изсипват всякакви печатни реклами.

Фрида обърна листовката от обратната страна.

— А това?

Той примигна и сбърчи чело.

— Това не е моят почерк, нито пък на жена ми, Кас. Какво е това?

— При боядисването на стените използвате ли Канап, Слама, Въже и Камък?

— Да, така мисля. Всъщност съм сигурен. Съжалявам, че трябва да го кажа, но вие започвате да ме плашите.

— Извинете. У себе си имам една рисунка. Бихте ли ми казали дали ви напомня на някого?

Тя извади от плик А4 рисунката, която беше направила, и му я показа. Той се взря в нея.

— Може би.

— Може би?

— Има известна прилика. Бяхме намерили един майстор, който да боядиса жилището ни. Доста компетентен, бих казал. Симпатяга, много услужлив. Този на рисунката прилича малко на него. Сега се сещам, че той написа цветовете на боите. Но така и не се възползвахме от услугите му, ако това е, което ви интересува. Човекът просто изчезна. Не си вдигаше телефона. Остави ни в неведение. Затова наехме групата оттатък...

Фрида се опита да прикрие вълнението си.

— Той кога изчезна?

— Може би преди около две седмици. Не знам със сигурност. Кас вероятно си спомня по-добре. Някакъв проблем ли има? Направил ли е нещо?

— Как се казваше този човек? — Тя осъзна, че говори в минало време, но младият мъж изобщо не забеляза.

— Роб. Роб Пуул.

— Имате ли адреса му?

— Не. Само номера на мобилния му телефон. — Той порови в телефона си, намери номера и го надраска на гърба на изпомачканата листовка. — Но както ви казах, човекът не отговаря — трябва да съм му оставил поне пет-шест съобщения.

— Благодаря.

— Вие познавате ли го?

— Не съвсем. Мога ли да запиша името и телефонния ви номер?

— Защо, по дяволите?

— Мисля, че полицията може би ще поиска да поговори с вас за него.

Рубен не беше изпекъл картофи на фурна: беше приготвил богата, мазна лазаня, чеснов хляб и зелена салата. Вкусната миризма ги лъхна още щом той отвори вратата, с фини очила, едва крепящи се

на носа му, надянал готварска престилка. Един бърз поглед му беше достатъчен, за да види в какво окаяно състояние се намираше Джоузеф, после пристъпи напред и го потупа по рамото.

— Слава Богу, че се върна — каза той. — Вече си мислех, че ще трябва да наема майстор, който да ми ремонтира покрива и да ми сглоби проклетата ракла, която уж много лесно се сглобявала.

— Аз не остана — смотолеви Джоузеф. — Само кажа „здравей“ и събера нещата.

— Може ли да влезем? Защо да стоим на студа? — обади се Фрида.

Те го вкараха вътре, смъкнаха якето и обувките му, Рубен пхна в ръцете му бутилка бира и го заведе да види откъде идваше течът; десет минути по-късно Джоузеф вече киснеше във вана с гореща вода. Седнали в уютната, изпълнена с топло ухание кухня, Фрида и Рубен чуваха плискането на вода и стоновете на доволство, които се носеха от банята.

— Какво, за Бога, се е случило с него? — попита Рубен.

Двамата инстинктивно погледнаха снимката със закъсани краища, залепена на хладилника на Рубен. Джоузеф я беше сложил там преди повече от година, когато се беше нанесъл тук: тъмнокосата му съпруга и двамата му тъмнокоси синове.

— Бил е в Съмъртаун, живеел на някакъв строеж.

— Защо не ни се е обадил?

— Срам го е.

— От какво?

— Все още не знам.

— Добре, че наистина ви протече покривът.

— Да.

— Колко хубаво, че си се сетила да го потърсиш и си го спасила.

— Не съвсем. Обадох му се, защото ми трябваше за съвет.

— Както и да е, нали е вече тук.

Фрида кимна, а после каза:

— Между другото, в края на седмицата ще ходя на погребението на Кати Рипън. Постоянно си мисля за смъртта ѝ и за Дийн Рийв. Той се появява в сънищата ми и те ме тревожат даже когато съм будна.

— Значи е обсебил съзнанието ти дори от отвъдното?

— От отвъдното? Ще ми се да е така.

Вечерта се почувства зле. По челото ѝ избиха едри капки пот, не ѝ достигаше въздух, в устата ѝ се появи горчив вкус и дори когато лежеше, ѝ се виеше свят, а коремът ѝ се бунтуваше.

Тя успя да стигне до тоалетната навреме и коленичи до тоалетната чиния; очите ѝ пареха, побиваха я студени тръпки, цялата се потеше, а когато започна да повръща, едновременно хълцаше и се давеше. Чувстваше се така, сякаш бе погълнала отрова, но всъщност от доста време насам не бе яла почти нищо и не след дълго вече нямаше какво да повръща. Усещаше силни стомашни конвулсии, поемаше си дъх на пресекулки и от време на време облягаше челото си на ръба на тоалетната чиния. От подпирането на твърдия под колената ѝ се ожулиха, косата ѝ лепнеше, устата ѝ беше мръсна. Испита желание за гореща вана, чисти чаршафи, тонизираща напитка от ечемик и лимон и хладна длан върху пламналата си буза. Отново се появиха напъни за повръщане. Искаше да умре. Не трябва да умира. Той ще си дойде. Тя вярваше в това или поне ѝ се искаше да вярва.

---

[1] Буквените съкращения в текста съответстват на английските думи С — ceiling (таван), WL/LW — left wall (лява стена), SB — skirting board (перваз на дюшеме). — Бел.прев. ↑

Фрида седеше в ъгъла на кръчмата и чакаше Карлсън. Той се приближи до масата, като внимателно крепеше две чаши уиски и два пакета чипс. Седна и отвори пакетите.

— Взех със сол и оцет^[1] и със сирене и лук — каза Карлсън. — Не знаех кои предпочиташ.

— Всъщност, нито едните, нито другите.

— Вероятно не харесваш и кръчми.

— Е, по-добре тук, отколкото в полицейското управление.

— Това е начин да се отърва за малко от онзи досадник Нютън, който ме следва като призрак.

— Той защо е там?

— Наблюдава организацията на труда, ефективността на работата на служителите, доколко креативно е тяхното мислене. Според шефа той е безпристрастен наблюдател, който следи как се изпълняват работните процедури и какъв е стилът на управление. Но аз отсега знам какво ще бъде неговото заключение.

— И какво очакваш да бъде?

— Носят се слухове, че ще има бюджетни съкращения в рамките на десет процента, но може да достигнат и до двайсет-двайсет и пет процента. Ако Джейк Нютън представи диаграми, показващи, че сме в състояние да заловим повече престъпници с по-малък брой служители, това ще бъде прието изключително благосклонно.

Те отпиха от чашите си и вдигнаха поглед един към друг.

— Съжалявам, ако те натоварвам допълнително.

— Върнаха делото обратно — каза Карлсън. — Накратко казано, засега се отлага предявяването на обвинение, докато не приключи разследването. — Той отпи голяма глътка уиски и разтърка лицето си. Фрида забеляза, че изглежда много уморен. — Знам защо комисарят постъпи по този начин — продължи Карлсън. — Никой не се интересува от случай като този. Знам и защо аз постъпих по същия начин. Но това, което не мога да разбера, е защо *ти* продължаваш да се

бориш? Мишел Дойс нямаше да отиде в затвора. Тя щеше да получи лечението, от което имаше нужда. Нещата щяха да си дойдат на мястото. Нямах ли си достатъчно служебни задължения?

Фрида го погледна замислено.

— Какво значение има защо продължавам да се интересувам от случая? Може би не обичам мътни истории с неизяснени докрай обстоятелства. Веднъж имах една пациентка, млада жена. Познато ти е чувството, когато си излязъл от вкъщи, но те гложди мисълта, че си оставил включена готварската печка. В нейния случай не беше само готварската печка. Тя постоянно се съмняваше, че или е оставила някой прозорец отворен, или не е спряла крана на чешмата, или че котката ѝ е останала затворена в спалнята ѝ. Затова постоянно проверяваше всичко, преди да излезе, макар че няма начин да се провери абсолютно всичко. Освен това я тормозеше мисълта, че докато обикаля из стаите и проверява, вместо една врата може да отвори друга и вместо да изключи някой уред, може да включи друг. Накрая тя просто не можеше да излезе от вкъщи.

— Как я излекува?

— Не бях подходящият лекар за нея. Изпратих я при специалист по поведенчески модели, за да се лекува от натраплива невроза. Но не това е важно в случая. Когато става дума за неизяснени истории, аз се държа по подобен начин. Не можех просто да махна с ръка и да си тръгна, след като знаех, че мъртвецът е бил намерен на алеята отвън, а не знаех защо, нито кой е той, нито кого е изоставил завинаги. Също както когато си излязъл от вкъщи и знаеш, че си забравил включена газта.

Карлсън поклати глава.

— Моята работа не би ти харесала. По-голяма част от дните ми минават с ясното съзнание, че съм забравил включена газта, че ваната прелива, а прозорецът е останал отворен.

— Какво те кара да мислиш, че харесвам работата си като психотерапевт? — каза Фрида, след което продължи: — И така, какво следва от тук нататък?

— Изпратих двама детективи да разговарят с младата двойка в Брикстън. Робърт Пуул е доста често срещано име и за момента нямаме никаква информация за него. Той продължава да е загадка за нас.

— Тоест знаете името му, но все още нямате представа кой е той?

— Точно така.

— Но нали имате номера на мобилния му телефон? Той не може ли да ви отведе до някаква следа?

— Телефонът му е бил с предплатена СИМ карта, но все пак, ще видим какво можем да направим. Разполагаме с компютърна реконструкция на лицето му и ще я разпространим с придружаващия надпис „Виждали ли сте този човек?“. А като добавим и името му, може и да постигнем резултат, макар че в повечето случаи хората, които ни се обаждат, не са особено надеждни свидетели. Има един старец, от чиито думи излиза, че е виждал всяко едно от лицата на разпространените от нас портрети. Но все пак си заслужава да опитаме. Освен това ще претърсим още веднъж жилището на Мишел Дойс. Истината е, че все още не можем да потвърдим със стопроцентова сигурност, че откритото там тяло е на този бояджия.

— Човекът разпозна лицето му на моята рисунка.

— Да. Видях рисунката ти. Впрочем, трябваше първо да поговориш с мен, преди да я размахваш насам-натам. Но не те съдя за постъпката ти. Между другото, твоята рисунка се доближава много до нашата компютърна реконструкция.

Фрида пресуши чашата си.

— Благодаря, че ми каза. Повече няма да се бъркам в работата ви.

Карлсън се прокашля, сякаш се готвеше да произнесе реч.

— Има и още нещо, Фрида. Исках ясно да ти кажа, че въпреки различните ни мнения в отделни ситуации, винаги си ни била от голяма полза и...

— Това ми звучи като словото, което се произнася, когато уволняват някого — прекъсна го Фрида.

— Не, напротив — възрази Карлсън. — Трябва да уредим нещата по официален ред. Ако искаш да ни сътрудничиш, или да ми сътрудничиш — от време на време — ще е добре да го правиш в качеството си на консултант с подписан договор за съответното заплащане и определени отговорности. Какво ще кажеш за това?

— Почакай. — Фрида стана, отиде до бара и се върна с две нови чаши с уиски.

— Е? — попита Карлсън.

— Не мисля, че идеята ти ми допада.

— Защо не? Просто ще узаконим сътрудничеството ти.

— Ще обмисля предложението — каза Фрида. — Но в момента се сещам единствено за причини, поради които бих отказала. Мисля, че няма с какво повече да допринеса за решаването на този случай. Когато разберете със сигурност кой е Робърт Пуул, ще откриете и кой го е убил. Това е нормалната логика, нали?

— Някоя ревнива любовница, това ще излезе накрая — каза Карлсън.

— А отрязаният пръст? — намръщи се Фрида. — Намирисва ми на пресметливост.

Карлсън се усмихна победоносно.

— Ето че не можа да се въздържиш. Заинтригувана си. Предполагамата жена може да е отрязала пръста, за да вземе обратно брачната халка. Заради златото. Или като необичайна форма на развод. Жена ми би направила това с мен, ако можеше.

— Не е бил пръстът, на който се носи брачната халка — възрази Фрида. — Както и да е, идеята да сключим договор ме притеснява. Това означава, че ще имам задължения и ще нося отговорност. Помогнах ти, защото почувствах, че трябва да го направя и не бях длъжна да оправдавам служебни разходи или да попълвам формуляри.

— Не ми отказвай — каза Карлсън. — По-точно, не ми отказвай веднага, без да си премислила нещата. Дай си няколко дни. Хм, за момент ще вляза в ролята на психотерапевт...

— О, моля те, престани.

— Не, наистина! Смятам, че ти харесва да се намесваш в ситуации, без да се налага да го правиш, както и да казваш на хората неща, които те не желаят да чуят. Трудно приемаш покани — като в стария виц за онзи, който не искал да се присъедини към клуба, където с радост го канели да членува. Ето, това си ти.

— Има и още нещо — каза тя.

— Във връзка с делото?

— Не с това дело. Нали си спомняш, че заведох онзи невролог Андрю Бериман на посещение при Мишел Дойс? Впрочем ето нещо, което не бих могла да направя, ако имах подписан договор.

— Би трябвало първо да поискаш разрешение, а аз знам, че това не би ти харесало — каза Карлсън.

— Освен това би трябвало да обоснова искането си, като попълня и съответната молба, която в крайна сметка ще бъде отхвърлена, но не това е важното. Бериман ми каза нещо, което се е запечатало в ума ми. Докато обсъждахме с него обърканите възприятия на Мишел Дойс, той спомена за неврологично заболяване, известно като синдром на Капграс. В много редки случаи, в резултат на увреждане на нервната тъкан, пациентът се заблуждава, че близък член на семейството му или негов приятел е бил заменен от двойник.

— Звучи ужасно — каза Карлсън. — Но какво общо има това?

— Мисълта за този синдром не ми дава покой. Дълго време не можех да си обясня защо. А после се сетих за Кари Декър.

— Защо точно за нея?

— Тя ми каза, че след смъртта на Дийн поведението на съпруга ѝ се е променило. А после, съвсем неочаквано, той я е напуснал и повече не се е появил. В съзнанието ми изникна идеята за Кари, живееща със съпруг, който е бил заменен от двойник.

На лицето на Карлсън се изписа объркване, а когато заговори, мислите му сякаш течаха бавно.

— Не разбирам за какво говориш. Да не би да смяташ, че Каролайн Декър страда от изключително рядко мозъчно заболяване?

— Не, точно обратното — каза Фрида. — Какъв човек може да има симптомите на синдрома на Капграс, без да е болен от него?

— Продължавам да не те разбирам.

— Ами ако не е било заблуда?

— Какво искаш да кажеш? — озадачи се Карлсън. — Да не би да смяташ, че...? — Той млъкна. — Исусе! Не говориш сериозно, нали? Ние намерихме тялото на Дийн. А после аз се срещнах с Алън. Той беше с жена си.

— Да не забравяме, че Дийн успя напълно да ме заблуди. Той беше толкова близо до мен, колкото си и ти сега. Двамата разговаряхме. Не забелязах никаква разлика.

— Но ние намерихме трупа му.

— И какво доказателство е това? Дийн и Алън бяха еднояйчни близнаци. Освен всичко друго, са имали и еднаква ДНК.

Карлсън се намръщи.

— А какво е твоето доказателство за твърденията ти?

— Това е просто моето вътрешно усещане — отвърна Фрида. — Заради случилото се с Алън. Или с Дийн. У мен се породило съмнение, което с нищо не мога да обоснова.

— Това е абсурдно — каза Карлсън. — Съпругата не може да бъде измамена толкова лесно. Той не би могъл да знае нищо за семейния им живот, нито за приятелите и познатите им.

— Но той е бил при нея само два-три дни. Не искал с нищо да се занимава, нито да се вижда с някого. Идеален начин за бягство — пред очите на всички. За него това е била златна възможност да изчезне, и то безследно, без никой да разбере какво се случва.

— Тогава къде е той? — попита Карлсън.

— Нямам представа.

— Нито пък имаме доказателства.

— Не. Няма и да имаме — каза Фрида.

— Само твоето вътрешно чувство.

— Сега разбираш защо трябва добре да си помислиш, преди да ми предложиш договор. А аз трябва добре да си помисля, преди да го подписа. Не ставам за полицаи и не искам да бъда полицаи.

Сержантката зад бюрото в приемната познаваше този тип хора. Те влизаха в участъка, все едно се криеха на сухо от дъжда. Поглеждаха към бюрото, после се оглеждаха наоколо,зираха се в постерите на стената, някои дори започваха да ги четат. Някои губеха кураж и просто си тръгваха. Други се приближаваха нехайно, все едно това, за което бяха дошли, не беше важно. Тази жена приближаваше петдесетте, помисли си тя, а може би беше по-възрастна. Имаше спретнат вид, дрехите ѝ не биеха на очи, очевидно работеща жена, която сякаш се беше отбила в участъка на път за вкъщи. Беше обути със стари, но безупречно лъснати ежедневни обувки. Не изглеждаше като жертва на престъпление. Трябваша ѝ няколко минути, преди да дойде до бюрото и да надникне през преградната решетка.

— Какво обичате? — попита я сержантката.

— Става въпрос за съседа ми — отвърна тя. — Той живее в апартамента на горния етаж.

— Какво е направил?

— Изчезнал е.

С най-любезното си изражение сержантката се впусна в рутинното обяснение за това, че е нормално хората да отсъстват от дома си и че освен ако нещо необичайно не се е случило, със сигурност няма място за притеснение.

— Не — каза жената. — Аз имам ключ. Храня котката и поливам цветята, когато той замине някъде. Ходих да проверя. На изтривалката отвътре се е натрупала поща. Храната в хладилника се е развалила. Купичката на котката беше празна. Слава Богу, котката не беше там. Тя влиза и излиза от перваза на прозореца; има една греда, по която се спуска до покрива на навеса за велосипеди в двора на съседите. Нещо се е случило.

Сержантката въздъхна.

— За мъж в зряла възраст ли става дума?

— Да — отвърна жената. — Не е типично за него. Какво се прави в такива случаи?

Сержантката стана и отиде до класъора, порови из шкафчетата и се върна с нужния документ.

— Попълва се този формуляр — обясни тя. — После въвеждаме данните в компютъра и ако името му е регистрирано някъде, ще се появи на екрана.

— Но няма ли да започнете да го издирвате?

— Това е обичайната процедура. Освен ако не се касае за спешен случай.

— Според мен това е спешен случай.

— Те обикновено се появяват — каза сержантката. — Но да започнем с формуляра. Как е името му?

— Боб — отвърна жената. — По-точно Робърт. Робърт Пуул.

---

[1] Един от най-популярните видове чипс във Великобритания, съдържащ сол и оцет на прах. — Бел.прев. ↑

Фрида слезе на гарата в Глостър и тръгна пеша. Дребни снежинки се сипеха по косата ѝ и се топяха по улиците. Беше се надявала, че повече няма да вали сняг и че зимният студ вече няма да сковава земята. Може би лошото време наистина беше към края си и днес бе един от последните дни, в които напомняше за себе си.

Тя стигна до църквата доста преди обявения час, мина бързо покрай струпалите се пред входа фотографи и журналисти и седна най-отзад, близо до стената. Постепенно започнаха да прииждат хора и да сядат безшумно на пейките; те сваляха шапките и ръкавиците си, събличаха дебелите си палта, оглеждаха се наоколо и кимаха на познатите си със смесица от приветливост и мрачна сериозност. Група млади хора със зачервени от студа лица влязоха вкупом и Фрида предположи, че са колеги на Кати от университета. Тя взе листа с програмата на траурната церемония и прочете химните, които щяха да се изпеят. Църквата се изпълни с още хора, част от които трябваше да се сместят на пейките, а други застанаха прави най-отзад. Възрастна двойка мина бавно по пътеката между редовете; жената се подпираше на ръката на мъжа, докато вървяха към предната част. Дядото и бабата на Кати, досети се тя. Един мъж в дълго палто от камилска вълна мина покрай нейната пейка и тя разпозна в него Сет Баунди. Кати Рипън беше негова стажантка и участваше в изследователския му екип, а той неволно я бе тласнал към смъртта ѝ. Той и Фрида.

Бързите му стъпки нямаха нищо общо с характерната за него величествена походка. Вървеше с наведена глава, а яката му бе вдигната, като че ли не искаше да бъде забелязан. Но може би усети върху себе си погледа на Фрида, защото се обърна, погледна я за миг, после сведе очи и продължи. Накрая дойде и семейството на Кати: родителите, хванати за ръка, а зад тях двама младежи със сресани коси и избръснати лица, които се чувстваха непривично в черните си костюми.

Ковчегът бе внесен от служители на погребалната агенция, млади хора със служебно скръбно изражение. Фрида си представи подпухналото тяло, което беше положено вътре и интелигентното, симпатично лице на младата жена. Докато енорияшите пееха „Господ е мой Пастир“, тя си помисли, както често ѝ се случваше през последните четиринайсет месеца, че ако не беше необмислената ѝ постъпка, днес Кати щеше да е жива, а родителите ѝ нямаше да седят на пейката, смазани от мъка, бледи и остарели. Едно дете щеше да е мъртво, но Кати щеше да е жива. Млада жена с тъжно продълговато лице излезе отпред и изпълни на флейта красива мелодия. Единият от братята на Кати започна да чете стихове, но не можа да ги довърши. Стоеше занемял, лицето му се сгърчи, а седящите на пейките хора се наведоха напред и го подканяха да продължи със стичащи се по лицата им сълзи. След това викарият каза няколко думи за жестоко погубения живот на младата Кати и как родителите най-после щяха да погребат дъщеря си. Говори за това колко милостив е Бог, за победата на доброто над злото и на любовта над омразата. Фрида затвори очи, но не се помоли.

Накрая церемонията приключи. Ковчегът беше изнесен бавно навън сред танцуващите снежинки и семейството на Кати го последва. Фрида почака, докато повечето от опечалените излязат, после стана безшумно от пейката си и се изправи пред Сет Баунди.

— Добре направихте, че дойдохте — каза тя.

— Кати беше моя студентка. — Очите му зашариха неспокойно от лицето ѝ към каменния под.

Навън снегът се сипеше по надгробните плочи и по покривите на паркираните отвъд оградата коли. Хората вървяха бавно, прегръщайки се един друг. Фрида нямаше намерение да остане за поклонението. Приближавайки се до гробищния портал, тя се сблъска с висок мъж.

— Здравей, Фрида — каза Карлсън.

— Не ми каза, че смяташ да дойдеш.

— И ти не ми каза.

— Трябваше да дойда. Тя умря заради мен.

— Не, Дийн причини смъртта ѝ.

— С влака ли ще се прибереш?

— Не, с кола съм. Искаш ли да пътуваме заедно?

Фрида се замисли за момент.

— Не, предпочитам да се върна обратно сама.

— Естествено. Но може би ще ти е интересно да узнаеш, че в полицията е подаден сигнал за изчезването на Робърт Пуул.

Фрида го погледна изумено и Карлсън се усмихна, а напрегнатото му лице за миг се смекчи.

— Кой е подал сигнала? — попита тя.

— Една съседка. Жена, която живее в апартамента отдолу. Това е къща в Тутинг.^[1]

— И какво, по дяволите, правиш тук? — възкликна тя. — Защо не си в Тутинг за щателен оглед на мястото?

— Ивет е там днес. Тя ще се справи.

— Разбира се.

— А ти ще бъдеш ли на разположение?

Фрида се поколеба.

— Може би.

— Това „да“ ли е?

— Това е „може би“. — Тя махна с ръка към църквата и многобройните опечалени. — Това тук не ми позволява да се забъркам отново. Никога повече.

— И смяташ, че ще се почувстваш по-добре? — възрази Карлсън. — Не и ако не престанеш да мислиш за случилото се с Кати Рипън. Ще ти се обадя.

Обратният път до Лондон отнемаше два часа и Фрида можеше да се върне навреме за следобедния си сеанс с Джералд Мейхю, богат възрастен американски банкер, който една сутрин се беше събудил скован от мъка по отдавна починалите си родители. Но тя беше отменила всичките си сеанси за този ден и когато слезе на гара Падингтън, взе метрото по маршрута „Бейкърлу Лайн“, слезе на станция „Елефант енд Касъл“ и закрачи през лапавицата към един общински блок на „Ню Кент роуд“. Беше сив и непривлекателен, с метални решетки на прозорците на партера и с двор без дървета, където един малчуган, облечен дебело и с течащ нос, правеше обиколки с велосипеда си на три колела.

Фрида се изкачи по стълбите до четвъртия етаж и по бетонния коридор стигна до една кафява врата с чукче и шпионка. Тя почука и

зачака. Отвътре изтрака веригата на бравата и едно око надникна навън.

— Да? Коя сте вие? — Не беше гласът, който очакваше да чуе.

— Дошла съм да се видя с... — Без малко да каже „Тери“, но се спря навреме. — Джоана Тийл. Тя не ме очаква. Името ми е Фрида Клайн.

— Лекарката?

Преди малко повече от година именно Фрида беше открила, че съпругата на Дийн Рийв, Тери, всъщност е Джоана Тийл — петгодишното момиче, отвлечено преди повече от двайсет години. Освен това тя беше настояла пред Карлсън Джоана да бъде третирана като жертва — открадната от семейството си и с промит мозък — а не като съучастник в престъпление, въпреки че често пъти с поведението си Джоана отблъскваше околните и те трудно заставаха на нейна страна. Тя имаше собствено разбиране за морал, бе изпълнена с неприязън и не смяташе, че е извършила нещо лошо. Към родителите си — които бяха също толкова съкрушени от нейното завръщане в живота им, колкото и от нейното изчезване — се отнасяше с раздражение и безразличие, а към по-голямата си сестра, Роуз, с презрение. За всички тях това бе шокиращо преживяване. След първите няколко седмици Фрида се беше отдръпнала. До днес.

Отвътре освободиха веригата и вратата се отвори. На прага застана млада жена със светла коса, вързана на конска опашка, и със силно извити вежди. Носеше къса пола, на краката си бе обула къси чорапи върху дебелия чорапогащник, а около врата си бе увила раиран памучен шал, въпреки че на Фрида ѝ се стори, че вътре е доста топло. Жената протегна ръка.

— Аз съм Джанин — представи се тя. — Влезте.

— Тук ли е Джоана?

— Тя е вътре с Рик.

— Рик?

— Рик Костело. Джоана, търсят те.

— Кой е? — чу се дрезгав и леко провлачен глас — точно този, който Фрида очакваше да чуе.

— Никога не би предположила. За вълка говорим... Ще си свалите ли палтото?

— Първо ми кажете коя сте? — попита Фрида. — Вие очевидно ме познавате, но аз не ви познавам.

— Работя заедно с Джоана.

— Как по-точно?

— Помагам ѝ да разкаже историята си.

— Историята си ли? — каза Фрида предпазливо. — Вие писателка ли сте?

— Аз? Не. Аз съм пиар специалистка, наета от издателя ѝ, за да се погрижа разказаното от нея да привлече възможно най-голям брой читатели. Това е такава ужасяваща история — и какви усилия са ѝ били нужни, за да оцелее. Трагедия и изкупление. Тя е живяла с истинско чудовище. Но не е нужно да го разказвам точно на вас. — Джанин се усмихна на Фрида многозначително. — Известна ми е ролята ви.

Фрида съблече палтото си. Изведнъж я заболя главата — сякаш беше стегната в обръч.

— Значи тя пише книга?

— Вече е готова. Работихме над нея известно време. За мен е привилегия, че бях избрана да ѝ съдействам. Но вие сте психотерапевт и със сигурност сте наясно какво е да помагаш на хората. Тя е ето там.

Джанин въведе Фрида в малка стая, твърде тясна, за да побере големия кожен диван и огромния фотьойл. Стаята беше силно задимена, а в най-задимената ѝ част седеше Джоана — свита удобно в единия край на дивана, с подвити под себе си боси крака. Последния път, когато Фрида я беше видяла, тъмната ѝ коса беше боядисана руса; сега беше кестенява, с метален оттенък. Но имаше същата отпусната стойка и същото подпухнало лице — бледо, наплескано с фон дьо тен. От долната ѝ устна висеше цигара, а на малката маса, до лакътя ѝ, пепелникът беше препълнен с угарки. Едрото ѝ тяло беше напъхано в тесни дънки и леопардово горнище. Изпод него се показваха тлъстините на белия ѝ корем и Фрида забеляза познатата ориенталска татуировка. Млад мъж с розово бебешко лице и пъпчиво чело седеше във фотьойла. Той изгледа Фрида подозрително. Крачолите на панталоните му се бяха вдигнали нагоре и под тях се виждаха жълтите му чорапи и лъскавите му пищали.

— Здравей, Джоана — каза Фрида.

— Не ме предупредихте, че ще дойдете.

— Не.

— И защo сте тук, след толкова време?

— Дойдох да видя как живееш.

Джоана всмукна от цигарата си.

— И това е просто съвпадение?

— Не те разбирам.

— Сега, когато изваждам наяве цялата истина.

— Изобщо не знаех за това.

— Това — каза Джоана със задоволство, като кимна към младия мъж и изтръска пепелта от цигарата си, — е Рик.

Фрида кимна към Рик, който протегна към нея слабата си розова ръка.

— Той е моят издател.

— Ще издаде книгата ти? — Мъжът изобщо не отговаряше на представата на Фрида за книгоиздател.

— Той е от вестник „Дейли Скеч“.

— А аз реших, че става въпрос за книга.

— Историята ѝ ще бъде отпечатана в поредица от епизоди — уточни Рик.

— Разбирам.

Джанин врътна глава към Фрида така енергично, че конската ѝ опашка се залюля.

— Да ви направя ли кафе?

— Не, благодаря.

— Значи не знаехте? — попита отново Джоана. — И не са ви изпратили да шпионирате?

— Какво да шпионирам?

— Мен и всичко, което върша.

— Прекалено късно е за това — обади се Рик. — Вече приключихме. В момента се уреждат авторските ѝ права.

Фрида седна на дивана с изправен гръб и впери поглед в Джоана, опитвайки се да игнорира останалите двама.

— Значи си написала книга?

— Да.

— За всичко, което ти се е случило?

— Че защо иначе ми е притрябвало да пиша? — Тя угаси цигарата си и запали нова. — Какво мислите за това?

— Зависи какво си разказала и защо си го разказала.

— Това е историята на моя живот — отвърна Джоана. — Всички изпитания, през които преминах. Отвлечена, укривана, унижавана, малтретирана, изнасилвана, с промит мозък. — Тя извиси глас. — Никой не ми се притече на помощ... Всичко съм описала, нищо не съм спестила. И това, че аз се грижих за Матю, аз спасих живота му. Значи притежавам силен вътрешен заряд. Как иначе щях да преживея това? Силен вътрешен заряд — повтори тя. А после добави: — Интересува ви *защо* написах историята си? За да вдъхна надежда на другите. Ето защо.

— Разбирам.

— Освен това ми трябва пари. Не получих никакво обезщетение. Нито пени — за всичко, което изтърпях. Живях в Ада — додаде тя патетично, — с едно чудовище цели двайсет и две години. Тези години никога няма да ми се върнат обратно.

— Виждала ли си се със семейството си, Джоана? Те прочетоха ли това, което си написала?

— Те не ме разбират. Роуз се отбива тук, но само седи и ме гледа с нейните големи очи. Тя настоява да поговоря с някого за всичко, което ми се е случило. Имам предвид, с човек като вас. — Джоана дръпна от цигарата си и вдиша дълбоко дима. — Но аз предпочитам да говоря за това с хора като Джанин и Рик. Както и да е, тя не ме е опазила. В деня, в който ме отвлякоха, не е трябвало да ме изпуска от очи.

Фрида си помисли за изстрадалото лице на Роуз Тийл и за непрестанното ѝ чувство за вина: една добра жена, която беше станала жертва на Дийн Рийв почти колкото и по-малката си сестра.

— Тя е била само на девет, Джоана.

— Моята по-голяма сестра! Всички те са ме предали и сега им е трудно да го приемат. — Джоана хвърли фасата при купчината в пепелника. — Но аз им прощавам.

— Прощаваш им?

— Ами да.

Фрида се помъчи да се съсредоточи върху онова, за което бе дошла.

— Когато Дийн умря — започна тя, — ти изненада ли се, че той се самоуби?

Погледът на Джоана се стрелна към Джанин, а после обратно към Фрида.

— С това показва, че ме е обичал и е осъзнал, че се е отнасял зле с мен. Някакъв последен проблясък, знак, че в него е заговорило човешкото. Аз така го възприемам.

Край ушите на Фрида прелитаха откъси от книгата, фрази за силен вътрешен заряд, зло, добро, оцеляване, жертви. Тя се стегна вътрешно.

— Значи не си помисли, че е нетипично за него?

Джоана се втренчи в нея, най-накрая беше излязла от сценария. Повдигна раменете си и каза глухо:

— Беше достигнал до ръба.

— Виждала ли си се с Алън? — попита Фрида.

— Кой е той?

— Братът на Дийн, близнакът му.

— И защо трябва да се виждам с него?

— Значи не сте се виждали нито веднъж?

— Не.

— А с Джун, майката на Дийн?

На лицето на Джоана се изписа леко раздразнение.

— Тя е с деменция. Няма да ме познае, дори и да отида да я видя, което и без това не бих направила. — Тя помълча, после отново се върна към сценария. — Проклятието, което застига поколенията — изрече Джоана с патос. — Между другото, ще ме дават по телевизията. Рик го е уредил. А следващата седмица историята ми ще се появи във вестника.

— Ще бъде отпечатана в четири поредни броя — каза възторжено Джанин. — И вие трябва да я прочетете. „Една невинна душа в Ада“. Няма да повярвате, че някои от нещата в книгата са се случили.

— Може и да повярвам.

— А аз не искам да ви виждам повече — каза Джоана. — Не ми харесва начинът, по който ме гледате.

---

[1] Жилищен район в Южен Лондон. — Бел.прев. ↑

За Ивет това беше бюрократичен и логистичен въпрос, който беше неизменна част от работата ѝ. Рано през деня получи писмено потвърждение, че след като апартамент 2 на „Уейвърли стрийт“ 14 е свързан с престъпление от общ характер, не се изисква заповед за обиск. Тя се свърза с полицейския участък в Балъм, където бе подаден сигналът за изчезналото лице. Оттам ѝ дадоха телефонния номер на жената, която беше сигнализирала за изчезването на Пуул. Ивет се обади на Джанет Ферис и когато ѝ съобщи, че е намерено тяло, жената се разплака. От нея Ивет взе телефона на собственика, някой си господин Михник. Тя се уговори с Джанет Ферис да се срещнат в къщата, а после се обади на господин Михник и също го помоли да се срещнат там. Тъкмо беше уредила сформирването на екипа, който да направи оглед на място, когато телефонът иззвъня и тя вдигна слушалката. Женски глас ѝ съобщи, че комисар Крофорд иска да разговаря с нея. Ивет си пое въздух.

— Детектив Лонг, вие ли сте?

— Да, сър.

— Къде е Карлсън?

— Той е в Глостър. На погребение.

— На член от семейството?

— Не — отвърна Ивет. — На Катрин Рипън. — Настъпи пауза.

— Жената, която беше отвлечена от Дийн Рийв.

— А, да.

— Тази, която не успяхме да намерим — добави Ивет.

Отново последва мълчание. Тя се загледа през прозореца и зачака.

— Добре — каза той най-накрая. — Какво стана с онова обвинение в убийство? На побърканата жена от Детфорд?

— От Кралската прокуратура върнаха случая за доразглеждане, сър.

— Смятах, че сме приключили с него. — Гласът му отекна заплашително. — Мисля, че бях пределно ясен.

— Намерихме нови улики. Нещата се оказаха по-сложни от очакваното.

— Нима?

— Знаем кой е намереният мъртвец.

Крофорд въздъхна.

Тя го чу как барабани с химикалката си и си представи киселата му физиономия.

— Желаете ли да ви запозная с подробностите? — попита Ивет.

— Има ли нещо, което действително да ме заинтригува? Някакви съществени резултати?

— Не.

— Тогава продължавайте да работите.

И преди Ивет да успее да каже „да“, линията прекъсна. Тя остана с усещането, че е направила нещо не както трябва, но не беше сигурна какво точно бе то.

Колата, която трябваше да я вземе, дойде късно и попаднаха в задръстване на главната улица в Балъм. Когато накрая спряха пред къщата, тя видя, че бусът на криминалистите е вече там. Това бе обикновена къща с циментова мазилка с камъчета на една квартална улица. Отпред стоеше мъж с топло яке с качулка.

— Господин Михник? — попита тя.

— Аз съм собственикът на къщата. — Човекът говореше с акцент, който ѝ беше трудно да определи. Звучеше ѝ като източноевропеец. — Вече пуснах хората да влязат. — Ивет вдигна поглед нагоре. Прозорецът на първия етаж беше осветен от прожекторите на криминалистите. — Той мъртъв ли е?

— Намерихме труп — обясни тя. — Смятаме, че може да е на господин Пуул. Вие познавахте ли го?

— Той ми е наемател. Срещали сме се.

Ивет извади бележника си.

— В някакъв момент ще се наложи да дадете подробни показания, но като начало бихте ли ми казали кога за последно го видяхте?

— Преди два месеца — каза Михник колебливо. — А може и три. Не знам. Само няколко пъти го срещал. Плаща наем редовно. Не

прави проблеми, не го виждал често.

— Той кога се нанесе?

— Проверил това, когато вие позвънили. Дошъл тук през май миналата година. В началото.

— Знаете ли какво работеше?

Михник се замисли за момент.

— Бизнесмен, може би. Носи костюм.

— Що за човек беше той?

— Плаща депозит, плаща наем. Не прави проблеми. Любезен.

Добър.

— Колко души живеят в къщата?

— Има три апартамента.

— Говорих с Джанет Ферис.

— Да, тя е на партера, а на последния етаж живее един германец.

Той е студент, добър студент. По-възрастен е.

— Апартаментите обзаведени ли са?

— Не и партерният, където е госпожица Ферис. Другите два са обзаведени. Всички столове, маси и картини са мои. — Той замълча за момент. — Какво ще стане с апартамента?

— Ще го запечатаме — отговори Ивет. — Засега го смятаме за местопрестъпление. Не бива да влизате там и ви предупреждавам, че ще се счита за нарушение от ваша страна, ако вземете или преместите някои от вещите.

— Това колко ще продължи?

— Няма да е за дълго. Тук ли е Джанет Ферис?

Михник се намръщи.

— Ще ви заведе при нея.

При почукването Джанет Ферис отвори вратата толкова бързо, че Ивет предположи, че е стояла отзад в очакване. Тя беше жена на средна възраст, с прошарена рижа коса и слабо, угрижено лице.

— Вярно ли е? Наистина ли е мъртъв? — попита тя притеснено.

— Трябва да го потвърдим със сигурност. Но смятаме, че е вярно — отвърна Ивет.

— Мили Боже! — Жената притисна към гърдите си лявата си длан, на която липсваше брачна халка. — Но това е ужасно.

— Кога го видяхте за последен път?

— Трябва да е било около двайсети, двайсет и първи януари. Запомнила съм го, защото се срещнахме на излизане от къщата и аз му споменах, че ще пусна картичка на племенницата си за рождения ѝ ден, който е на двайсет и четвърти.

— Той изглеждаше ли притеснен за нещо?

— Не, държеше се съвсем нормално. Приветлив и услужлив, както винаги. — Гласът ѝ леко потрепери. — Ходих на кратко пътешествие. Отидох да се видя със сестра ми и семейството ѝ в Южна Франция. Винаги ходя при тях по това време на годината. Той трябваше да се грижи за апартамента ми, докато отсъствам — да полива цветята, да събира пощата, и други такива. Имаме си уговорка: той да наглежда моя апартамент, а аз да наглеждам неговия. Винаги хранех котката му. Когато се върнах, веднага забелязах, че не е влизал в жилището ми. Пощата ми се беше натрупала върху изтривалката, а когато влязох в стаите, видях, че цветята ми са изсъхнали. Не му е присъщо да забравя. Винаги е бил много акуратен. После установих, че и неговата поща се е натрупала. — И тя посочи купчинката в ъгъла. Ивет коленичи и я прерови. Освен рекламни брошури нямаше нищо друго.

— Качих се и почуках на вратата му — продължи разказа си Джанет Ферис, — но, разбира се, никой не отвори. Тогава отключих и влязох и веднага ми стана ясно, че нещо не е наред. След това отидох право в полицията.

— Идваха ли хора при него?

— Никога не съм виждала някой да го посещава — отвърна Джанет Ферис. — Но той много работеше и не се задържаше вкъщи. И от време на време отсъстваше.

— А *вие* поддържахте ли приятелски отношения с него?

— Няколко пъти е идвал на кафе. Говорехме си за разни неща.

— Казвал ли ви е нещо за себе си?

— Не, по-скоро се интересувахте от моя живот, от работата ми, къде съм родена, защо съм се преместила в Лондон. Никога не говореше за себе си.

Ивет се уговори с колегите си да вземат пълни показания от Джанет Ферис и се качи на горния етаж. На вратата я посрещна Мартин Карлайл от екипа на криминалистите. Висок и малко непохватен, с рошавата си тъмна къдрава коса, той изглеждаше като

шестокласник, наред училищната лаборатория по химия. — Тук няма нищо интересно за гледане — каза той. — Никакви петна, никакви следи от борба. Оставаш с чувството, че мъжът само е пребивавал тук, а не е живял постоянно. Всичко е прекалено изрядно, прекалено подредено. Намерихме четка за зъби и гребен, от които ще вземем ДНК проби.

Ивет нахлузи платнени калцуни върху обувките си и си сложи чифт латексови ръкавици.

— Не съм свършил — продължи Карлайл. Той ѝ подаде един бележник. — Прегледах го. Има някои имена. А ето и нещо още по-интересно. — И той размаха листове, на които имаше напечатан текст. — Намерихме банкови извлечения. Как мислиш, каква е сумата в банковата му сметка?

— Нямам представа — каза Ивет.

— Каквото и да предположиш, то ще бъде под реалния ѝ размер — подхвърли Карлайл. — Твоят господин Пуул е бил доста богат.

Ивет влезе навътре. Тя стъпваше предпазливо: усещаше краката си прекалено големи в платнените калцуни, а ръцете ѝ се изпотиха в латексовите ръкавици. Спомни си за майка си — дребна, кокетна жена — която все ѝ натякваше, че е тромава и непохватна. „Виж се само“ — казваше ѝ тя, но Ивет нямаше желание да се гледа. Не ѝ харесваше онова, което виждаше в огледалото: беше едра, с кестенява коса, а околните я забелязваха само когато изпуснеше нещо, или се обадеше рязко, или не на място, което често ѝ се случваше. Чуваше се да казва неща, които нямаше намерение да изрича, особено когато бяха заедно с Карлсън.

Карлайл беше прав: в апартамента на Робърт Пуул цареше идеален ред, противно на безпорядъка в собствения ѝ дом. Тук нямаше и следа от обичайната за едно жилище домашна атмосфера. Тя застана на вратата и се огледа наоколо, стараяйки се да имитира Карлсън, когато оглежда местопрестъпление. Той заставаеше съсредоточен, неподвижен, а очите му се местеха от предмет на предмет, все едно бяха камери. „Не бързай с изводите — казваше той. — Просто гледай“. Тя видя диван, стол, маса, няколко картини, лавица с книги, подредени по големина, килим. Приличаше на хотелска стая.

Същото беше и в кухнята — керамични чаши, закачени по големина, тенджерата и малък съд за варене на мляко, електрически

чайник. Тя отвори хладилника. Вътре имаше половин пакет масло, пакетирано сирене чедър, две позеленели пилешки бутчета, пластмасова бутилка кетчуп и бурканче с нискомаслена майонеза. Това беше всичко.

След като огледа всяко кътче от спалнята му, отвори всяко чекмедже и всеки шкаф, погледна под леглото, а после постоя известно време в чистата и почти празна баня (бръсначка, пяна за бръснене, флакон с дезодорант, течен сапун с алое вера, парацетамол, лейкопласт, нокторезачки). Ивет се върна обратно в дневната и седна.

Първо изброи наум нещата, които не беше открила: нямаше паспорт, нямаше портфейл, нямаше ключове, нито телефон, нито шофьорска книжка, нито удостоверение за раждане или други удостоверения и дипломи, нито национален осигурителен номер; никъде не се виждаха снимки или писма, нито компютър, нито тефтерче с адреси и телефонни номера; нямаше презервативи, нито чекмедже, пълно с разни дребни вещи — нещо типично за ежедневието на всеки.

Отвори бележника, който ѝ беше дал Карлайл. Почеркът на Робърт Пуул беше хубав и четлив. Ивет прелисти страниците. Имаше списъци, може би списъци за пазаруване, но бяха особени, не като обичайните списъци за пазаруване, които правеше тя. Например един от тях съдържаше изцяло имена на растения — въпреки че тя разпозна само няколко вида. В друг като че ли бяха изброени заглавия на книги, а може би бяха филми.

Имаше имена, отделени с драскулки, а до някои от тях бяха поставени удивителни знаци и звездички. Няколко от имената бяха придружени с адреси или части от адреси, което щеше да им е от полза. Ивет прегледа съдържанието до края. Имаше някакви изчисления, а на една от страниците — нещо като скица на къща. Имаше и някакви номера — може би телефонни номера без кода за населеното място.

После надникна в кафявия плик А4, който Карлайл ѝ беше връчил, и извади снопче банкови извлечения. Най-скорошното беше най-отгоре и носеше дата 15 януари. Тя се взря в сумата, примигна, а после внимателно сложи листовите в плика и се изправи. Предстоеше ѝ дълъг ден.

Последното нещо, от което Фрида имаше нужда тази вечер, след погребението и не особено приятната среща с Джоана, беше компанията на други хора. Тя искаше да остане насаме със себе си, сред спокойствието и уюта на своя дом, където можеше да спусне щорите, да запали огъня в камината и да се изолира от външния свят. Въпреки това, след урока по химия с изпадналата в лошо настроение Клои, тя остана у тях. Бяха я поканили — или по-скоро ѝ бяха наредили да дойде на вечеря. Ала нямаше да е просто вечеря: Оливия искаше да я запознае с новия си приятел, Кирън. Клои го описа като най-новата *eBay* покупка на майка си. Преди няколко дни Оливия беше помолила Фрида да дойде с още някого и тя се беше обадила на Саша да я попита дали е свободна.

— Не и жена! Господи, Фрида, на коя планета живееш? Имах предвид да дойдеш с мъж, иначе ще изглежда странно.

— В какъв смисъл странно?

— Не знам. Ще е твърде задушевно — нещо като „запознай се със семейството“.

— „Със сестрата на бившия ми съпруг.“

— Все едно. Разбираш какво ти казвам. Ако доведеш някого, ще изглежда по-нормално. Просто две двойки.

— Аз не съм „двойка“.

— Много добре ме разбираш.

— А Клои няма ли да присъства?

— Исусе! Най-вероятно ще присъства. Ще седи там и ще го гледа втренчено цяла вечер. Знаеш я как умее да се вторачва. Не съм виждала такова чело и такъв поглед. Челото и погледът на всички от рода Клайн — наследила ги е от баща си. Надявам се, все пак, да излезе някъде.

Накрая Фрида с неохота бе поканила Рубен да ѝ прави компания. Той я попита дали може да доведе Паз, защото наскоро се била разделила с приятеля си и имала нужда да се разведри. А не трябваше

ли да поканят и Джоузеф? Не биваше да го оставят сам точно сега, когато беше паднал духом. Рубен се тревожеше за него: той пееше тъжни песни под душа, беше си пуснал рошав мустак и не желаше да каже какво му се е случило. Сега, когато се очакваха трима нови гости, Оливия заяви, че все пак би било глупаво да не поканят Саша: само трябваше да стои надалеч от Кирън. И така, вместо скромна вечеря, на масата беше сервирано изискано, макар и леко по-препечено ястие от филенца от съомга, обвити в тесто, а за десерт — пудинг с целувки, които залепваха по зъбите. Рубен пристигна в костюм и с любимата си жилетка под сакото, която беше толкова лъскава, все едно бе обшита със скъпоценни камъни. През цялата вечер пи минерална вода (освен когато си сръбваше по някоя глътка от чашите на останалите) и сияеше от гордост заради новата си добродетел. Джоузеф дойде с него, облечен с чудновато яке, чиято материя наподобяваше тази на чувал за картофи. В ръцете си носеше голям букет увехнали цветя, за които Фрида можеше да се обзаложи, че са задигнати от къщата, където бе поправял счупения бойлер. Саша пристигна направо от работа, облечена непретенциозно и без грим на красивото си лице, и за сигурно беше настанена в отдалечения край на масата, където осветлението беше по-слабо. Оливия бе с червена рокля и висящи златни обици. На очите си имаше черен грим, а на устните си — яркочервено червило. Тя крачеше като жерав на високите си токчета и избухваше в смях съвсем не на място. Накрая Клои реши, че не ѝ се излиза, затова пък приятелят ѝ пънкар Сами щеше да дойде на вечерята и гостите трябваше да избягват да зяпат онази част от главата ѝ, където бе обръснала косата си.

Клои беше казала на Фрида, че новият приятел на майка ѝ, Кирън, е абсолютен гадняр и всеки път, щом заговореше за него, въртеше очи артистично. Но Кирън се оказа стеснителен човек без самочувствие, който вървеше приведен, за да скрие високия си ръст, лесно се изчервяваше и изглеждаше смутен, но щастлив от щедрото внимание, с което го обграждаше Оливия. Тя пъхаше маслини в устата му с дългите си лакирани нокти, рошеше косата му и го наричаше „скъпи“, докато той я гледаше с искрена благодарност, която трогна всички, с изключение на Клои — за нея това беше просташко. Фрида забеляза, че Кирън изпитва ужас от Клои и ѝ дожаля за него. Племенницата ѝ беше страховит противник: не умееше да се

контролира и не се притесняваше да вдигне скандал на публично място.

— Какво работите, Кирън? — попита го Фрида и Клои се изкикоти подигравателно.

— Познай — каза тя. — Просто се опитай да отгатнеш.

— Предпочитам Кирън да ми каже.

— Предлагам да си поиграете на „Въпроси и отговори“. Ще бъде много забавно, ако накрая отгатнеш — продължи Клои присмехулно.

— Работя в погребална агенция.

— Ето, видя ли?

— Това е достойна работа — каза Фрида. — Важна.

Кирън се усмихна предпазливо — не знаеше дали тя говори сериозно или с ирония.

— Работя в администрацията — добави той. — Счетоводител съм.

— Той не носи ковчези и не се преструва на опечален — обади се Оливия.

Вечерта бавно напредваше. Оливия, леко пийнала, свали обувките си, спусна косата си и опря пламналото си лице в кокалестото рамо на Кирън. Рубен, разсеяно придърпвайки чашата с вино на Саша, се впусна да разказва на Клои и Саша дълга история за някакви снежни гъски. Тя звучеше като притча, но без обичайната поука: снежните гъски просто изчезваха в края на зимата. Джоузеф се опитваше да научи Сами и Паз на една пиянска песен, в която се пееше за дървесен спирт и просташки удоволствия. Фрида събираше на купчини празните чинии, пълнеше чашите и сервираше кафе. Тя научи за двамата синове на Кирън, вече пораснали момчета, единият от които служеше в армията, а другият живееше в Австралия; чу и за поголемия брат на Сами, който членуваше в банда и криеше нож в обувката си. Помисли си за Кати Рипън — погребана повторно, но този път с обич, и за Джоана, която разказваше на света историята си, чиито неудобни подробности звучаха твърде безобидно. Отправи поглед към лицето на Оливия — щастливо и с размазан грим, и си каза, че съществуват много по-лоши начини да си намериш мъж, отколкото да се запознаеш с него по интернет.

Тази вечер на път за вкъщи Карлсън си купи пакет от десет цигари „Силк Кът“ и кутийка кибрит. По-рано пушеше по двайсет цигари „Марлборо“ на ден, а дори и повече, когато му беше напрегнато, но след като жена му забременя, той престана да пуши и никога повече не запали. Дори когато тя го бе напуснала и бе отвела децата в Брайтън, той бе удържал на изкушението. Не искаше Майки и Бела да идват при него в жилище, опушено от цигарен дим.

Сега излезе в малкия двор на гърба на партерния апартамент, който обитаваше, пъкна една цигара в устата си, запали клечка кибрит и закри огънчето с длани. От първото дръпване главата му се замая и леко му прилоша. Крайчето на цигарата му проблесна, после светлината се скри. В съседния двор една жена викаше котката си и чукаше с вилица по купичката ѝ за храна: „Ела, пис-пис. Ела, пис-пис“. И така до безкрай. Както се беше сгушил в палтото си, тя не го забелязваше през оградата. Не валеше сняг, както бе валяло през деня в Глостър, но във въздуха се усещаше затишие, като че ли всеки момент щяха да започнат да прехвърчат снежинки.

Той изпуши две цигари една след друга и се прибра вътре. Изми зъбите си, сякаш тя можеше да подуши дъха му по телефона и да се възползва от моментната му слабост, а после ѝ звънна.

— Аз съм, Мал.

— Да?

— Мислих много върху това, което ми каза.

— За Мадрид?

— Да.

— И?

— Аз, разбира се, не мога да попреча на Майки и Бела да заминат, не мога да ви попреча да заминете, ако това е, което искаш и чувстваш, че ще бъде най-добро за тях.

— О, Мал, само ако знаеше...

— Но искам да ги виждам по-често, преди да заминете. В средата на април, така ли?

— Да. Естествено, можеш да бъдеш с тях, когато пожелаеш.

— Искам да ги виждам редовно, когато заминете. Трябва да измислим нещо. Някаква система.

Но той прекрасно разбираше колко безнадеждно е всичко. Новият живот щеше да ги погълне, а той щеше да се превърне в

спомен от миналото и те бавно щяха да се отдалечат от него. Усещането за самота го заля като вълна, отнемайки дъха му.

— Оценявам това.

— Добре.

— Знам, че не ти е лесно.

— Да, не ми е лесно.

— Но няма да съжالياваш.

След като затвори телефона, Карлсън отиде и си наля солидна порция уиски. Той свързваше тази напитка с Фрида. Представи си изучаващия ѝ поглед и вирнатата ѝ брадичка, като че ли се готвеше за битка. Притисна чашата към челото си. Ако можеше да плаче, би се разплакал.

Той скоро щеше да се появи. Беше казал, че ще си дойде и тя му вярваше. Освен ако нещо не се бе случило. Не, не, той щеше да се върне. Щеше да потропа на капака на палубата с уговорения код, тя щеше да го повдигне отвътре и той щеше тихичко да се спусне през отвора. Щеше да я хване за рамената и да я погледне в очите — и без дори да му разказва, той щеше да разбере, че се е справила добре, че му е била предана, че нито за миг не се е огънала. Той я наричаше „моя войник“, „моя верен страж“. Тя никога не би предала доверието му.

Основните ѝ запаси бяха на привършване. Не водата — тя бе най-важна — защото по пътеката към клуба по гребане имаше чешма и тя ходеше дотам нощем с двата пластмасови бидона. Имаше и кофа, която пълнеше от реката, когато трябваше да измие палубата и помещението под нея, както и да почисти тоалетната. Но хранителните ѝ запаси почти се бяха изчерпали, както и свещите, тоалетната хартия и сапунът. Дезодорантът ѝ беше свършил и това не ѝ харесваше, а самобръсначката ѝ се беше изхабила. Трябваше да направи списък и да му го даде, когато си дойде. Обикновени неща: кибрит, препарат за миене на съдове, мляко на прах, паста за зъби и лепенки, защото по краката ѝ имаше ранички, които трудно заздравяваха. И може би някакъв плодов сироп.

Сироп от бъз. Тя много ожадняваше; устата ѝ постоянно пресъхваше и в нея се задържаше неприятен вкус. Жаждата не може да се утоли само с вода. Представяше си прясно изцеден портокалов сок във висока чаша и зелена морава, на която е седнала с боси крака, а слънцето огрява тила ѝ.

Тъй като газта почти беше свършила, тя реши да свари всичките картофи, които ѝ бяха останали. Можеше да ги яде студени през следващите няколко дни. Към тях можеше да добави и консерви от риба тон и сардини. Имаше и кубчета бульон. Понякога просто разтваряше кубче в гореща вода и така залъгваше глада си. Тя изсипа картофите в мивката, която се бе пропукала от едната страна и не можеше да задържа вода, и взе ножа. Картофите бяха едри, валчести и мръсни; някои бяха покълнали. По-рано не обичаше картофи, но той я бе научил, че човек не бива да бъде претенциозен. Все едно че си на война, в окопите или в укрытия в тила на врага. Трябва да помниш защо си там, каква е твоята цел и твоята мисия. Беше я прегърнал много силно, когато бе изрекъл тези думи с блеснали очи.

Тя обели картофите бавно и старателно и ги нарязва на дребни парчета, за да ги свари по-бързо и да изразходи по-малко газ. Сложи ги в тенджерата и добави сол. Трябва да напише и сол в списъка. Почти беше свършила. Всичко беше на привършване. Тя си представи пясъчната струйка, която се процежда в пясъчния часовник и как накрая пясъкът се изсипва с голяма скорост. Точно такава беше усещането ѝ за нещата, които я заобикаляха. В очите ѝ избухваха светлинки, а сърцето ѝ биеше като барабан. Понякога не можеше да разбере дали то беше вътре в нея или извън нея; сякаш зародила се в далечината гръмотевица се приближаваше с голяма скорост. Времето изтичаше.

Въпреки че си беше легнала късно предишната вечер, на сутринта Фрида стана рано, изчисти навсякъде с прахосмукачката, изми пода на кухнята, пригответи камината в хола, за да я запали, когато се върне, взе си душ и излезе от вкъщи малко след девет. Два пъти досега беше посещавала дома за стари хора „Гледка към реката“, но и двата пъти беше пътувала с кола. Сега се качи на метрото и слезе на спирка „Галионс Рийч“, после тръгна покрай редица от жилищни блокове, производствени сгради и стар търговски център и накрая стигна до старческия дом, който се намираше далеч от реката. На прозорците му имаше метални решетки. Тя отвори входната врата, мина край редицата от проходилки и инвалидни колички, които изглеждаха така, сякаш не бяха размествани от последното ѝ посещение, и се отправи към рецепцията, където млада жена в униформа прелистваше списание.

— Тук ли е Дейзи? — попита Фрида, спомняйки си за жената, която я беше придружила последния път.

— Не.

— Мога ли да видя Джун Рийв?

— Защо?

— Аз съм лекар — каза Фрида. — Идвах при нея миналата година. Бих искала да поговоря с нея.

Младата жена я погледна и Фрида забеляза как в очите ѝ припламна любопитство. След това поклати глава.

— Тя е на кислородно дишане.

— Какво ѝ е?

— Пневмония.

— Ще се оправи ли?

— Не бих могла да кажа — отвърна жената.

— Може ли да поговоря с някого за нея? Може би с управителя?

— Госпожа Лоу е тук. Можете да разговаряте с нея.

Госпожа Лоу беше около петдесетгодишна, имаше ясен, висок глас, весело изражение и пъргава походка. Всичко у нея бе предназначено да повдига духа на околните. На Фрида ѝ беше трудно да стои близо до нея и дори да я гледа. Но, от друга страна, как иначе би могъл да издържи човек, работейки на такова място?

— Искате ли да надникнете в стаята ѝ? Горката жена. Елате с мен. — И тя хвана приятелски Фрида под ръка. — Ето, насам.

Двете тръгнаха по коридора, който Фрида така добре си спомняше. Разминаха се с мъж с развлечена пижама и след малко спряха пред една врата.

— Състоянието ѝ е тежко — предупреди я госпожа Лоу и отвори вратата на малката, оскъдно обзаведена стая: същата решетка на прозореца, същата картина на Моста на въздишките на стената, същата лавица, на която имаше единствено Библия в кожена подвързия, същата ваза без цветя. Фрида потърси с поглед фотографията на Дийн в рамка и видя, че са я махнали. Този път Джун Рийв не седеше във фотьойла, а лежеше в леглото с кислородна маска на устата. Кожата ѝ беше грапава, с цвят на тютюневи листа. Гръдният ѝ кош се повдигаше и спускаше неравномерно. Очите ѝ бяха затворени.

— Не ѝ остава много — каза госпожа Лоу. Имаше бели зъби и яка захапка.

— Говори ли понякога?

— Не и сега.

Фрида се загледа в майката на Дийн и Алън, в малката ѝ набръчкана уста и в съсухрената ѝ, умираща плът. Навремето бе изоставила новородения Алън, без да я е грижа дали ще оцелее, или ще умре; бе помогнала на Дийн да откраднат Джоана и да я превърнат в Тери; имаше собствени разбирания за морал, смяташе себе си за права и не се интересувахе от мнението на другите. Сега обаче бе далеч от всякакви упреци и омраза. Фрида се запита какви ли сънища сънува зад непроницаемото си лице.

— Благодаря. — Тя се отдръпна от вратата и изчака госпожа Лоу да я затвори. — Посещава ли я някой?

— Абсолютно никой. — Госпожа Лоу ѝ се усмихна лъчезарно.

— Никога ли?

— Никога.

— И синът ѝ ли не идва при нея?

— Имате предвид другия ѝ син? Близнакът на Дийн?

— Да. Алън.

— Той не е идвал нито веднъж. Но нима може човек да го съди за това? Реално погледнато, тя не му е била никаква майка. Когато е решила да задържи Дийн, е направила погрешен избор — това е моето мнение.

— Значи е останала съвсем сама, откакто Дийн се самоуби?

— Не бих казала, че това ѝ се е отразило по някакъв начин. Никога не е била особено общителна. Не взимаше участие в нашите игри и забавления, дори когато психиката ѝ не бе толкова увредена. Странеше от всички, беше изключително затворена. Но може би така е по-добре. Трябва да призная, че някои от нашите скъпи обитатели не приемат добре факта, че трябва да съжителстват с майката на такова чудовище... — За момент изкуствената усмивка на госпожа Лоу изчезна и устата ѝ се изкриви в гримаса. — Но това едва ли има особено значение. Вече е твърде късно. Тя така и не се помири със света.

— Благодаря ви за съдействието.

— Веднъж наистина беше дошъл някой, но не беше отишъл да я види. Просто оставил за нея хартиен плик с понички на рецепцията.

— Понички — тихо каза Фрида, по-скоро на себе си.

— Тя много обичаше понички.

— Да, знам — промърмори Фрида. — Синът ѝ, Дийн, редовно ѝ носеше.

— Тогава сигурно е бил някой друг.

Едва след като се отдалечи на няколко пресечки от дома за стари хора „Гледка към реката“, Фрида извади мобилния си телефон и позвъни на номера, който беше запаметила тази сутрин. После повървя до спирка „Галионс Рийч“, качи се на метрото, но скоро след това слезе на „Канинг Таун“, откъдето взе влака за Стратфорд.^[1] Денят беше мъглив и в студения влажен въздух построеното наполовина Олимпийско село имаше призрачни очертания — сгради, покрити със скелета и части от куполи и кули изникваха в лепкавата мъгла, а под тях се виждаха бусове, булдозери и строителни работници с каски на главите.

За петнайсет минути стигна пеша до Лейтънстоун, където тръгна по дългата права улица с терасовидни викториански къщи, забулени от сивотата на деня, и спря пред № 108. Фрида не бързаше: искаше да подреди мислите си и да подбере думите си за онова, което се готвеше да съобщи. Нямаше никакво съмнение, че трябва да го каже. Тя позвъни на тъмнозелената врата, чу как звънът отекна вътре в къщата и доби странното усещане, че се е върнала в предишен живот. Почти очакваше Алън да се появи на прага, застанал пред нея с тъжните си кафяви очи и смутена усмивка.

Но на прага се появи Кари, облечена с жълт пуловер, който подсилваше бледността ѝ, и изобщо не се усмихваше.

— По-добре влезте — каза тя.

Фрида пристъпи вътре, изтри старателно ботушите си на изтривалката в антрето и окачи палтото си.

— Благодаря, че се съгласихте да се срещнем.

— Не ми оставихте голям избор. Да отидем в кухнята.

Кухнята изглеждаше точно както преди — уютна и подредена. В едната ѝ половина имаше всевъзможни домакински принадлежности, а в другата бяха инструментите на Алън. На многобройни рафтове, в малки преградки, бяха подредени неговите винтове, гайки и болтове, неговите бушони, шайби и ключове. Кари забеляза погледа на Фрида и се усмихна с крива усмивка.

— Той не взе нито едно от тези неща. Все си мисля, че ще се върне, затова ги оставих, както си бяха. Глупаво, а? Повече от ясно е, че няма да се върне. Само не знам как ще събера сили да започна разчистването.

— Има нещо, което трябва да знаете.

— За Алън ли? Сигурна бях. Вие *наистина* знаете къде е той.

— Отнася се за Алън, така е. Трябва да седнете.

Кари се подчини и застана нащрек, като че ли очакваше удар.

— За вас това ще бъде шокиращо и вероятно няма да ми повярвате, но аз съм сигурна, че Алън е мъртъв.

Кари притисна с длани устата си. Сивите ѝ очи се втренчиха във Фрида.

— Мъртъв? — прошепна тя. — Мъртъв? Алън? Моят Алън? Но... кога? Кога е умрял?

— На 24 декември 2009.

Кари свали дланите си; устата ѝ се движеше беззвучно, без да може да произнесе думите, които напираха отвътре. Тя се наведе леко напред в стола си, а главата ѝ клюмна на една страна.

— Ама вие какво...? — изрече тя с усилие и с глас, който сякаш не беше нейният. — Бях с него след това. Бяхме заедно на Коледа, нали ви казах!

— Смятам, че Дийн е убил Алън в деня, в който съпругът ви е отишъл да се срещне с него.

Фрида изчака малко, докато Кари започне да осмисля това, което ѝ говореше.

— Разменил е дрехите си с неговите, провесил го е с въже от моста, написал е прощална бележка от свое име, в която заявява, че ще се самоубие, дошъл е вкъщи при вас, все едно е Алън, и сте се обадили на полицията. Останалото го знаете.

Кари каза нещо, което Фрида не разбра. Гласът ѝ бе нисък и гърлен. После скочи и с все сила блъсна масата; тя удари Фрида по крака под коляното и се прекатури на пода сред невъобразимия шум от счупен порцелан и стържене на дърво по керамичните плочки.

— Ти, *проклета жена!*

— Кари.

Фрида хвана Кари за китките и се опита да я успокои. Но макар че беше по-дребна от Фрида, гневът ѝ даваше сили. Брадичката ѝ беше опръскана със слюнка, а по бузите ѝ се появиха бели петна, сякаш някой ги бе натиснал с палец.

— Пусни ме. Не ме докосвай. Не се приближавай до мен. Чуваш ли?

Фрида сграбчи ръцете на Кари и ги изви силно назад.

— Кари — повтори тя.

С мощни движения Кари се помъчи да се отскубне. Тилът ѝ опираше в устата на Фрида. Тя ритна Фрида в крака и извъртайки глава, се опита да я ухапе по ръката.

— Не е вярно — изхриптя тя. — Лъжеш. Не е вярно. Алън не е мъртъв.

Напрегнатото тяло на Кари изведнъж се отпусна. Тя издаде глух стон и когато Фрида разхлаби хватката си, се наведе напред и повърна на кухненския под. Фрида сложи дланта си на челото ѝ, придържайки я да не падне, а после ѝ помогна да седне на стола. Кари се свлече на

него като парцалена кукла. Фрида намери една кухненска кърпа, избърса устата на Кари и прибра назад косата ѝ, полепнала по потното ѝ лице. После вдигна преобърнатата маса, а Кари отпусна главата си на нея и започна да плаче, хлипайки дълбоко, сякаш щеше да изплаче сърцето и всичките си вътрешности.

Фрида вдигна другия стол, а после откъсна голямо парче кухненска хартия, почисти с нея повърнатото и я изхвърли в тоалетната. След това напълни един голям съд с гореща сапунена вода и изми пода. Включи чайника и запари силен чай. Изсипа го в голяма чаша, добави четири пълни чаени лъжички захар и малко прясно мляко. Сложи чашата пред Кари, която вдигна подутото си от плач лице.

— Пийни поне малко — каза Фрида. — Студено ли ти е?

Кари кимна с глава. Фрида изтича нагоре по стълбите и се върна с една завивка, която бе издърпала от леглото.

— Увий се с това и си изпий чая.

Кари изправи гръб. Опита се да хване чашата, но ръцете ѝ така силно трепереха, че Фрида се пресегна, допря чашата до устните ѝ и я наклони внимателно, докато Кари отпи няколко малки глътки.

Накрая Фрида попита:

— Разбра ли това, което ти казах?

Кари уви по-плътно завивката около тялото си, така че само лицето ѝ остана открито. Изглеждаше като пребито животно.

— Кари?

Тя кимна.

— Да, разбрах — прошепна тя.

— Вярваш ли ми?

— Алън имаше този навик. — Гласът на Кари беше станал дрезгав от плач. — Постоянно отчупваше от храната ми или отпиваше половината от чая ми, дори пред себе си да имаше същите неща. Например, ако аз ядях бисквита, той се навеждаше и я пъхаше в устата си, или взимаше сандвича ми, отхапваше голямо парче от средата му — най-хубавото парче, и го правеше така естествено, сякаш не осъзнаваше, че го прави. Поглеждам встрани, а когато отново се обърна, виждам следите от зъбите му по моето парче кейк. Това ме дразнеше, но тази шега беше нещо като наша „запазена марка“. Дори когато положението стана отчайващо, дори когато беше изгубил

апетита си за всичко, той продължаваше да си отчупва от храната ми. Често си мисля, че именно това помага на един брак да бъде успешен. Не големите, важни неща като секс и деца, а всички тези дребни навици и малки закачки, които може и да ви ядосват, но ви правят по-близки. — Тя вече не гледаше към Фрида. Беше забила поглед в масата и говореше толкова тихо, че Фрида трябваше да се наведе напред, за да я чува. — Той ядеше от храната ми, защото тя бе негова храна. Между моя и неговия живот нямаше граница. Ние се бяхме слели в едно цяло. В деня, в който си тръгна... — Тя преглътна мъчително. Лицето ѝ потръпна. — В деня, в който мъжът, за когото мислех, че е Алън, си тръгна, бяхме седнали на дивана и аз бях стоплила две коледни пирожки^[2]. Никога не сме приготвяли коледен пудинг. Обичахме да си купуваме разкошните коледни пирожки, които се продават в „Маркс & Спенсър“ — това си беше наша семейна традиция — и за пръв път той не си отчупи от моята. Аз се пошегувах, че е нарушил навика си, поднесох му пирожката си към устата му и казах: „Това, което е мое, е и твое, а което си е твое, си е твое“, или някаква подобна глупост. Но той само се усмихна и каза, че си има пирожка. По-късно, когато замина, си помислих, че това е било знак за откъсването му от мен — не ядеше от моята храна, защото вече не ме искаше. Разбираш ли?

Фрида кимна, но не каза нищо. Стана и отново наля чай в чашата на Кари, добавяйки още захар.

— Той ми направи чаша чай — продължи Кари с тъжен глас. — Същия ден. Обикновено аз правя чая, но тогава бях заета с готвене и го помолих да ми приготви една чаша. Направи го много артистично. Сложи чашата на поднос, до нея малка каничка с мляко и порцеланова захарница, въпреки че не пия чая си със захар. Тогава си помислих, че просто иска да бъде романтичен и забавен. Изобщо не се досетих. А той не е знаел как обичам да пия чая си.

— Толкова съжалявам, Кари — каза съчувствено Фрида.

— Аз спях с него — изстена Кари. — Правих секс с него. За пръв път от много време, защото Алън — Алън не можеше. И ми беше хубаво. — Лицето ѝ се сгърчи, сякаш отново щеше да повърне. — Най-хубавият секс, който някога сме правили. *Най-хубавият*. Разбираш ли? А?

Фрида кимна отново.

— И не е било с Алън. Не е било с моя скъп, с моя отчаян Алън. Алън е бил мъртъв, обесен като някакъв престъпник. А аз не знаех, не скърбях и се любих с онзи долен убиец, брат му, и бях *щастлива*. Бях толкова щастлива, лежаща в мрака, преплела тялото си с мъжа, който е убил Алън, а после прави секс с мен и ме слушаше как стена от удоволствие, о, а после аз му казах, че никога преди не е било толкова хубаво. Ах! Това е... аз просто не мога...

Кари стана, лицето ѝ бе тебеширенобяло, и изтича вън от стаята. Фрида я чу, че пак повръща, след това пусна водата в тоалетната и се изми на чешмата. Върна се, седна отново и впери във Фрида зачервените си от плач очи.

— Сигурна ли сте? — попита тя.

— Да. Но нямам доказателство. Не и такова, каквото полицията би приела.

— Не може ли да се направи ДНК анализ? Тук е четката му за зъби. Гребенът му.

— Имали са една и съща ДНК — отвърна Фрида. — Както и да е. По-важно е какво мислиш ти.

— Вярвам ви. — Вече изглеждаше напълно спокойна.

— Кари, трябва да намериш упование във факта, че Алън не те е напуснал и винаги те е обичал. Ти си го обичала и си му била предана. Няма за какво да се обвиняваш.

— Как съм могла нищо да не разбера, да не усетя? Никога вече няма да намеря спокойствие. Никога вече няма да прегърна моя Алън, да го подържа в ръцете си, да го притисна към себе си и да го утеша, докато отново се почувства сигурен. Никога няма да получа опрощението му. Така ще бъде, докато съм жива. О, бедничкият ми Алън. Нещата при него не се получаваха. Разбира се, че никога не би ме напуснал — как можах да си го помисля?

През този мрачен и влажен ден Фрида седя в кухнята, слушайки как Кари говори за Алън, за Дийн, за самотата си, за липсата на дете, за своята мъка и гняв, за своята неприязън и отвращението от себе си. Чу я да говори за омраза — към Дийн, но и към нея, Фрида, която бе засмукала Алън във водовъртеж, от който той не бе успял да се измъкне, към полицаите, които не го бяха спрели навреме, към самата себе си — а също и за желанието да отмъсти. Тя изслуша разказа на Кари за запознанството ѝ с Алън и как още на първата среща вече

знаела, че ще се омъжи за него заради начина, по който произнасял името ѝ — изчервявайки се срамежливо и като че ли изричайки тържествена клетва. Фрида направи безброй чаши чай, а по-късно свари яйце, в което Кари разсеяно и вяло бодеше късчета препечен хляб. Едва когато Кари се обади на приятелката си и я извика да дойде, Фрида си тръгна с обещанието да ѝ позвъни на следващия ден. Но дори и тогава тя не се прибра въщи с такси или с метрото, а тръгна пеша по лондонските улици в западна посока, докато навън постепенно се смрачи, а мъглата се превърна в мокър сняг. В съзнанието ѝ витаеха призрачни образи: бледото лице и втренченият поглед на Кари, очите на Алън, които все ѝ напомняха за очите на кокер шпаньол — плахи и умоляващи, и подигравателната усмивка на Дийн, когото смятаха за мъртъв, но всъщност беше жив. Някъде, незнайно къде.

---

[1] Град в рамките на Голям Лондон, на чиято територия е построен спортен комплекс за провеждането на Летните олимпийски игри през 2012 г. — Бел.прев. ↑

[2] Англ. mince pie — тестено ястие с пълнка от кайма, сушени плодове и източни подправки, което по традиция се поднася на коледната трапеза в Англия. — Бел.прев. ↑

21

— И така — обърна се Карлсън към Ивет Лонг и Крис Мънстър, — ето с какво разполагаме до момента и ме поправете, ако греша. — И той започна да изброява, помагайки си с пръсти. — Първо, жертва на убийство, за която е доказано чрез ДНК анализ, че е мъжът на име Робърт Пуул, обитавал апартамента на „Уейвърли стрийт“, чието голо тяло бе намерено в жилището на жена с психически отклонения и което е било довлечено от близката алея; за работата му не знаем нищо; не е бил потърсен от близки или приятели; съседката му казва, че е бил чаровен, услужлив и любезен и че ѝ е поливал цветята, когато се наложи.

Карлсън спря за момент, отпи вода от чашата и продължи:

— Второ, банковите извлечения на господин Пуул. — Той взе снопчето и го размахна. — Най-последните показват, че в банковата си сметка е имал малко под триста и деветдесет хиляди лири. Не съм сигурен дали тази сума все още е актуална. В момента банката я проверява. — Той погледна часовника си. — Вече трябваше да се обадят. Но да продължим. Трето, апартамент, в който Ивет извърши предварителен оглед; същото направи и екипът от криминалисти. Не бяха открити нито паспорт, нито портфейл, никакви лични документи. Човекът няма профил във фейсбук, нито в твитър, нито в останалите социални мрежи. Но е открит бележник с няколко откъснати страници, в които са записани известен брой имена, адреси, има и някакви драсканици. Нали така, Ивет?

— Включително и името на младата двойка в Брикстън, на която попадна вашата стара приятелка.

— Имаш предвид Фрида Клайн? Тя не ми е стара приятелка, а човек, който много ни помогна. И понеже я споменавах, трябва да ви кажа, че смятам да я използвам като наш постоянен сътрудник.

Ивет се намръщи.

— Защо?

— Тя може да ни е от полза.

— Добре.

— Но всъщност си мислиш точно обратното.

— Решението си е ваше — каза Ивет, ненавиждайки начина, по който звучеше гласът ѝ. Бузите ѝ поруменияха. Беше сигурна, че Фрида Клайн не се изчервява издайнически, когато е смутена — но може би д-р Клайн никога не изпитваше смущение.

— Точно така, вече съм го решил, а сега да се върнем на Робърт Пуул. Докъде стигнахме с имената в бележника?

Кри Мънстър разтвори папката си.

— Ще направим всичко възможно да се срещнем с тези хора. Някои ще открием лесно, за други ще трябва повече време. Вече си уговорихме среща с някоя си Мери Ортън. Отиваме веднага щом приключим с оперативката. Звучеше доста объркана по телефона — тя е възрастна жена, живее сама. Очевидно Робърт Пуул ѝ е помогнал, като е ремонтирал къщата ѝ. Ще разпространим фоторобота, който колегите изработиха. Така може да се появят още хора, които са го познавали.

— Да, да се надяваме, че... — В този момент телефонът извънтя. Карлсън вдигна слушалката, изслуша говорещия отсреща, намръщи се и надраска нещо в бележника си. Затвори телефона и каза:

— Говорили са с банката. — Откъсна листа и го подаде на Ивет. — Открили са близък роднина — брат му, който живее в Сейнт Олбанс^[1]. Идете да се срещнете с него. А относно парите в сметката му — вече не са в наличност. Изтеглени са на 23 януари. Искам да отидете при брат му и да му съобщите какво се е случило, а също и да съберете всякаква информация за Робърт Пуул, снимки, документи и прочее. — Той погледна часовника си, взе бележника си и се изправи, блъскайки стола си назад. — И така, с повече късмет, ще открием някого, който изведнъж се е сдобил с триста и деветдесет хиляди лири и ще го закопчаем.

Карлсън трябваше да позвъни няколко пъти, преди да успее да се свърже с Фрида.

— Оставих ти съобщение — каза той. — Две съобщения.

— Щях да ти звънна. Цяла сутрин имах пациенти — отвърна Фрида.

Той ѝ обясни докъде е стигнало разследването по случая, каза ѝ за намерения бележник. Тя не направи почти никакъв коментар.

— Открихме член на семейство Пуул. Брат на Робърт Пуул. Ивет пътува към него.

— Очевидно имате напредък — заключи Фрида.

Гласът ѝ звучеше разсеяно и Карлсън почувства раздразнение, заради това че искаше пълно внимание от нейна страна, а не го получаваше. Последва дълго мълчание.

— Хората от екипа ми са започнали да проверяват имената от бележника на Пуул — наруши мълчанието Карлсън. — Едно от тях е на възрастна жена — Мери Ортън, която живее в Пътни. Пуул е извършвал някаква ремонтна дейност в къщата ѝ, която не е била довършена, когато е изчезнал.

— Да?

Карлсън си пое дъх.

— Този твой приятел, когото веднъж доведе у нас, Джоузеф. Той е строител, нали?

Карлсън усети как тя изведнъж омекна.

— Точно така.

— Добър ли е? Може ли да му се има доверие?

— Да, напълно.

— Помислих си, че би могла да отидеш и да поговориш с жената, като вземеш със себе си и този твой строител, за да огледате с него какво точно е свършил Пуул. Може да се намери работа и за него — и без това нещата са останали nedovършени. По думите на Крис тя е възрастна жена, чийто съпруг е починал, а синовете ѝ живеят на друго място. Според мен е доста самотна. — Последва нова пауза. — Освен ако, разбира се, не предпочиташ да вършиш неща по твой избор и без да ми кажеш.

— Мисля, че Джоузеф е свободен от ангажименти — каза Фрида. — Но ще трябва да му се обадя.

— Много мило от твоя страна — зарадва се Карлсън и ѝ продиктува адреса в Пътни.

— Тя каза ли е нещо за Робърт Пуул? — попита Фрида.

— Каза, че бил приятен и любезен — отвърна Карлсън. — Всички казват едно и също. Приятен и любезен.

— Досега случвало ли ти се е да вършиш това? — попита Ивет Лонг.

Крис Мънстър шофираше и не погледна към нея.

— През първата година от работата ми. Едно дете беше прегазено и двамата с един сержант отидохме да съобщим на родителите. На вратата се появи майката, а аз стоях встрани, докато сержантът ѝ обясняваше. През това време бащата се върна от работа и ние стояхме там, докато тя му казваше. Това, което си спомням, е как сержантът пристъпваше неспокойно — като човек, който се готви да си тръгне от някакво събиране. Тези родители хем искаха да си тръгнем и да ги оставим сами с мъката им, хем не искаха да ни пуснат да си вървим. Те не преставаха да говорят за него и постоянно ни предлагаха чай. След това още няколко пъти съм го правил, но този случай съм го запомнил. Ами ти?

— Няколко пъти — каза Ивет. — Дори повече. Винаги се чувствам притеснена. Виждам входната врата и изпитвам вина заради онова, което ще им причиня. Те отварят вратата и понякога като че ли предчувстват какво ще им кажеш, преди още да си започнал. — Тя го погледна. — Следващата отбивка.

Излязоха от магистралата и в колата се чуваше единствено гласът от джипиес устройството, който ги насочваше в различни посоки из улиците на Сейнт Олбанс.

— Идвала ли си тук преди? — попита Мънстър.

— Мисля, че има някакви развалини от римско време — отговори Ивет. — Веднъж идвах тук на училищна екскурзия, но не си спомням почти нищо. Ако можех да се разходя тук сега, сигурно би ми харесало.

Джипиес устройството им събщи, че са стигнали до крайната точка. Те поседяха в колата за момент. Ивет провери информацията от листа в скута си, за да се увери, че това е адресът, който търсеха. Бяха на точното място.

Мънстър я погледна.

— Сега чувстваш ли се притеснена?

— Ако го вършех всеки ден, сигурно щях да свикна.

— Ти ли ще му го събщиш, или предпочиташ аз да го направя?

— Това е мое задължение — каза Ивет.

Те слязоха от колата, отвориха портата към малкия преден двор и се изкачиха по трите стъпала пред входната арка. Ивет натисна звънеца и отвътре се чу приятна мелодия. На вратата се появи един мъж. Той беше набит, с къса руса коса, обръсната от двете страни на главата му, и носеше дънки и тениска. Мъжът ги погледна въпросително.

— Вие ли сте Денис Пуул? — попита Ивет.

— Да, аз съм.

Тя представи себе си и Крис Мънстър.

— Вие ли сте братът на Робърт Пуул?

— Моля? — отвърна той изненадано. — Защо се интересувате?

— Вие сте брат му, нали? — попита Ивет настоятелно.

— Ами да, но... — не се доизказа Пуул.

— Може ли да влезем вътре?

Те влязоха в дневната, където телевизорът беше включен и в момента излъчваха някаква развлекателна игра, която беше непозната на Ивет. Тя помоли Пуул да изключи телевизора. Той обаче само намали звука.

— Опасявам се, че трябва да ви съобщя, че брат ви е мъртъв — каза Ивет.

— Какво?

— Много съжалявам — продължи тя. — Намерихме тялото му на 1 февруари, но ни трябваше време, за да го идентифицираме.

— Как така тялото му?

— Трупът му беше намерен в къща в Южен Лондон. Започнахме разследване за убийство и в момента разпитваме свидетели и снемаме показанията им. Знам, че това сигурно е шок за вас.

— Как така „намерен в Южен Лондон“?

Ивет беше свикнала с подобни реакции. Когато са в шок, хората загубват способността си да осмислят чутото. Затова не трябва да се бърза.

— Съжалявам — каза тя. — Знам колко е трудно да го приемете. Изненадан ли сте, че брат ви е бил в тази част на града?

— Но за какво, по дяволите, говорите? — възкликна Пуул. — Роб почина преди шест години. Почти седем. Трябва да има някаква грешка.

За момент Ивет остана безмълвна. Тя погледна към Мънстър. Той беше проследил данните от акта за раждане. Нима беше допуснал

някаква груба грешка? Тя извади листа от чантата, която носеше.

— В момента говорим за Робърт Антъни Пуул — каза Ивет. — Роден на 3 май 1981-ва. Хънтингтън. Баща Джеймс Пуул.

— Точно така, това е баща ми — отвърна Пуул. — Но Роб почина през 2004 г. Трудова злополука. Срути се едно скеле. Компанията хвърли цялата вина върху него и той не получи никакво обезщетение. Ето това трябва да разследвате.

— Ужасно съжалявам — извини се тя. — Очевидно има някакво... — Ивет млъкна, търсейки подходящата дума. — Някакъв проблем — довърши тя колебливо.

После си пое дълбоко въздух.

— Безкрайно съжалявам за всичко. Обещавам ви, че ще проучим и ще разберем какво точно се е случило. — Ивет се поколеба. — Имате ли неща, които са принадлежали на покойния ви брат? Някакви документи?

— Да, някъде на тавана. Ще ми трябва време да ги изровя.

— Ще почакаме — каза тя.

---

[1] Най-големият град в графство Хартфордшир, Югоизточна Англия, на 35 км от Лондон. — Бел.прев. ↑

Джоузеф я изгледа подозрително.

— Това нещо... от милосърдие ли го правите?

— За теб или за нея? — попита Фрида.

— И за двамата.

— Карлсън ми се обади, защото смята, че можеш да помогнеш. Работата по къщата ѝ е останала недовършена. Но ако тя иска да бъде довършена, ще си плати.

Фрида забеляза, че той изглежда малко по-добре. Поне миришеше на чисто и се беше облякъл подходящо. И лицето му не беше толкова изпито. Рубен ѝ беше казал, че Джоузеф работи ден за ден. Строителните дейности все още бяха в застой. Двамата пътуваха с колата на Рубен, а неговият стар бус така си стоеше пред къщата, с изтощен акумулатор и спукана гума. Трафикът беше оживен и пътуването продължи близо час.

— В една стара шега се казва, че придвижването из Лондон е ставало по-бързо, когато хората са яздили коне — обади се Фрида.

Джоузеф си замълча.

— Но май не е шега. По-скоро е истина — продължи Фрида.

Джоузеф мълчеше и гледаше напред.

— Ако работиш нещо в някоя лондонска градина и се порежеш, трябва да си биеш инжекция против тетанус. Това е заради конските изпражнения. Във Викторианската епоха хората са наторявали с тях градините си и бактериите все още са живи.

Джоузеф продължаваше да мълчи. Фрида го погледна. Изглеждаше като човек, изгубил всякакво желание за съпротива. Тя знаеше, че не е споделил с Рубен какво му се е случило. Когато го видя за пръв път след мистериозното му завръщане, му беше казала, че ще седнат да поговорят, когато той се почувства готов за това. Но сега си помисли, че може би тя трябва да направи първата стъпка.

— Джоузеф — започна Фрида, — нещо лошо се е случило у вас, нали?

Той гледаше право напред, но тя видя как ръцете му стиснаха здраво волана.

— Искаш ли да ми разкажеш?

— Не.

— Защото смяташ, че ще си помисля нещо лошо за теб?

— Аз знам, че си мислиш лоши неща за мен.

— Затова ли не ни се обади, че си се върнал?

— Ти си добра жена. За теб лесно. Но аз съм лош.

— Джоузеф, всеки човек е добър и лош. Всички грешим.

— Ти не.

— Това не е вярно — каза Фрида разпалено. Тя се поколеба, а после продължи: — Знаеш ли къде бях миналия петък?

— Петък? Когато ние всички били на вечеря у Оливия?

— Преди вечерята. Същия ден бях на погребението на Кати Рипън. Нали си спомняш за младата жена, която беше отвлечена от Дийн Рийв, и чието тяло наскоро изплува от уличната канализация. — Джоузеф премина едно малко кръгово кръстовище и кимна. — Аз бях виновна за смъртта ѝ. Не, не ме прекъсвай. Аз бях виновна. Действах прибързано, не прецених добре действията си и това доведе до смъртта ѝ. Толкова за мен. А сега за теб.

Той попита ненадейно:

— Смяташ ли, че съм добър баща?

— Какво искаш да кажеш? Мисля, че обичаш синовете си и те ти липсват. Мисля, че би направил всичко за тях. Сигурна съм, че си правил грешки. Но те са щастливи, че те имат.

Той удари спирачки, обърна към нея мрачното си лице и каза:

— Аз вече не съм техен баща. Те си имат него.

— Него?

— Него. Тя има нов мъж до себе си, те имат нов татко. Гледат го, все едно е някакъв герой. Облечен с костюм и вратовръзка, през уикенда им носи сладкиши в кутия, привързана с панделка. На мен гледат като на нещо, залепнало за подметката на обувката. Лайно — добави той. — Все едно съм лайно.

— Защо?

Зад тях се наредиха коли и започнаха да свирят клаксони. Джоузеф потегли отново.

— Защото съм лайно.

— Какво се е случило?

— Тя знаеше за моите отклонения.

— Отклонения? Имаш предвид връзките ти с други жени?

Фрида също знаеше за другите жени. Джоузеф обичаше съпругата си със сантиментална, непоколебима привързаност. Но тя живееше в Киев, а той в Лондон и за него това бяха два отделни свята: в единия имаше съпруга, която обичаше, а в другия тя не съществуваше.

— Тя знаеше — повтори Джоузеф. — Прибирам се у дома, нося подаръци, сърцето ми се разтапя от любов, целият съм изпълнен с радост, самотата ми най-накрая си е отишла, а тя ми затваря вратата. Просто ми затвори вратата, Фрида. Момчетата ми ме видяха изпъден като куче.

— Все пак, успяхте ли да поговорите?

Той бавно поклати глава.

— Опитал. Срещам се с новия мъж. С хубава работа. Играчки за децата ми. Коли, които се управляват от разстояние. Компютърни игри със стрелба и бомби. Те не искат нито дребните ми, евтини подаръци, нито мен. Свърши. Всичко свърши. Животът ми се разби на прах. И ето ме отново тук.

— И не седнахте да проведете сериозен разговор?

— Какво да кажа, Фрида, какво да направя? Всичко свърши. Приключи.

— Можеше да й кажеш как се чувстваш, да я попиташ тя как се чувства, да се опитате да оправите взаимоотношенията си.

— Аз съм едно нищо — промълви Джоузеф. — Нямам пари. Живея в далечна страна. Побеснях, когато тя ми обърна гръб. Защо й е такъв съпруг? Защо ти е приятел като мен?

— Харесвам те — отвърна Фрида. — И ти вярвам.

— Истина? Харесваш ме и ми вярваш?

— Защо иначе ще те моля за помощ?

Очите му се насълзиха.

— Истина?

— Да. Слушай, Джоузеф, ще поговорим още за това. Но вече пристигнахме. Завий наляво. Ето, тук живее Мери Ортън.

Джоузеф намери място за паркиране и двамата слязоха от колата.

— Добре ли си? — попита го тя, докато вървяха по „Бритъни роуд“.

Джоузеф спря.

— Аз ти благодаря. — И той сложи ръка на сърцето си с характерния си лек поклон.

Те погледнаха към голямата еднофамилна къща на Мери Ортън.

— Огромна къща за сама жена — отбеляза Джоузеф.

— Съпругът ѝ е починал — каза Фрида. — Децата ѝ са се откъснали от дома преди много време. Може би тя държи да си живее в нея, за да има къде да посреща внуците си.

Джоузеф се загледа в къщата, а Фрида се взря в лицето му. Харесваше това негово изражение — изражението на човек, погълнат от нещо, което тя не можеше да види.

— Какво мислиш? — попита тя.

Той посочи към един прозорец на втория етаж.

— Виждаш ли онази пукнатина там? — Тя приличаше на черна нишка, спускаща се от перваза надолу. — Къщата леко се е разместила. Не много.

— Това лошо ли е? — попита Фрида.

— Не толкова лошо — каза Джоузеф. — Това е Лондон. — Той протегна напред дланите си и ги премести хоризонтално. — Почвата е глинеста. Веднъж не вали, друг път вали много и къщите започват да... — Той изигра пантомима — един уморен човек, който се свлича на земята.

— Да се слягат — подсказа му Фрида.

— Да, да се слягат. Но не много.

Входната врата се отвори още преди да наближат. Мери Ортън очевидно бе забелязала двамата непознати, които оглеждаха къщата ѝ. Фрида се зачуди колко ли време прекарва, гледайки през прозореца. Жената беше облечена с карирана риза и тъмносини кадифени панталони. Фрида си помисли, че на младини сигурно е била красива. Красотата ѝ все още си личеше, но лицето ѝ бе доста набръчкано. Кожата ѝ приличаше на кафява хартия, която е била силно намачкана, а после изгладена. Фрида представи себе си и Джоузеф.

— Детективът предупреди ли ви, че ще дойдем? — попита тя, улавяйки се, че говори доста високо, сякаш Мери Ортън недочуваше и бе леко оглупяла.

Тя ги въведе припряно в антрето, а оттам отидоха в голяма кухня, която гледаше към огромна градина. В далечния ѝ край имаше две високи дървета, а отвъд тях още и още градини. Мястото приличаше на обширен парк. Докато Джоузеф и Фрида го разглеждаха през френските прозорци, зад тях Мери Ортън направи чай и сложи две кексчета в две чинии, като ги нарязва на тънки резенчета.

— За мен много малко парче, моля — каза Фрида. — Половината от това.

Джоузеф изяде своето кексче и това на Фрида, изпи чая си и поиска още едно резенче от кейка. Мери Ортън го погледна с благодарност.

— Ако Джоузеф е приключил — обади се Фрида, — може да хвърли поглед на това, което трябва да се ремонтира. Той е добър майстор.

Джоузеф остави чинията си в мивката.

— Кейкът беше чудесен.

— Вземете си още — каза Мери Ортън. — Иначе ще изсъхне.

— По-късно — отвърна Джоузеф. — Нека първо да видим какво точно е ремонтирал този човек.

— Ужасно е това, което се е случило с него. Наистина ужасно! — Тя прокара ръка по лицето си, сякаш усети замайване. — Онази жена, детективът, каза, че е бил убит. Нима това е възможно?

— Вероятно е така — отвърна Фрида. — Аз не съм полицаи. Аз съм просто... — Тя млъкна за момент. Каква беше? — Просто колега.

— Той беше толкова услужлив — продължи Мери Ортън. — От него лъхаше спокойствие и увереност. С него се чувствах в сигурни ръце. Не съм се чувствала така, откакто съпругът ми почина, а това беше отдавна. Той каза, че по къщата ще трябва доста да се поработи. И е прав, разбира се. Ужасно съм я занемарила. — Тя се пресегна за кутия цигари и пепелник. — Имате ли нещо против? — Фрида поклати глава. Жената запали цигара. — Имаше най-различни неща, които трябваше да се поправят, и той, заедно с още двама мъже, които работеха за него, позакърпи тук и там. Но основното беше покривът. Той каза, че другото може да почака, но когато покривът започне да пропуска вода...

— Вярно — намеси се Джоузеф. — Покривът е важен. Но отвън няма скеле. Те махнали го?

— Не — отвърна Мери Ортън. — Те работиха по него от вътрешната страна.

— Как така? — сбърчи чело Джоузеф.

— Той колко време прекара тук? — попита Фрида.

— Доста дълго — усмихна се Мери Ортън. — Не си спомням точно. Те, разбира се, не бяха тук през цялото време. Понякога им се налагаше да заминат и да работят на друго място. Но аз не възразявах.

— А покривът продължава да тече — обади се Фрида. — Поне така чух.

— Той не беше довършил — каза Мери Ортън. — Неочаквано престана да идва. Липсваше ми — не просто заради ремонта. Сега вече знам защо. Това е толкова ужасно. — Остарялото ѝ лице като че ли се набръчка още повече. Тя извърна глава, за да скрие сълзите си.

— Имате ли нещо против Джоузеф да хвърли един поглед?

— Но, разбира се — съгласи се тя. — Да ви покажа ли мястото?

Джоузеф се усмихна. Това бе един от малкото пъти, в които Фрида го виждаше усмихнат, откакто се бе върнал.

— Знам пътя до покрива.

Когато Джоузеф излезе, Фрида огледа кухнята. На шкафа имаше снимки на деца, поставени в рамка.

— Това вашите внуци ли са?

— Да. Но вече са по-големи.

— Често ли ги виждате?

— И двамата ми синове не живеят в Лондон. Виждаме се по време на ваканции и отпуски. Имам приятели, разбира се.

Тя каза това, все едно се защитаваше. Фрида взе една от снимките. Беше фотография от началното училище, направена през 2008 г. Преди три години: доста време в живота на едно дете, помисли си тя.

— Сигурно ви е било приятно, когато Робърт Пуул ви е правил компания?

— О, той беше много мил млад човек — каза Мери Ортън с известно смущение. — Разпитваше ме за живота ми, проявяваше интерес. Когато остарееш, околните престават да те забелязват — все едно те няма. Но той беше различен.

— Отнасял се е с внимание — подхвърли Фрида.

— Да, така беше. Трудно ми е да повярвам, че вече го няма.

По стълбите се чуха стъпки и двете жени се обърнаха, когато Джоузеф влезе в кухнята.

— Госпожо Ортън. — Той застана уверено пред нея. — На покрива има малък теч. Ще си донеса от колата чантата с инструментите и ще се справя с него за не повече от пет минути. След това за целия ремонт ще ми трябват един-два дни. Ще поправа каквото е нужно. Всичко ще бъде наред.

— Това е чудесно. Ще се справите ли сам?

— Няма проблем. Отивам до колата. Фрида? — Той ѝ кимна с глава. — Госпожо Ортън, вие извините ни за момент?

Фрида излезе с него в антрето.

— Наред ли е всичко?

Джоузеф направи презрителна гримаса.

— Покривът. Една голяма измама. Досетих се, още щом видях, че няма скеле. Нищо не е направил.

— Как така?

— Просто не е работил по покрива. Потропал е тук, почукал е там, но нов покрив няма.

Фрида не знаеше какво да мисли.

— Може би не си видял какво точно е направил?

— Фрида — отвърна Джоузеф. — Ако искаш, ще ти покажа. Отивам там, качвам се на подвижната стълба в най-горната спалня и светвам фенерчето. Оглеждам дъските на покрива, подпорните греди. Има няколко нови дъски и... — той започна да жестикулира, търсейки думата. — Кече. Но това е едно нищо. Водата тече през покрива. — Той потупа с пръст слепоочieto си. — Може би тя...

— Добре — каза Фрида. — Погрижи се да запушиш дупката. — Тя протегна ръката си и докосна рамото му. — Много ти благодаря, Джоузеф.

Той само повдигна рамене и излезе навън. Фрида постоя замислено няколко минути, а после се върна в кухнята. Седна край масата до Мери Ортън и приближи стола си до нея, така че да могат да разговарят тихо.

— Искам да ви попитам нещо. Бихте ли ми казали колко платихте на Робърт Пуул?

Мери Ортън се изчерви.

— Не знам със сигурност. Плащах му на части, от време на време. Не съм водила точна сметка.

Фрида се наведе към нея и сложи ръката си върху нейната.

— Не бих ви питала за това, ако не беше важно, но бихте ли ми показали банковите си извлечения?

— Ами, всъщност...

— Не сте длъжна да ми ги показвате — каза Фрида, — но ако не го направите, боя се, че когато дойде полицията, непременно ще ви ги поиска.

— Добре — съгласи се жената. — И все пак е малко необичайно.

Тя излезе от стаята. Фрида я чу да се качва нагоре по стълбите, а после да слиза обратно. Мери Ортън влезе в кухнята и сложи на масата снопче документи.

— Те са в пълен безпорядък. Съпругът ми се занимаваше с всичко това — обясни тя.

Фрида намери извлеченията от текущата ѝ сметка, подреди ги по дати и бързо ги прегледа. Само след няколко секунди сърцето ѝ заби учестено. Усети как пулсира в шията ѝ. Тя сложи последния документ върху купчината и се обърна към Мери Ортън.

— Направих груби изчисления. Може би съм пропуснала едно-две плащания. Но както виждам, сте му заплатили близо сто и шейсет хиляди лири. Това според вас нормално ли е?

Мери Ортън извади нова цигара от пакета и се опита да я запали. Ръцете ѝ трепереха и тя успя едва с втората клечка кибрит.

— Може би не съвсем. Но пък ремонтът на покриви е ужасно скъп, нали?

— Да — каза Фрида. — И аз така съм чувала.

23

В бележника на Робърт Пуул бяха записани осем имена или двойки от имена. Ивет започна да ги чете на глас.

— Едно: Госпожа Мери Ортън.

— Вече говорихме с нея. Тя определено е познавала Робърт Пуул — може би по-добре от всички, с които се свързахме досега.

— Две: Франк и Ашлинг Уайът.

— Които също са го познавали, макар и не толкова добре.

— Три: Каролайн Малъри и Дейвид Луис — младата двойка в Брикстън, откъдето тръгна следата и които казват, че са го виждали само веднъж. Четири е име, което със сигурност ви е познато: Джасмин Шрийв. — Ивет млъкна, като че ли очакваше реакция.

— Трябва ли да я познавам? — попита Карлсън.

— Известна е като водеща на дневно шоу отпреди няколко години, свързано с промяна в обзавеждането на дома.

— Кога си намерила време да гледаш дневни програми по телевизията?

— Никога не съм гледала това шоу. Тя ми разказа за него. Каза, че е познавала Пуул. Нямахме представа защо някой би искал да го убие.

— Ще трябва по-подробно да разпитаме тези хора — каза Карлсън. — Кои са останалите?

— Единствено изброените дотук са го познавали. — Ивет прегледа бележките си. — По-нататък следва семейство Коул, двойка пенсионери от Хейуърдс Хийт^[1], които нямат представа кой е той, нито си спомнят да са го срещали някога; Греъм Ръдж, неженен, директор на начално училище, който живее близо до Нотинг Хил^[2], и който също твърди, че никога не е познавал човек на име Робърт Пуул, макар че смътно си спомня, че някой с това име му се е обаждал веднъж, но не знае нито къде, нито кога. Едно младо семейство от Челси^[3] Андреа и Лорънс Бингам — които току-що са се завърнали от

медения си месец; и двамата работят в Лондонското Сити. И някоя си Сали Лий. Нямаме представа коя е тя.

— Това ли са всички? — попита Карлсън.

— Да.

— Тези хора имат ли нещо общо помежду си?

— С Крис обсъждахме това. Всички те живеят в различни части на Лондон, а двама от тях живеят на друго място. Мери Ортън и Джасмин Шрийв живеят доста близо до неговия квартал. Семейство Уайът живее близо до мястото, където беше намерен трупът. Всички имат различни професии, на различна възраст са и са хора от различен социален тип. Едни казват, че са го познавали, други не. Не се познават помежду си. Не виждаме да са свързани по някакъв начин.

— И така, налице са осем имена и няма нищо, което да ги свързва — дори не всички са познавали жертвата.

— Всички са заможни — обади се Крис Мънстър колебливо.

— Някои са заможни, а някои са направо богати — съгласи се Ивет. — Само ако видите къщата на семейство Уайът — все едно е извадена от списание.

— Ще им отидем на посещение.

— И така. — Час по-късно Карлсън се наведе през бюрото си. — Какво решаваш? Приемаш или отказваш?

— Все още не съм сигурна дали трябва официално да ви сътруднича.

— Знаеш ли, Фрида, ние с теб танцуваме странен танц. Харесва ти, когато те помоля да не правиш нещо, а ти все пак го правиш; или когато отиваш и правиш нещо, което не си длъжна и едва след това ми казваш. Знаеш ли какво? Ако беше терапевт на самата себе си, може би щеше да заключиш, че имаш проблем с поемането на ангажменти.

— Искаш от мен да подпиша клетвена декларация и да попълня всички необходими формуляри?

— Не е точно така.

— Не съм екипен играч, особено в екип, който не е сигурен, че ме иска.

— Какво, по дяволите, означава това?

— Какво ще кажеш за Ивет Лонг?

— Ивет? Какво за нея?

— Тя не ме харесва и не ме одобрява.

— Глупости!

— Сляп ли си?

— Тя просто ме пази.

— Тя смята, че ще ти навлека неприятности. Може би е права.

— Това е мой проблем. Но ако не искаш да работиш с мен, добре. Просто ми кажи веднъж завинаги и аз повече няма да настоявам. Но не може да продължаваме така половинчато: да се появяваш и да изчезваш и никой да не знае какво точно си намислила. Време е да кажеш твърдо: да или не?

Двамата се гледаха изпитателно. Накрая Фрида кимна:

— Ще опитам.

— Добре — каза Карлсън, сякаш изненадан от решението ѝ. — Много добре. Ще трябва да оформим някои документи. И ще трябва да подпишеш договор.

— Това заради личната ми безопасност ли е?

— Не, голяма част от полицейската работа се състои в попълване на документация. А сега можеш да дойдеш с мен, за да посетим онези лица от списъка на Робърт Пуул, които действително са го познавали. Този симпатичен млад мъж очевидно не е бил чак толкова симпатичен — и очевидно не е бил истинският Робърт Пуул.

— Може ли да те помоля за една услуга, преди да тръгнем?

— Да?

— Алън Декър.

Лицето на Карлсън стана напрегнато. Той подпря брадичката си на сплетените си пръсти и погледна Фрида.

— Вече говорихме за това...

— Да, знам.

— Няма на какво да се опреш, Фрида. Имаш само предчувствие.

— Знам, че Дийн е жив.

— Не знаеш. Вярваш.

— Твърдо вярвам. Ако Алън се разхожда сред нас необезпокояван, сигурно има начин да бъде проследен. Нали това ви е работата.

Карлсън въздъхна тежко.

— Кажи ми, Фрида. Ако открием нещо, какво следва по-нататък?

— Много е просто. Ако намерите Алън, ще знаем, че Дийн е мъртъв и аз ще си призная, че съм сгрешила.

— Това ще ти е за пръв път.

— И така, ще го направиш ли?

— Ще видим. Понякога е трудно да намериш хора, които не искат да бъдат открити.

В колата Карлсън разказа на Фрида това, което бяха научили за мъжа, познат като Робърт Пуул: че е приел самоличността на човек, починал преди шест години. До момента не бяха открили истинската му самоличност. Нямаха сведения да е имал постоянна работа или постоянни доходи, но въпреки това малко преди смъртта си е разполагал с внушителна сума в банката. Банковата му сметка е била изпразнена около момента на убийството му. Хората говореха с добри чувства за него, но не знаеха почти нищо за живота му. В апартамента му беше намерен бележник с кратък списък от имена, включително и тези на младата двойка, която Фрида бе открила в Брикстън, а също и на Мери Ортън.

— С кого ще се срещнем първо? — попита Фрида.

— С Франк и Ашлинг Уайът. Те живеят в Гринуич^[4]. Обадихме им се предварително и този път и двамата ще си бъдат вкъщи. Миналия път е била само жената.

— Какво знаете за тях?

— Той е счетоводител в Лондонското Сити. Тя е интериорен дизайнер. Работи почасово, по-скоро ѝ е хоби. Имат две деца в началното училище.

Колата се движеше покрай редица от лъскави жилищни сгради с изглед към реката. Сега, по време на отлива, Темза приличаше на тесен поток от кафява вода между два бряга, покрити с тиня и пясък.

— Доста луксозно си живеят — отбеляза Карлсън.

Двамата тръгнаха по павираната речна алея, която водеше до къщата на семейство Уайът. Тя се издигаше на два етажа; на първия етаж имаше балкон с парапет от ковано желязо, а партерният етаж гледаше към малка градина, в която имаше изобилие от гърнета и саксии — някои от теракота, а други от калай и месинг. Дори в такъв сив и ветровит февруарски ден Фрида можеше да си представи какво

богатство от цветове и аромати щеше да украси това място през пролетта и лятото. Днес единствените цветя, които можеха да се видят, бяха клюмнали бели кокичета и синя хионодокса.

Карлсън потропа на вратата, която веднага се отвори и на прага застана едър тъмнокос мъж на около трийсет и пет години, със сиви очи, гъсти вежди и брадичка, чиято кожа имаше синкав оттенък. Беше облечен в тъмен костюм с красива кройка, безупречно изгладена бяла риза и червена вратовръзка. Изглежда подозрително Карлсън, когато той му се представи и почти се развесели, когато му представи Фрида.

— Ашлинг е вътре. Бихте ли ми казали колко ще продължи? Все пак е работен ден. — И той погледна часовника си с ефектен циферблат и блестяща метална рамка.

— Ще се постареем да бъдем експедитивни.

Франк Уайът ги въведе в дневната, която заемаше целия партерен етаж — просторна стая с гладки дъски и килимчета на пода, дивани с декоративни възглавнички, меки завеси в пастелен цвят, красиви растения, ниска масичка; в далечния край блестеше кухня с лъскави метални повърхности, в които се отразяваше слънчевата светлина, струяща от прозореца с изглед към реката. За момент Фрида си представи Мишел Дойс, ровеща в контейнерите за непотребни вещи и в кофите за смет малко по-нагоре по реката. После насочи вниманието си към жената, която стана от дивана, за да ги поздрави. Ашлинг Уайът беше висока, слаба, с орлов нос, с буйна кестенява коса, прибрана назад и откриваща лице без всякакъв грим. Носеше долнище за джогинг и кремав кашмирен пуловер. Ходилата ѝ, дълги и слаби като всичко останало в нея, бяха боси. Тя излъчваше самоувереност, която перфектно се съчетаваше с мебелировката.

— Какво да ви предложи? Чай или кафе?

И двамата отказаха. Карлсън стоеше с гръб към прозореца, с познатия вид на човек, който трудно се вписва в обстановката, където и да е.

— Ашлинг вече разговаря с ваш колега. Не виждам какво повече бихме могли да добавим.

— Искаме да уточним някои неща. Както знаете, Робърт Пуул е бил убит.

— Това е ужасно — каза тихо Ашлинг. Фрида забеляза, че под очите ѝ имаше малки петънца, а устните ѝ бяха бледи.

— Опитваме се да добием представа за него — продължи Карлсън. — Бихте ли ни казали как се запознахте с Пуул?

— Ашлинг първа се запозна с него. — Франк кимна към жена си.

— Госпожо Уайът?

— Беше по повод на градината — отвърна тя.

— Видяхме я, когато влизахме — каза Фрида. — Много е красива.

— Обожавам я. — Ашлинг се обърна към нея и за пръв път се усмихна. Изразът на високомерие, примесено с досада и пренебрежение, се стопи. — Тя е моята страст. Франк работи много и аз се занимавам с нея, докато децата са на училище. Имам професия и работя по малко, но, честно казано, в момента хората не желаят да харчат пари за вътрешно обзавеждане.

— Трудни времена за всички, дори за хората с възможности — обади се Франк, докато отиваше към един стол. Той се спря до него, сякаш не можеше да реши дали да си направи труда да седне.

— И така — Фрида се обърна към Ашлинг, — вие сте се запознали с Робърт Пуул благодарение на интереса ви към градинарството?

— Някак странно звучи, когато го наричате „Робърт“. Ние го познавахме като „Бърти“ — каза Ашлинг. — Един ден минаваше покрай къщата и ме видя да засаждам една роза, която много харесвам. Тя расте край оградата и дори се превива над нея. Той се спря и поведохме разговор. Каза ми, че се занимава с градинарство и с аранжиране на градини. Беше му интересно да види как съм оползотворила такова малко пространство. Забеляза дори най-дребните хрумвания. — Тя извърна поглед към Франк, който седеше на отсрещния стол, но на самия ръб, сякаш искаше да покаже на всички, че няма търпение да излезе от стаята и да отиде на работа.

— След един-два дни той отново се появи — продължи Ашлинг. — Каза, че често минавал оттук на път към свои клиенти. Но имал време да поговорим. След това често си говорехме. Два-три пъти пихме кафе и той ми показа каталози с растения. Самият той правеше първите си стъпки в този бизнес. Дори предложи да работим съвместно и аз да бъда интериорен, а той — екстериорен дизайнер. Това, естествено, беше шега. Но ми беше приятно, че някой се отнася сериозно към заниманията ми.

— И вие ли се срещахте с него? — обърна се Карлсън към Франк.

— Да, няколко пъти — отвърна Франк. — Приятен мъж.

— За какво си говорехте?

— За нищо особено.

— Кажете ни, все пак.

Франк като че ли се смути.

— Единствения път, когато бяхме само двамата, си говорихме какво е да те изпратят в училищен пансион, когато си съвсем малък. За мен този период е останал в миналото и рядко го споменавам. Но той беше наясно с всичко това, защото също е бил в пансион. Не знам кой.

— Значи с него лесно се общуваше — каза Фрида.

— Да, така мисля.

— Говореше ли за работата си?

— Не — отвърна Франк.

Ашлинг поклати отрицателно глава.

— Не, никога.

— И така, двамата бяхте приятели с него.

— Не бих казал *приятели* — възрази Франк.

— Госпожо Уайът?

— Нее — тя провлачи думата, все едно изпусна уморена въздишка. — Не бих го нарекла приятел. По-скоро добър познат.

— Колко пъти сте се срещали с него?

— Защо ви е да знаете всичко това? — гласът на Франк внезапно стана рязък, а ноздрите му потрепнаха. — Човекът е мъртъв. Ние, разбира се, сме шокирани и съжаляваме, но всъщност почти не го познавахме. Сигурно има десетки, стотици хора, които са го познавали по-добре от нас.

— Не много — каза Ашлинг, без да обръща внимание на гневната реакция на съпруга си. — Шест-седем пъти. Просто се отбиваше пътъм.

— От пътя си закъде?

Тя сви рамене.

— Откъде?

— Казах ви — откъдето живееше.

— Тутинг — каза Карлсън. — Което не е ей тук, зад ъгъла.

— Никога не е казал, че живее наблизно.

— Явно има доста неща, за които не ви е казал — заключи Карлсън. — Ние не знаем почти нищо за него. Но имената ви са записани в бележника му. Затова разговаряме с вас.

— Защо му е да си записва имената ни?

— Помагал ли ви е с работа? — попита Фрида.

— Поработи малко в градината — отговори Ашлинг.

— Платихте ли му?

Двамата в един глас казаха „не“.

— И нищо друго не можете да ни кажете за него?

— Ние почти не го познавахме — отвърна Франк, като се изправи. — Казахме ви всичко, което знаем.

— Кога го видяхте за последен път?

— Нямам представа — каза Франк. — Той просто се отбиваше.

— Значи не си спомняте?

— Изобщо не си спомням.

— На 21 януари — обади се Ашлинг Уайът.

— Отговаряте конкретно.

— Същия ден трябваше да заведе сина си в болницата. Споделих с него за това.

— На 21 януари?

— Да. Петък.

— Добре — каза Карлсън. — С това много ни помагате. Ако се сетите за още нещо...

— Да, да. — Франк Уайът ги чакаше с нетърпение да си тръгнат. — Ще се свържем с вас. Непременно.

— Какво мислиш за тях? — попита Карлсън, когато се качиха в колата.

— Богати са.

— Това е повече от ясно.

— Тя е самотна.

— Така ли мислиш?

— Да. И нито веднъж не погледнаха един към друг. Нито веднъж.

Същата вечер, прибирайки се от вечеря с приятели, Фрида отвори входната си врата сред оглушителния звън на телефона. Не

беше включила телефонния секретар и не успя да стигне навреме, но още преди да набере последния номер, телефонът отново иззвъня.

— Да?

— Господи, Фрида, най-после! Къде беше? Колко пъти се опитвах да се свържа с теб! Вкъщи, на мобилния ти, по имейла.

— Здравей, Оливия.

— Дори звънях на телефона в кабинета ти.

— Той е само за спешни случаи.

— Е, това си е спешен случай. Ще ме изхвърлят на улицата. А също и Клои.

Фрида седна и премести слушалката на другото си ухо. Свали ботушите си и разтри краката си: на път за вкъщи беше извървяла няколко мили.

— Какво се е случило?

— Какво се е случило ли? Брат ти ми създава проблеми.

— Дейвид.

— Да не би да имаш други братя, за които да съм била омъжена и които искат да ми съсипят живота? Не ми ли стига, че ме изостави заради някаква хлапачка, унижи ме, обрече ме на самота, захвърли единственото си дете, ами сега и това...

— Каж ми какво е станало.

— Той казва, че е говорил с някакъв адвокат и че ще намали месечната сума, която ми плаща. — Оливия говореше задъхано, през сълзи. Фрида си я представи как отпива от бутилката с вино. — Може ли да го направи, Фрида?

— Нямате ли съдебно споразумение?

— Така си *мислех*. Всъщност не знам. В онзи момент бях толкова объркана. Не разсъждавах трезво. Той казва, че ще продължава да плаща издръжката на Клои, но че не е честно да очаквам и на мен да плаща издръжка. Казва, че трябва да си намеря постоянна работа. Да не би да мисли, че не опитвам? Не знае ли, че в момента сме в икономическа рецесия? Каква работа очаква да си намеря? На четиресет и една съм, нямам професия, самотна майка съм. Светът е жесток, Фрида. Кой ще избере мен, когато могат да си наемат току-що завършил университета млад специалист срещу скромно заплащане — или срещу повече от скромно заплащане, но с добри препоръки?

— Знам, че е трудно — съгласи се Фрида. — Каза ли всичко това на Дейвид?

— Смяташ ли, че копелето *го е грижа*? Той сега си има нов живот.

— Имаш ли документи от адвокати по имуществени дела, извлечения от банкови сметки и прочее?

От другия край на линията настъпи мълчание.

— Оливия?

— Тогава исках да се отърва от всичко. Може би съм запазила някои неща, но не знам къде са. Нямам специален шкаф за документи. Положението е лошо. Не можеш ли да му се обадиш?

— Не съм говорила с Дейвид от години.

— Той ще те послуша. Всички те се боят от теб.

— Ще видим — каза кисело Фрида.

Тя се замисли за казаното от Оливия. Закрачи из хола с босите си крака, сбърчила чело. Вдигна слушалката, набра номера му, дори чу звъненето, а после с трясък я постави обратно. Ръцете ѝ се изпотиха, почувства се зле. Трябваше да има друг начин.

---

[1] Град в окръг Мид Съсекс, графство Западен Съсекс, на 58 км южно от Лондон. — Бел.прев. ↑

[2] Квартал в Западен Лондон. — Бел.прев. ↑

[3] Квартал в Югозападен Лондон. — Бел.прев. ↑

[4] Голям район в Югоизточен Лондон, където минава нулевият (Гринуичкият) меридиан. — Бел.прев. ↑

Джасмин Шрийв се държеше с Карлсън и Фрида така, сякаш не те, а тя ги разпитваше, и още повече се оживи, когато разбра, че Фрида е психотерапевт.

— Спомняте ли си, когато водех „Домашен лекар“? — попита ги тя. Направи пауза и Карлсън смотолеви нещо. Тогава тя погледна към Фрида.

— Това медицинско предаване ли е било? — попита Фрида.

— Значи вие не сте... — започна Шрийв. — Беше преди време, но докато се излъчваше, беше много популярно. Работехме в екип с един известен психолог, Лени Макмълън. Д-р Мак. Би трябвало да го познавате.

Отново мълчание.

— Госпожо, тъъ...

— Наричайте ме Джасмин.

— Не мисля, че го познавам.

— Той е много уважаван в своята област — каза Джасмин. — И е роден за телевизионен водещ. Привличаше вниманието със своите пуловери. Значи никога не сте гледали предаването? — Изглеждаше объркана и се замисли за момент. — Правехме следното: отивахме в нечий дом и докато стопаните се разхождаха навън, Лени и аз обикаляхме из жилището и той диагностицираше техните психологически проблеми чрез наблюдение на цветовете, украсата, мебелите и картините. После канехме домакините да влязат отново и двамата с Лени разговаряхме с тях за проблемите им и как могат да ги разрешат.

— Като пребоядисат стените и променят подредбата? — попита Карлсън скептично.

— Понякога — каза Джасмин, — трябва да се отнасяме сериозно към тази тема. Жилищата, които обитаваме, показват какви сме. Като „лекуваме“ къщата си, лекуваме себе си. Това бяха думите на Лени. — Тя измери с поглед Фрида. — Знам какво правите в момента.

— Какво правя?

— Изучавате дома ми. Опитвате се да подходите към мен по начина, по който го правехме ние в „Домашен лекар“.

— Не мисля, че притежавам такива способности — възрази Фрида.

— Недейте да скромничите. Ще ви кажа какво виждате. Виждате една дневна, която е подредена с много вкус, което е учудващо за водеща в евтин телевизионен канал. Цветът на стените наподобява нещо, което съм виждала в Помпей. Има няколко мои снимки с известни личности, но те са направени преди доста време. Знаете ли, че когато свалиха от ефир „Домашен лекар“, Канал 4 още нямаше собствен уебсайт? Е, разбира се, че не знаете, след като изобщо не сте чували за него, така че едва ли сте гледали програмите, които съм водила по други телевизии.

— Аз гледам най-вече спорт, и то не много — обади се Карлсън.

— Това, което виждате — продължи Джасмин, — е домът на една петдесет и една годишна телевизионна водеща в една индустрия, която не желае да наема петдесет и една годишни жени за телевизионни водещи. Може да се види снимката на един бивш съпруг, защото с него все още сме добри приятели. Няма как да видите снимката на другия, защото с него не сме приятели. Може би очаквахте, че това ще бъде къщата на жена, която живее с миналото, която е озлобена от съдбата си. Кажете ми, д-р Клайн...

— Моля, наричайте ме Фрида.

— Фрида, смятате ли, че това е стаята на една озлобена жена?

Изведнъж Фрида си спомни за дядо си. Негов приятел ѝ беше разказал как постъпвал, когато някой от компанията откриел, че е лекар, и както често се случва, започнал да го занимава с болезките си. Със загрижен глас той го карал да си затвори очите и да си изплези езика. После се отдалечавал и се заговарял с някой друг. Тя помълча малко и каза:

— Ако провеждахме консултация, щях да ви попитам какво очаквате да ви кажа. Имам чувството, че се опитвате да ме накарате да ви кажа нещо за вас самата. Но сега не сте на терапевтичен сеанс. Понякога стаята е просто стая. Намирам дневната ви за много приятна. Допада ми цветът от Помпей.

— Знаете ли къде съм завършила университетското си образование? В Оксфорд — каза Джасмин и продължи: — Учих английска литература. Завърших с отличие *бакалавърска* и *магистърска степен*. Това едва ли се очаква от жена, която е подготвяла и участвала в реклами за памперси. В крайна сметка със спечеленото от тях платих половината от тази къща. Но знаете ли какво означава това? Двойното отличие, не телевизионната реклама.

— Звучи впечатляващо.

— Това означава, че ще бъде много трудно за някого като вас да ме анализира. Това, което вие с вашите сеанси се стремите да правите, е да създавате цели истории от живота на хората — със сюжет и с поука. Но аз съм се учила на това, когато бях в Оксфорд. Знам как да анализирам истории и как да ги създавам. Когато работех по програмата „Домашен лекар“ и дори когато правех нискобюджетни документални филми за хора, които се държат непристойно по време на почивка, житието на всеки от героите беше една малка история. Ето защо не може да нахълтате в дома ми и да ме поставите в центъра на вашия предполагаем психологически разказ за телевизионна водеща от близкото минало.

Последва пауза. Карлсън изглеждаше зашеметен. Той погледна към Фрида, очакващ тя да подхване темата.

— И така — започна тя. — Каква беше историята с Робърт Пуул?

— Беше приятел — отвърна Джасмин. — Работихме заедно. В известен смисъл.

— Бихте ли обяснили по-подробно? — настоя Фрида. — Как се запознахте?

Джасмин започна да разказва с изпълнен с носталгия глас:

— Беше като по филмите. Ходя на фитнес два пъти седмично, но от време на време бягам за здраве. Един ден, преди няколко месеца, бях в парка „Ръскин“, зад болницата. Правех упражнения за разтягане и той ме заговори.

— За какво?

— За упражненията, които правех. Каза, че е много хубаво човек да се разгрива по този начин, но че едно от движенията, които извършвах, може да натовари гръбнака ми и ми показва по-щадящи упражнения. Заприказвахме се, после отидохме да пием кафе и аз го попитах дали би могъл да ми помага да се поддържам във форма.

— Като личен треньор? — обади се Карлсън.

— Точно така.

— Защо? — попита Карлсън.

— Как така „защо“? А защо не?

— Човек, с когото току-що сте се запознали в парка?

— А как иначе се сприятелявате с хората? — отвърна тя. — Аз имам усет за тези неща. Той говореше много компетентно. Допаднахме си. Чувствах, че ще ми даде добра мотивация.

— Колко му платихте?

Тя се замисли за момент.

— Шейсет лири на сеанс. Това много ли ви се струва? — Тя погледна към Фрида. — *Вие* колко взимате?

— Различно — каза Фрида. — Той говореше ли за другите си клиенти?

— Не — отвърна Джасмин. — Това беше едно от нещата, които харесвах у него. Когато се занимаваше с мен, той се концентрираше изцяло върху работата си.

— Бяхте ли емоционално обвързани? — попита Карлсън.

Тя се смути за кратко.

— Той беше просто мой треньор. Е, не *просто* треньор. Хубавото при Роби беше, че с него човек можеше да си говори.

— За какво си говорехте? — попита Фрида.

— Когато работиш в телевизията, хората смятат, че си различен. Той обаче не мислеше така. Беше добър слушател. Това може да ви се струва маловажно, но такива хора са рядкост.

— Кога го видяхте за последен път? — попита Карлсън.

— Преди около месец.

— Как ви се стори?

— Както винаги — сърдечен, внимателен, грижовен. Имахме уговорена среща за края на януари, но той не се появи. Звънях му по телефона, ала не се обади. А после всичко това... Не съм забелязала нищо, което би подсказало, че го очаква такъв край. Откакто научих, не преставам да си мисля за това. Много съм объркана.

— Случвало ли се е да говори за семейство и приятели? — попита Фрида. — Или за миналото си, или пък за някакъв период от живота си?

— Не. — Джасмин поклати глава със странна усмивка на лицето.
— Говорехме само за мен. Може би затова го харесвах.

— И всичко, което сте му платили, е било в рамките на тези шейсет лири на сеанс? — попита Карлсън.

— Точно така.

Настъпи мълчание. Карлсън кимна леко към Фрида, което ѝ напомни за тайните знаци, които двойките си разменят, когато е време да си тръгнат от някакво празненство. Двамата се изправиха. Джасмин протегна ръката си към Фрида, която я пое и каза:

— Вие ми казахте, че няма да мога да науча нищо за вас, разглеждайки жилището ви, и че няма да мога да ви анализирам като психотерапевт, защото сте изучавали английска литература. Какво научи за вас Робърт Пуул?

Джасмин издърпа ръката си.

— Недейте да остроумничите. Роби не гледаше на мен по начина, по който останалите са свикнали да ме възприемат. Той ме приемаше такава, каквата съм. Толкова е просто.

Когато излязоха от къщата на Джасмин Шрийв на малката уличка в Камбъруел, Карлсън изсумтя недоволно:

— Кой, по дяволите, е този човек?

В лодката проникваше вода. Тя не можеше да разбере откъде се просмуква, но подът беше мокър, а всичките ѝ дрехи бяха напоени с влага. Една сутрин беше толкова студено, че панталоните ѝ бяха станали твърди като картон и тя трябваше да стисне зъби, докато ги обуваше. Дланите ѝ пулсираха и бяха малко подути. Вдигна ги към прозореца и ги огледа. Трябваше да изглежда добре, когато той се върне. Но не ослепителна и предвзета — той мразеше това. Предпочиташе до себе си да има силна жена, която да го следва в един свят, изпълнен с опасности. Тя трябваше да бъде чиста, в добра форма, готова да направи всичко, което той поиска от нея.

Беше отслабнала. Нямахте как да се види, но го усещаше по дрехите си, които висяха от нея, и от променената форма на тазовата си кост. Освен това мензисът ѝ не беше идвал от — колко време? Не можеше да си спомни. Трябва да погледне календара, където си беше отбелязала датата. Все едно. Това, което я тревожеше, бе зрението ѝ —

пред очите ѝ плуваха малки точки и виждаше предметите леко размазани. Нямахте да му каже за това и щеше да се погрижи то да не попречи на предстоящата ѝ задача.

Предстоящата ѝ задача. Каква беше тя? А, да, косата ѝ: тя я намокри и я среса надолу, а после, изправена пред малкото огледало в помещението, което навремето е било баня, се опита да я подстриже, подрязвайки с ножица неравните ѝ краища. По-рано, когато отидеше във фризьорския салон в града, тя седнаше пред голямото огледало, затваряше очи и се оставяше в ръцете на Андре, който с ефирни движения втриваше в косата ѝ лимоново масло, преди да я измие и да ѝ сложи балсам, а после, много бавно, да я подстриже, да я среши внимателно и да я оформи със сешоар. Сега всичко беше различно — прическата ѝ трябваше да бъде практична, но ѝ беше трудно да подравни косата си в мъждивата светлина, а лицето ѝ ту се смаляваше, ту се уголемяваше и тя имаше неприятното усещане, че от огледалото я гледа някаква непозната, със землиста кожа, чиито очи бяха твърде големи, а скулите ѝ изострени. Но ѝ беше приятно да усеща как острието подрязва мокрите ѝ кичури.

След това изми това, което бе останало от косата ѝ над пукнатата мивка, поливайки я с чаша вода и втривайки последните остатъци от шампоана си. Лицето ѝ бе грапаво от студа, но иначе ѝ беше горещо. Горещо отвътре. Ръцете ѝ стиснаха здраво мивката. Тя беше мазна и ѝ беше трудно да се държи за нея, а лодката като че се бе наклонила на една страна.

Знаеше, че трябва да се храни, но ѝ се гадеше и не можеше да погледне последните останали картофи, разбъркани с вмирисана риба тон. Би опитала компот от праскови. Не можеше да намери отваращата за консерви; сигурно беше паднала някъде, но в лодката беше полутъмно, батериите на фенерчето ѝ се бяха изтозили, а къде ли беше кибритът? Като че ли всичко ѝ се изплъзваше от ръцете, а не биваше да допуска това. Тя беше войник. Горе главата! Намери кухненския нож и приклякайки на пода, започна да удря с него по капачката на консервата. Направи малък, назъбен отвор, който постепенно се разшири. Накрая капачката се разцепи и на повърхността ѝ се процеди капка от сока. Тя лакомо я облиза с връхчето на езика си. Сладък, животворен. Очите ѝ се насълзиха. Тя пхна ножа в дупката и го раздвижи напред-назад, постепенно

разширявайки отвора. Накрая изгуби търпение, допря консервата до устните си и започна да смуче през разрязаната капачка. Едва покъсно, когато все още усещаше вкуса на метала, тя разбра, че устната ѝ е разрязана, кожата разцъфнала, а устата ѝ пълна с кръв. Опита се да се изправи, но подът сякаш се залюля и таванът се наклони към нея. Тя сложи главата си на мокрите дъски и се загледа в затворения капак на отвора, откъдето той щеше да се спусне при нея.

В неделя сутринта Фрида се събуди с неприятен спазъм в корема. По челото ѝ бяха избили капки пот, а сърцето ѝ биеше силно в гърдите. Сънят ѝ се задържа в съзнанието ѝ още няколко мига: един мъж с кръгло лице, кафяви лунички и едва доловима, невесела усмивка. И я наблюдаваше, винаги я наблюдаваше. Дийн Рийв. Тя седна в леглото и почака, докато дишането ѝ се успокои, а после погледна часовника си. Беше почти девет без десет; не си спомняше кога за последен път беше спала така дълбоко и до толкова късно. Чу звънеца на входната врата: вероятно той я бе събудил. Облече халата си, слезе надолу по стълбите и отвори вратата.

На прага, изпълнили пространството и затулили светлината, стояха Рубен, Джоузеф и Джак. В изражението и на тримата се четеше лек смут. Стомахът ѝ се сви. Беше се случило нещо ужасно. Някой беше умрял. Идваха да ѝ съобщят лоша новина. Пригответи се да я чуе.

— Какво е станало? — попита тя. — Говорете.

— Решихме ние да ти кажем. — Джак се изчерви, обзет от емоции.

— Преди да го чуеш от някой друг — допълни Рубен.

— Какво?! — стъписа се Фрида.

Рубен вдигна пред нея таблоидния вестник, който държеше.

— Става дума за Тери Рийв, или както там е истинското ѝ име — поясни той. — Всичко това са пълни глупости, а и вестникът става единствено да ти увият в него порцията риба с картофки^[1]. Но в него са отпечатали историята ѝ и — няма смисъл да го увъртаме — тя говори за теб неща, които не са особено ласкателни. Отнякъде са намерили и твоя снимка. Между другото, на нея изглеждаш страхотно.

Фрида си пое дълбоко дъх.

— Това ли е всичко?

Джоузеф ѝ показа един хартиен плик.

— Донесли сме ти кифлички. Ще влезем да ти направим силно кафе.

Фрида се качи на горния етаж, взе си душ и докато отдолу се чуваше тракане на съдове, тя навлече чифт дънки и черен пуловер и нахлузи маратонки на босите си крака. Когато слезе долу, те подреждаха на масата взети напосоки чаши и чинии. Джоузеф беше запалил огъня в камината. Рубен наливаше кафето. Джак се появи от кухнята с два буркана конфитюр и пакет масло. Неразпечатан, помисли си Фрида, въпреки че на вратата на хладилника имаше отворен пакет. Но нима това имаше значение? Джоузеф ѝ подаде чаша с кафе и тя тъкмо я опря до устните си, когато входният звънец отново иззвъня. Тя отвори вратата. На прага стоеше Саша.

— Не знам дали си чула — започна Саша. — Искях да дойда възможно най-бързо и... — Тя млъкна, когато през отворената врата видя насядалите в хола мъже.

— Тъкмо закусваме — каза Фрида.

Саша вдигна ръката си с хартиения плик, който носеше.

— Купих кроасани от бистрото на №9. Още са топли.

Тя влезе, наляха ѝ кафе, а след това гостите един през друг започнаха да говорят, че всъщност положението не е чак толкова лошо и че никой от хората, които я познаваха, или по-скоро никой разумен човек не би взел насериозно публикуваното във вестника, а ако реши, би могла да ги даде под съд. Фрида вдигна ръка.

— Спрете — помоли ги тя. — Изобщо не искам да чета какво са написали. По-добре някой да ми обясни с две думи за какво става въпрос.

Настъпи мълчание.

— Основно се акцентира върху това, че тя е жертва — каза Рубен.

— И че всички имат вина за това — допълни Джак.

— Включително и ти самата — обади се Саша. — А снимката наистина е хубава. Но не и надписът под нея.

— Всичко това са гадни измислици — каза Джоузеф възмутено.

Тези хора бяха нейни истински приятели и бяха дошли при нея, водени от най-добри намерения. Но Фрида се чувстваше потисната от четирите чифта очи, които я гледаха, в очакване да видят реакцията ѝ.

— Добре, добре — изрече Фрида с ясен глас. — Какво друго казва тя за мен?

Те се спогледаха притеснено.

— Хайде, говорете — настоя Фрида.

— Казва, че си се възползвала от нея — започна Саша, говорейки припряно. — Което е направо абсурдно, защото ти не пожела да получиш публично признание за това, което направи. А всъщност ти беше тази, която я спаси.

— Тя не мисли по този начин — отвърна Фрида. — В дома на Рийв е намерила някаква сигурност. Аз я измъкнах оттам и тя се озова в големия лош свят.

— Твърди, че си искала да се прославиш — обади се Рубен.

— Нещо друго? — попита Фрида. Те отново се спогледаха притеснено. — Просто ми кажете. Иначе ще го чуя от хора, които не са ми приятели.

Когато Джак заговори, устата му беше пресъхнала.

— Споменават убитата Кати Рипън. Създават впечатлението, че... ами... — Той не можа да продължи.

— Това е абсолютно несправедливо — каза възмутено Рубен. — И всички го знаят. Имам предвид всички, които имат отношение по случая. Всички, чието мнение е от значение.

Фрида си спомни за семейството на Кати Рипън и за хората, които бяха дошли на погребението ѝ. Тя преглътна мъчително.

— Е, не са убили мен, а репутацията ми — отрони тя, след което посочи с пръст Рубен и каза рязко: — Не започвай да цитираш Шекспир!

Той я погледна изненадано.

— Нямах такова намерение.

— Ще си взема кроасан — каза Фрида, въпреки че не знаеше как би преглътнала дори и хапка от него.

Джоузеф откъсна снимката ѝ от вестника и ѝ я показа. Беше стара фотография, направена на една конференция преди няколко години. Очевидно я бяха намерили в интернет. Под нея бяха сложили надпис: „Безочлива“. Тя намаза конфитюр върху кроасана си и го разряза, но не хапна от него. Около нея бръмчаха гласове, тя се чуваше как отговаря от време на време, усмихвайки се насила. Погледна към малката групичка и си представи как са се свързали един с друг рано сутринта в неделя и как са се разбрали да дойдат при нея. Всичко това безкрайно я трогна. Но когато станаха да си вървят, Фрида почувства облекчение. После се сети за нещо и докосна ръкава на Джак.

— Можеш ли да изчакаш? Искам да поговорим.

— За какво? Нещо не е наред ли?

Той застана нащрек и прокара длан през косата си, от което тя щръкна нагоре. Фрида потули усмивката си: той беше на двайсет и няколко, дипломиран лекар, който караше стаж по психотерапия, но с това ужасно оранжево яке и с кални маратонки изглеждаше като малко момче, хванато да извършва някаква пакост.

— Не. Имам предложение за теб. — Тревогата на Джак премина в любопитство. Той нетърпеливо запристъпва от крак на крак и тя му предложи да седне.

— Искаш ли кафе?

— Не, благодаря. Какво има?

— Бих желала да се срещнеш с Кари Декър.

— Кари Декър? Съпругата на Алън? Защо? Какво се е случило?

— Като неин терапевт.

— Неин терапевт?

— Недей да повтаряш всяка моя дума.

— Аз ли?

— Джак, ти си психотерапевт. Имаш пациенти. Това ти е работата. Молбата ми е да се срещнеш с Кари Декър и да започнете сеанси. Тя има нужда от помощ и мисля, че ти си подходящият за нея терапевт.

— Нали не го казваш просто за да ме поласкаеш?

Фрида се намръщи.

— Нима смяташ, че бих те препоръчала на една отчаяна жена, само за да ти повдигна самочувствието? Освен това тя може да реши, че не си подходящ за нея.

— Да, разбира се.

— А ти от своя страна, след първата консултация може да решиш, че нещата няма да се получат.

— Точно така.

— Тя е в състояние на шок. Когато Алън, за когото не е имала съмнения, че е собственият ѝ съпруг, я е напуснал, това е било истинска катастрофа за нея, но след това, което Дийн ѝ е причинил...

— Това е прекалено много за мен — поколеба се Джак. — Не знам дали ще се справя.

— Ще се справиш. Винаги можеш да ме потърсиш, за да обсъдим нещата. Ще видя какво ще каже Кари.

Джак се изправи, дръпна догоре ципа на якето си и нахлузи жълто-лилава плетена шапка върху разрешената си коса.

— Между другото — каза той неочаквано. — Сол Клайн.

Фрида замръзна на мястото си. Сякаш някой я беше ударил с юмрук в стомаха.

— Какво? — Едва успя да овладее гласа си.

— Д-р Сол Клайн. Прочутият Сол Клайн, на чието име е кръстено болничното крило. Той е твой дядо.

— И?

— Но това е невероятно. Той е легенда, пионер в своята област. Защо досега не си ми казала?

— Защо да го правя?

— Познаваше ли го?

— Не.

— Но това е нещо много специално.

— Така ли? — Гласът на Фрида беше студен, като че ли тя самата замръзваше от студ.

— Значи е семейна традиция?

Джак вече се чувстваше неловко. Нещо не беше наред.

— Кое по-точно? — тросна се тя и той съвсем се обърка.

— Лекарската професия.

— Баща ми не беше лекар.

— А какъв беше?

— Ще закъснееш, Джак.

— Но аз не бързам заникъде.

— Тогава аз ще закъснея.

— О! Добре. Тръгвам, тогава. — Той се засуети край отворената врата, краищата на шала му се мятаха, а на лицето му се появиха бели петна от студения въздух.

След като Джак си тръгна, Фрида се отпусна във фотьойла си до камината и поседя няколко минути, загледана немиждащо в танцуващите пламъци. После взе вестника и дума по дума, страница след страница, прочете историята. Накрая го скъса на парчета, смачка го на малки топки и ги хвърли в огъня.

— Колко често се виждаш със сестра си? — попита Фрида.

За пръв път се беше срещнала с Роуз Тийл преди малко повече от година, когато Роуз изобщо не знаеше дали сестра ѝ е все още жива. Тогава тя беше една нещастна и изпълнена с чувство за вина млада жена, обсебена от мисълта за малкото момиче, което беше изпуснала от погледа си на връщане от училище и повече не беше видяла. Чувстваше се отговорна не само за малката Джоана, която беше изчезнала безследно, но и за родителите си и тяхната агония. Майка ѝ се беше омъжила повторно и имаше други две деца, но баща ѝ се беше пропил, живеейки самотно в тесния си, неугледен апартамент, заобиколен от снимки на изчезналата си дъщеря, смазан от алкохола и мъката.

Фрида се беше срещала с нея няколко пъти, откакто бяха открили сестра ѝ, и намираще, че Роуз Тийл сега изглежда още по-измъчена отпреди. Джоана, която при отвлечането си беше едно малко притеснително дете с остри колена и нащърбено зъбче, се бе завърнала в живота ѝ неузнаваема. Повторната им среща беше пълен провал: Джоана се отнасяше с присмех и презрение към Роуз, към родителите си и към света, в който живееха.

— Не много често — отвърна Роуз. — Тя не изгаря от желание да ме вижда. Но аз я разбирам — след всичко, което е преживяла...

— А ти имаш ли желание да я виждаш?

Роуз я погледна, хапейки долната си устна.

— Честно ли? Определено не. Страхувам се от срещите си с нея. Но чувствам, че трябва да я виждам.

— Защото ти е сестра?

— Защото ми е сестра. Заради всичко, което е изтърпяла. И защото... — Тя млъкна.

— Все още си мислиш, че вината е твоя?

— Да, макар че знам какво ще ми кажете.

— Тогава няма да го кажа. Чете ли книгата ѝ?

Роуз поклати глава отрицателно.

— Ще я прочета, но по-нататък. Мисля, че трябва да знам това, което е имала да каже.

— Имаш ли екземпляр от книгата?

— Да, изпратиха ми един веднага след отпечатването ѝ. Имаше придружаваща бележка, в която пишеше, че тя държи да я прочета.

— Може ли да я видя?

Роуз се притесни.

— От вестника разбрах, че е писала неприятни неща за вас. Съжалявам.

— Всичко е наред. Не заради това искам да я видя.

На корицата на „Една невинна душа в Ада“ беше изобразен силует на малко момиче с протегнати за помощ ръце. На заден план се виждаше нещо яркочервено, наподобяващо пламъци. Фрида отвори книгата. Под посвещението („На всички, понесли страдания без надежда за спасение“) беше надраскано послание: „На сестра ми Роуз: с прошка и разбиране, от твоята малка сестра Джо-Джо.“

— Господи! — възкликна Фрида.

— Няма нищо — каза Роуз. — Написала го е с добри чувства.

— Така ли мислиш?

— Всъщност, не знам.

— Може ли да взема книгата?

— Наистина ли? Смятате да я прочетете?

— Да, ще ти я върна, щом я прочета.

— Аз не бързам.

— Добре. Тя има късмет, че си нейна сестра.

Фрида не искаше да чете книгата вкъщи. Трябваше да е някъде на неутрално място. Помисли си дали да не отиде в бистрото на №9, но дори то бе твърде близо до дома ѝ. Накрая направи това, което беше правила и преди: отиде пеша до „Грейт Портланд стрийт“ и се качи на кръговата линия на метрото — „Съркъл Лайн“, в посока изток. Знаеше, че пълната обиколка отнема петдесет минути, може би час. Беше рано вечерта в неделя и мотрисата беше почти празна. Имаше една млада жена с къса поличка и кариран пуловер, която слезе на „Кингс Крос“, и възрастен мъж, който четеше Библията, отбелязваше си с молив отделни пасажки, и който се вози до „Ливърпул стрийт“. После тя пътува сама до спирка „Монумената“, където едно семейство се качи за няколко спирки. Докато четеше „Една невинна душа в Ада“, Фрида си водеше бележки, като от време на време вдигаше поглед, когато приближаваха някоя станция, за да се увери, че не е пропуснала спирката си. Влакът се насочи към подземното си трасе под

Лондонското Сити — пусто през уикенда, с празни улици и осветени високи здания, в които нямаше никого — после към Уестминстър и парка „Сейнт Джеймс“, към богатите квартали на Кенсингтън, и накрая наближи нейната спирка. Фрида затвори книгата, слезе и тръгна, блъскана от силния вятър и потънала в мисли.

---

[1] Намек за традиционна за Англия пържена храна, продавана от улични щандове и заведения, която до неотдавна е била увивана в непотребни вестници, които вече са заменени от обикновена хартия или пластмасови тарелки. — Бел.прев. ↑

— Той ме караше да се чувствам обгърната с внимание. — Жената каза това с гримаса, издаваща ниското ѝ самочувствие. Въпреки че наскоро бе гостувала на сестра си и семейството ѝ в Южна Франция, лицето ѝ беше бледо и уморено. — Не толкова самотна, може би. Той беше много специален.

Беше седем и половина в понеделник сутринта и Фрида беше седнала в кухнята на Джанет Ферис с чаша чай пред себе си. Навън валеше и небето беше оловносиво. Джанет Ферис управляваше административните дела на един общопрактикуващ лекар, чийто кабинет се намираше близо до дома ѝ, и се беше съгласила да се срещне с Фрида преди работа, макар да смяташе, че няма какво повече да добави към онова, което вече беше казала на Ивет Лонг за Робърт Пуул. За нея той беше един мил и любезен съсед, който щеше да ѝ липсва.

Кухнята беше малка, със старомодни тапети на цветя, червени керамични плочки и различни по вид столове около полирана дървена маса. Фрида забеляза, че всичко блестеше от чистота. На перваза на прозореца се виждаха лековити растения, а на кухненския плот беше сложена купа с портокали; непосредствено до нея зюмбюли в синя саксия разпръскваха ухание из цялата стая. На стената до боядисания в бяло шкаф беше окачена графика. На хладилника беше залепена страница от списание със списък на разрешена за улов риба и морска храна. На външната страна на големия прозорец беше окачена малка къща за птици с прозрачна стена, пълна със семена. Фрида доби усещането за самодостатъчно, пестеливо и добродетелно съществуване, където всяко нещо си беше на мястото. Тя забеляза и ръцете на Джанет Ферис, по които нямаше пръстени, тъжните ѝ очи, бръчките по лицето ѝ, на което липсваше грим, дрехите с дискретна кройка, които висяха от слабата ѝ фигура и напълно я скриваха. Гласът ѝ беше тих и приятен.

Фрида кимна с глава към малката шарена котка, която се беше свила на плетения стол под прозореца.

— Това неговата котка ли е?

— Да. Всъщност е котарак. Реших, че е най-добре да го взема при мен. Няма кой друг да се погрижи за него.

— Как се казва?

— Боб го наричаше Мог. Сега и аз така го наричам: Моги. Не исках да му променям името.

— Колко време живя тук Робърт Пуул?

— Господин Михник знае най-точно. Мисля, че около девет месеца.

— Как се запознахте с него?

На устните ѝ се появи лека усмивка.

— Няколко пъти се разминавахме пред къщата и си кимахме за поздрав. И после една неделна сутрин — може би бяха минали две седмици, откакто се беше нанесъл — той се появи с огромна купа ранни ягоди. Каза, че някой му ги бил дал, но той не можел да ги изяде всичките и искал да ме почерпи.

— Много мил жест.

— Да. Аз приех и тогава той каза, че мога да ги опитам само при едно условие: ако го поканя да ги изядем заедно. Това се превърна в нещо като закачка помежду ни. От време на време той се появяваше с нещо вкусно — череши, кутия бисквити, голямо парче сирене — и казваше, че трябва да му помогна да го изядем. Последния път беше донесъл пирожки с кайма.

— Значи ви е бил приятел, не просто съсед.

Ярки петна избиха по бузите на Джанет Ферис.

— Не бих казала. Той не идваше редовно, а само понякога. Но беше приятно.

— За какво си говорехте? — Фрида съзнателно изрече това с равен глас. Тя усещаше, че Джанет Ферис искаше да поговори с някого и да излее душата си, но би го направила само ако не се чувстваше притисната.

— За най-различни неща. — Фрида почака. — Разказвах му какво съм прочела. Аз чета много. Най-вече романи от Викторианската епоха. Уилки Колинс, Чарлз Дикенс, Елизабет Гаскел.

— И той ли четеше много?

— Не съм сигурна. Като че ли да — но не си спомням да е говорил за конкретни книги. Мисля, че аз говорех повече от него, което е странно, защото не съм от приказливите.

— И така, книги.

Джанет Ферис погледна ръцете си — слаби, със сини вени и гладки, лъскави нокти.

— С него се общуваше лесно — каза тя с толкова тих глас, че Фрида трябваше да се напрегне, за да я чуе. — Веднъж споделих с него, че съжалявам, че нямам деца. Че това е голямата ми болка. Беше, когато донесе пирожките с кайма. Точно преди Коледа. Коледа за мен не е весел празник. Имам много приятели и не оставам сама в празничния ден, но не е същото както при хората, които имат семейства. Казах му, че винаги съм искала деца и че преди години се бях запознала с един човек, за когото се надявах да се омъжа. Но нещата не се получиха — а после изведнъж стана твърде късно за това. Знаете как е — времето ти се изплъзва незабелязано. И не знаеш кога точно си прекосила границата, отвъд която се превръщаш в жена, която вече не може да има деца, но един ден осъзнаваш, че си точно това. — Тя погледна Фрида. — Вие имате ли деца?

— Не. Той какво каза, когато споделихте това с него?

— Той не се опита да ме успокои с думите, че това няма значение, както правят повечето хора. Започна да говори за съществуването на паралелен живот. Че имаме повече от една същност, че във всеки от нас живее по още една личност и че това може да бъде много болезнено.

Някакви пластове се разместиха в съзнанието на Фрида. Тя ясно си представи убития мъж, седнал на тази маса, заслушан в горчивата изповед на една самотна жена на средна възраст.

— Имахте ли усещането, че, говорейки за това, той има предвид себе си?

— Възможно е. Трябваше да го попитам. Не мога да повярвам, че е мъртъв — човек като него. Все още не мога да свикна с тази мисъл — макар да знам, че апартаментът над мен вече е празен. Всичко ми се струва толкова нереално.

— Той е разбирал самотата. Смятате ли, че е бил самотен?

— Може би. Или пък е бил аутсайдер.

— Знаете ли къде беше по Коледа?

— Аз бях в Брайтън, при семейството на братовчедката ми. Той като че ли каза, че ще отсъства за ден-два, но не съм сигурна. Когато се върнах, си беше тук.

— Някога виждали ли сте го с приятели?

— Не. — Тя поклати глава. — Никога не съм виждала някой да се отбива в апартамента му. Той доста често излизаше. А от време на време отсъстваше по няколко дни.

— Значи не знаете дали е имал семейство, приятели, любовни афери?

— Не. Той никога не ми е казал и аз не съм го питала. С него не бяхме толкова близки.

— И не знаете дали е бил хетеросексуален или хомосексуален?

— О, сигурна съм, че харесваше жените. Той беше... — Тя сбърчи чело, а след това повтори: — Сигурна съм, че харесваше жените.

— Защо?

Джанет Ферис се изчерви.

— Личеше си по начина, по който се държеше. — Тя допря празната си чаша до устните си, за да прикрие смущението си. — Той беше ухажор, но не се натрапваше, а просто те караше да се чувстваш специална.

— Хубав ли беше?

— Не бих казала. Но беше чаровен.

Тя извърна поглед и Фрида се загледа в нея: умна, мила и самотна жена, която донякъде е била влюбена в Робърт Пуул. А Робърт Пуул я е насърчавал да говори, развеселявал я е, изслушвал я е, карал я е да се чувства — как се изрази тя? — *обгърната с внимание*.

— Знаете ли къде е бил, преди да дойде да живее тук?

— Нямам представа. Вие ме накарахте да осъзная колко малко съм го познавала. Доста егоистично от моя страна.

— Не мисля.

— Знаете ли? — Тя млъкна и отново се изчерви.

— Да?

— Напомняйте ми на него. Предразположихте ме да говоря открито с вас.

— Той такъв ли беше?

— Да. А сега вече го няма.

След като Джанет Ферис тръгна за работа, Фрида имаше около двайсет минути на разположение, за да пристигне навреме за първия си пациент за седмицата. Реши да се качи до апартамента на Робърт Пуул на първия етаж. Лентата беше свалена от вратата и нямаше никаква следа от това, че полицията е идвала на оглед. Но Ивет Лонг я беше предупредила със строг глас, сякаш Фрида вече беше нарушила предупреждението, да не докосва и да не размества нищо, така че тя бавно и внимателно се разходи из стаите. На закачалка в малкото антре висяха палто и дебело яке, а в ъгъла беше оставен сгънат чадър. В дневната имаше зелен плюшен диван и фотьойл от същия плат, ниска масичка за кафе, бежов килим, средно голям телевизор, малък шкаф с чекмеджета, където, според доклада, е бил намерен бележникът, и празна поставка за вестници. Никакви снимки, дрънкулки или безразборно разхвърляни вещи. На стените бяха окачени няколко картини, които според Фрида хазяинът беше купил при разпродажба на евтини стоки: Айфеловата кула нощем, Мадоната с Младенеца, розово слънце, изгряващо над морето, и „Поле с макове“ на Моне. Само една картина, изобразяваща две почти абстрактни оранжеви риби, се различаваше от останалите банални клишета по стените и Фрида си помисли, че може би е принадлежала на Робърт Пуул. Книгите на лавиците, наредени по големина, а не по тематика, определено бяха по-интересни: три големи илюстрирани тома по градинарство, дебела книга с меки корици, която приличаше на наръчник по строителство, „Север и Юг“ на Елизабет Гаскел, „Нашият общ приятел“ на Чарлз Дикенс, няколко книги на тема „фитнес“, ръководство по съдебна медицина. Фрида постоя замислена пред тях няколко минути.

След това отиде в кухнята. На плота имаше порцеланов чайник за запарване на чай и кафеварка; четири еднакви кафяви чаши за кафе, окачени на кукички; шест еднакви широки стъклени чаши и шест еднакви водни чаши, наредени на лавицата; шест бели чинии, шест бели купички, готварски ръкавици и малка кухненска кърпа, окачена отстрани на готварската печка. Тя я взе и отвори с нея шкафа с провизиите. Пакет брашно, пакет захар, пакет мюсли и още един с корнфлейкс, кутия пирожки с кайма, буркан с нес кафе, пакет английски сутрешен чай, бързоувиращ ориз. Хладилникът беше

празен. Каквото е имало в него, очевидно е било взето от полицаите, след като са приключили огледа.

В спалнята имаше малко двойно легло, прилежно оправено, с поставени отгоре му възглавница за спане и олекотена завивка, и стол край прозореца. Под него имаше чифт домашни пантофи, на вратата беше окачен раиран халат, дъската за гладене беше разтворена, а отгоре ѝ стоеше ютия с навит около нея кабел. На нощното шкафче имаше лампа, а до нея книга с пъстри корици — разкази за Дивия запад. Когато Фрида, закрила длан с ръкава си, отвори гардероба, дългото огледало от вътрешната му страна прелетя покрай нея и тя за момент се стресна от собственото си отражение. Имаше многобройни закачалки с изгладени ризи, едноцветни и с шарки, в класически модел и падащи свободно; няколко чифта панталони, две сака — едното от туид, а другото кожено, с лъскави метални копчета. На пода на гардероба бяха подредени хубави кожени обувки, маратонки, спортни обувки с дебела подметка. Фрида присви устни, а после вдигна купчинките с тениски, спортни фланелки с дълъг ръкав и суичъри, подредени на вътрешните рафтове.

— Кой си ти? — изрече тя на глас, затвори гардероба и се отпрати към банята, която беше чиста и почти празна, като в мотел: вана, порцеланова мивка, тоалетна, сива хавлия, малко кръгло огледало, пяна за бръснене, самобръсначка, конец за зъби, хавлиена кърпа, нокторезачка...

Фрида се върна обратно в дневната и седна във фотьойла. Замисли се за малката си къща на павираната уличка. Тя беше дискретен човек: в жилището ѝ нямаше изложени на показ снимки, нито оставени на открито писма, нито пощенски картички, забодени на табло, и въпреки това във всяка стая имаше предмети, напомнящи за живота ѝ. Масичката за шах, край която обичаха да седат двамата с баща си — много отдавна, в един друг свят. Кобалтовосинята купа от Венеция. Картината над камината, на която беше нарисувано едно дърво през пролетта. Старият копринен пенъоар на баба ѝ, чиито избелели зелени и червени багри меко проблясваха, и който Фрида никога не носеше, но държеше окачен в гардероба. Керамичните чаши в кухнята ѝ, всяка от които беше различна и купена по време на нейните скитания из лондонските улици. Украшението от движещи се хартиени жерави, което Клои беше направила специално за нея.

Късчето плаващо дърво в причудлива форма, старите карти на Лондон, очуканите тигани, колието, което Санди ѝ бе подарил в славните дни, когато все още бяха заедно и споменът за които ѝ причиняваше болка, албумите с отпечатани фотографии... И, разбира се, малкото ѝ таванско ателие, където държеше всичките си рисунки, направени с мек графит върху грапава хартия — драсканици и завършени сюжети, които бяха като таен дневник за преживените от нея мигове. Но тук, в апартамента на Робърт Пуул, нямаше почти нищо. Не само че нямаше следи, по които да тръгне полицията: с изключение на няколкото книги, това бе едно лишено от облик и живот пространство. Може би това се дължеше на факта, че мъжът, който беше живял тук, вече не беше между живите, поради което и апартаментът му беше изгубил собствената си атмосфера — Фрида обаче не мислеше така. Чувстваше се потисната и неспокойна, дори само като седеше в стаята.

Кой беше Робърт Пуул? Роб, Роби, Боб, Бърти: хората го наричаха с различни имена. Дрехите и обувките му бяха в различни стилове: кожено яке, сако от туид; спортни обувки и елегантни кожени обувки; скъпи ризи с класическа кройка и суичъри. Когато хората говореха за него, те говореха и за себе си — за онази тяхна скрита същност, която той беше успял да забележи и да извади наяве. Беше добър слушател, беше грижовен и услужлив, един добър самарянин. Беше прибрал парите на Мери Ортън, но беше слушал внимателно нейните разкази; към Джанет Ферис се беше държал като мил съсед; към Джасмин Шрийв беше проявил грижа и внимание. Хората го харесваха, но той очевидно нямаше приятели; описваха го като чаровен и симпатичен, но той очевидно нямаше интимни връзки. А след като го бяха убили и го бяха оставили в една боклучива алея, тялото му беше прибрано от Мишел Дойс и беше седяло дни наред в едностайното ѝ жилище в Детфорд, голо и разлагащо се, и никой не беше забелязал отсъствието му.

Фрида погледна часовника си. Време беше да тръгва. След четиресет и пет минути тя щеше да седи в червеното си кресло и да слуша онова, което Джо Франклин имаше да ѝ каже; щеше да го гледа внимателно, да проявява загриженост, да го насърчава да говори. Лека тръпка премина през тялото ѝ. Представи си, че хората от списъка на Робърт Пуул все едно са били негови пациенти, нуждаещи се от помощта му.

В очите ѝ се пръскаха светлинки, в стомаха ѝ се бяха впили нокти на звяр; остра, пронизваща болка се разливаше по цялото ѝ тяло. Главата ѝ бучеше. Това не беше точно болка, а по-скоро болезнен звук, пристъп на страх от неизвестното, който се усилваше и отслабваше, приближаваше се и се отдалечаваше, а след това настъпваше с още по-голяма мощ. Трябваше да запази ума си бистър, мисълта трезва, но как да го постигне, когато в главата ѝ бушуваше тази безмилостна буря? По-рано взимаше хапчета, когато се чувстваше по този начин. Една голяма оранжева капсула с чаша вода. Майка ѝ я поставяше пред нея сутрин и стоеше там, докато се увери, че я е погълнала. Но вече нямаше хапчета — не си спомняше откога. Всичко беше обвито в мъглата на миналото, което тя бе оставила зад себе си. Той ѝ беше казал, че лекарствата я правят кротка и безволева и потискат гнева ѝ, който беше силен и справедлив. „На теб ти е нужна цел, а не хапчета“. И той беше сложил длан на челото ѝ като загрижен лекар или като баща, успокояващ болното си дете. „Сега имаш мен. Никога не го забравяй.“

Но него го нямаше. Не се беше върнал и тя беше тук сама сред влагата и сковаващия студ. Вятърът навън фучеше безмилостно, също като вятъра, който бушуваше в главата ѝ. Мислите ѝ препускаха в безпорядък. Мъчеше я глад. Картофите бяха свършили. И газта също. Тази сутрин беше разбъркала кубче бульон в студена вода и беше изпила солените, неразтворени гранули, от които едва не повърна. Раната на устната ѝ долу-горе беше зараснала, но когато се погледнеше в малкото огледало, набръчканият белег сякаш ѝ придаваше присмехулен вид. На него това нямаше да му хареса. Освен това усещаше, че тялото ѝ започва да мирише, въпреки че упорито втриваше в кожата си малкото твърдо парче сапун; с него търкаше и дрехите си, които висяха из каютата, пропити от влага, без да могат да изсъхнат напълно.

Колко време беше минало? Тя взе направения от нея календар с нарисувани дървета и го вдигна към малкия прозорец, присвивайки очи. По-голямата част от януари и повече от половината от февруари, но очевидно беше престанала да зачерква датите. Може би вече беше март. Може би пролетта настъпваше, с жълтите нарциси и цъфналите

клонки на дърветата, с топлото слънце. Едва ли. Навън определено не беше пролет.

Но беше изминало твърде много време, дори и ако все още беше февруари. Нормално месецът имаше двайсет и осем дни, а през високосна година двайсет и девет. Тази година високосна ли беше? В такава година можеш да предложиш на мъж да се ожени за теб. Но как да му предложиш, ако него го няма? Сама. Сама в един свят на хора със зли помисли и фалшиви усмивки. Какво ѝ бе казал той? „Винаги ще се връщам при теб. Ако не се завърна, ще разбереш, че съм попаднал в ръцете им.“ Беше я целунал по челото — един смел мъж. И тя трябваше да бъде смела като него. Трябваше да продължи без него и да направи това, което той самият искаше да направи. Тя беше фитилът и той го беше запалил; тя беше бомбата, чийто часовников механизъм беше задвижил. Това бе единственото, което ѝ оставаше.

През последните две седмици Джо Франклин беше в най-добрата си форма от доста месеци насам, дори години: сега носеше дънки и изгладена риза; връзките на обувките му не се влачеха по земята; ноктите на ръцете му бяха чисти и изрязани; косата му беше сресана; лицето му беше гладко избръснато. Обикновено седеше в креслото приведен напред, сгъшен, подпрял главата си с ръце, а дланите му често скриваха лицето му. Днес седеше облегал назад, опрял главата си на облегалката на креслото, като възстановяващ се от тежка болест човек, който е още немощен, но усеща как животът в него бавно се връща. На два пъти той дори се усмихна — веднъж, когато разказваше как като малък облизал купа, в която преди това имало разбит кейк, и втори път, когато ѝ каза, че вечерта очаква една приятелка, с която ще хапнат морски таралежи:

— Знаете ли, че морските таралежи могат да се ядат? — Фрида не знаеше. Тя забеляза как лицето му се променяше и чертите му се смекчаваха в миговете, когато събралото се в него напрежение се оттичаше. Тогава той изглеждаше с години по-млад.

Последният ѝ сеанс за сутринта беше с мъж на средна възраст на име Гордън, който говореше шепнешком през пръстите си, с които криеше лицето си, сякаш се срамуваше от себе си. Беше се хванал в капана на собствената си несигурност, беше се оплел в невидима мрежа и задачата на Фрида беше бавно и внимателно да проникне в неговия свят и да го върне към нормалния живот. Понякога ѝ се струваше, че строи пясъчен замък, редейки всяко зрънце пясък поотделно.

Когато сеансът приключи, тя отиде до прозореца и го отвори за няколко минути. Надвеси се навън, вдишвайки студения влажен въздух, докато вятърът брулеше лицето ѝ. На строителната площадка отсреща все още нямаше никаква дейност, но някакви деца си бяха направили паянтова колибка от дъски и сега, докато наблюдаваше, три малки момчета притичаха и се провряха през отвора ѝ. Фрида си

спомни, че сега учениците имаха междусрочна ваканция: Клои твърдо ѝ бе заявила, че тази седмица няма да имат уроци по химия, защото ще си почива.

Тя затвори прозореца и започна да пише бележките си по последния сеанс и още не беше довършила, когато телефонът иззвъня. Беше Джоузеф.

— Къде си? — попита го тя.

— При жената — каза той. — Госпожа Ортън. Ремонтирам това-онова в къщата.

— Тя добре ли е?

— Можеш ли да дойдеш?

— Случило ли се е нещо?

Джоузеф отговори, но или връзката беше лоша, или той говореше тихо и Фрида не успя нищо да разбере.

— Може ли да говориш по-високо? Не чувам какво казваш.

— По-добре, ако ти дойдеш — каза Джоузеф. — Можеш ли да дойдеш сега?

— Нещо не е наред ли?

— Можеш ли да дойдеш сега?

Фрида се примири.

— Да — каза тя. — Мога да дойда сега.

Вратата се отвори и на прага застана мъж, когото Фрида не познаваше. Беше петдесет и няколко годишен, с късо подстригана посивяла коса, започваща да оредява; носеше сиви кадифени панталони и карирана риза. Изглежда я намръщено.

— Аз съм Робин Ортън — каза той и я въведе вътре. Край кухненската маса седеше Мери, а до нея беше седнал друг, малко по-възрастен мъж. Той също беше облечен непретенциозно, с черни дънки и морскосин пуловер с дръпнат догоре цип. Малко по-възрастен, малко по-едър, малко по-плешив. Гледайки ги, Фрида доби усещането за ден на неформалното облекло в някой офис, където служителите биха се чувствали по-добре в обичайните си костюми. — Това е брат ми, Джереми — каза Робин.

— Моля, седнете — покани я Джереми.

Фрида седна край масата с усещането, че е дошла на непредвидено интервю за работа.

— Здравейте, Фрида — каза Мери Ортън с неспокойна усмивка. — Ще пиете ли кафе? Току-що го направих.

Фрида кимна с глава и възрастната жена наля кафе в порцеланова чаша, която постави в чинийка пред нея.

— Да ви предложи и кейк? Спомням си колко ви хареса миналия път.

— Да, с удоволствие бих го опитала — каза Фрида. — Малко парче. По-малко от това. — Тя отпи глътка почти изстинало кафе, усещайки вперените в нея погледи на три чифта очи. — Джоузеф Морозов ме помоли да дойда — наруши тя мълчанието.

Джереми скръсти ръце. Очевидно той беше по-големият брат и беше поел инициативата да води разговора.

— Да, ние поговорихме с него. Извинете, имате ли нещо против да говорим по същество? Бихте ли ни обяснили какво общо имате с майка ни?

Фрида замълча за момент. Наистина труден въпрос.

— Един човек, който е правил ремонт в къщата на майка ви, е бил убит. — Тя погледна към Мери Ортън. Чувстваше се неудобно да говори за нея така, сякаш не присъстваше. — Беше ми възложено да разпитам госпожа Ортън.

— Мери, моля — обади се Мери Ортън.

— Вие полицаи ли сте? — попита Джереми.

— Не, сътруднича на полицията. По-скоро съм консултант.

— Имате ли удостоверение?

— Удостоверение за какво?

— За това, че официално сътрудничите на полицията.

Фрида запази спокоен тон.

— Не, нямам такъв документ. Ако имате някакви въпроси, мога да ви дам номер, на който да се обадите. Дойдох тук само защото Джоузеф ме повика. Помислих, че е възникнал някакъв проблем.

— Има всякакви проблеми — каза Джереми. — Ще стигнем и до тях. Но първо да уточним: този човек, Джоузеф, е тук по ваша препоръка. Така ли е?

— Точно така.

— Това официално уредено ли е като част от вашата съвместна работа с полицията?

Фрида се намръщи.

— Не — каза тя. — В къщата на майка ви беше протекъл покривът. Джоузеф е мой близък познат. Той е добър майстор и може да му се има доверие. Ако ви притеснява това, че работи тук, просто кажете — на мен или на него.

Братята се спогледаха. До този момент Робин стоеше встрани. Сега прекоси стаята и седна край масата. Фрида внезапно се почувства обградена.

— Ние имахме семеен съвет — каза Робин. — Не ни харесва това, което се случва с майка ни.

— Почакайте. — Фрида остави чашата си с кафе. — Джоузеф ми телефонира да дойда, но къде е той?

— Горе, в таванското помещение — отвърна Джереми. — Ако искате, можете да отидете и да се видите с него.

— След малко — каза Фрида. — Но ако не ви допада присъствието му, просто ни кажете. Според мен с уменията си той е единствено от полза за Мери. Но ако виждате нещата по различен начин, просто кажете и ние ще си отидем.

— Не съм казал подобно нещо.

— Каква беше причината Джоузеф да ми телефонира?

— Когато пристигнах, бях изненадан от присъствието му в къщата. Попитах го какви са плановете му, каква приблизителна оценка е направил и колко ще струва работата му. За ваше сведение, госпожице Клайн, аз работя като главен счетоводител в една компания и разбирам от тези неща.

— Когато Джоузеф дойде тук за пръв път, през покрива течеше вода — обясни Фрида. — Би трябвало да сте благодарни, че толкова бързо се намери човек, който да го поправи.

— Това е въпрос от второстепенно значение — възрази Джереми. — Когато заварих тук този човек, това, което най-вече ме интересуваше, беше, кой го е довел в дома на майка ми и какво се случва с нея.

— И какво, според вас, се случва с нея? — попита Фрида.

— Ситуацията е изключително неприятна — каза възмутено Джереми. — Идвам си от време на време, за да видя как вървят нещата

и да помогна на майка ми със сметките.

Фрида се загледа в снимките на шкафа. Спомни си как Мери Ортън говореше за внуците си и за това, че снимките са стари и че децата на тях са пораснали.

— Кога за последен път преглеждахте сметките на майка ви? — попита тя.

— Преди известно време — каза Джереми. — Преди шест месеца. Мисля, че беше преди началото на лятната ваканция в училищата^[1]. Аз живея в Манчестър. Робин е в Кардиф. И двамата имаме семейства. Идваме тук, когато можем.

— Значи миналия юли? — Тя го погледна. — Преди седем месеца.

— Да. Или може би юни. Но това не е толкова важно. По-важното е, че майка ми е станала жертва на престъпление и аз държа да разбера дали разследването е на ниво.

— За какво престъпление говорите? — попита Фрида.

Двамата братя отново се спогледаха.

— Вие шегувате ли се? — възкликна Робин. — Този човек, Робърт Пуул, е откраднал от нея повече от сто и петдесет хиляди лири. Освен това само се е преструвал, че прави ремонт.

Фрида погледна към майка им. Спомни си за Мишел Дойс в болничната стая и как обсъждаха случая ѝ, все едно я нямаше там.

— Не съм сигурна, че това е подходящото време и място за разговор по този въпрос — каза тя.

— Как така?! — Джереми леко повиши глас. — Ние установихме, че е извършена кражба. Вие сте от полицията. Искаме да знаем какви действия са предприети.

— Не бих могла да ви помогна за това. Трябва да разговаряте със съответните полицейски служители — поясни Фрида.

— Тогава какво правите тук?

— Тук съм, защото ме повикаха да дойда.

— Майка ми каза, че е разговаряла именно с вас, че точно вие сте прегледали банковите ѝ извлечения и сте установили измамата. Какво е вашето участие в полицейското разследване?

— Съдействам на полицията от гледна точка на моя професионален опит.

— И по-точно?

— Аз съм психотерапевт.

Джеремеи я погледна изумено.

— Психотерапевт?

— Да.

— Който препоръчва строителни работници?

Фрида си пое дълбоко въздух. Този път тя се обърна към Мери.

— Аз ви препоръчах Джоузеф. Ако има някакъв проблем по отношение на работата му или на него самия, моля да ми кажете.

— О, не, не — отвърна Мери Ортън. — Той е изключително приятен. Харесва ми, когато е вкъщи. Разказва ми за семейството си в Украйна. Бедничкият, в момента му е много трудно.

— Тя, разбира се, не се е качвала на тавана, за да провери как работи — обади се Робин.

— Вие можете да се качите на тавана — предложи Фрида, — и ако имате някакви оплаквания, моля да ми кажете.

— Непременно ще проверим — каза Джереми.

— Случайно да сте се срещали с Робърт Пуул? — попита Фрида.

— Не — отвърна Джереми. — Вече ви казах, че не сме си идвали от началото на миналото лято.

— Не — възрази Фрида. — Вие казахте, че оттогава не сте проверявали сметките на майка ви. Помислих си, че може да сте идвали с децата през някой уикенд или да прекарат в Лондон междусрочната си ваканция.

— Живеем далеч от Лондон.

— А вие? — обърна се Фрида към Робин.

— Аз бях зает — отвърна Робин, изчервявайки се.

— А по Коледа? — попита Фрида с тих глас. — Къде бяхте по Коледа?

— Те са много заети през коледните празници — каза Мери Ортън припряно. — Джереми обикновено ходи на ски, нали, скъпи? А Робин... — Гласът ѝ заглъхна. Тя подръпна неспокойно ръкава на пуловера си.

Настъпи кратка тишина. Фрида отново се обърна към братята.

— Значи никога не сте се срещали с него?

— Не.

— Знаехте ли, че се извършва ремонт?

— Как бихме могли да знаем?

Фрида леко повдигна рамене.

— Помислих си, че ако в къщата на майка ви се извършват ремонтни дейности, сигурно сте говорили за това по телефона.

— Не, не сме — отвърна Джереми. — Мога да ви уверя, че ако беше станало дума за това, и двамата щяхме да дойдем, за да видим с очите си, че ремонтът се извършва качествено.

— Сигурна съм, че ви споменах за това — каза Мери Ортън със слаб глас.

— Не, мамо, не си го споменавала — обади се Робин.

Фрида се обърна към нея.

— Когато разговаряхме предишния път, вие казахте, че съпругът ви е починал отдавна. Откога живеете сама?

— Татко почина преди пет години — обясни Джереми. — Той е там, на бюфета. — Долавяйки недоумението на Фрида, Джереми се усмихна и продължи: — В онзи дървен съд, който прилича на кафеварка. Забавно е да държиш подобно нещо в кухнята.

— Понякога си говоря с него — промълви Мери Ортън.

— Внимавай какво говориш в нейно присъствие. — Робин махна с ръка към Фрида. — Може да ѝ се стори ненормално една възрастна жена да говори на урна с прах.

— Защо да е ненормално? — възрази Фрида.

— А и едва ли урната може да даде добър финансов съвет — подхвърли Джереми. — И като стана дума за това, какво прави полицията относно финансовата измама?

— Надявам се разбирате, че тече разследване на убийство — напомни му Фрида.

— А вие вероятно разбирате, че сме притеснени относно тази „малка“ кражба. Това, което искаме да чуем от вас, е кога майка ни ще си получи обратно парите.

На Фрида ѝ се прииска да каже на двамата братя, че парите от сметката на Робърт Пуул са били изтеглени, че е бил с фалшива самоличност и че всъщност парите на майка им може да не са били непременно откраднати. Но се въздържа.

— Опасявам се, че не мога да говоря за това как върви разследването. И аз самата не съм запозната с подробностите. Трябва да се обърнете към полицаия, който е натоварен да го ръководи. —

Вътре в себе си тя леко се развесели от идеята Карлсън да се срещне с братята Ортън.

— Не показвате особена съпричастност — отбеляза Джереми.

— Правя, каквото мога — каза Фрида. — Това не е състезание, но поне съдействах течът да бъде спрял по най-бърз начин.

— Как смятате, че се чувства човек, когато открие, че дългогодишните спестявания на майка му са били взети с измама? — Докато говореше, Джереми размахваше пръст пред лицето на Фрида.

— Ами...

— Това беше реторичен въпрос — продължи той.

Длъжен съм да отбележа, че вие като че ли не възприемате тази кражба като истинско престъпление.

— Аз не съм полицай — уточни Фрида.

— Но се държите като такъв. Много спокойно подходите към факта, че този човек е ограбил майка ни.

— Но аз наистина не...

— Има и още нещо — прекъсна я той със зачервено от гняв лице. — Това не е единственото, което е направил. Нали, мамо?

— Какво имате предвид?

— Моля те, моля те, недей — обърна се към него Мери Ортън.

— Той се е опитал да я накара да си промени завещанието, като му припише една трета от всичко, което притежава.

— Какво?!

— Недей, Джереми — помоли го Мери Ортън. — Аз... аз... не можах... — Тя цялата се беше зачервила. Сълзи се стичаха от ъгълчетата на очите ѝ.

— Успокой се, мамо. — Джереми потупа ръката ѝ, сякаш беше някакво старо куче. — Вината не е твоя. Мъжът е имал власт над теб. Не си знаела какво вършиш.

— Мери, говори ли ви се за това? — попита я Фрида. Мери Ортън кимна, но не каза нищо. Фрида погледна към Джереми. — Моля, обяснете. За завещанието.

— Вече ви казах. Преглеждах документите на мама. Попаднах на писма от един солиситор^[2]. Отнасят се за изготвяне на ново завещание. Майка ни притежава къщата и портфолио от инвестиции и ценни книжа, така че се е очертавала апетитна сделка. За щастие тя е прозряла истината.

— Мери е размислила?

— Не — поясни Джереми. — Адвокатката не е предприела никакви действия. Повдигнала е възражения. Очевидно е надушила, че става нещо нередно. Жалко, че друг не е направил това по-рано. Когато на една възрастна жена ѝ се внуши да промени завещанието си в полза на човек, когото почти не познава, това не е ли престъпление?

— Не знам — отвърна Фрида. — Срецнахте ли се с адвокатката?

— Прочетох писмата. Попитах мама за нея. Ясно е, че той е поискал да се възползва от ситуацията.

На Фрида ѝ се прииска да му каже: „Майка ви е тук, в стаята.“ Джереми Ортън се държеше така, сякаш възрастната жена беше глуповата и не разбираше добре английски. Но ако изкажеше мислите си на глас, само щеше още повече да я унижи. Вместо това попита:

— Може ли да видя писмата?

Тя зададе въпроса на Мери Ортън, но Джереми кимна към брат си, който извади една папка от чантата си и я подаде на Фрида. Тя я отвори и прелисти документите. Един от тях беше фактура. Усети нечие присъствие съвсем близо до себе си: Робин четеше фактурата през рамото ѝ.

— Триста лири — каза той възмутено. — Триста лири за неизготвянето на завещание. Питам се какво би струвало, ако действително беше изготвено.

Фрида видя името в края на документа. Теса Уелс. Тя си го записа, а също и адреса.

— Прилича на негласно споразумение — каза тя замислено.

— И аз си мисля същото — съгласи се Робин. — Поне един човек се е погрижил майка ни да не бъде оцетена.

— Едва сега ли разбрахте за това?

— За кое по-точно?

— Никой от вас ли не знаеше, че е имало завещание?

— Не — каза Джереми.

— Не — потвърди Робин. — Разбира се, че не.

Вратата на кухнята се отвори и влезе Джоузеф. Изглеждаше уморен, но се усмихна, когато видя Фрида.

— Не знаех, че си тук.

— Тъкмо щях да се качвам при теб.

— Какво свършихте до момента? — попита го Джереми.

— Покривът е поправен — обясни Джоузеф. — Не изцяло, но сложих кръпка да спра течта.

— Дадохте ли на майка ми предварителна оценка за това, какво предстои да се ремонтира и колко ще струва?

Джоузеф погледна Джереми недоумяващо.

— И като стана дума за това — продължи Джереми — не мога да си обясня как така сте решили да наемете някого да ремонтира къщата на майка ми.

— Покривът се беше пробил, а вие бяхте в Манчестър — отвърна Фрида.

— О, разбирам — каза Джереми рязко. — Искате да кажете, че вие и този човек сте се погрижили за майка ми, а не аз?

— Моля те, Джереми — намеси се Мери. — Те просто...

— Както и да е — каза той. — Вие как бихте се почувствали, ако някой постъпи така с майка ви?

— А вие как се почувствахте? — на свой ред попита Фрида.

— Вие как мислите?

— Извинете — обади се Джоузеф. — Аз приключих.

— Всъщност — каза Мери, — има и други неща, които се надявах да поправиш. Бойлерът издава странен шум, а на горния етаж има прозорец, който не се затваря добре.

Джоузеф погледна предпазливо към Робин и Джереми.

— Не питайте мен — тросна се Джереми. — Къщата не е моя.

— Ела, ще те заведа.

Мери и Джоузеф излязоха заедно от кухнята, а Фрида погледна в бележника си, където беше записала адреса на адвокатската кантора. — „Принсис Роуд“. Близко ли е това?

— Съвсем наблизко — каза Робин. — Пуул просто е завел мама нагоре по улицата при най-близкия солиситор. Било е толкова просто.

— Може ли да използвам телефона? — попита Фрида.

— Нямате ли мобилен телефон?

— Не е у мен.

Робин махна с ръка към стационарния телефон на стената.

След няколко разговора и безкрайни обяснения по телефона, Фрида прекара четиресет минути в неловко мълчание, преди Ивет да дойде със служебната кола да я вземе. Тя не изглеждаше особено въодушевена от срещата си с Фрида.

— Трябва да ни предупреждавате, когато решите да разговаряте със свидетели.

— Не съм имала намерение да разговарям със свидетели — обясни ѝ Фрида. — Джоузеф прави ремонт в къщата на Мери Ортън и ми се обади, че има някакъв проблем със синовете ѝ. Не предполагах, че има връзка с делото.

Ивет седеше на седалката до шофьора, а Фрида — на задната седалка. Тя се чувстваше като малко дете, което двама недоволни възрастни водят някъде.

— Не може да действате на своя глава — каза троснато Ивет.

Фрида не отговори. Колата спря пред поредица от магазини.

— Да дойда ли с вас? — попита тя.

— Както искате — отвърна Ивет, свивайки рамене.

Двете жени слязоха от колата. Кантората на Теса Уелс не се забелязваше веднага. На № 52 се намираше магазин за облицовъчни плочки, вази, кани и порцеланови чаши за кафе. Вляво на № 52Б се виждаше малка зелена врата. След дълго звънене вратата се отвори автоматично и те влязоха, след което се качиха нагоре по стълбите. На последния етаж имаше приемна с бюро, компютър, изрядно подредени купчини с документи и стол. В дъното се отвори врата и от нея излезе една жена. Фрида предположи, че е към четиресетгодишна, с дълга гъста червеникава коса, вързана хлабаво отзад, сякаш за да не ѝ пречи, с бледо лице без всякакъв грим и с едва забележими лунички по гърбицата на носа. Очите ѝ бяха сиво-сини и пронизателни. Носеше графитеносива, прилепнала по тялото рокля, плътен чорапогащник на фигури и боти. Усмихна се леко притеснена.

— Аз съм Теса Уелс — представи се тя. — Ще влезете ли? Мога да ви предложа току-що сварено кафе.

Тя ги въведе в офиса си — доста претрупан, с изглед към улицата. На бюрото ѝ имаше цял куп документи, а по етажерките — подредени още толкова твърди картонени папки и юридически книги. На стените бяха закачени дипломи и фотографии: Теса Уелс сред група хора в ресторант, Теса Уелс на някакъв плаж, Теса Уелс на велосипед заедно с други колоездачи на фона на планински пейзаж. Имаше и две картини, които Фрида с удоволствие би окачила на стените си вкъщи. Теса им наля кафе и Ивет представи себе си, а после и Фрида като „цивилен сътрудник“.

— Сама ли работите? — попита я Ивет, отпивайки от кафето си.

— Имам помощничка, Джени, която е с плаващо работно време... Днес не е на работа.

— Госпожо Уелс — започна Ивет.

— Госпожица.

— Извинете. Госпожице Уелс, в средата на ноември при вас са идвали жена на име Мери Ортън и мъж на име Робърт Пуул. Било е по повод оформяне на ново завещание от страна на жената. Спомняте ли си?

Теса се усмихна леко.

— Да, спомням си.

— Извинете, нещо смешно ли казах? — попита Ивет.

— Не, не, разбира се — каза Теса. — За някаква измама ли става въпрос?

— Защо мислите така?

— Не знам. Това, което най-вече си спомням, е, че този мъж предизвика у мен някакво съмнение. Приличаше ми на използвач. Какво е станало? Това разследване за измама ли е?

— Не, това е разследване на убийство — отвърна Ивет. — Мъжът е бил убит.

Теса беше шокирана.

— Мили Боже! Толкова съжалявам, изобщо нямах представа.

Аз...

— Използвач, казвате.

— Не, не. — Теса направи жест на разкаяние. — Не исках да бъда груба. Не знам нищо за него.

— Но какво точно имахте предвид?

Теса въздъхна.

— Когато някой променя завещанието си в полза на бенефициент, който не е член на семейството, тогава в съзнанието ти светва сигнална лампичка.

— Вие какво им казахте?

Теса сбърчи чело, опитвайки се да си спомни.

— Обсъдих с тях въпроса... по-скоро с жената. Попитах я за мотивите ѝ да иска да промени завещанието си, защо точно сега, дали е обмислила решението си, дали е споделила със семейството си и прочее.

— И какво ви отговори госпожа Ортън?

— Не мога точно да си спомня — каза Теса. — Останах с впечатлението, че семейството ѝ не се интересува от нея. Според мен този човек беше заел мястото на близките ѝ.

— Какво каза Пуул по време на срещата?

— Не много. Държеше се като загрижен син — застанал отзад, готов да я подкрепи.

— И какъв всъщност беше проблемът? — попита Фрида.

Ивет ѝ хвърли недоволен поглед.

— Какво? — попита Теса неразбиращо.

— Вие сте солиситор — каза Фрида. — Ако някой иска да промени завещанието си и се обърне към вас, ваше задължение е да се съобразите с желанието му, нали така?

Теса се усмихна, после се замисли.

— Аз съм семеен солиситор — поясни тя. — Занимавам се с прехвърляне на имущество, оформям завещания и документи за развод. Също така изготвям необходимите документи за покупка на имоти, за сключване на брак и при смъртни случаи. Спомням си, че като студенти ни учеха, че ако искаш правото за теб да бъде нещо като театър, трябва да станеш баристър^[3]. Но ако искаш да надникнеш в тайните на хората, в техните най-съкровени емоции и страсти, трябва да станеш солиситор.

— Или психотерапевт — подхвърли Ивет.

— Не — възрази Теса. — Аз наистина помагам на хората.

Ивет отправи към Фрида едва доловима усмивка. Теса забеляза това.

— Господи, вие нали не сте... — Тя не се доизказа.

— Напротив, точно такава е — каза Ивет.

— Извинете, беше глупаво от моя страна. Не исках да кажа нищо лошо.

— Всичко е наред — успокои я Фрида. — Споменахте, че помагате на хората.

— Да. Срещам се с двойки, които искат да се разведат и понякога те ми разказват неща, които не биха споделили с другото. Дори помежду си.

— И все пак, защо просто не оформихте завещанието на Мери Ортън? — попита Фрида.

— Защото никога не се отнасям формално към клиентите си — каза Теса. — Винаги разговарям с тях и се стремя да разбера от какво действително имат нужда.

— И от какво имаше нужда Мери Ортън? — попита Фрида.

— Беше ясно, че е самотна и се нуждае от подкрепа. Смятам, че това, което действително ѝ липсваше, беше семейството ѝ. Тогава заподозрях, че този човек е запълнил празнотата в душата ѝ и иска да се възползва от нея.

— Защо не се обадохте в полицията?

— Не се е обадила в полицията, защото промяната на завещание не е престъпление — намеси се Ивет.

— Да, така е — каза Теса. — Опитах се да накарам госпожа Ортън да ми обясни защо иска да направи това. Но за нея беше трудно и мъчително да говори. Наистина я съжалих.

— Какво каза Робърт Пуул? — обади се Ивет.

— Каза, че идеята не е негова и че Мери Ортън е решила да го направи, защото е важно за нея.

— Голям нахалник! — избухна Ивет, а после прехапа долната си устна и продължи с по-спокоен тон: — Какво още ѝ казахте?

— Че се готви да предприеме важна стъпка и че трябва добре да си помисли. Вероятно съм ѝ казала също, че ако лиши семейството си от наследство, завещанието може да бъде оспорвано в съда.

— И?

— Това беше всичко — отвърна Теса. — Те си тръгнаха и повече не се появиха.

— Вие шокирана ли бяхте? — попита Ивет.

Теса направи физиономия и поклати глава.

— Случвало ми се е преди. Но след първите няколко години, когато се наслушах какво говорят съпрузите за жените си, какво говорят съпругите за мъжете си и какво причиняват хората на семействата си, илюзиите ми се изпариха. Понякога ми се струва, че насреща си имам огромни страховити машини, чиито части се разпадат, и единственото, което мога да направя, е да ги залепя с тиксо и да се надявам, че ще издържат още известно време.

— Какво е впечатлението ви за Робърт Пуул? — попита Ивет.

— Вече ви казах. Въпреки че беше мил и любезен и Мери Ортън очевидно му се доверяваше, имах усещането, че нещо при него не е

както трябва. Направих, каквото можах, но, разбира се, бях наясно, че той може да намери друг колега, който да изготви завещанието, или дори, че могат да го изготвят двамата и да го узаконят пред произволно избран свидетел. Все пак, има някакви граници за това, какво можеш да направиш за хората.

— Какво си помислихте, когато ви казахме, че е бил убит?

— Не разбирам какво точно имате предвид — отвърна Теса. — Естествено, че съм шокирана. Трудно ми е да повярвам, че това се е случило.

— Защо, според вас, се е случило?

— За Бога, как бих могла да знам? Не ми е известно нищо за живота му.

— Но сте го видели жив — каза Ивет. — А ако е постъпил по същия начин не с когото трябва?

— Възможно е — съгласи се Теса. — Но аз имах единствена среща с него и после забравих за нея, докато днес не ми я припомнихте. Не мога да ви кажа нищо по-конкретно, което да хвърли светлина върху убийството му, ако очаквате това от мен. Какво мислят близките на Мери Ортън?

— Разгневени са — каза Фрида.

— Не съм изненадана.

— Повечето хора смятат, че е бил чаровен — продължи Фрида. — Вие бяхте ли очарована от него?

Теса отново се усмихна леко.

— Не. Вероятно заради обстоятелствата, при които се срещнахме, не бях очарована.

Ивет се изправи.

— Благодаря ви, госпожице Уелс. Засега това е всичко.

Фрида стана от стола си.

— Искам да попитам нещо Теса — обясни тя. — Няма нищо общо с разследването. След малко ще слеза при вас. — Ивет изгледа строго Фрида, която добави кротко:

— Изобщо няма да се бавя.

Ивет се обърна и излезе. Фрида чу тежките ѝ стъпки надолу по стълбите. Теса я погледна загрижено.

— Всичко наред ли е?

— Лека непоносимост. Назначиха ме съвсем наскоро.

— На каква длъжност ви назначиха?

— Добър въпрос. Но аз исках да ви попитам нещо съвсем друго. Стана ми интересно, когато говорехте за начина ви на работа. За това, че се докосвате до тайните на хората и ги съветвате...

— Не употребих думата „съветвам“.

— Както и да е. Снаха ми е в много лоши отношения с бившия си съпруг, моя брат, и се нуждае от юридически съвет как да се справи със ситуацията.

Теса се облегна назад и скръсти ръце.

— Вие на чия страна сте в този спор?

— Не съм сигурна дали изобщо съм на нечия страна — отвърна Фрида. — Но ако тримата сме във въздушен балон и трябва да изхвърля единия от двамата, това ще бъде брат ми.

Теса се усмихна.

— Аз също имам брат. Мисля, че ви разбирам.

— Занимавате ли се с подобни проблеми?

— Това е част от работата ми.

— Естествено, ще ви платим като всички останали клиенти, съгласна ли сте да поговорите с нея? — продължи Фрида.

— Да, ще поговоря с нея.

Когато излезе навън, Фрида видя, че Ивет и другият полицаи разговаряха, облегнати на колата. Ивет изгледа Фрида, която веднага почувства струящата от нея враждебност.

— Добре се справихте — каза тя през зъби. — Но по-добре оставете детективската работа на нас, ясно?

---

[1] Поради по-големия брой и по-голямата продължителност на междусрочните ваканции и на ваканциите около официалните празници, лятната ваканция в английските училища трае около шест седмици — от втората половина на юли до края на август. — Бел.прев.

↑

[2] Англ. solicitor — адвокат, който се занимава с имуществени дела: прехвърляне на собственост, изготвяне на завещания; консултира клиенти и оформя документи по различни правни казуси и има право да пледира само в по-низши съдебни инстанции. — Бел.прев. ↑

[3] Англ. barrister — адвокат, който представлява клиенти и пледира във висши съдебни инстанции. — Бел.прев. ↑

— Знам какво си мислите.

— Какво?

— Че той вероятно е имал някакви скрити мотиви, нали?

— Защо го казвате?

— Вижте, аз не съм глупачка. Знам как изглеждам в очите ви — застаряваща медийна персона с куп несполучливи връзки зад гърба си, живееща самотно, заобиколена от вещи, които ѝ напомнят за не особено славното ѝ минало. Мога да се видя през вашия поглед: с боядисана коса, правеща отчаяни опити да изглежда млада. Права ли съм?

— Не, не сте права.

— Тогава?

— По-скоро една успяла жена, която е отстоявала своето в една трудна професия и която е запазила своето достойнство и себеуважение.

Изражението на Джасмин Шрийв се смекчи. Тя седна срещу Фрида и се наведе напред.

— Съжалявам. Просто самозащита.

— Всичко е наред.

— Наистина ли мислите така?

— Не знам почти нищо за вас, но това е начин да ви опозная.

— Нали не мислите, че Роби просто е искал да се възползва от мен?

— Той очевидно е притежавал способността да нахлува в живота на уязвими хора — каза Фрида, мислейки си за Мери Ортън, такава каквато я бе видяла последния път — дребна, съсухрена с двамата ѝ високи синове, застанали от двете ѝ страни.

— Значи наистина мислите, че съм уязвима?

— Всички сме уязвими по един или друг начин. Пуул явно е успявал да надуши слабото място на хората.

— Той беше мил с мен. Мисля, че му бях симпатична. — Фрида замълча и Джасмин Шрийв отново стана сериозна. — Всеки е склонен да подозира, че под повърхността винаги се крие нещо. Че зад очевидното непременно има и нещо невидимо. Казвам ви, че съм му била симпатична и виждам как в очите ви проблясва пламъче. Всяка изречена дума става опасна.

— Да не би да мразите психотерапевтите, защото собствената ви терапия се е оказала неуспешна?

— Какво?

— Може би си мислите, че ние обещаваме отговори, а вместо това продължаваме да задаваме въпроси.

— Откъде знаете, че съм се лекувала при психотерапевт? Кой ви е говорил за мен?

Джасмин Шрийв беше не само разгневена, но и доста изплашена. Гласът ѝ се разтрепери и тя закри с длан лицето си, сякаш за да се защити — жест, който Фрида добре познаваше от работата си с пациентите.

— Никой не е говорил за вас. Просто донякъде е очевидно.

— Какво съм казала? Нищо не съм казала! Какво друго знаете за мен? Хайде, кажете. Не ме гледайте така, сякаш надничате в душата ми.

Фрида се облегна назад, помълча малко, а после попита:

— Терапията помогна ли ви да се справите с пиенето?

— Не. Аз... — Джасмин млъкна. — Да не би да сте прочели за това в блога на някой недоброжелател, за да го използвате срещу мен? Това е крайно недостойно.

Фрида я погледна с любопитство.

— Вие наистина ли смятате, че бих постъпила по този начин?

— Така ще имате достатъчно власт над мен. А и откъде иначе бихте могли да знаете?

Фрида се замисли.

— Просто се досетих. — Тя се огледа наоколо. — Заобиколена сте от изключително много вещи, които сте събирали през годините. — Тя махна с ръка към обширната стая. — Тези малки купички, фотографии в рамки, порцеланови фигурки, този малък шкаф, отворен така, че да се вижда съдържанието му. Всичко е изложено на показ. Но

не се виждат никакви чаши за вино, нито гарафи, нито бутилки. Сега е седем вечерта, а вие ми предлагате чай, не напитка...

Джасмин скри лицето си в длани. Гласът ѝ беше пресипнал от вълнение.

— Пускам ви в къщата си, говоря ви открито, а вие през цялото време шпионирате.

— Искате ли да ми разкажете за това?

Тя вдигна лице. Гримът ѝ се беше размазал. Изглеждаше по-възрастна, но в същото време у нея имаше нещо детинско.

— Вярно е. Всичко, което казахте. Извърших нещо ужасно.

— Какво?

— Ударих една продавачка в магазин, млада жена. Ужасно, нали? Непростимо! Бях пияна, а тя се държа с мен отвратително, или поне така си помислих тогава. — Тя млъкна. Беше ѝ трудно да говори. — Аз... — Лицето ѝ пламна от срам. — Затвориха ме в психиатрия за известно време. Заради собствената ми безопасност. След това постъпих в клиника и се излекувах от алкохолизма. Оттогава не съм близвала дори капка.

— Това е добре.

— Толкова се срамувах от себе си.

— Джасмин, защо го преживявате толкова дълбоко?

— Какво искате да кажете?

— Имали сте алкохолна зависимост. Преодолели сте я. Защо толкова се страхувате, че хората може да научат за това?

— Това би сложило край на кариерата ми или каквото е останало от нея.

— Наистина ли? Толкова много хора печелят пари, публикувайки своите житейски истории за позор и изкупление.

— Това е различно.

— Защо?

— Аз бях приятна, закачлива, имах благотворно влияние върху зрителите, стремях се да направя живота им малко по-добър. Ако те знаеха, че всъщност съм алкохоличка, стигнала дотам, че да креци и да удря хора на публично място, как мислите, че биха реагирали?

— Не знам. Но виждам, че страхът се е вселил в душата ви и вместо да отслабва, се усилва. Може би проблемът е в грижливо пазената тайна.

— Лесно ви е да го кажете. Аз не мога да рискувам.

— Това ли ви каза Робърт Пуул? Че не бива да рискувате?

— Откъде *знаете* тези неща?

— Защото с него сте разговаряли по същия начин, по който разговаряте с мен — отвърна Фрида. — Така Пуул е разбрал за вашата тайна?

— Той каза, че никой не бива да научи, защото това ще ме провали. Съчувстваше ми. Каза, че винаги мога да говоря с него за това. — Джасмин млъкна и погледна Фрида. — Смятате ли, че ми е дал грешен съвет?

— Даването на съвети е сложно нещо. Но според мен трябва да осмислите какво влияние има над вас този епизод от живота ви.

— Вие сте психотерапевт. Не мислите ли, че споделеният проблем е половин проблем?

— Може би. А може би, когато споделите проблема си с даден човек, той придобива власт над вас.

Когато се прибра вкъщи, Фрида видя, че има имейл от Теса Уелс. Нямала празно място в графика си през следващите две седмици, но утре вечер щяла да ходи на театър в Излингтън и преди това можела да се отбие в дома на Оливия, някъде около шест часа. Удобно ли ще бъде? Фрида се обади на Оливия, която каза, че не само е удобно, а е наложително, колкото по-скоро, толкова по-добре, или ще отиде в дома на Дейвид, въръжана с нож. Тя изпрати отговор на Теса с копие до Оливия, като даде на Теса номера на стационарния и мобилния телефон на снаха си.

Имаше съобщение на телефонния секретар, оставено от Карлсън с молба да му звънне. Когато се свърза с него, той каза лаконично:

— Никаква следа.

— Никаква следа?

— Услугата, за която ме помоли. Нали си спомняш?

— О, говориш за Алън Декър.

— Да.

— Но при теб има хора и не можеш да ми обясниш подробно.

— Да.

— Защото си поел риск заради мен.

— Точно така.

— Много съм ти благодарна. Значи той наистина е изчезнал, както казва Кари.

— Така изглежда.

— Не ти ли се струва странно?

— Това е всичко, което мога да направя, Фрида.

Тя затвори телефона и се качи в ателието си на тавана, където през прозореца на покрива се виждаха светлините на Лондон, проблясващи във февруарската тъма. Седна на бюрото и с мек графит започна да нанася щрихи в скицника си. Замисли се за Робърт Пуул и за лекотата, с която напипваше дълбоко пазените тайни на хората. Замисли се и над това, което бе казала на Джасмин за коварната сила на тайната. Ти, лицемерка такава, каза тя на себе си, продължавайки да рисува.

Когато отново слезе долу, видя, че се е получил друг имейл, този път от Санди. Седна и остана така дълго време, а после го отвори.

За кратко бях с друга, но вече не съм, защото никой не може да те замести. Моля те, Фрида, обади ми се.

— Все едно отиваш на екскурзия за един ден.

Ивет шофираше, а Карлсън беше на седалката до нея. Тръгнаха от Лондон още на зазоряване, но на северния околовръстен път попаднаха в задръстване и едва сега бяха поели по шосе М1 в посока север. Беше студено и ветровито, а ниско надвисналите облаци предвещаваха дъжд.

— Ще е дълъг ден — обади се Ивет, но всъщност нямаше нищо против. Радваше се, че ще прекарат всичките тези часове само двамата с Карлсън, но в същото време ѝ беше нервно и притеснено.

— Манчестър, а после Кардиф. Осем часа път, ако имаме късмет движението да не е натоварено.

— Ще хапнем в някое крайпътно заведение — каза Карлсън. — Смятам, че е по-добре да се срещнем с братята Ортън в един и същи ден, за да добием представа за тях.

— Какво научихте за двамата?

— Да видим. По-възрастният, Джереми, е петдесет и няколко годишен и е главен счетоводител в голяма фармацевтична компания. Предполагам, че е доста богат. Женен, с две дъщери. Живее в Дидсбери и рядко се вижда с майка си. Един-два пъти годишно, за ден-два. Фрида се е подразнила от него.

— Но тя се дразни от много хора.

Карлсън я погледна.

— Тя има силна интуиция. Разполагаме с достатъчно служители, които работят по установените правила.

Ивет гледаше пътя пред себе си; закапаха първите капки дъжд. „Служители като мен, скучни, непохватни и тромави“ — искаше да каже тя, но си замълча. Вместо това попита:

— Разкажете ми за по-младия брат.

— Робин. При него кариерата и личният живот не са така последователни. Тук пише, че по-рано е притежавал малка компания за аранжиране на градини.

— Изкуствени езерца?

— Предполагам. През деветдесетте компанията му фалирала и оттогава насам се е занимавал с различни неща. Сега е бизнес консултант, каквото и да означава това. Има син от първия си брак и много по-малък син от втория. Живее близо до залива в Кардиф.

— Фрида и от него ли се е подразнила? — попита Ивет.

— И той рядко се вижда с майка си. Но според Фрида той е по-мекушавият от двамата. Не е толкова властен и напорист.

Когато се озоваха на шосе М6, спряха да пият кафе и да наляят бензин, а около единайсет часа джипиес устройството вече ги насочваше из по-богатите предградия на Манчестър. Джереми и Вирджиния Ортън живееха в голяма еднофамилна къща в Дидсбери, встрани от оградения с дървета път, с чакълеста входна алея, където бяха паркирани BMW и голф. От комина излизаше пушек и както можеше да се очаква, когато Вирджиния отвори вратата и ги въведе в хола, в камината гореше огън.

За Карлсън тъмните мебели, сребърният поднос, на който беше сервирано кафето и фотографиите в сребърни рамки на децата в училищни униформи, поставени върху малкия роял, сякаш бяха от друга епоха.

Вирджиния Ортън беше дребна жена с фини маниери и с красиви лъскави къдрици. Но Джереми беше огромен: не пълен, а висок и едър, като ръгбист централен нападател, с широки рамене, голяма глава, започваща да оплешивява, и големи длани и ходила. Под сакото си носеше лилава риза, а на ръката си имаше скъп часовник. Сивите му, леко изпъкнали очи ги огледаха подозрително.

— Очаквах ви още преди половин час — каза той.

— Движението беше натоварено — обясни Карлсън. — Съжалявам, че ви накарахме да чакате.

— Благодаря. — Джереми кимна на жена си и тя излезе от стаята, потропвайки с токчетата си по голите дъски. — По какъв повод сте тук?

— Както знаете, аз ръководя разследването на убийството.

— Да, да. Но каква е целта на посещението ви? Не виждам какво общо имам аз с това. Разбира се, като изключим факта, че съм бил ограбен от него.

— Ще се постарая да не ви отнемам много време. Но ми се струва, че господин Пуул е ограбил майка ви, а не вас.

— Потресаващо! Една възрастна жена да бъде измамена по този начин.

— Вие никога не сте се срещали с него, така ли?

— Разбира се, че не. Ако го бях видял, веднага щях да разбера що за човек е.

— Нито пък сте чували за него?

— Не.

— Тя каза ли ви, че в къщата тече ремонт?

— Ако ми беше казала, щях да ѝ напомня да се поинтересува от цените и колко ще струва услугата. Знам ги тези каубои. Имате ли информация за другите мъже, с които е работил? Не можете ли да ги откриете?

— Опитвахме се, естествено. Няма абсолютно нищо, което да ни насочи към тях. Не разполагаме нито с имена, нито с телефонни номера, или с каквото и да било.

— Вероятно са били поляци.

— Знаехте ли, че покривът ѝ тече? — попита Ивет.

— Не знам, не си спомням. И не разбирам защо ме питате. Този мъж я е измамил, убили са го, а тя е имала късмет и се е отървала.

— И все пак — обади се Карлсън, — изобщо ли не знаехте, че в къщата ѝ се извършва ремонт?

— Но ремонт в действителност не е имало. Било е начин да се доберат до парите ни.

— До нейните пари.

— Нашите пари, нейните пари. Ние сме семейство.

— Вие не сте знаели за ремонта и никога не сте се срещали с господин Пуул, така ли е?

— Точно така. — Джереми погледна часовника си.

— Защото от миналото лято не сте посещавали майка си? — подхвърли Ивет. Карлсън я изгледа предупредително.

— Онази *психотерапевтка* — процеди той с ненавист, — вече ни атакува с този въпрос — и мен, и Робин. Знам какво имаше предвид. Ние сме заети хора. Правим каквото можем.

— Значи не сте знаели, че иска да промени завещанието си?

— Тя не е искала. Този човек е имал силно влияние над нея и тя е била много объркана.

— Завещание, което е щяло да му осигури една трета от цялото й имущество.

— Наистина нямах никаква представа за това. Поговорих с майка ми. Вече ще е по-разумна.

— Сега бихме желали да ни информирате къде сте били и какво сте правили през последната седмица на януари — каза Ивет.

— Моля?

— Това е за протокола. Бихте ли ни казали къде бяхте през последните десет дни от януари?

Джерemi Ортън погледна към нея, после към Карлсън и лицето му стана аленочервено.

— Сериозно ли ме питате?

— Също така е желателно да посочите имената на свидетели, които да потвърдят казаното от вас.

— Несериозно е да ме подозирате, че имам нещо общо с това.

— Ние просто разследваме, това е всичко.

Джерemi Ортън се надигна от стола си.

— Вирджиния! — извика той прегракнало. — Ще ми донесеш ли бележника?

Четири часа и половина по-късно Карлсън и Ивет пристигнаха в Кардиф. Къщата на Робин Ортън беше с изглед към морето, но беше по-скромна от тази на Джерemi. Колата му беше паркирана отвън на пътя. Жена му беше на работа. Чаят беше сервиран в големи керамични чаши, а не в порцеланов сервиз. Нямаше роял, въпреки че и тук имаше фотографии на децата му, окачени на стената.

Робин Ортън беше по-дребен от брат си. Имаше вид на човек, който е отслабнал драстично за кратко време: кожата на лицето му беше отпусната, а панталоните му бяха широки, пристегнати в кръста с черен кожен колан.

Те му зададоха същите въпроси и той даде долу-горе същите отговори. Не, никога не е виждал Робърт Пуул. Не, не е знаел, че в къщата се извършва ремонт. Не, не е знаел за промяната на завещанието — но ако ги интересува мнението му, направо е позорно

хора като Пуул дадушат наоколо и да се бъркат в живота на възрастни жени. Не, напоследък не е посещавал майка си. А и това не е тяхна работа. Честно казано, Мери Ортън няма особено желание да пътува до Кардиф, за да го види; освен това винаги е била по-загрижена за Джереми, отколкото за него. И ако се интересуват от мнението му, той би казал, че част от парите, които така щедро е дала на първия мошеник, потропал на вратата ѝ, е можела да даде на него, за да подпомогне новия му бизнес. Възрастните хора трябва да бъдат пощедри — реално погледнато, тя не се нуждае от нищо. А що се отнася до последната седмица на януари, тогава е бил на легло, повален от тежък грип. Могат да попитат съпругата му — макар че тя сигурно ще го нарече простуда — но такива са жените. А сега могат да си тръгнат и да не забравят да затворят плътно входната врата след себе си.

— Отвратителни, отвратителни, отвратителни мъже — каза гневно Ивет.

Те тръгнаха обратно към Лондон, поемайки по шосе М4 в поройния дъжд.

— Ще ми се двамата да са го убили — продължи тя, — и да ги тикнат в затвора за дълго. Горката им майка!

— Значи смяташ, че не са го извършили те?

— Ние, разбира се, ще трябва да проверим какво са правили през последната седмица на януари, а после да отидем отново при Мери Ортън, за да потвърди, че не са я посещавали. Но за жалост бих се обзаложила, че не са ходили да я видят от миналото лято. Защото са били *много заети*.

— И така — заключи Карлсън, — имат мотив за убийство, но е твърде закъснял.

— Имам нужда от душ.

— А аз от питие. — Той се поколеба. — Ти искаш ли да пийнеш нещо?

— Да! — каза тя, а после се опита да прикрие ентузиазма си. — Може би.

— При едно условие.

— Какво е то?

— Да не критикуваш Фрида. — Тя понечи да възрази, но Карлсън я прекъсна: — Двете с нея трябва да се сработите.

Тя не можеше да си спомни. Не можеше да си спомни как изглеждаше пролетта или лятото, или дори златистата есен, която беше нейният любим сезон. Спомняше си единствено зимата, защото все още беше зима — студена и мразовита. Дърветата бяха голи, земята беше покрита с кал и лед, трева почти не се виждаше, реката беше кафява, тъжна и ленива, от тавана капеше вода, пръстите ѝ бяха вкочанени от студ, когато се събудеше сутрин, а по малките прозорци се образуваха паяжинки от скреж, които тя упорито стържеше с изпочупените си нокти. Един от зъбите ѝ се беше разклатил, сякаш венците ѝ бяха омекнали.

Не можеше да си спомни всичко, което ѝ бе казал. Това, което ѝ бе поръчал да направи. Думите му бяха вътре в нея, но тя не можеше да ги намери. Ровеше из паметта си, откриваше разни неща, откъслечни спомени. Те вече не ѝ трябваха.

Животът ѝ беше затворен в тази лодка, но тя не можеше да си спомни защо.

Същия ден в два и половина следобед, подтикната от една мисъл, която не ѝ даде покой цяла сутрин, Фрида отиде отново до дома на семейство Уайът в Гринуич. Тя не каза на Карлсън и не се обади предварително за предстоящото си посещение, макар да знаеше, че може и да не намери никого. Но когато се приближи до къщата, през големия прозорец на долния етаж видя Ашлинг, която свиреше на пианото. Дори от мястото, където беше застанала, сред кокичетата и медните съдове с грижливо засадени в тях растения, Фрида можеше да види как пръстите ѝ плавно се движеха по клавиатурата. Забеляза и изправената ѝ стойка. Приблужи се до входната врата, натисна звънеца и пианото замлъкна. След няколко секунди вратата се отвори.

— Да?

— Извинете, че идвам без предупреждение — каза Фрида. — Вече сме се срещали.

— Да, спомням си.

Ашлинг се поколеба. Слабото ѝ лице беше напрегнато, а около устата ѝ имаше малки бръчици, които Фрида не беше забелязала преди.

— Децата скоро ще се върнат от училище — каза тя. Но се отдръпна встрани и Фрида влезе в чистия и просторен апартамент, който ѝ напомняше по-скоро на изложбена зала, отколкото на жилище. Трудно ѝ беше да повярва, че семейство Уайът имаха деца; зачуди се по колко ли часа на ден прекарваше тук чистачката. Краката ѝ се плъзнаха по излъскания под. На ниската стъклена масичка, в резбована дървена купа във формата на пирамида бяха подредени жълто-оранжеви мандарини.

— Какво да ви предложа? Чай, кафе, билкова напитка?

— Не, благодаря — каза Фрида, потъвайки в мекия диван. Тя мразеше такива мебели. Обичаше да седи с изправен гръб.

— Какво искате да знаете? Франк, разбира се, го няма.

— Точно затова дойдох. Предположих, че съпругът ви ще е на работа, а децата ви ще са на училище.

— Не ви разбирам.

— Искам да поговорим за любовната ви афера с Робърт Пуул.

— Как смеете?! — Тя скочи и застана пред Фрида — слаба, с изправена фигура, трепереща от гняв и обида. — *Как смеете?*

— Някой го е убил, Ашлинг. Двете неща може да са свързани.

— Махайте се.

— Добре. — Фрида стана и взе палтото си от страничната облегалка на дивана, ровейки в джоба му. — Но ако искате да поговорите с мен за това, ето визитната ми картичка. — Тя направи пауза и добави: — Засега няма да казвам нищо на полицията.

— Няма нищо за казване.

Двете жени впериха очи една в друга, след това Фрида кимна и си тръгна. През прозореца видя, че Ашлинг продължава да стои на същото място, забила поглед във визитката.

— Влизай, влизай, влизай! — извика Оливия гръмогласно. Влязла напълно в ролята си на домакиня, тя бе вече леко пийнала и в приповдигнато настроение. Облечена в зелено кадифе, с прибрана коса и полюшващи се обици, тя придърпа навътре Фрида и я разцелува по двете бузи, а после наплюнчи пръста си и изтри следите от червило. Антрето беше пълно с обувки, а в основата на стълбите към горния етаж бе поставен капан, но вътре все още нямаше мишка.

— Тя тук ли е?

— Тази жена, адвокатката...

— Теса Уелс.

— Още я няма. Но се обади и каза, че е тръгнала насам. Звучеше *приятно*. Ще доведе и брат си.

— Защо? И той ли е адвокат?

— Не, но ще ходят заедно на театър, затова... — Оливия махна неопределено с ръка. Беше лакирана в яркочервено. — Казах й, че няма проблем.

— Естествено. Успя ли да намериш документите?

— Ами... Това вече е проблем. Направих всичко възможно. Знаеш как е. Нещата просто изчезват. — И Оливия ококори очи, сякаш

беше магьосник, направил вълшебен трик.

— Тя сигурно е свикнала с това. Къде е Клои?

— На събитие, организирано от някакъв автомобилен клуб.

— Какво събитие?

— Не знам точно — каза разсеяно Оливия. — Разбра от фейсбук, а освен това ще бъде със Сами, с брата на Сами и някакви негови приятели. Все пак, тя е на седемнайсет.

Звънецът иззвъня. Оливия отиде до входната врата и я отвори с такъв замах, че тя се блъсна в стената и за миг Фрида успя да зърне две изненадани лица, преди вратата да се затвори от само себе си.

— Извинете — каза Оливия, отваряйки я отново. — Моля, заповядайте.

Още от пръв поглед си личеше, че са брат и сестра. И двамата бяха високи и слаби, с червеникава коса, въпреки че неговата беше късо подстригана и на места посивяла. Лицата и на двамата бяха овални, а очите им — сиво-сини.

— Здравейте — каза Теса. Тя видя Фрида и ѝ се усмихна приятелски. — Това е брат ми, Хари Уелс.

Хари се ръкува с Оливия, а после с Фрида.

— Надявам се, че не ви притеснявам с присъствието си — каза той. — Ако искате, мога да почакам в колата или просто да седна някъде, докато разговаряте. Имам доста работа за отхвърляне.

— Вие ще участвате ли в разговора? — обърна се Теса към Фрида.

— Аз я извиках да дойде за морална подкрепа — намеси се Оливия. — Опасявах се, да не би да сте някоя ужасна жена със строг официален костюм. Но мисля, че и сама ще се справя. Заповядайте в дневната. Боя се, че не е съвсем подредена, макар че се опитах да поразчистя.

— Аз къде да се настаня? — обърна се Хари към Фрида.

— Може би в кухнята — каза Фрида неуверено. — Обаче не знам в какво състояние е. Искате ли да погледнем?

— Леле! — възкликна Хари, когато влязоха. — Сега разбирам какво имахте предвид.

— Мога да ви разчистя едно ъгълче от масата.

— А вие какво ще правите?

— Мисля да поразтребя малко. Макар че не знам откъде да започна.

— Вижте, защо аз да не измия съдовете?

— Изключено.

— Защо? Аз обичам да мия съдове. Има ли ръкавици, които да ми станат?

— Не.

— Да. Ето ги. — Той ги нахлузи на ръцете си. — Идеално. А сега да действаме.

— Това е недопустимо.

— Недопустимо?

— Да.

— Чувствате се неудобно?

— Да.

Той свали ръкавиците.

— Не виждам защо. Може би ще направите чай за двама ни?

— Аз не искам чай.

— Чаша вино? Теса ще шофира. Виждам поне четири отворени бутилки.

— Добре. Ще ви направя чай и можете да седнете на масата.

Тя прибра оттам пепелника, чашите за вино, керамичните чаши и няколко мръсни чинии и подреди на купчинка разхвърляните вестници и списания. Имаше няколко неотворени писма, най-вероятно сметки, които остави отстрани, за да може Оливия да ги отвори по-късно.

— Готово. Можете да седнете.

— Упорита сте.

— Да. Ще избърша мястото, което ви освободих.

— А аз ще включа чайника.

— Винаги ли се чувствате като у дома си, когато сте на чуждо място?

— Като у дома си? — учуди се той. — Не знам.

Фрида запари чай, а Хари Уелс отвори куфарчето си, извади някакви книжа и ги сложи на масата пред себе си, но като че ли не му се работеше. Фрида усещаше как я наблюдава, докато поставяше съдовете в миялната.

— Какво работите? — попита го тя накрая.

— Финансов консултант съм. На това място хората обикновено млъкват.

— Какви хора консултирате?

— Всякакви. Някои са богати и търсят съвет в коя офшорна банка да скрият парите си, други се борят, за да свържат двата края. Работя и с някои благотворителни организации. Не можете да си представите какви грижи могат да си навлекат хората със собствените си пари.

— Напротив, мога.

— Предполагам, че на вас самата не ви се е случвало да си навлечете подобни неприятности.

— Не.

— И как иначе. Доколкото разбрах, вие сте психоаналитик.

— Да.

Често пъти, когато чуех каква е професията ѝ, хората коментираха със смесица от хумор и притеснение, че тя сигурно гледа в душите им и отгатва мислите и навиците им, все едно има рентгенови очи. Хари Уелс, подпирайки брадичката си с длани и наблюдавайки я, внимателно каза:

— Мисля, че пациентите ви имат доверие и знам защо. — После добави нехайно: — Искате ли да вечеряте с мен в петък?

Фрида му подаде чая.

— Добре.

— Чудесно. Остава да уточним къде. Какъв е имейлът ви?

Тя му го каза и той си го записа. После отвори една папка, взе си молив и започна да работи. Фрида се усмихна вътрешно и се залови да почисти един много загорял тиган.

31

Фрида направи за себе си силен чай с наситенокафяв цвят, а за Ашлинг Уайът — зелен чай. Когато ѝ подаде чашата, Ашлинг я обви с длани.

— Имам нужда да се стопля — каза тя. — Толкова е студено. Цяла зима беше студено. Имаше дни, в които се разхождах покрай реката и очаквах да замръзне. Темза често е замръзвала преди столетия, нали? Тогава са се пързали по леда.

— Освен това по нея са били организирани панаири и фестивали — допълни Фрида.

— Интересно защо не замръзна тази зима. Беше такъв ужасен студ.

Очевидно Ашлинг бе много чувствителна към студа — толкова слаба и напрегната.

— Навремето причината е била в стария Лондонски мост — поясни Фрида.

— Старият Лондонски мост? Какво общо има той? — Забавял е скоростта, с която тече реката.

Ашлинг огледа хола на Фрида, сякаш постепенно беше започнала да се стопля и вече забелязваше нещата около себе си.

— Хубаво е тук.

— Благодаря.

— Имате красиви неща, като например това. — Тя вдигна една зелена порцеланова купа. — Откъде е?

— Подариха ми я.

— Тук ли приемате пациентите си?

— Не — отвърна Фрида. — Срещам се с тях главно в частния ми кабинет, който е недалеч оттук.

— Бихте ли се занимавали с мен? — попита Ашлинг.

— Това няма да е коректно заради начина, по който се запознахме. Но защо смятате, че имате нужда от терапия?

— Причините са много — каза Ашлинг. — Защото около мен нещата са доста объркани, защото животът ми е различен от очакванията ми, защото мразя себе си. Това достатъчно ли е, за да започна сеанси?

През цялото време, докато говореше, Ашлинг нито веднъж не погледна към Фрида. Гледаше в чая си, оглеждаше стаята и по всякакъв начин отбягваше погледа ѝ.

— Мисля, че първо трябва да говорите с личния си лекар — каза Фрида. — Но аз, разбира се, мога да ви насоча към колега психотерапевт.

Накрая Ашлинг погледна Фрида право в очите.

— Предполагам, че не ви се занимава с мен и това е разбираемо. Вие сътрудничите на полицията и това е ваш приоритет.

— Да, аз *действително* сътруднича на полицията.

Ашлинг се усмихна горчиво.

— Четох за вас във вестника. Очевидно имате лични проблеми.

— Щом като имам лични проблеми, защо решихте да разговаряте с мен?

— Когато ме попитахте за Бърти, си помислих, че ми съчувствате.

— А какво мислите сега?

— Онова момиче споменава в историята си, че сте се възползвали от нея. Вярно ли е?

— Аз помогнах за нейното спасяване. Но спасението може да бъде болезнено.

— Може би е искала да каже, че нахлувате в живота на хората, разтърсвате го из основи, а после си тръгвате, без да поемете отговорност за това, което сте направили.

— Това ли смятате, че съм направила с вас?

Ашлинг отпи глътка от чая си и внимателно постави чашата на малката масичка пред себе си.

— Когато се запознах с Франк, и двамата работехме в една и съща фирма. В един и същи отдел. Бих казала, че аз се справях по-добре от него. След това се родиха Джо и Емили, и ето че аз се закотвям вкъщи, а него го повишават, и аз започвам да ставам скучна дори на самата себе си. А всъщност не съм скучен човек. Когато учех в колежа, намирах другите за скучни. Ако, когато бях на двайсет и две,

можех да видя себе си на трийсет и две, сигурно щях да направя нещо... смело и безразсъдно. Като например да избягам в Южна Америка. — Тя отправи предизвикателен поглед към Фрида. — Знам, че ще ми кажете да преброя хубавите неща, които са ми се случили. Ще ми кажете, че имам две прекрасни деца, красив дом, че сама съм направила своя избор и отговорността за това е моя. Ще ми кажете, че подсъзнателно не ми е харесвало да работя в счетоводна фирма и си търся оправдание с децата.

Фрида остави недокоснатата си чаша с чай на масата.

— Разкажете ми за Робърт Пуул.

— Когато Франк се прибира от работа и аз започна да му показвам нещата, които съм направила в градината или в къщата, той просто им хвърля равнодушен поглед. С Бърти беше различно. Проявяваше интерес, даваше идеи. Изслушваше с внимание моите. — Ашлинг направи пауза, сякаш очакваше Фрида да каже нещо, но Фрида мълчеше. Тя продължи, все едно говореше на себе си. — Не предполагах, че някога отново ще се почувствам така. Обградена с внимание. Знам какво си мислите.

— А може би не знаете.

— Мислите си, че сигурно се чувствам виновна, че съм лоша съпруга и лоша майка. Но не е така. Правехме любов, когато децата ги нямаше въщи. Емили ходи на детска градина четири сутрини в седмицата, а освен това три следобеда в дома си за нея се грижи бавачка. Винаги правехме любов в детската стая. Това донякъде беше по-практично. Притеснявах се да не би по чаршафите да остане някаква миризма, поради което би ми се налагало всеки път да ги пера, а това нямаше да остане незабелязано дори от Франк. Но имаше и нещо друго. Когато лежахме голи в стаята на децата, заобиколени от техните вещи и играчки, сякаш изричах на глас: „По дяволите всичко, не ми пука, че го правя“. Предполагам, че това ви шокира.

— Не. Мислили ли сте да напуснете съпруга си?

— Не, въобще не съм мислила за подобно нещо — каза Ашлинг. — Както и да е, след известно време престанахме да правим секс, но усещането за интимност остана. Хрумна ни идеята да започнем да работим заедно.

— Какво по-точно смятахте да правите?

— Той имаше планове да се занимаваме с аранжиране на градини и с вътрешен дизайн — усмихна се Ашлинг. — Двата се разхождахме из Гринуич и оглеждахме околните градини. Беше очевидно, че стопаните им се нуждаеха от някого, който да дойде в дома им и да се заеме с нещата, които не търпят отлагане, а те да се занимават с обичайните си дейности. Хората имат пари, но не знаят как да получат това, което наистина желаят. Трябва им помощ от човек с идеи, който си разбира от работата. Ето защо с него обсъждахме възможностите да се заемем с подобен бизнес.

— Само обсъждахте или направихте нещо конкретно?

Ашлинг отмести поглед и сви рамене.

— Какво направихте? — попита Фрида настойчиво.

— Това е единственото, което ви интересува — каза троснато Ашлинг. — В момента се държите като полицаи.

— Няма как да ви помогна, ако не ми кажете истината — отвърна Фрида. — Но искам цялата истина, с най-неудобните подробности.

Ашлинг сложи длан на устата си, а после разтри лицето си, все едно я сърбеше.

— Ще се получи неловко, ако това, което ви кажа, се разчуе, а след като той е мъртъв, не знам какви ще са последиците.

— Какво имате предвид под „ако се разчуе“?

— Подпомогнах Бърти, това е всичко. Част от помощта ми беше финансова.

— Колко?

— Няколко хиляди — смотолеви Ашлинг. — Малко повече. Доста повече. Двайсет и пет. Може би трийсет, четиресет. Нещо такова. Парите са мои и на Франк. Всичко ни е общо. Освен това имам собствена банкова сметка.

— Казахте ли на съпруга си?

— Щях да му кажа за тези планове на по-късен етап, когато добиеха завършен вид. Всичко щеше да бъде наред, ако Бърти не беше убит. Знаем, че това е немалка парична загуба, но ние имаме солидни спестявания. Освен това Франк не следи банковите ми извлечения. Не смята за нужно да го прави. Ситуацията, естествено, ме притеснява, но нещата ще се оправят. Казвам си, че постепенно всичко ще отшуми и ще бъде забравено. Нямам предвид смъртта на Бърти, а тази малка

бъркотия в брака ни. Но тя засяга само двама ни. Предполагам, че сте наясно с това.

Фрида я погледна съсредоточено.

— Вие, естествено, разбирате, че трябва да докладвам за това на полицията.

— Не! Защо? Това няма нищо общо със случилото се. Дойдох при вас, защото ви имах доверие.

— Вие дойдохте при мен, защото заподозрях, че с Робърт Пуул сте имали любовна афера.

— Смятах, че ще ме разберете. Не предполагах, че ще ме съдите.

— Не ви съдя, Ашлинг. Убит е човек.

— Не съм го убила аз.

— Ще трябва да им докладвам.

— Но Франк ще разбере. Нали няма да му кажете? Не можете да го направите. Не можете да издадете тайните на един пациент.

— Вие не сте пациент. Но няма да му кажа. Съветвам ви вие самата да го направите, дори да не го научи от полицията.

— Не мога. Не го познавате. Той никога няма да ми прости.

— Все пак, опитайте. Освен това мисля, че той вече знае.

Фрида се беше прибрала едва преди няколко минути, когато на вратата се позвъни. Тя тъкмо се качваше по стълбите към втория етаж, за да си вземе душ, но се върна обратно и отвори вратата.

— Здравейте. Вие ли сте д-р Клайн?

На прага стоеше жена, млада и със свежо лице, върху което се четеше смесица от извинение и нетърпение. Фрида очакваше, че всеки миг това лице ще се разтегне в широка усмивка, от която на бузите щяха да се появят трапчинки. Жената имаше къдрава кестенява коса, която, макар и подстригана много късо, беше непокорна. Бузите и гърбицата на носа ѝ бяха обсипани с лунички, а в ирисите на светлокафявите ѝ очи се виждаха малки точки.

— Извинете, че се появявам така. Името ми е Лиз. Лиз Барън.

— Какво обичате?

Тя потръпна.

— Тук е ужасно студено. Може ли да вляза за малко?

— Не и преди да ми кажете коя сте вие.

— Разбира се, извинете. Нужен ми е вашият съвет по един въпрос. Надявам се, че бихте могли да ми помогнете.

— За какво се отнася?

— Аз съм журналистка от „Дейли Скеч“.

— Аха, ясно.

— Пиша уводна статия, свързана с тенденциите в работата на полицията в съвременния климат на служебни интриги и финансови съкращения. В основни линии тонът е съпричастен, но темата трябва да се представи от различни гледни точки.

— Аз не съм полицай.

— Знам, знам — каза жената, изчервявайки се. — Вероятно не се изразявам съвсем ясно. Въпросът е в това, че главният ни редактор смята, че би било добре да се фокусирам върху конкретен случай. Помислих си, че с вас бихме могли да поговорим за вашата връзка с историята на Дийн Рийв, а сега и за участието ви по случая „Робърт Пуул“. Що се отнася до първия, бях възхитена от това, което сте направили, и, разбира се, знам какво е написала Джоана Тийл за вас. Крайно несправедливо обвинение! Смятам, че трябва да се възползвате от възможността да разкажете историята от вашата гледна точка. Сигурно е ужасно да не можеш да разкажеш истината такава, каквата е.

— Не е точно така.

Лиз Барън гледаше невъзмутимо. Приятното ѝ лице излъчваше съчувствие.

— Можете да ми разкажете какво се случи тогава, с какво се занимавате в момента и какво е да си консултант на полицията.

— Не.

— Дори можем да обсъдим възможността да ви изплатим компенсация за причиненото неудобство.

— Не.

Изражението ѝ не се промени.

— Чувствате ли се отговорна за смъртта на Кати Рипън?

— Не искам да бъда груба, но ще ви затворя вратата.

— Защо трябва данъкоплатците да плащат за вашето сътрудничество по случая „Робърт Пуул“, когато...

Фрида затвори вратата. После се качи нагоре по стълбите и си взе душ. Стоя дълго под струята, опитвайки се да не мисли за нищо.

— Виж ти, виж ти! — възкликна Карлсън. — Значи госпожа Уайът е изневерявала на съпруга си с Робърт Пуул.

Двамата пътуваха с кола към дома на Мери Ортън. Фрида гледаше мълчаливо през прозореца.

— Влязъл е под кожата на Мери Ортън и я е принудил да промени завещанието си.

— Опитал се е — поправи го Фрида.

— Спал е с госпожа Уайът, а после е взел парите ѝ. Смяташ ли, че я е изнудвал?

— Не мисля, че е било необходимо. Тя каза, че са планирали да започнат съвместен бизнес.

— Не знаех, че така го наричат днес — пошегува се Карлсън. — А смяташ ли, че господин Уайът е знаел?

— Имаше нещо странно, когато бяха заедно в стаята. Те не гледаха един към друг, сякаш ги беше страх да уловят погледите си. Тогава имах чувството, че крият нещо един от друг. Знаем какво е крила тя, а той?

— Значи е знаел?

— Ашлинг Уайът твърди, че той не знае нищо. Аз обаче не съм убедена.

Карлсън се замисли.

— Спи с жена ти, открадва ти парите. А после трупът му е намерен на миля от дома ти. Нямам търпение да си поговоря с Франк Уайът.

— Казах на Ашлинг, че ще ти предам разговора ни и че тя трябва да говори със съпруга си, преди ти да го направиш.

— Защо, по дяволите, си ѝ казала това? Сега той ще е подготвен.

— Защото това е правилният начин.

— Правилен за кого, Фрида? За нея или за нашето разследване?

— Няма разлика. Така е правилно да се постъпи. Това е всичко.

— Ти на чия страна си?

— Не съм на ничия страна.

Карлсън си пое дълбоко дъх, правейки усилие да не каже нещо грубо.

— Какви са впечатленията ти от синовете на Мери Ортън?

— Не ми харесват — отвърна Карлсън.

— Но срещу тях няма улики.

— Имали са мотив. Сериозен мотив. Проблемът е, че според мен те са го осъзнали, когато вече е било твърде късно.

Мери Ортън настоя да направи чай и да ги почерпи с бисквити. Тя се извини, че няма кейк. Фрида забеляза, че ръцете ѝ, по които се виждаха старчески петна и дебели изпъкнали вени под набръчканата кожа, трепереха, докато поставяше чашите на масата. Беше облечена с тъмнозелена пола, бяла блуза и тънка жилетка. Но копчетата на блузата ѝ бяха закопчани неправилно и отдолу се показваше старомодният ѝ дантелен корсаж, а на чорапогащника ѝ имаше бримка.

— Извинете, че отново ви безпокоим — каза мило Фрида на възрастната жена. — Бихме искали да уточним някои неща.

— С удоволствие ще ви помогна. — Тя взе чашата си с непохватните си пръсти, а чаената лъжичка издрънча по порцелановата чинийка.

— Това е рутинна процедура — успокои я Карлсън. — Трябва да сме наясно с някои подробности, като например кога синовете ви ви посетиха за последен път.

Тя погледна към него, после се втренчи в чая си.

— Защо?

— Необходимо ни е да знаем кой се е срещал с Робърт Пуул — каза Фрида. — Няма нищо за притеснение.

— Не си спомням кога точно са идвали.

— Тази година идвали ли са?

— И двамата са много ангажирани.

— Знам — каза Фрида. — Освен това живеят надалеч и, разбира се, им е трудно да си идват често.

— Те не са лоши синове.

— Но ги виждате рядко.

— Повече държа да виждам внуците си.

— Внуците растат бързо — каза Фрида. — Дори няколко месеца са от значение.

— Бих искала да ги опозная по-добре — съгласи се Мери Ортън.

— Не. Тази година не са идвали.

— А миналата година?

— Защо те самите не ви кажат?

— И двамата казаха, че са идвали тук миналото лято.

— Да. Точно така.

— Значи не са били тук през последните осем месеца? — Беше жестоко да я притискат така.

Мери Ортън вдигна поглед.

— Не и през последните осем месеца — каза тя тихо.

— Казахте ли им, че Робърт Пуул ви помага с ремонта на къщата?

— Не. Не исках да се чувстват виновни.

— Защото преди това сте им казали, че покривът тече?

— Не обичам да създавам паника. Те казаха, че вероятно няма място за притеснение и че когато дойде пролетта, всичко ще бъде наред.

— Разбирам.

— Вашият приятел Джоузеф — каза Мери Ортън с видимо прояснено лице, — свърши чудесна работа с покрива и с бойлера.

— Радвам се, че ви помогна.

— Такъв симпатичен млад човек! Разказва ми разни неща за страната си, а аз му разказвам какъв беше старият Лондон. Много харесва моя лимонов кейк. Обеща да ми направи питка с мед и маково семе, каквато е ял в детството си, макар че сигурно ще забрави.

— Уверявам ви, че няма да забрави — каза Фрида.

— В днешно време хората са толкова заети. Но когато си стар и живееш сам, времето минава хем бързо, хем се точи бавно. Странно, нали?

— Странно е.

— Когато си млад, никой не ти казва какво ще бъде, когато остарееш.

— Вие какво бихте казали?

— Че се превръщаш в призрак в собствения си живот.

Преди да си тръгнат, Карлсън се спря пред дървената урна с праха на съпруга на Мери Ортън. Той леко прокара пръст по резбованата повърхност.

— Това е красива и рядко срещана изработка. Кой ви я направи?

Тя се приближи; в сравнение с него фигурата ѝ изглеждаше дребна.

— Направена е от бряст, който се прекърши и падна в двора ни преди години. Помислих си, че би било добре прахът на Ленард да бъде съхраняван в урна, изработена от дървото, което той обичаше.

— Напълно естествено — кимна Карлсън с разбиране. — Спомняте ли си имената на хората, които я направиха?

Тя сбърчи чело, замисли се, а после каза:

— Една фирма, която се нарича „Живо дърво“. Но мога да проверя, стига да съм запазила документите. Защо?

— Хареса ми. Прекрасна е.

Тя му се усмихна лъчезарно. Фрида видя как той се наведе почитателно към старата жена и се отдалечи трогната.

— Защо я попита кой е изработил тази малка урна? — поинтересува се Фрида, когато се качиха в колата.

— Госпожа Ортън, Джасмин Шрийв и Ашлинг Уайът имат в домовете си красиви предмети, направени от дърво. Това може би ги свързва по някакъв начин.

— Сега разбирам.

— Но само „може би“.

— Изключителна проникателност!

— О, благодаря, д-р Клайн.

— Защо си пропушил?

Той се огледа недоволно.

— Кой казва, че съм пропушил?

— А не си ли?

— На цигари ли ти мириша?

— Не. На ментови бонбони с изключително силен аромат.

— Не искам децата ми да разберат — каза Карлсън и щеше да добави още нещо, но се спря.

— Можеш да споделиш с мен.

— Не, не мога. — Той включи фаровете и чистачките на предното стъкло. — Господи, какъв отвратителен месец е февруари.

„Живо дърво“ се намираше в индустриалната част на Долстън^[1], на най-долния етаж на сградата, в която се помещаваха още благотворителна организация за защита на животните, фирма за производство на шапки и друга, в която се изработваха табели. Вътре беше съвсем друг свят. Навсякъде по стените бяха подпреди дъски. В средата на помещението имаше големи машини, триони и рендета. Наведен над една от машините работеше млад мъж с бял потник и с мокри от пот голи рамене. Във въздуха се носеше тежкият мирис на смола. На Ивет ѝ се наложи да извика, за да я чуят. Мъжът изключи машината и избърса челото си с опакото на ръката си.

Тя му показва полицейската си значка.

— Вие ли сте собственикът на тази фирма?

— Не, баща ми. В момента го няма. Можете да разговаряте с мен.

Човекът погледна към Мънстър, който разглеждаше една машина с огромно тежко острие.

— Внимавайте — предупреди го той, — ако натиснете погрешния бутон, ще ви отреже ръката.

— Имаме един списък с имена — започна Ивет. — Искам да ви попитам дали са ви познати.

— Добре.

Тя му подаде напечатания списък. Той му хвърли поглед.

— Това са наши клиенти. Две от имената не са ми познати. Трябва да проверя в компютъра, може би те също са ни клиенти. — Той се отправи към малко пространство, отделено от останалата част на помещението, с класьор и компютър. Седна, поработи с клавиатурата, отвори файл с имена и го прочете внимателно.

— Всички, освен последното име — каза той. — Сали Лий. Не я познавам и не е регистрирана като клиент. Изработвали сме различни неща за останалите, за някои от тях повече от един път. Например на

семејство Коул направихме легло от стар јасен, којто се беше прекършил. Крaсиво дърво. Работата с него ни отне месеци.

— Значи казвате, че всички са си купили изработени от вас неща?

— Тук не е магазин, както виждате. Хората ни носят некое дърво от градината си и ние го превръщаме в предмети. Обикновено това са купи или кухненски дъски — но и всякакви други неща. На госпожа Ортън изработихме урна, в която съхранява праха на починалия си съпруг.

— Как ви намират клиентите?

— Пускаме рекламни објави в неколку списания. Списания, свързани с ремонт и декориране на дома.

— Имали ли сте клиент на име Робърт Пуул? — попита Ивет.

— Роби? — Той ги изгледа с любопитство. — Не. Той не беше клиент, а работеше тук.

— Така ли? Кога?

Той се замисли за момент.

— В началото на миналата година, само за неколку месеца. — Някакъв мъж блъсна вратата на работилницата с рамо и влезе, държейки с ръце две картонени чаши с кафе. — Дарън, тези хора са полицаи. Разпитват за Роби Пуул.

— Защо е напуснал? — попита Ивет.

Двамата мъже се спогледаха.

— Проблем ли има? — обади се Дарън. — Не искаме да му създадем неприятности.

— Разследваме извършено престъпление.

— Работата му тук приключи зле — објасни младият мъж. — Изчезнаха пари. Стана ми много неприятно. Неловка ситуација.

— Помислили сте, че ги е откраднал той?

— Помислихме, че може да е бил той. Това беше единственото објаснение. Казахме му за нашите подозрения и той се разгневи. Създаде се напрежение за всички.

— И той напусна?

— Изплатих му надницата за следващите две седмици, за да го разкарам. Той добре ли е?

— Мъртъв е.

— Какво?

— Бил е убит.
— Проклятие!
— Проклятие! — повтори Дарън опулено.
— Открихме този списък с имена в апартамента му.
— Исусе! Защо?
— Точно това се опитваме да разберем.
— Мъртъв!
— Много ни помогнахте. Може отново да ви посетим. — Ивет му се усмихна. — Но не бива да се чувствате виновен, че сте го уволнили — добави тя.

---

[1] Квартал в Хакни, Североизточен Лондон. — Бел.прев. ↑

33

Когато Хари дойде да вземе Фрида в петък вечерта, не й каза къде ще отидат. Тя се качи в таксито отзад до него и той се загледа в екрана на мобилния си телефон.

— Всъщност аз самият още не знам — каза той.

— Как така?

— Неведението е част от забавлението. Отиваме в Шордич. Това е засега.

— Не те разбирам. Какво ще правим, като стигнем в Шордич?

Хари потупа телефона си.

— Остави на него. Той ще ни упъти.

— Добре — съгласи се Фрида. — Ще му се доверя.

— Трябва да те предупредя за нещо — каза Хари. — Още в началото ще бъда напълно откровен.

— Това винаги е лош знак — отбеляза Фрида.

— Не, не. Искам отсега да те предупредя да се пазиш от сестра ми. В ежедневието си Теса Уелс е стриктно спазваща закона адвокатка, но почти винаги зад действията ѝ се крият лични мотиви.

— Защо ми е да знам това?

— Тя ми се обади веднага след запознанството ви и ми разказа за теб. Заяви ми, че няма да се успокои, докато не направи всичко възможно, за да се сприятелим.

Фрида погледна през прозореца, преди да отговори.

— Казах само, че ще изляза с теб на вечеря.

— Знам. Но бих желал да те попитам дали си обвързана с друг.

— Не.

— Това е добре. Защо си мисля, че има и едно „но“?

— Не знам. Нямах намерение да добавя каквото и да било.

— Може би току-що си скъсала с някого.

Фрида срещна погледа на сиво-сините му очи. Преди колко време беше „току-що“? Със Санди се бяха разделили по-миналия декември. Тя подозираше, че за Хари четиринайсет месеца бяха дълго

време; повечето хора биха казали същото. Как се измерва нечие отсъствие? Имаше минути, които се превръщаха в часове и часове, които бяха като пустиня без хоризонт. Имаше дни, скучни и тежки като олово и цели седмици, през които се насилваше да продължи напред с бавни стъпки. Как познаваш кога сърцето ти е готово за нова любов? Може би при човек като нея сърцето никога не беше готово и тя трябваше насила да го отвори.

— Неотдавна в живота ми имаше един мъж — каза тя тихо.

— Един щастлив мъж.

— Не бих казала.

— И между вас всичко приключи?

— Той замина. — Замина надалеч, мислено добави тя. Америка, друг континент. — Не ми се говори за това.

— Не мога да си представя как някой... — Хари не довърши. — Извинявай. Едва се познаваме и не искам да изглеждам невъзпитан.

— Всичко е наред.

— Мисля, че си красива.

— Благодаря. Все пак, реши ли къде ще отидем, или и за двама ни все още е загадка? Вече сме почти в Шордич.

— Разбира се. Почакай за минутка. — Той погледна отново в телефона си, после отвори стъклената преграда и се наведе напред към шофьора. — Бихте ли ни оставили на това кръстовище?

Двамата слязоха на главната улица в Шордич.

— По-рано работех в една кантора наблизо — каза Хари. — Тогавата си мислех, че тази част на Лондон е обречена на застой. Но пет години по-късно прочетох статия в едно американско списание, в която се казваше, че Хокстън^[1] е най-шикозното кътче на планетата. — Той докосна екрана на телефона си и направи последно уточнение. — Добре. Да вървим.

Те се отклониха от главната улица и Хари поведе Фрида през лабиринт от улички, като от време на време поглеждаше нещо в телефона си.

— Предполагам, че това е мястото — заключи той.

Двамата стояха пред металната входна врата на нещо като склад. Хари натисна един звънец. Обади се глас, придружен от странични шумове.

— Хари Уелс плюс още един — каза Хари.

Чу се изщракване и той отвори вратата. Влязоха вътре и се изкачиха по метални стълби. На площадката се отвори друга врата и ги посрещна една жена. Тя беше едра, с разкошна руса коса, падаща на къдрици, и с бяла престилка с надлъжна тъмночервена ивица. Жената ги въведе в малък апартамент без прегради. Подът беше покрит с голи дъски, стените бяха тухлени, виждаха се открити отоплителни тръби и метални радиатори. През големите прозорци се разкриваше гледка към Лондонското Сити. От петте маси четири бяха вече заети. Жената ги заведе до празната маса и те седнаха.

— Аз съм Инга и съм от Дания — представи се тя. — Съпругът ми Пол е от Мароко. С него готвим заедно. Ще ви донеса вино и храна. Не предлагаме избор. Предполагам, че нямате алергии или хранителни ограничения.

Хари погледна към Фрида.

— Извинявай, забравих да те попитам.

Фрида поклати отрицателно глава и Инга се отдалечи. След малко се върна с кана бяло вино и чиния маринована риба и заквасена сметана. Когато отново останаха сами, Фрида погледна Хари.

— Какво, по дяволите, е това?

Той се загледа в чинията.

— Прилича повече на датско, отколкото на мароканско ястие.

— Не, имам предвид това. — Тя посочи наоколо. — Цялото това нещо.

— А, това ли? Това е импровизиран ресторант. Човек може да ги открие, стига да знае къде да търси.

— Импровизиран ресторант?

— Да. Те се появяват и изчезват, с някакви странни хора, които развиват своя странен бизнес, обслужващ малки групи от посетители.

— А... законен ли е този бизнес?

— Надявам се — отвърна Хари. — Впрочем ти би трябвало да знаеш. Нали си от полицията.

— Не съвсем.

Той наля вино за двамата.

— Очарован съм. Психотерапевт, който сътрудничи на полицията. Как се случи това?

— Дълга история.

— Добре — каза Хари. — Аз обичам дългите истории.

И така, докато масата се отрупваше с малки чинии с пушени меса, кисели млека и вкусни сладкиши, Фрида му разказа за Алън Декър, за издирването на Матю, за близнака на Алън — Дийн Рийв, и за съпругата му Тери, която се бе оказала изчезнало преди двайсет години момиче. Тя спести някои подробности. Не му каза за смъртта на Кати Рипън, нито за своите подозрения, че Дийн е жив.

Хари беше добър слушател. Той седеше наведен леко напред и кимаше, издавайки леки възклицания, но не я прекъсваше. Когато тя свърши, той я попита за случая, по който работеше в момента, свързан с убийството на Робърт Пуул, и за своя изненада Фрида започна с готовност да му разказва. Описа му Мишел Дойс, а после, без да споменава хората, които бе измамил, му разказа и за Пуул.

— Не мога точно да определя що за човек е бил — каза тя.

— Но ти никога не си се срещала с него, а сега той е мъртъв.

— Все пак се опитвам да разгадая образа му. Може би това е начинът да разберем кой го е убил. От една страна, очевидно е бил измамник. От друга страна обаче, е правел така, че хората да се чувстват по-малко самотни. Явно е притежавал усет за тяхната уязвимост и е умеел да ги утешава.

— Това не е ли типично за измамниците? Да влизат под кожата на другите.

— Да. Може би. Но... — Тя млъкна.

— Но...?

— Но си мисля, че донякъде е приличал на мен.

Хари не изглеждаше изненадан. Той кимна, направи малко топче от хляб, а после каза:

— Според теб е бил нещо като психотерапевт за хората, които е измамил.

— Да.

— Това не е особено приятна мисъл.

— Да, така е.

— Но съм сигурен, че ти си чудесен психотерапевт.

Фрида изсумтя.

— Ласкаеш ме. Изобщо не знаеш добра ли съм, или не в професията си.

— Бих ти се доверил и бих споделил с теб разни неща.

— Но до този момент не го направи. През цялото време ми задаваше въпроси и ме слушаше.

— Попитай ме нещо. — Той протегна напред ръцете си с дланите нагоре. — Каквото и да е.

— Каквото и да е?

— Да, можеш да ме питаш за всичко.

— Защо работиш като финансов консултант — защото обичаш парите ли?

— Хм. Не. Защото разбирам от пари и как те променят хората.

— Продължавай.

— Добрият счетоводител или финансов консултант е нещо като човек на изкуството. Той може да направи чудеса с парите на клиентите си, да им разкрие неподозирани възможности как биха могли да ги използват.

— Така че да не плащат данъци върху тях? — каза Фрида с лека ирония.

Хари направи шеговита гримаса.

— Да не си от Агенцията по приходите? За мен по-интересни са не толкова парите, колкото възможностите за инвестирането им. Нещо като позициониране на пулове в детска игра. — Той се огледа наоколо. — Нещо като това ресторантче. Попита ме дали е законно. Строго погледнато, най-вероятно не е. Намерили са сива пазарна ниша — нещо средно между ресторант и частно вечерно парти. В тази ниша могат да развият своя мароканско-датски бизнес. Какво мислиш по този въпрос?

— Това е Лондон — каза Фрида.

Хари я погледна учудено:

— Не те разбирам.

— Тук има много сиви зони. Случват се всякакви потайни неща — добри, лоши, странни.

— Това тук от кои е? — попита Хари.

— Според мен е добро — отвърна тя. — Докато някой ден не избухне пожар — тук или на друго място — и тогава никак няма да им е весело.

Лицето на Хари стана сериозно.

— Ето, сега говори полицайката.

— Не съм полицайка.

— Извинявай, разбира се, че не си. Какъв е следващият ти въпрос?

— Защо все още си ерген?

— Не знам.

Фрида повдигна вежди и зачака.

— По-рано не предполагах, че на трийсет и осем все още ще съм ерген. Наближавам четиресет — винаги съм си мислил, че на четиресет вече ще съм си уредил живота: съпруга, деца, дом — обичайните неща. Един нормален живот. Имал съм връзки, разбира се — едни по-кратки, други по-дълги — а веднъж бях сгоден за жена, която мислех, че обичам, и за която мислех, че ме обича, но нещата между нас не се получиха. Постепенно се отдалечихме един от друг и понякога дори не си спомням как изглеждаше, все едно е било сън, който някой друг е сънувал. Мисля си, че подсъзнателно... — той се намръщи и отпи голяма глътка вино, — че подсъзнателно винаги съм чакал.

— Какво си чакал?

— Не знам. Може би да започне истинският ми живот: този, който заслужавам да имам.

— Истинският ти живот? — Думите на Фрида прозвучаха като ехо.

— Истинският живот, истинската любов. Не знам.

Веднъж той ѝ бе казал: „Познавам те.“ Беше я погледнал право в очите, изражението му беше сериозно и тя почти усети как съсредоточеният му поглед си проправи път през лабиринтите и тайните входове на съзнанието ѝ.

Какво бе видял? Какво бе открил, взирайки се в нея? Беше ли открил истинското ѝ аз — онова, което никой друг не беше успял да открие?

Тялото няма значение. Вече не. Кожата, която се цепеше и покритата с херпеси уста, орязаната мазна коса, изпъкналите ребра и странните синини, които бяха започнали да избиват по бледата мръсна плът, скрита от слънцето. Единственото, което има значение, е душата. „Не обръщай внимание на нищо“ — казват ѝ гласовете вътре в нея.

Той каза: „Познавам те“. Сложи тези думи на везните. — „Познавам те.“ — Заради тези думи всичко останало си струваше.

---

[1] Хокстън и Шордич са съседни квартали, разположени недалеч от Лондонското Сити. — Бел.прев. ↑

Оперативката беше започнала в седем сутринта, когато все още не се беше разсъмнало напълно. Пред всеки имаше чаша жълто-кафяв чай, който никой не пиеше, и бисквити „Гарибалди“, които никой не ядеше — с изключение на Ивет, която отхапа голямо парче бисквита и се стресна от хрупането, което се чу, точно когато трябваше да говори. Джейк Нютън я изгледа със съжаление.

Тя сложи една таблица на масата и Карлсън, Фрида и Крис Мънстър се наведоха напред, за да я разгледат. Джейк се облегна назад със стола си, балансирайки с показалците си, което притесни Ивет и подразни Карлсън.

— Решихме, че трябва да се опитаме да си отговорим на въпроса как е минавало ежедневието му — започна Ивет, все още преглъщайки бисквитата, — къде е ходил, с кого се е срещал и въз основа на това да изработим определена схема и да се огледаме за евентуални празници в нея.

— Продължавай.

— Схемата, естествено, няма как да бъде съвсем точна. Ние нямаме достатъчно информация, а и голяма част от нея се основава на спомени. Но погледнете. Това са дните, в които е посещавал Мери Ортън. Оцветени са в зелено. Тези, прекарани с Джасмин Шрийв, са в червено. Дните у семейство Уайът са в синьо. Дните, в които се е срещал с Джанет Ферис, по обясними причини са оградени с пунктир, а има и такива, които не са запълнени. Но всичко изглежда доста подредено, не мислите ли? Повече от очакваното — все едно е следвал някаква система и е отделял време за всеки от хората, от които е искал нещо.

— Виж ти — промърмори Карлсън одобрително. — В това има логика. Браво!

— Странното обаче е, че има определени периоди, в които той изчезва от радара. Например на всеки десет дни или на всеки две

седмици се падат по три-четири дни, в които няма и следа от него и в които, доколкото знаем, не е бил в апартамента си.

— Смяташ ли, че е бил при някого?

— Възможно е. Някой, до когото все още не сме стигнали.

— Може би поредната жертва на измама.

— Това е само предположение.

— Има ли обаждания във връзка с фоторобота?

— Десетки хора се обадиха, твърдейки, че го познават, но това бяха фалшиви следи.

— Действал е като градинар — обади се Фрида.

Всички отправиха погледите си към нея.

— Какво означава „действал като градинар“? — попита Ивет. — Какво общо има това?

— Вашата схема ме наведе на тази мисъл — обясни Фрида. — В градинарството има различни етапи. Засаждане на семената, поливане на растенията, бране на плодовете, изрязване на изсъхналите клони. Представям си, че той е минал през различни етапи на култивиране на хората, които познаваме от списъка му. С някои от тях той се е свързал само по телефона или се предполага, че е щял да се свърже в определен момент. Следва младата двойка от Брикстън, откъдето тръгна следата към него, която той е посетил веднъж. Следва Джанет Ферис, за която той е бил идеалният съсед — мил и внимателен. Следва Джасмин Шрийв — имал е някакви намерения спрямо нея, но не ги е осъществил, или поне това знаем. Следва семейство Уайът. Успял е да измъкне пари от Ашлинг и със сигурност е щял да окаже по-голям натиск върху нея. И накрая Мери Ортън, която е успял да измами с огромна сума пари и се е опитал да я накара да промени завещанието си.

— Права си — каза Карлсън.

— Ако има още някой, за когото не знаем, някой, с когото се е срещал в промеждутъците, питам се къде точно се вписва той или тя. Прекратил ли е взаимоотношенията си с този човек? Или тъкмо е започвал? Или пък човекът е бил по-нататък в поредицата от негови познати? Мошениците не мамят хората само с пари. Те обичат да властват над тях. Правени са проучвания на лица, които са подмамвали жертвите си да извършат нещо без никакви финансови облаги — измисляли са грандиозен проект, за да се почувстват важни и значими.

Крис Мънстър, който досега бе мълчал, се обади:

— Това, което бих искал да знам, е, коя, по дяволите, е Сали Лий?

Бумтенето в главата ѝ беше спряло. Острият глад го нямаше, както и замайването. Нещата около нея имаха ясни очертания. Зрението ѝ вече не беше замъглено, а мислите ѝ бяха като остриета.

Тя бе неговият наследник. Нямаше да го предаде.

Стана от тясното легло, от смачканите чаршафи и грубото одеяло. Дрехите висяха от нея и с пръстите си можеше да усети колко остри са костите ѝ: тазовата кост, ключиците, ребрата, китките, лопатките, ръцете. Беше толкова лека, че можеше да полети. Като ученичка беше пълничка, с едър ханш. Закръглена, казваше майка ѝ. Тантуреста, присмиваха се враговете ѝ. Сега бе слаба и кокалеста. Един инструмент. Неговият инструмент.

В тъмното стигна до дългия шкаф под носа на лодката. Той ѝ беше забранил да го отваря под какъвто и да е предлог. Тя се беше заклела и се беше прекръстила тържествено. Но нещата се бяха променили. Вече нямаше правила и беше дошъл краят на очакването.

Тя се пресегна, отвори шкафа и издърпа първия пакет, който беше увит в няколко найлонови торби, за да не се навлажни, и го сложи на масата. После извади още три и пристъпи към действие.

Фрида пристигна навреме в болницата. Бяха се уговорили да се срещнат с Джак във фойето до стелаж с картички с пожелания за бързо оздравяване, но той закъсняваше и тя го видя как със зачервено лице се втурна през въртящата се врата. Беше облечен странно — непретенциозни дрехи за уикенда или може би първите, които са му попаднали в бързината: изтъркани кадифени джинси, които по-рано са били тъмnochервени, риза на кафяви и зелени карета и жилетка с еленчета, вероятно подарък от родители му, помисли си Фрида. Само едната му маратонка имаше връзки и той се придвижваше с подскоци, плъзгайки единия си крак по земята, за да не падне обувката му.

— Извинявай — каза той задъхано. — Будилникът. Градският транспорт. Отдавна ли ме чакаш?

— От няколко минути. Не се притеснявай. Нямаме уговорена среща. Това е само посещение. Реших, че ще ти е интересно да я видиш, а и тя обича да има посетители. После ще прием кафе и ще ми разкажеш за Кари.

Те се качиха нагоре по стълбите и тръгнаха по коридора с ярко изрисуваните стени, покрай инвалидните колички и проходилките, стигнаха до двойната врата и влязоха в отделението. Жената с викторианска нощница, която редеше мозайки, сега я нямаше, но всичко останало си беше същото. Леглото, на което по-рано беше Мишел Дойс, сега беше заето от една много едра жена, която ги гледаше с празен поглед.

— Тя е ей там — каза сестрата и посочи към една врата. — В самостоятелна стая. Нарездания! — Тя вдигна веждите си многозначително в очакване на шеговит отговор.

Фрида кимна.

— Добре.

Новата стая на Мишел Дойс беше тясна и неудобна, със светлозелени олющени стени и би изглеждала мрачна и неприветлива, ако не беше големият прозорец, през който влизаше дневна светлина и от който започваше аварийно стълбище. Металните стъпала се спускаха спираловидно към един двор, в който имаше почти празен метален контейнер за непотребни вещи и няколко препълнени кофи за боклук. Фрида не можеше да си представи как пациентите, които беше видяла, биха успели да се спасят по тези стълби. Под миниатюрната мивка в ъгъла имаше хлебарка. Тя отвори прозореца, хвана насекомото с хартиена кърпичка и го изхвърли в металния контейнер отдолу. Джак направи гримаса на отвращение.

Мишел Дойс седеше на металния стол до леглото си. На нощното ѝ шкафче имаше няколко малки късчета хартия, три капачки от пластмасови бутилки, подредени в редичка, стара кутийка за лекарства, в чиито отделения бяха сложени снопчета мъх и кичури коса, пет елемента от мозайка, няколко тънки люспи сапун, най-вероятно събрани от кошчетата за боклук в банята. Фрида си помисли, че по този начин Мишел Дойс се чувства у дома си.

Когато се приближиха към нея, Мишел сложи пръст на устата си.

— Те спят.

— Ще пазим тишина — успокои я Фрида. — Може ли да седнем на края на леглото, или искате да постоим прави?

— Ти можеш да седнеш, ако си внимателна. Той може да постои прав.

Джак протегна ръка.

— Аз съм Джак — представи се той. — Приятел съм на Фрида. Приятно ми е да се запознаем.

Мишел Дойс се загледа в протегнатата му ръка, сякаш се чудеше какво е това. След няколко неловки мига той отдръпна ръката си, но тя се пресегна и я хвана, изучавайки с любопитство дланта му; прокара пръста си по мазолите му, по един спукан кръвоносен съд и счупен нокът, като през цялото време цъкаше неодобрително с език и си мърмореше.

— Виж — каза тя, обръщайки дланта му нагоре. — Това е линията на живота.

— Дълго ли ще живея? — попита Джак с усмивка.

— О, не. — Тя потупа леко дланта му, а после я пусна. — Не и ти.

Джак видимо се притесни и се усмихна насила.

— Помните ли ме? — попита я Фрида.

— Ти ни запозна.

— Казвам се Фрида. Предишния път говорихме за човека, който е живял в жилището ви.

— Той никога повече не се върна при мен.

— Още ли тъгувате за него?

— Къде е той?

— В безопасност е.

Мишел Дойс кимна с глава. Направи едно от нейните вълнообразни движения с ръце, очертавайки въображаема фигура със захабените си пръсти.

— Какво си спомняте за него?

— Горкичката му ръка. — Тя вдигна към Джак помътнелите си очи. — Много по-зле от твоята.

— Само ръката му ли си спомняте? Няма ли и нещо друго? Нищо ли не сте взели от него?

— Аз никога не крада. Аз се грижа за вещите.

— Знам. Нуждаете ли се от нещо?

— Ще имам нужда накрая.

— Къде е кучето ви?

— Всички си тръгват. Пристанища и реки.

— Но кучето — то напусна ли ви?

— Те ще се събудят.

Тя посочи кафявото одеяло, покриващо възглавниците.

— То там ли е?

— Сега са приятели. Но им трябваше време.

— Може ли да ги видя?

— Обещавах ли?

— Обещавам.

С безгранична нежност Мишел дръпна надолу одеялото.

— Ето ги — каза тя с гордост.

Под одеялото лежах не една, а две плюшени играчки: кучето с клепнали уши и копчета вместо очи, което Фрида ѝ бе подарила, и малко розово мече с пришито към гърдите алено сърце.

— Чудесно. Двамата ще си правят компания — обади се Джак.

— Ето, вземи го. — Мишел нежно сложи кучето в ръцете му.

— Откъде се е появило мечето? — попита Фрида.

Мишел я погледна неразбиращо.

— Донесе ли ви го някой?

— Аз се грижа за нея.

— Да, виждам. Но как се е появила тук?

— Никой не знае.

— Значи нямате представа как Мишел Дойс се е сдобила с плюшеното мече?

— Нали това ви казвам. — Сестрата зад бюрото говореше високо, натъртвайки всяка дума, все едно Фрида беше глуха или бавноразвиваща се.

— Или кога се е сдобила с него?

— Изобщо нямам представа.

— Може би някой ѝ го е подарил?

— Това е просто една евтина играчка — започна да губи търпение сестрата. — Може да я е взела от нечие легло или пък някой я е изхвърлил в кофата за боклук и тя я е прибрала. Това проблем ли е?

Играчките я правят щастлива. Тя прекарва всяка минута от деня в грижи за тях.

— За мен е важно да разбера дали някой ѝ е идвал на посещение. Колко дълго пазите записите от видеонаблюдението?

— Видеонаблюдението?

— Видях няколко видеокамери в болницата.

— Да, но те са само за заблуда. Откъде да намерим пари за действащи камери? Това да не ви е болничен тръст? Едва се отделят средства за изплащане на заплатите на болничния персонал, а още по-малко за поддържане на съвременно оборудване.

— Значи няма да намерим нищо, записано на видеолента?

— Във всеки случай не и отгук. На главния вход има видеокамера, но записът се пази само двамайсет и четири часа.

— Разбирам. Благодаря ви.

Джак и Фрида седнаха в кафенето на долния етаж, което всъщност се състоеше от две пластмасови маси в един ъгъл на фойето, в съседство с магазинчето, откъдето Фрида бе купила плюшеното куче. Мъж с работна престилка мина покрай тях, бутайки количка с големи вързопи списания и вестници, които стовари на пода. Зад щанда стоеше продавачка с отегчен вид и Фрида си поръча зелен чай, а Джак — капучино с шоколадов спрей и поизсъхнало кексче с боровинки.

— Горката Мишел Дойс — каза той. По горната му устна беше останала кафява линия от напитката.

— Сега изглежда щастлива.

— Заради играчките ли?

— За нея те не са играчки, а живи същества, за които може да се грижи и да обича и на свой ред да бъде обичана. Нали това искат повечето от нас.

— Да — отвърна Джак мрачно.

— Разкажи ми за Кари. Вече два пъти е идвала при теб. Как върви?

— Ами... — Лицето на Джак се оживи. Той отчупи ронливо парче от кексчето и го сложи в устата си. — Бях доста притеснен, все

едно щях да излизам на сцената. Дълго време избирах какво да облека, което не е присъщо за мен.

— Нормално е — каза Фрида. — Как мина?

— Бях в кабинета си в „Складовете“ цял час преди срещата, очаквайки я да дойде. Паз много се учуди. Но и Кари дойде доста по-рано от предвиденото. И също като мен изглеждаше притеснена. Когато я видях, се засрамах от вътрешното си безпокойство. През цялото време бях мислил единствено за себе си, но Кари беше тази, която продължаваше да се бори с изпитанието. Тя влезе и седна в креслото срещу мен, а после дълго пи вода. Казах ѝ, че въпреки че съм запознат с някои от събитията в живота ѝ, които са я довели при мен, бих желал тя лично да ми разкаже за тях. И тогава тя започна да плаче.

— Ти как реагира?

— Искаше ми се да стана и да я прегърна, а ти щеше да се гордееш с мен. Но не го направих.

Фрида го изгледа подозрително. Ирония ли долавяше в думите му?

— Какво стана след това?

— Дадох ѝ хартиена кърпичка. Тя престана да плаче и се извини. Казах ѝ, че не е нужно да се извинява. Казах ѝ също, че когато е при мен, може да говори за всичко и да изразява емоциите си. Работата е там, че тя самата не знае какво точно изпитва — дали е мъка или гняв, вина или унижение, или пък тъга от факта, че няма дете, при все че цял живот е копняла да бъде майка.

— Вероятно от всичко по малко.

— Да, сигурно. Освен това си мисля, че толкова е свикнала да бъде по-силната в семейството, че сега е объркана и не знае точно коя е и как да продължи напред. Смятам, че трябва отново да открие своето „аз“.

— Струва ми се, че сеансите ти с нея са минали добре.

— Не мога точно да преценя. Втория път, малко преди да си тръгне, ми каза, че отначало си е мислела, че би било по-добре да сподели проблемите си с някого като теб, но вече предпочита това да бъде мъж.

— Иначе казано, предпочита теб.

— Неприятно ли ти е?

— Не, смятам го за напълно логично. — Тя отпи от чая си.

Жената в магазинчето разрязваше найлоновата опаковка на вестниците и ги подреждаше по стелажите. На първа страница на един от тях се набиваше в очи заглавие:

„ИСКАМ ГАДЖЕТО МИ ДА СЕ ВЪРНЕ ПРИ МЕН“.

— Кари каза, че преди те е мразела — продължи Джак. — Обвинявала те е за всичко, което ѝ се е случило, но... Фрида? Какво има?

Фрида посочи към един от таблоидите — „Дейли Скеч“.

— Исусе! — възкликна Джак. — Това пак ти ли си? Не му обръщай внимание. Не си струва да се тревожиш.

— Няма как да не му обърна внимание. — Фрида взе вестника от стелаж и се върна на масата.

— Това не е водещото заглавие — опита се да я успокои Джак.

Водещото заглавие беше за рок звезда в период на рехабилитация. Към края на първата страница имаше друго заглавие:

„НЕПОЧТЕНА ЛЕКАРКА УЧАСТВА В РАЗСЛЕДВАНЕТО НА БРУТАЛНО УБИЙСТВО“.

До него се виждаше снимка на Фрида.

— „Непочтена“ — каза Джак. — Това звучи като клевета.

— Явих се пред комисия по медицинска етика. Може би това им служи за оправдание.

— Снимката обаче е хубава.

— Някой ме е снимал, без да забележа — каза Фрида. — Някъде на улицата. Сигурно ме е следил.

— Това законно ли е?

— Не знам.

— Статията е написана от Лиз Барън. Коя е тя?

— Виждала съм я. Появи се на вратата ми.

— Какво искаше?

— Нищо. А сега млъкни. Искам да прочета какво пише.

Фрида отпи глътка от чая си. Няколко пъти си пое дълбоко въздух, след което се насили да прочете статията дума по дума. Прочете текста на заглавната страница и когато я обърна, за да продължи, подскочи от изненада. Историята беше придружена от снимка на Джанет Ферис и от портрета на Робърт Пуул, който тя самата беше нарисувала, използвайки снимка на разложеното му лице. Бавно и съсредоточено Фрида прочете статията до края. После се облегна назад.

— Какво са написали? — попита Джак.

— Прочети я сам.

— Не искам. Не можеш ли да ми я преразкажеш?

— Добре — съгласи се Фрида. — Акцентират върху това, че във време на сериозни финансови съкращения в дейността на полицията е неоправдано да се наема като сътрудник психотерапевт. Особено такъв с опетнена професионална репутация. И при положение че полицията разполага с квалифицирани специалисти, като например д-р Хал Брадшо.

— Това същият ли е, който се появява по телевизията?

— Така казват. Освен това някак си са се добрали до съседката на Пуул, Джанет Ферис. Тя е недоволна от начина, по който се води разследването. — Фрида отвори вестника и намери точния цитат: „Полицията не се отнася към това с необходимата сериозност — казва тя. — Изглежда, никого не го е грижа. Боб Пуул беше добър човек и щедър до глупост. Често ми носеше малки подаръци. Разменяхме си книги, дори картини. Той казваше, че и за двама ни това е като смяна на обстановката. Аз, разбира се, върнах всичко, което му принадлежеше, нищо не съм запазила. Но все още не мога да повярвам, че никога повече няма да потропа на вратата ми и няма да видя усмихнатото му лице. Всички го изоставиха, аз обаче няма да го забравя.“

— Как журналистката е открила тази жена?

— Не знам.

— От редакцията не са ли говорили с Карлсън? — попита ядосано Джак. — Той не те ли е защитил, не им ли е обяснил колко много си помогнала на полицията?

Фрида прокара пръста си до края на статията. „Говорителка на полицията каза: «Нямаме практика да коментираме предприетите мерки в хода на едно разследване, но в настоящия случай д-р Клайн не играе съществена роля. Винаги сме отворени към съдействие от страна на обикновените граждани». Тя добави още, че разследването продължава.“

— Думите ѝ не са особено ласкателни — отбеляза Джак. — Как се чувстваш, когато четеш какво са написали за теб? Не смяташ ли, че накърняват достойнството ти?

Фрида се усмихна.

— Че накърняват достойнството ми? Като мой психотерапевт ли ми говориш в момента?

Джак се смути и не отговори.

— Какво би казал, ако действително беше мой психотерапевт?

— Бих те попитал какви чувства предизвиква у теб статията.

— И не би ме попитал дали се чувствам с накърнено достойнство?

— Не те попитах за това като психотерапевт — каза Джак. — Впрочем какви чувства предизвиква у теб статията?

— Кара ме да се чувствам като нечия собственост, а на мен това не ми харесва — отвърна Фрида.

Джак взе вестника и се загледа в статията.

— „Дразнеща брюнетка“ — прочете той. — Това не е вярно.

— Кое? „Дразнеща“ или „брюнетка“?

— И двете. Също и „непочтена“. Това минава всякакви граници. Само не мога да разбера защо си го причиняваш.

— Ето *това* е добър въпрос — каза Фрида. — И ако беше мой психотерапевт, щяхме да отделим много време за обсъждането му.

— Не може ли да го обсъдим и без да съм ти психотерапевт?

Фрида порови в чантата си и извади телефона си.

— Някога включваш ли го изобщо? — попита той.

— Ето, сега го включвам. Когато трябва да го използвам, го включвам, а после отново го изключвам.

— Нямах това предвид.

Фрида набра номера на Карлсън.

Той отговори още след първото позвъняване.

— Опитвам се да се свържа с теб — каза Карлсън.

— Как са се добрали до Джанет Ферис?

— Имаш предвид журналистката?

— Точно така.

Последва мълчание.

— Там ли си? — попита Фрида.

— Виж — започна Карлсън, — на всички е известно, че медиите имат контакти в полицията.

— Не знаех това — каза Фрида. — Би ли ми обяснил?

— Това е позорен факт, но за съжаление, има служители, които тайно предоставят информация срещу заплащане.

— Информацията по настоящия случай много бързо стигна до читателите.

— Това не е държавна тайна. Дейността ни се финансира от данъкоплатците. Все пак съжалявам. Съжалявам и за това, че не те защитихме по никакъв начин.

— Ако Ивет Лонг има нещо против участието ми в разследването, по-добре е да ми го каже на мен или на теб, отколкото да говори с журналисти. — Отсреща последва ново мълчание. — Предполагам, че вече го е споделила с теб. Всичко е наред.

— Не е точно така, Фрида.

Тя хвърли поглед към Джек, който смутено гледаше статията в „Дейли Скеч“. Той вдигна очи и Фрида му направи знак, че вече приключва.

— А как е?

— Тази статия е пълна измислица. Измислица за теб и за разследването, което уж се намирало в задънена улица.

— Тя представя теб и екипа ти в абсурдна светлина. А онази фраза...

— „Непочтена лекарка“.

— Да, точно тя... — Фрида се готвеше да затвори, когато се сети за нещо. — Притеснявам се за Джанет Ферис. Бих искала да я посетя.

— Тя е говорила глупости пред онази журналистка. Това не бива да те измъчва.

— Разбира се. Но си мисля, че има нужда да си поговори с някого.

— Тя е една самотна жена — каза Карлсън. — Мисля, че е била безнадеждно влюбена в Пуул. Но не е наша работа да я утешаваме, а

да намерим убиеца му.

— Ще се срещна с нея в свободното си време — обясни Фрида.
— Не се притеснявай. Няма да търся възнаграждение. — Тя изключи телефона и го сложи обратно в чантата си.

— Приятно ми беше да се видим, Джак. Сега трябва да отида да се срещна с един човек.

— Нали няма да издириш онази журналистка и да я убиеш? — пошегува се Джак. — Не се измъчвай. Тя не го заслужава.

Фрида се усмихна.

— Много интересно, не мислиш ли? Първо се представи за човек, който изпитва симпатия към мен. После предложи да публикува моята версия по случая. След това ме заплаши. А аз, както виждаш, вече съм забравила за тези неща. Но за нея би било по-добре да не започне да се дави в някое езеро и аз да съм единственият човек, наблюдаващ случващото се от брега.

— Познавам те — ще се хвърлиш и ще я спасиш — каза Джак.

— Само за да я накарам да се чувства виновна — отвърна Фрида.

— Едва ли ще се почувства виновна. По-скоро би написала поредната статия, в която да те очерни.

Фрида се замисли за момент.

— Тогава по-добре да я оставя да се удави.

Двамата излязоха заедно и Фрида спря едно такси. Седна и се загледа в непознатите улици на Южен Лондон. Пътуваха покрай паркове, училища, гробище — гледки, които можеха да се видят във всяко кътче на Англия и по света. Фрида се замисли за Джанет Ферис и за журналистката Лиз Барън. Тя самата ѝ беше хлопнала вратата, но не и Джанет Ферис. Представи си как я е поканила да влезе, направила ѝ е чай и охотно си е бърбрила с нея, благодарна, че насреща си има човек, готов да я изслуша. Джанет Ферис беше жена, на която никой не обръщаше внимание и която някак си живееше в сянка. В един миг се беше оказала свързана с извънредно събитие — убийството на човек, когото познаваше и на когото държеше, и дори тогава не ѝ бяха обърнали особено внимание. Никой не беше пожелал да седне и да изслуша историята ѝ от край до край. И ето че Лиз Барън я беше посетила и я беше накарала да говори.

Фрида натисна звънеца на Джанет Ферис, но никой не отговори. Ядоса се на себе си, че не беше ѝ се обадила предварително. Погледна звънците. Първият беше на Джанет Ферис. Вторият беше на Пуул. Натисна звънеца на третия апартамент, после го натисна още веднъж. От домофона се чу глас, придружен с пукот и тя не можа да разбере нито дума. Фрида каза коя е и че иска да се срещне с Джанет Ферис, но не беше сигурна, че я чуват. Почака и чу стъпки по стълбите. Вратата се отвори и на прага застана висок млад мъж с руса коса и очила с тънки метални рамки, облечен с пуловер и дънки, бос.

— Какво желаете? — попита той. Говореше с чуждестранен акцент.

Фрида си спомни документацията: германски студент на най-горния етаж.

— Търся Джанет Ферис — обясни тя. — Но като че ли я няма. Помислих си, че може би знаете къде е.

Той повдигна рамене.

— Аз съм на по-горния етаж. Не я виждам кога влиза и кога излиза.

Тя надникна във входното антре, за да види дали няма натрупана поща. Нямаше.

— Може би ще ви прозвучи странно — каза тя. — Сътруднича на полицията при разследването на убийството. Безпокоя се за психологическото състояние на Джанет. Имате ли ключ за апартамента ѝ?

— Можете ли да се легитимирате?

— Не и като полицай. Аз съм психотерапевт. Както вече ви обясних, оказвам съдействие на полицията.

Човекът я изгледа изпод вежди.

— Няма да се бавя — настоя тя. — Просто искам да се уверя, че Джанет е добре. Можем да влезем заедно.

— Един момент. Сега ще донеса ключа. — Той изтича с леки стъпки нагоре по стълбите.

Фрида се учуди на себе си. Какви ги вършеше? „Непочтената лекарка“ в действие! Мъжът се върна почти веднага.

— Не съм сигурен, че постъпваме правилно. — Но все пак отключи, отдръпна се от вратата и извика Джанет по име.

Фрида прекрачи прага и влезе. Блъсна я силна миризма. Едновременно отвратителна и сладникава — смрад от изпражнения.

— Не влизайте — каза тя на мъжа и се запъти към дневната със замайващото предчувствие какво ще намери там. Тя почти се блъсна в краката на Джанет Ферис. Погледна нагоре. През една греда беше праметнат електрически кабел. Другият му край беше омотан около врата на Джанет Ферис. Тялото ѝ висеше неподвижно, натежало и отпуснато, сякаш беше торба, пълна с пясък. По единия ѝ крак се стичаше кафява струйка, минаваше по обувката ѝ и капеше върху килима. Фрида чу шум зад себе си, нещо като сподавено възклицание. Обърна се и видя едно пребледняло, ужасено лице.

— Казах ви да не влизате — изрече тя без гняв. Той се върна обратно. Фрида порови и извади телефона си. Макар и да запази самообладание, отначало ѝ беше трудно да натисне бутоните. Пръстите ѝ отказваха да ѝ се подчинят. Изведнъж бяха станали огромни и непохватни.

Джоузеф никога не беше виждал Фрида в такова състояние: тя, която винаги бе толкова овладяна и силна и на чиято подкрепа можеше да се разчита, сега седеше край кухненската маса прегърбена, закрила лицето си с длан. Той се суетеше около нея, искаше да я накара да се почувства по-добре, непрекъснато ѝ сервираше чай, чаша след чаша. Напълваше чайника веднага щом налееше гореща вода в каничката за запарване на чай. Тя не искаше водка, въпреки че според него от нея щеше да се почувства по-добре и да възвърне цвета на лицето си. Предишния ден ѝ бе изпекъл меден кейк с канела и джинджифил и докато се печеше, уханието му му бе напомнило за майка му, а също и за жена му — или по-скоро за жената, която по-рано му бе съпруга — и го бе изпълнило с емоции, едновременно и радостни, и тъжни. Сега се опитваше да накара Фрида да хапне малко от кейка, слагайки чинията под носа ѝ. Тя тръсна глава и я бутна настрана.

И Рубен никога не я беше виждал в такова състояние, въпреки че навремето ѝ беше личен ръководител и неин приятел в продължение на години и знаеше за нея неща, които вероятно никой друг на света не знаеше. Тя не плачеше — дори Рубен никога не я беше виждал да плаче, въпреки че веднъж, по време на филм, очите ѝ подозрително се бяха насълзили — но беше видимо разстроена.

— Кажи ни какво се е случило, Фрида — настоя Рубен. Беше привечер и след около час той трябваше да излезе на среща с една жена, с която се беше запознал в местния фитнес клуб. Не можеше да си спомни дали се казваше Мери или Мария и се притесняваше дали ще я познае, когато не е облечена в гимнастическо трико, с вързана на конска опашка коса, със зачервени от упражненията бузи и с потен триъгълник на изящния си гръб.

— Да, разкажи ни от начало до край — обади се и Джоузеф. Той наля на всички по още една чаша чай, а на себе си наля и водка от едно шише, което беше сложил набързо в чантата си, когато Фрида им се обади по телефона. Изведнъж му се прииска да я погали по наведената глава, но се отказа.

— Знаех, че е самотна — каза тя едва чуто, сякаш говореше на себе си. — Когато прочетох онази статия...

— В която се говори за „непочтената лекарка“?

Тя вдигна поглед и направи кисела гримаса.

— Да, Рубен, точно тя. Написаното ме накара да се замисля за Джанет Ферис: живееща самотно в апартамента си и как би помислила за приятел всеки, който почука на вратата ѝ. Тя е — беше — интелигентна, симпатична и чувствителна жена и въпреки това не беше получила почти нищо от живота. Робърт Пуул, който ѝ е носил малки подаръци и ѝ е доверявал различни неща, е означавал много за нея. Когато я посетих, забелязах, че е много нещастна. Но после забравих за това.

— Не можеш да спасиш целия свят.

— Отидох при нея и я насърчих да разкрие душата си и да сподели с мен какво чувства. Това е доста рисковано, ако не си подготвен да се справиш с последствията.

— Ти просто си била мила с нея — помъчи се да я успокои Джоузеф.

— По-скоро само съм залепила лейкопласт върху душевните ѝ рани — каза Фрида виновно и Джоузеф я погледна смутено. Той отпи глътка водка, а после отпи от чая. — Достатъчно мила, за да я накарам да ми се довери и да ми разкаже дълбоко лични неща. А после си тръгнах, написах доклада си, предадох го на Карлсън и забравих за нея. Изтрих я от списъка със задълженията си.

— Изтри я?

— Фрида има предвид, че... Всъщност няма значение. — Рубен взе разсеяно чашата с водка на Джоузеф и я изпи, после я напълни отново, отпи половината и я подаде на Джоузеф, който я допи. — Какво по-точно те измъчва — че е трябвало да вникнеш по-дълбоко в обърканото ѝ душевно състояние или че си ѝ помогнала да изпадне в него?

— Не знам. Аз, полицията, онази журналистка — ние всички я използвахме. А тя скърбеше за него.

— Но той е бил просто неин съсед.

— Придал е нов смисъл на живота ѝ.

— Предполагам.

— Когато се запознах с това дело, полицията беше загубила интерес към него. Не и Карлсън, разбира се, но като цяло нещата вървяха към приключването му. Всички смятаха, че жертвата ще се окаже някакъв наркочилър или бездомник и че е бил убит от една побъркана жена, която щеше да бъде затворена в психиатрия до края

на дните си. После, когато разбрахме кой всъщност е Робърт Пуул, това отново не предизвика особен интерес, защото се оказа, че е бил долнопробен мошеник. Кой би се загрижил за него? Джанет обаче тъгуваше. А сега и тя е мъртва.

— Проблемът е — каза Рубен, като напълни отново чашата с водка и отпи голяма глътка, — че ти започваш да губиш представа дали си психотерапевт или си полицай. — Той се взря в чашата. — Не знаеш дали да залавяш хората или да ги лекуваш.

Фрида вдигна ръка от лицето си и седна с изправен гръб.

— Би могло да се каже.

— Въпросът е в това, че си психотерапевт тогава, когато някой в ролята си на пациент идва да се срещне с теб в кабинета ти. Няма как да си психотерапевт на всеки срещнат. Това е невъзможно.

— Невъзможно е — съгласи се Фрида, но не беше съвсем убедена. — Вероятно си прав.

— Това помага, когато човек е тъжен — каза Джоузеф и напълни с водка три чаши. Всеки взе своята, вдигна я за на здравица и я изпи до дъно. Дори и разстроена, Фрида забеляза, че Рубен е започнал да се отърсва от въздържанието си и да се връща към старите си навици.

— В съзнанието ти трябва да има граница между тези две неща — продължи Рубен.

— Ще помисля върху това. Ще трябва да отсея едното от другото. Предполагам, че скоро трябва да тръгваш?

— Господи, Фрида! Ти си истински шпионин.

— Току-що си се избърснал — на шията ти е останала капчица пяна, а ти никога не се бръснеш вечер. Освен това два пъти погледна часовника си.

— Извинявай.

— Коя е тя?

— Жена, която срещнах наскоро. Мери или Мария.

— Не знаеш как точно се казва?

— Ще трябва да избягвам да я наричам по име.

— Аз също ще трябва скоро да изляза. А сега някой от вас ще ми подаде ли млякото от хладилника?

— Млякото?

— Да, моля.

Джоузеф извади от хладилника картонена кутия с полуобезмаслено мляко и ѝ я подаде заедно с чаша, но вместо това Фрида взе от шкафа малка порцеланова чинийка и отиде в антрето, където беше оставила малък кашон до вратата. Джоузеф и Рубен я последваха с любопитство. Тя отвори кашона и пхна вътре ръката си.

— Хайде, излез — каза тя и извади котарака, който Робърт Пуул и Джанет Ферис бяха наричали Мог и Моги. Той постоя неподвижен, с извит гръб и вирната нагоре опашка.

— Откъде си го донесла? Да няма бълхи?

— Не — отвърна Фрида. — Джанет Ферис не би позволила да има бълхи. — Тя наля мляко в чинийката и я сложи под носа на животинчето. То го подуши подозрително, а после започна да лочи бързо с розовото си езиче. Когато изпразни чинийката, се отдръпна и започна деликатно да се мие, ближейки страничната част на лапичката си и търкайки енергично ухото и муцунката си.

— Искаш ли този котарак, Рубен? — попита Фрида.

— Да, да! — Джоузеф клекна до нея и започна да движи късия си дебел пръст, като в същото време издаваше галтовни звуци и говореше нещо на своя език. Котаракът измяука жално.

— Алергичен съм — припряно отвърна Рубен.

— Той гладен — каза Джоузеф.

— Откъде знаеш? Да не би да разбираш езика на котките?

Джоузеф се изправи и изчезна в кухнята, а котаракът го следваше по петите. Чуха, че вратата на хладилника се отвори.

— Онова студено пиле не е за котки! — провикна се Фрида, а после се обърна към Рубен: — Ти наистина ли си алергичен?

— Кихам и се изривам.

— Очевидно ще трябва да остане при мен.

— Не мога да повярвам — Фрида Клайн с домашен любимец?

— Не е домашен любимец. Това е моето наказание — каза тя. — А сега е време да тръгвате.

Фрида почти ги избута навън и когато вратата се затвори, облегна гърба си на нея, сякаш за да я държи затворена. Пое си дълбоко въздух, после още веднъж. Внезапно чу звук, който не можа да разпознае. Отвътре ли идваше, или отвън? Отдалеч или отблизо? Тя отвори вратата и само на няколко ярда от себе си видя купчина от тела. В първия момент не можа да разбере какво става, беше само смесица

от възприятия: викове, ругатни, юмруци, удари. Вкопчени една в друга човешки фигури се търкаляха по земята. Пристъпвайки напред, тя видя как Рубен и Джоузеф се бият с някакъв непознат — нанасяха си удари, стискаха се за гушите. Фрида извика нещо несвързано и сграбчи някого — беше велуреното яке на Рубен. В същия миг една ръка я удари и я блъсна назад. Тя седна тежко на земята. Но след намесата ѝ боричкането престана. Мъжете се изправиха, а Джоузеф се надвеси над нея.

— Заболя ли те?

Фрида погледна зад него и видя Рубен. Той дишаше тежко, а в очите му припламваха опасни искри. Непознатият, който беше млад мъж с тъмна коса, облечен с дебело яке и с повесен през врата фотоапарат, се изправи и пристъпи назад. Вдигна ръка и докосна носа си.

— Проклети негодници! — извика той. — Сега ще се обадя в полицията.

— Обади се в полицията — отвърна Рубен, все още запъхтян. — Ти си долен паразит. Искам да те видя в съда, изправен пред куп съдебни заседатели.

Фрида се изправи с усилие.

— Престанете — извика тя. — Веднага престанете. — Тя погледна към фотографа. — Добре ли сте?

— Гледай си работата — каза той, размахвайки пръст към нея. — Сега ще се обадя в полицията.

— Обади се в полицията — каза Рубен. — Настоявам. Да видим дали ще посмееш.

Фотографът направи странно движение с глава, отдалечи се от тях и изчезна зад ъгъла. Известно време тримата стояха и се гледаха мълчаливо. Рубен докосна кокалчетата на дясната си ръка, потрепвайки леко. Джоузеф се обърна засрамено към Фрида.

— Виж... — започна той.

— Не — прекъсна го тя. — Не казвай нищо. А сега си вървете.

— Ние просто се грижим за теб — обади се Рубен.

Тя не можа да намери подходящите думи. Обърна им гръб и си влезе, блъскайки силно вратата зад себе си.

Фрида се събуди във воднистата светлина на февруарското утро. Котаракът седеше в долния край на леглото ѝ и я гледаше с жълтите си немигащи очи. Тя седна. Шумът на улицата я беше събудил и беше прекъснал сънищата ѝ, от чиито сенки както обикновено беше изплувало лицето на Дийн Рийв с неизменната тънка усмивка. Защо им се беше ядосала? Те просто я бяха защитили. Нали тя самата добре знаеше какво е да действаш импулсивно? Насили се да не мисли за това.

— Какво знаеш? — промълви тя. Какво ти каза той и какво чу ти?

Може би този котарак бе видял как умира Робърт Пуул и как бедната Джанет Ферис увива кабела около врата си и рита стола. А наистина ли се бе случило точно това? Фрида се измъчваше от все още неизбистрени мисли и подозрения. Тя потръпна и стана от леглото. Небето беше бледосиньо. Днес човек можеше да повярва, че след дългата и студена зима скоро ще дойде пролетта. Тя си взе душ, обу си дънки и се запъти към долния етаж, а котаракът бързаше заедно с нея, като се промушваше през краката ѝ и мяукаше. На връщане към вкъщи беше купила малко котешка храна от денонощния магазин надолу по улицата и сега изсипа сухите гранули в пластмасовата купичка, наблюдавайки го как лакомо яде. Какво да прави с него? Да го пусне ли навън? Но тогава той можеше да избяга, търсейки стария си дом, и да бъде прегазен от кола. А ако го затвореше вътре, щеше да опишка навсякъде. Трябваше да извика майстор, който да монтира котешка вратичка. Тя въздъхна и постла няколко пласта вестници върху кухненския под и затвори там котарака. Облече дебело яке, взе папката и бележника си и излезе.

Бистрото на №9 винаги беше пълно в неделя сутрин, но двама души тъкмо ставаха от масата в ъгъла и Фрида се настани там. Маркъс стоеше зад щанда и работеше с кафе машината, от чиито отвори излизаше пара. Кери събираше празните чинии от масите и сервираше

традиционна английска закуска^[1] или купи с овесена каша. Спря се, когато видя Фрида.

— Как си? Отдавна не съм те виждала.

— Бях заета. Къде е Катя?

Кери посочи с пръст и Фрида видя малкото момиче, седнало край една маса близо до вратата, която водеше към жилището им. Беше се навело над купчина листове и пишеше усърдно, с език опрян в горната ѝ устна.

— Добре би било да я заведа на плуване или на разходка в парка — каза Кери.

— Изглежда погълната от заниманието си.

— Пише разказ. Започна още от шест и половина сутринта. Историята е за едно момиче на име Катя, чиито родители държат бистро. Канелено кравайче?

— Овесена каша. И пресен портокалов сок. Не бързам.

Кери се отдалечи и Фрида отвори папката си. Вътре беше цялата информация, която Карлсън ѝ беше дал във връзка с разследването на убийството на Робърт Пуул, както и всички материали, които тя самата беше събрала, включително вчерашната статия в „Дейли Скеч“, която тя сложи с обратната страна на масата, за да не се вижда снимката ѝ. После се зае да прочете всичко от начало до край: намирането на трупа на Робърт Пуул от служителка на социалните служби; аутопсията; описанието на жилището на Мишел Дойс; несвързаните показания на Мишел Дойс; разпитите на останалите обитатели на къщата; разпитите на Мери Ортън, Джасмин Шрийв, семейство Уайът и Джанет Ферис. Прочете краткото и ясно изложение на Теса Уелс, прикрепено с кламер към копие от незаконеното завещание на Мери Ортън, както и показанията на синовете на Мери Ортън, в които Фрида като че ли чуваше нотките на накърненото им себелюбие. Прочете за проследяването на парите и борейки се с някои специфични термини, все пак успя да разбере, че Робърт Пуул е изтеглил парите от банковата си сметка, прехвърлил ги е в друга сметка, открита на негово име, след което цялата сума е била изтеглена. Прочете бележките за истинския Робърт Пуул, който беше починал преди години и от чиято снимка се виждаше, че не е имал никаква прилика с жертвата на убийството. Загледа се в скицата, която тя беше нарисувала и във фоторобота, направен от полицията, както и в собствените си преснимани бележки.

Кери ѝ донесе овесената каша и тя я поръси с кафява захар. Започна да яде бавно, без да прекъсва работата си. Прочете още веднъж статията в „Дейли Скеч“, като от време на време спираше и мислеше, сбърчила чело. Загледа се в снимката на Джанет Ферис. Отвори бележника си и се зачете в бележките, които беше нахвърлила след срещата си с нея: за самотата ѝ, за привързаността към Пуул, едновременно романтична и майчинска, за чувството ѝ за дълг. В скоби беше написала „котарак“: котаракът бе нейното наследство от Робърт Пуул и грижейки се за животното, тя все едно се грижеше за Пуул.

Фрида остави замислено лъжицата си. Депресията е мрачно и заслепяващо страдание: не виждаш нищо отвъд нея. Не виждаш надежда, не изпитваш любов, не забелязваш как след зимата идва пролетта. Фрида беше наясно с това и все пак мисълта за котарака не ѝ даваше покой. Когато Джанет Ферис е решила да сложи край на живота си, не е оставила храна в купичката му, нито е отворила прозореца, за да може да излезе.

Накрая Фрида стана, облече якето си, остави на масата пари за закуската си, каза „довиждане“ и излезе на улицата. Вятърът беше студен, но не пронизващ. Обикновено в неделя сутрин тя закушваше и преглеждаше вестниците в бистротото, след което отиваше пеша до открития пазар за цветя на „Кълъмбия роуд“. Днес обаче тя мина край парка „Корамс Фийлдс“ и продължи към Излингтън и Хайбъри Корнър. Не беше сигурна дали Карлсън си е вкъщи, но дори и да го нямаше, разходката дотам ѝ даваше възможност да подреди мислите си. Ходенето пеш е начин да се отдадеш на размисли. Къщите отминаваха една след друга, краката ѝ стъпваха здраво по паважа, а вятърът рошеше косите ѝ и прочистваше дробовете ѝ.

Накрая тя се озова пред викторианската къща близнак, където в приземната част на партера живееше Карлсън. Беше идвала тук само веднъж и тогава той се бе появил на вратата с дъщеричката си, която го бе прегърнала като малка коала. Днес Карлсън беше сам, облечен със спортни гащета и мокра от пот тениска, с енергийна напитка в ръка.

— Искаш ли първо да си вземеш душ?

— Нещо лошо ли се е случило?

— Имаш предвид, освен всичко останало ли?

— Да.

— Не знам.

— Дай ми пет минути. Заповядай, влез. — Фрида слезе по стъпалата вътре в апартамента, като внимателно заобиколи една триколка и чифт червени гумени ботушки. — Включи чайника — каза той и изчезна.

Тя чу шум на течаща вода, отваряне и затваряне на врати. Атмосферата беше твърде домашна и интимна и тя се опита да не гледа наредените наоколо фотографии на Карлсън — сина, Карлсън — бащата, Карлсън — приятеля. Тя напълни чайника и го включи. Порови из кухненските шкафове, намери кафе и чаши, а после се загледа в синигерчето, което кълвеше семенца от окачената навън хранилка за птици.

— Готов съм. — Той застана до нея, облечен с дънки и сива риза, освежен, с мокра коса. — Със сметана и една бучка захар.

— Можеш и сам да си сложиш захар. Децата не са ли при теб днес?

— По-късно — отвърна той троснато.

— Няма да ти отнема много време.

— Какъв е поводът да дойдеш?

Фрида замълча за миг.

— Преди да кажа каквото и да било, искам да те предупредя за нещо.

— Да ме „предупредиш“? Значи не е за нещо добро.

— Снощи Рубен и Джоузеф бяха у нас. Опитаха се да ме успокоят, пиха доста водка и когато си тръгнаха, се оказа, че навън има някакъв фотограф и...

— О, не — прекъсна я Карлсън. — Нека позная. Ситуация, подобна на онази с теб и психотерапевта в един ресторант. Инцидентът, при който ти се озова в ареста.

— Снощи се сбиха.

— Какво им става на твоите приятели? Фотографът пострада ли?

— Само малко го ступаха.

— Били са двама срещу един. Или трима срещу един?

— Аз излязох и ги разтървах.

— Заради това може да ти дадат по-лека присъда. Той обади ли се в полицията?

— Не знам, но мисля, че не се е обадил. Просто исках да те предупредя.

— Ще видим какво ще последва. Какъв е имиграционният статус на твоя полски приятел?

— Той е украинец. И всъщност не знам.

— Дръж го надалеч. Ако му предявят обвинение, най-вероятно ще го депортират. — Карлсън се усмихна леко. — Някакви други престъпления, за които да ми докладваш?

— Не, разбира се. Дошла съм за друго.

Карлсън стана сериозен.

— Предполагам, че вчера сутринта си преживяла голям шок.

— Днес сутринта прочетох внимателно цялата документация по случая.

— Вместо да се напиш, от което очевидно имаш нужда.

— Взех котарака вкъщи.

— Ивет ми каза.

— Преди да се самоубие, Джанет Ферис не го е нахранила и не е оставила прозореца отворен. Знам, че ще възразиш, че тя е била силно депресирана, и все пак, всичко това е твърде странно. — Карлсън почака и Фрида продължи, поемайки си дълбоко въздух. — Не съм сигурна, че тя се е самоубила.

— Нали си я видяла, Фрида?

— Смятам, че е била убита.

— Ако бях твой психотерапевт...

— Защо се надпреварвате да ми го казвате?

— ... Бих казал, че ти имаш нужда да вярваш, че тя не се е самоубила, защото тогава няма да се чувстваш отговорна за смъртта ѝ.

— Вече мислих върху това.

— Разстроена си, за теб е било травмиращо изживяване. Но помисли си, защо му е притрябвало на някого да убива Джанет Ферис?

— Тя е умряла след като статията се появи във вестника.

— Точно така — каза Карлсън. — И отлично знаеш как ти самата си се почувствала, след като си я прочела.

Фрида извади папката от чантата си, измъкна „Дейли Скеч“ и посочи съответния пасаж.

— Тук тя казва, че Робърт Пуул ѝ е доверявал разни неща. Ако онзи, който го е убил, е прочел това, би се притеснил, не мислиш ли?

Карлсън въздъхна тежко.

— Не знам, Фрида. Не знам какво би си помислил убиецът му. Аз лично смятам, че ти просто грешиш.

— Ако някой е убил Джанет, искам да помогна за разкриването му.

Карлсън остави чашата си.

— Нека да помислим, Фрида. Дийн се обеси, а ти смяташ, че той е жив. Джанет Ферис се самоуби, а ти смяташ, че някой я е убил. Виждаш ли някакъв модел?

— От два инцидента трудно може да се изгради модел.

Фрида го изгледа и рязко се изправи, столът ѝ остърга плочките.

— Къде тръгна? — попита я той. — Дори не докосна кафето си.

— С теб се видяхме, сега отивам до Маргейт^[2].

Маргейт беше мястото, където Дийн и Тери бяха прекарвали по десет дни всяко лято заедно с майка му Джун, докато тя е била все още в добро здраве. Фрида беше прочела това в книгата на Джоана „Една невинна душа в Ада“. Беше си отбелязала местата, където са обичали да ходят: плажът, разбира се, и старият лунапарк с дървеното увеселително влакче. Пещерата с раковините, арките. Джоана беше писала, че Дийн винаги купувал сладкиши от едновременната сладкарница. Дийн и майка му Джун си падали по сладкото: Фрида си спомни за поничките в мазен хартиен плик, които той редовно носеше на Джун Рийв.

Беше влажно и ветровито, когато Фрида пристигна в курортния град. По улиците почти нямаше хора, плажът беше празен и по него се търкаляха хартиени и пластмасови отпадъци. Тя се загърна плътно с палтото си и с наведена срещу вятъра глава се отправи с бързи стъпки към описаната от Джоана ваканционна вила, разположена встрани от плажа и с морски изглед само от последния етаж.

Човекът, който отвори вратата, имаше моравочервено рождено петно на едната половина на лицето си. Върху дрехите си носеше халат. От близката стая се чуваше звукът на телевизора и се носеше мирис на пържено месо.

— Затворено е. Сезонът още не е започнал.

— Надявах се, че бихте могли да ми помогнете. — Фрида се беше подготвила за този разговор и реши, че е най-добре да говори

направо. — Искам да ви попитам за Дийн Рийв.

Върху белязаното лице на мъжа се появи странно изражение и той я изгледа косо и изучаващо.

— Коя сте вие?

— Аз съм д-р Клайн — отвърна Фрида, надявайки се титлата пред името ѝ да е достатъчна. — Вярно ли е, че Дийн Рийв е отседнал тук?

— Не съм сигурен дали искам това да се разчуе. Може да отблъсне наемателите. Но пък може и да ги привлече.

— Той колко често идваше тук?

— В продължение на десет години — отговори мъжът, без да се замисли. — Винаги през юли. Той, жена му и възрастната му майка.

— Кога го видяхте за последно?

— Трябва да е било през юли преди... преди смъртта му.

— Не след това?

— Как е възможно да е след това?

— Въпросът може да ви прозвучи странно, но виждали ли сте се с брат му? Те изглеждат — изглеждаха — по един и същ начин.

Човекът я погледна втренчено.

— И защо ми е да се виждам с брат му?

— Помислих си, че може да е идвал тук. Просто от любопитство. Името му е Алън Декър.

— Никога не съм чувал за него.

— И никога не сте виждали човек, който да ви напомня за Дийн?

Мъжът поклати глава отрицателно.

— Що се отнася до него, той винаги се е отнасял добре с мен. Помогна ми да поправа душа. Но у нея имаше нещо, което не ми харесваше.

— Кого имате предвид?

— Възрастната жена.

— Но брат му никога не е идвал, така ли?

— Не. Вече ви казах.

Фрида повървя през града и стигна до пещерата с раковините, която Джоана беше описала с такъв ентузиазъм — един подземен лабиринт, всеки инч от който беше украсен с раковини, оформящи

различни мозаечни фигури, ивици, спирали. От това леко ѝ се догади. Но според Джоана на Дийн пещерата много му харесвала. Бил като омагьосан от нея. Ето защо на жената, която стоеше зад щанда и продаваше кутийки, направени от раковини и пощенски картички с раковини, зададе същите въпроси, които беше задала на собственика на ваканционната вила.

— Не знам за кого говорите — отвърна младата жена със силен австралийски акцент.

Фрида извади лист хартия от джоба си и го разгъна.

— Ето, за този мъж говоря.

Момичето приглади с длан листа, приближи го към очите си, после го отдалечи, бърчейки чело.

— Не — каза то накрая.

— Сигурна ли сте?

— Разбира се, че не съм. Стотици хора идват тук. Може и той да е идвал. Няма как да си спомня.

Фрида се отправи към плажа и тръгна по пясъчната ивица. Приливът приближаваше и малки вълнички нежно докосваха брега. Освен нея имаше само още един възрастен мъж с дребно мърляво куче, което тичаше около него, опитвайки се да го накара да си поиграят. От време на време мъжът бавно и внимателно се навеждаше, сякаш изпитваше остра болка в гърба, взимаше една пръчка и му я подхвърляше. Фрида се загледа в сивата набраздена повърхност на морето и за момент ѝ се прииска да плава сама с някоя лодка, заобиколена от небето и вълните.

---

[1] Характерна за Англия и някои англоговорещи страни богата и засищаща закуска, съчетаваща в себе си различни по вид пържени храни. Поднася се с чай или кафе. — Бел.прев. ↑

[2] Стар морски курорт в графство Кент, Югоизточна Англия. — Бел.прев. ↑

Фрида трябваше да присъства на съвещание в клиниката. Отиде рано, за да може преди това да прегледа документацията си и да се подготви. Паз разговаряше с някого по телефона; работата ѝ в „Складовете“ сякаш се състоеше главно от провеждане на дълги и оживени разговори с всеки, който се обадеше по телефона. Сега жестикулираше енергично, обяснявайки нещо на човека от другия край на линията; гривните на китката ѝ дрънчаха, а дългите ѝ обици се полюшваха. Тя махна за поздрав на Фрида и ѝ направи неразбираеми знаци. Рубен беше в кабинета си, но пациентът му още не беше дошъл и Фрида се отби да го види.

— Как са кокалчетата ти? — попита тя.

— Ние просто те защитихме — отвърна той.

Фрида затвори вратата.

— Защитихте честта ми, така ли? Ами ако той имаше нож? Или пък беше паднал тежко и си беше ударил главата?

— Постъпихме като приятели.

— Бяхте пияни. Или полупияни.

Настъпи мълчание.

— Как е котаракът? — попита Рубен, смучейки ментов бонбон. Отново бе пропушил, помисли си тя, както и Карлсън.

— Събуди ме в три през нощта, хапеше палеца на крака ми. Освен това си е похапнал от саксията с жасмина и се е изпишкарал в една от обувките ми. Знаеш ли нещо за обучението на котки в домашни условия?

— Не.

— Помолих Джоузеф да монтира вратичка за котки.

— Добра идея. В кабинета ти има една жена.

— Не очаквам никого.

— Изглежда странно и прилича на жаба.

Фрида тръгна надолу по коридора и отвори вратата на кабинета си.

В първия момент не позна жената, която седеше на стола с прибори къси крака и с жълт шал, омотан около сивата ѝ коса.

— Здравейте, д-р Клайн.

— Здравейте.

— Или може би „Фрида“?

— Както желаете. — Тя се вгледа в нея по-отблизо и изведнъж се сети. — Вие сте Телма Скот, нали?

— Да.

— Извинете, че не ви познах веднага. Предишния път, когато се видяхме, вие бяхте в комисията, разследваща методите ми на лечение на Алън Декър. Вероятно разбирате, че изслушването за мен беше доста неприятно преживяване.

— Естествено.

Фрида изведнъж се почувства толкова слаба и уморена, че едва намери сили да продума.

— Какво има? Ново оплакване ли?

Телма извади един таблоид от чантата си.

— Четохте ли днешния брой?

— Не чета вестници — отвърна Фрида.

Телма си сложи очила за четене и го отвори.

— „Психотерапевтка замесена в уличен побой“ — прочете тя. — Има снимка на фотографа. Вероятно изглежда по-зле, отколкото е в действителност. „Приятели на спечелилата си лоша слава психотерапевтка д-р Фрида Клайн нападнаха фотографа от пресата Гай Дърънт...“ Няма смисъл да чета цялата статия.

— По-добре недейте.

— Предполагам, че историята в общи линии отговаря на истината.

Фрида взе вестника от ръцете на Телма и му хвърли бегъл поглед. Авторката отново беше Лиз Барън. Подаде ѝ обратно вестника.

— В общи линии — изрече тя.

— Кои бяха приятелите?

— Току-що излязох от кабинета на единия от тях — посочи с ръка зад себе си Фрида.

— Рубен?! — възкликна Телма. — О, не, за Бога.

— Знам, знам.

— Вие добре ли сте?

— Какво имате предвид?

— Не обръщам особено внимание на клюките — отвърна Телма, — но преди година-две чух една история за вас. Отнасяше се за мой колега и за скандал в един ресторант в Кенсингтън. Вероятно случилото се е било преувеличено.

— Озовах се в ареста — каза Фрида.

— Направи ми впечатление, че той не е повдигнал обвинение. Предполагам, че е имало причина за това.

— Да, имаше. Вижте, да ме упреквате за поведението ми ли сте дошли?

Телма я изгледа учудено.

— Ако ме питате дали подкрепям сбивания на публични места в защита на дипломирани психотерапевти — или между дипломирани психотерапевти — отговорът е „не“. — Телма се изправи. Беше с няколко инча по-ниска от Фрида. — Дойдох, защото се тревожа заради атаките срещу вас.

— Много мило от ваша страна, д-р Скот, но сега наистина не е най-подходящият момент.

— Искях да се уверя, че сте наясно относно резултатите от изслушването ви от страна на Британската психоаналитична асоциация. Не ви е наложено мъмрене, нито друго административно наказание. Надявам се, че оценявате това.

— И дойдохте чак дотук, за да ми го съобщите? Благодаря ви. Много мил жест.

Телма я погледна внимателно.

— Поинтересувах се за вас. Прочетох някои от вашите публикации. Не бива да възприемате ежедневието си като битка, която водите срещу целия свят.

— Знам. Има няколко души, които са на моя страна — в моята битка срещу целия свят.

Телма бръкна в джоба на мъжкото си яке. Извади няколко билета за метрото и една визитна картичка.

— Ето, заповядайте — каза тя. — В случай че почувствате необходимост да поговорите с някого.

— Фрида смята, че Джанет Ферис е била убита — каза Карлсън.
— Че може би е била убита.

Ивет взе от подноса чашите с кафе и ги плъзна по масата. Погледна към Джейк Нютън, който през последните два дена беше правил оценка на управлението на човешките ресурси.

— Вие искате ли кафе? — попита го тя.

Той погледна чашите, все едно че и те подлежаха на оценка. Крис Мънстър отвори пакетче захар и го изсипа в своята.

— Не — отвърна Нютън. — Ще се въздържа.

Ивет извади пакети със сандвичи от един найлонов плик.

— Сирене и целина за вас, шефе. Рибка тон и краставица за теб, Крис. — Тя им подхвърли пакетите. — После погледна към Нютън. — Извинете, не знаех, че ще присъствате.

— Все едно съм муха на стената. Не е необходимо да ме храните.

— Мухите на стената все пак трябва да ядат — каза Ивет. Докато Нютън се чудеше дали в думите ѝ имаше скрита обида, тя продължи:
— Фрида ще дойде ли на оперативката, за да изложи теорията си?

— Днес следобед има пациенти — отвърна Карлсън.

— Как се уредиха нещата с нейната работа за полицията? — попита Нютън.

— Добър въпрос — обади се Ивет.

— Нито е време, нито е място за това — каза Карлсън, — но тя получава малък хонорар и има право на служебни разходи, които не желае да ѝ бъдат изплащани. Но ако искате, по-късно мога да ви предоставя подробна информация.

— Благодаря — каза Нютън. — Бих желал да се запозная с тези подробности.

— Освен това има право на конфиденциалност — продължи Карлсън, — която, за съжаление, не ѝ беше осигурена, когато някой в тази сграда тайно е съобщил на пресата поверителна информация за разследването.

— Леле! — възкликна Нютън развеселен.

— Нито е получила нужната подкрепа — добави Карлсън, гледайки втренчено Ивет, която се изчерви и сведе поглед.

— И така — обади се Мънстър, — защо Фрида смята, че Джанет Ферис е била убита?

— При нея това е отчасти интуитивно усещане — каза Карлсън.
— Според Фрида, Джанет не е била обсебена от мисъл за самоубийство. Тя по-добре би изложила теорията си, която отчасти се основава на изводите ѝ за душевното състояние на Джанет. Освен това котаракът ѝ е бил затворен в стаята, а тя е била жена, която би се погрижила за него.

— Доколкото знам — каза Ивет, — подобни неща престават да те интересуват именно когато си обсебен от мисъл за самоубийство. Ако искаш да се грижиш за котката си, не се самоубиваш. Приключили ли са с аутопсията ѝ?

— Преди малко говорих със Сингх.

— И?

— Той казва, че смъртта е причинена от задушаване. Този факт, както и състоянието на трупа...

— Какво имате предвид под състоянието на трупа? — поинтересува се Нютън.

— Наистина ли искате да знаете? — обърна се към него Ивет.

— Наакала се е — поясни Мънстър.

— Така ли?

— Отпускането на сфинктера е типична последица при обесване, както и при други видове смърт — каза Карлсън. — В случая въпросът не е толкова в изпразването на червата, колкото в... ъъ... Той потърси точните думи, жестикулирайки с ръце.

— Положението на тялото? — подсказа Ивет.

— Стичащата се по крака ѝ струйка? — добави Мънстър.

— Моля ви — прекъсна ги Карлсън. — Сингх каза, че няма следи от насилие по тялото ѝ, никакви синини или охлузвания. Неговото мнение е, че се касае за самоубийство. Попитах го сигурен ли е, че Джанет Ферис не е била удушена, преди да бъде обесена. Той отвърна, че няма как да бъде сигурен. Попитах го дали е възможно да е била насилствено обесена. Той каза, *че не е невъзможно*, но в такъв случай би трябвало да има синини или охлузвания, най-вече в горната част на ръцете, а такива липсват.

— И какво е окончателното му заключение? — попита Ивет.

— Неговото *временно* заключение е, че е било самоубийство.

— Това е незадоволителен отговор.

— Неговата работа не е да изгражда хипотези, а да докладва за находките от аутопсията — възрази Карлсън. — Изграждането на хипотези е наша работа.

— До момента имаме твърде много хипотези — каза Ивет.

— Затова правим това съвещание — ядоса се Карлсън, отхапа енергично от сандвича си, а другите го изчакаха да преглътне. — Всеки момент очаквам Крофорд да попита докъде сме стигнали и, честно казано, се чудя какво точно ще му отговорим. Ние не знаем кой всъщност е бил Пуул. Не знаем с точност до пет дни кога е бил убит, поради което проверката на всяко едно алиби няма да е надеждна. Не знаем къде е бил убит, така че не разполагаме с улики от местопрестъплението. Знаем приблизително как е бил убит, но не знаем защо пръстът му е бил отрязан. — Той направи кратка пауза. — Можем да изброим доста причини, поради които би могъл да бъде убит. Бил е измамник и крадец. Ако някой спи с жена ми, ще поискам да го убия. Ако някой спи с жена ми и я накара да открадне моите пари, ще поискам да му отреже пръста, ще го накарам да го изяде, а после ще го удуша с голи ръце. Ако някой измами майка ми, ще поискам да го убия. Ако някой се опита да внуши на майка ми да промени завещанието си, така че тя да завещае цялото си състояние на един долен мошеник, ще поискам да го убия. Ако някой ме изнудва заради алкохолния ми проблем, ще поискам да го убия. Така че...

— Но алибито на синовете на Мери Ортън е непоклатимо. Джереми Ортън е бил ангажиран денонощно със сделка за поглъщане на някаква компания, а Робин Ортън е бил на легло, повален от грип.

— Алибито — измърмори Карлсън. — Не знам. Може да се е измъкнал от леглото. От Манчестър не тръгват ли високоскоростни влакове?

— Взимат разстоянието за два часа и пет минути — каза Ивет. — А Джасмин Шрийв?

Карлсън се изсмя.

— Имайки предвид телевизионните предавания, които е водила, аз самият бих го насърчил да я измами.

— „Домашен лекар“ не беше лошо предаване — обади се Мънстър.

— Напротив, беше — възрази Ивет. — Да съдиш за психологическите особености на хората по тапетите им!

— Предаването си го биваше — коментира Нютън, който днес беше в особено добро настроение.

— Точка по въпроса — каза Карлсън. — Добра или лоша, Джасмин Шрийв се е отървала леко. Може би наистина я е харесвал, може би не му е стигнало времето да я измами солидно, а може би я е измамил по начин, който все още не сме открили. Съществува и вероятност да е измамил някого, за когото изобщо не знаем, може би човек от миналото, който се е добрал до него и си е отмъстил.

— Много „може би“ станаха — вметна Ивет.

— На всичкото отгоре от двете ни основни свидетелки едната е побъркана, а другата е мъртва. — Той отхапа от сандвича си. — Нещата не изглеждат добре. Въпросът е: какво ще правим от тук нататък?

Настъпи дълга тишина, нарушавана единствено от яденето на сандвичи.

— И така? — подкани ги Карлсън.

— Всъщност има доста неща, които знаем — започна Ивет.

— Продължавай.

— Знаем, че е изкарвал парите си чрез измама на богати хора. Знаем, че е спал с Ашлинг Уайът и вероятно е възнамерявал да изнуди Джасмин Шрийв. Измъкнал е огромна сума пари от Мери Ортън и се е опитал да я накара да промени завещанието си. Както казахте, налице са множество мотиви за убийство, въпреки че при Джасмин Шрийв мотивът е предстоял да се появи — също като при братята Ортън. Знаем, че е разполагал със солидно количество пари, които някой е откраднал — или пък той е скрил на място, което още не сме успели да открием. — Ивет направи пауза. — И така. Другото, което знаем, е как е намирал жертвите си.

— Наистина ли? — Нютън се наведе напред. — Не бях чул за това.

— Съжалявам — каза Карлсън. — Не знаех, че трябва да ви информираме за всички подробности по случаите, които разследваме.

— Всички са си влагали парите в една и съща банка? — започна да налущква Нютън. — Или всички са пазарували в „Харод“^[1]?

— Второто ви предположение е по-близо до истината. Всички са купували много скъпи предмети и мебели, изработени от дърво от една фирма, където Пуул е работил за кратко. Когато е напуснал, е взел със

себе си списъка на клиентите, предполагайки — съвсем основателно — че всички те са доста богати.

— Умно от негова страна — отбеляза Нютън.

Карлсън си помисли, че очевидно му е доста забавно.

— За жалост списъкът не ни отведе кой знае колко надалеч. — Той се обърна към Ивет. — Какво, според теб, е следващото, което трябва да направим?

— Ще поработим с Ашлинг и Франк Уайът. Поотделно.

— „Ще поработим“? Как по-точно? — попита Карлсън.

— Нужно ми е малко време насаме с Франк Уайът, за да разиграя следния сценарий: спречкал си се с Робърт Пуул заради стореното от него, разменили сте си остри реплики, сбили сте се, без да искаш си го убил, паникьосал си се, отървал си се от трупа. Ако Франк Уайът си признае, че нещата са се случили по този начин, може да бъде обвинен в непредумишлено убийство, а ако съдията е снизходителен, може да получи дори условна присъда.

Карлсън се замисли за момент.

— А липсващият пръст?

— Може би на него е имало пръстен, по който да бъде разпознат?

— Значи в паниката си е отрязал пръста му?

— Това ще твърдим пред него.

— А парите, които са източени от сметката на Пуул?

— Самият Пуул може да го е направил, за да избегне проследяването им.

— И къде са сега?

— Заровени някъде. Изчезнали завинаги. Или са в някоя сметка в чужбина. — Последва ново мълчание. — Нещата никога не могат да бъдат изяснени докрай.

— А Джанет Ферис?

— Самоубийство — каза Ивет с категоричен тон. — В онзи момент е била с нарушено душевно равновесие.

Карлсън изсумтя.

— Добре. Ще разпитаем семейство Уайът. Но преди това ще изровим всичко за тях. — Той погледна календара. — В сряда сутринта. А междувременно, Крис, ще трябва да провериш алибито и на двамата.

— Според мен е Джасмин Шрийв — обади се Нютън.

Настъпи тишина и лицето на Карлсън бавно се разтегна в усмивка.

— Моля?

— Извинете — каза Нютън. — Не обръщайте внимание на думите ми.

— Е, вече имаме психотерапевт, който работи по разследването. Защо да не включим и консултант по мениджмънт? Защо смятате, че е Джасмин Шрийв?

— Тя има много повече какво да губи от останалите. Все още отчаяно вярва, че ще се върне на екрана. Ако бъде шантажирана от измамник, ще изгуби всички шансове за това. А всеки, който я е виждал по телевизията, знае колко емоционално нестабилна е тя. Ако се е почувствала предадена, нищо не би могло да я спре.

— Благодаря за споделените мисли — каза Карлсън. — Моля да ме извините, че няма да ви изпратя вие лично да интервюирате Джасмин Шрийв. Аз самият ще я разпитам. И ако хипотезата ви излезе вярна, Ивет и Крис ще ви пригответ изискана вечеря.

— Защо не я пригответ вие? — тросна се Ивет.

— Няма да бъде голяма награда.

— А каква ще бъде задачата на д-р Клайн?

— Мисля, че е на път да се откаже.

— Защо? — попита Ивет. — Да не би да ѝ е дошло в повече?

— Май си го е изкарала на онзи фотограф. — Мънстър се ухили на Ивет, но срещна погледа на Карлсън и стана сериозен.

— Фрида ми каза за случката. Не е била тя, а двама нейни приятели — обясни Карлсън.

— Това не е особено професионално — отбеляза Мънстър. — Пишат за нея във вестниците. Следва свада с фотограф и тя отново е на първите страници. Все едно че Бритни Спиърс участва в разследването.

Карлсън поклати глава.

— Мисля, че чувства морална отговорност за смъртта на Джанет Ферис. Смята, че се е отнесла несериозно към проблема ѝ. — Той смачка опаковката от сандвича и се прицели в кошчето за боклук. Тя се удари в ръба му и падна на земята. — И ние не сме свършени в работата си.

На вратата се почука и една жена надникна вътре.

— Имате посетители, сър — каза тя извинително.

Лорна Кърси беше между четиресет и пет и петдесет годишна, прецени Карлсън, с късо подстригана кестенява коса и кръгли очила. Нямахше грим, но носеше тежки обици и няколко пръстена на малките си ръце. Беше се загърнала в огромна оранжева плетена жилетка, краката ѝ бяха обути в топли ботуши, но въпреки това като че ли ѝ беше студено. Съпругът ѝ, Мървин, беше нисък пълен мъж с прошарена коса, който изглеждаше по-възрастен от нея. Той седеше изправен и неподвижен на стола, притиснал длани една в друга, сякаш се молеше. От време на време Лорна протягаше ръка и нежно го докосваше — по рамото, по ръката, по бедрото — за да му вдъхне увереност, а той я поглеждаше и ѝ се усмихваше.

— Не искам да ви губя времето — започна жената.

— Доколкото разбирам, отнася се за Робърт Пуул. Аз ръководя разследването по случая и с интерес бих изслушал всичко, което имате да ми кажете.

— Точно в това е въпросът. Човекът, когото ние познаваме, не се казва Робърт Пуул. Вероятно го бъркате с някой друг.

— А как се казва?

— Едуард Грийн.

— Продължете.

— Видяхме разлепената му снимка. Много прилича на него.

— И скоро не сте виждали въпросния Едуард Грийн?

Тя направи гримаса.

— Свързано е с дъщеря ни.

— Почакайте. Дъщеря ви Сали Лий ли се казва?

Жената го погледна озадачено.

— Не. Бет. Всъщност се казва Елизабет, но всички я наричат Бет. Бет Кърси.

— Извинете. Продължете, моля.

Лорна Кърси се наведе към него. Отблизо Карлсън можеше да види бръчките по лицето ѝ.

— Ние имаме три дъщери. Бет е най-голямата. Скоро ще навърши двацет и две. Рожденият ѝ ден е през март. Сестрите ѝ са по-малки. Все още ходят на училище и случилото се не им се отрази

добре. — Карлсън видя как преглътна мъчително и как пръстите ѝ стиснаха здраво ръба на бюрото. — Бет винаги е била проблемно дете, още от мига, в който се роди. Наша постоянна грижа. — Тя погледна към съпруга си, после отново към Карлсън. — Беше нещастна и гневна. Очевидно Бог така я е създал.

— Съжалявам — обади се Карлсън. — Къде е сега дъщеря ви?

— Проблемът е, че и ние не знаем — продължи госпожа Кърси. — Опитвам се да ви обясня някои неща и защо сме тук. Искам да кажа, че тя винаги е била тревожна и объркана. Училището беше проблем за нея, въпреки че обичаше приложните изкуства и беше добра по предметите, изискващи ръчни умения. Беше физически силна. Можеше да тича в продължение на мили и да плува на открито в най-лютата зима. Не се сприятеляваше лесно. — Тя се поколеба. — Извинете, може би не ви се слуша всичко това. Но е важно да отбележа, че беше изключително нещастна през тийнейджърските си години. Смяташе, че е грозна и глупава, беше самотна, имаше нужда от емоционална подкрепа, но беше трудно да ѝ се помогне. Направихме всичко по силите си, но колкото повече растеше, толкова по-трудно ставаше. Семейството ни страдаше. После започна да си навлича проблеми.

— Какви проблеми?

— Тези, които са типични за тийнейджърите. Вероятно взимаше наркотици и беше винаги гневна и нещастна. Ставаше агресивна както към околните, така и към себе си.

— Случвало ли се е да я арестуват?

— Не. Понякога идваше полиция, но никога не е била арестувана. Водехме я на медицински прегледи. При различни лекари. При психиатри. Изпратиха я на сеанси при психотерапевт в болницата, после я заведохме при частен психотерапевт. Не знаем дали това изобщо ѝ помогна. Може би по този начин я накарахме да се чувства още по-голям аутсайдер и да се озлоби още повече към себе си. Никога не си сигурен, докато не е станало твърде късно, дали онова, което правиш, е правилно или погрешно, не мислите ли? Няма лесен отговор в такива ситуации — само можеш да се надяваш, че малко по малко нещата ще се оправят. Всичко беше толкова... толкова странно и необяснимо. Объркващо. Не знаехме какво сме сторили, с какво сме допринесли тя да бъде такава. Нещата се влошиха, не знаехме към кого

да се обърнем, какво да правим. — Жената примигна и Карлсън видя как очите ѝ се напълниха със сълзи. — Твърде емоционална съм. — Тя се опита да се усмихне. — Може би това за вас не е важно. Извинете.

— Тогава тя се запозна с този мъж — обади се най-после Мървин Кърси. В говора му се долавяше лек уелски акцент.

— Мъжът, когото познавате като Едуард Грийн?

— Да.

— Как се е запознала с него?

— Не знаем как. Но тя обичаше да прави дълги разходки, понякога по цели нощи. Предполагам, че тогава го е срещнала.

Карлсън кимна. Това беше напълно в стила на Робърт Пуул.

— Отначало не знаехме за него. Не ни беше казала. Но се промени. И двамата го забелязахме. Зарадвахме се: стана по-спокойна, изблиците ѝ на гняв спрямо нас и сестрите ѝ станаха по-редки. Започна да излиза по-често. Почувствахме леко облекчение.

— Но?

— Стана много потайна и прикрита. Заподозряхме, че краде пари от нас. Малки суми, но липсваха от портфейлите ни.

— Крадеше и спестените пари на сестрите си — допълни Мървин Кърси. Той едва процеждаше думите.

Карлсън си помисли, че човекът ужасно се срамува.

— Запознахте ли се с него? — попита Карлсън.

— Да. Не можах да повярвам на очите си — отвърна Лорна Кърси. — Той беше толкова — тя спря за миг, търсейки точните думи — любезен, хубав, представителен. Държеше се мило с момичетата, беше нежен към Бет. Хареса ми, но колкото и грубо да звучи, имах едно наум. Не му вярвах, защото ми беше ясно, че може да има всяка, която си поиска. Защо би избрал Бет? Обичам дъщеря си, но не виждах какво е намерил такъв красив и преуспял млад мъж в едно пълничко, нещастно, непривлекателно, посредствено и гневно младо момиче. Нямахше логика. Вероятно ме мислите за коравосърдечна?

— Не — каза Карлсън неуверено. — И до какво заключение стигнахте?

Тя го погледна, без да мига.

— Не мога да кажа, че сме богати...

— Богати сме — прекъсна я съпругът ѝ. — Според обществените стандарти.

— Предполагам — продължи тя, — че той се е осведомил предварително, че живеем заможно.

— Смятате, че се е интересувал от парите ви?

— Тази мисъл непрекъснато ме тревожеше.

— А сега нея я няма.

— Тя открадна банковата ми карта, източи текущата ми сметка, взе си малко дрехи и замина.

— Къде?

— Не знам. Беше оставила бележка, в която пишеше, че сме я контролирали твърде дълго и сме се опитали да я превърнем в личност, която тя не желае да бъде, и сега най-после е свободна.

— Тя с Робърт... с Едуард Грийн ли замина?

— Така предполагаме. Оттогава не сме го виждали, нито пък нея. — Лорна Кърси затвори очи. — Не сме виждали дъщеря си от тринайсет месеца. Нито сме се чували с нея, нито сме чували нещо за нея. Нямаме представа дали е жива или мъртва, дали сега, когато не живее с нас, е щастлива или нещастна. Не знаем дали иска да я намерим, но ние не сме спрели да я търсим. Просто искаме да знаем дали е добре. Очевидно не желае да се върне вкъщи и не изпитва необходимост да ни вижда. Свързахме се с полицията, но ни отговориха, че не биха могли нищо да направят, тъй като се касае за двайсет и една годишна жена, която е напуснала дома си по собствена воля. Дори наехме частен детектив. Никакъв резултат.

— Тя имаше ли мобилен телефон?

— Да, но явно вече не функционира.

— И мъжът на име Едуард Грийн прилича много на този мъж? — Карлсън посочи към фоторобота на Робърт Пуул, прикрепен на таблото до него.

— Изключително много прилича на него. Но ако той е мъртъв, тогава къде е дъщеря ни?

Жената впери поглед в Карлсън. Той знаеше, че тя очаква да чуе, че всичко ще бъде наред, но той не можеше да й обещае подобно нещо.

— Ще изпратя двама полицаи да ви придружат до дома ви. Моля да им осигурите достъп до всякаква документация, с която разполагате, включително и имената на лекарите, които е посещавала. Ще се отнесем сериозно към проблема ви.

Когато двамата си тръгнаха, Карлсън поседя мълчаливо известно време. Щеше ли този нов елемент да улесни или да усложни нещата?

Бет Кърси започна със снимките на семейството си. Беше ги взела със себе си, когато напусна дома си — той ѝ беше наредил да ги вземе, но тя нито веднъж не ги погледна. Беше твърде болезнено: те събуждаха у нея чувства, които само я объркваха и депресираха. Той обаче дълго време ги беше разглеждал, когато си мислеше, че тя спи, след което ги беше опаковал в найлонови пликосе и ги беше прибрал при своя багаж.

Сега тя ги слагаше пред себе си, една по една. Имаше голяма кутия кибрит, която една нощ беше взела от палубата на лодката, закотвена малко по-нагоре по реката. За всяка снимка драсваше отделна клечка кибрит, оставяше я да се разгори и я слагаше върху някое лице, група от хора, градина с пролетни цветя. Всичко това бе измамно и лъжовно, помисли си тя с горчивина. Всеки се усмихва за снимка, позира, стареа се да изглежда по подходящ начин. Ето майка ѝ, с нейното внимателно подбрано изражение, с леко наклонена на една страна глава, фалшиво възпъщение на нежност, грижа и доброта. А ето и баща ѝ, пълен и приятно усмихнат, когато всеки знаеше, че е безпardonен тип, който бе спечелил богатството си, ограбвайки други хора. Едуард ѝ беше обяснил как парите на баща ѝ са спечелени по незаконен начин, поради което реално не му принадлежат. Беше забравила подробностите, но те нямаха значение. Тук, на тази снимка, бяха двете ѝ сестри. Имаше дни, в които едва си спомняше имената им, но ясно си спомняше как всички ги сочеха за пример — отличнички в училище, добрички вкъщи. За нея бяха просто едни използвачки, които подкупваха родителите си с мазните си усмивки и изсмукваха от тях пари и благоволение. Сега най-после беше наясно с нещата. По-рано просто си мислеше, че те се справят по-добре от нея със заобикалящия ги свят, че се чувстват по-добре в кожата си, че бяха благословени в това, в което тя беше прокълната. Сега гледаше втрещено пламъка, който постепенно скриваше тясното усмихнато лице на Лили, оградено с две дебели плитки, и тържественото изражение на Беа. После погледна себе си. Елизабет, Бети, Бет. Тя вече нямаше нищо общо с предишната Бет: невзрачна и гневна, жадуваща да се хареса и

осъзнаваща, че не може да го постигне. Сега беше слаба, само мускули и кости. Раната на устната ѝ придаваше присмехулно изражение. Косата ѝ беше късо подстригана. Беше минала през огъня и беше излязла пречистена.

---

[1] Известен универсален магазин, разположен на огромна площ в центъра на Лондон. — Бел.прев. ↑

Джоузеф боядисваше в бяло дъсчените первази в къщата на Мери Ортън. Докато движеше четката по дървото, се опитваше да не мисли за децата си. Сърцето му се свиваше, когато си ги представеше вкъщи без него, или когато си спомнеше последната си среща с тях. Беше ги взел в обятията си и ги беше прегърнал силно, а те се бяха отдръпнали от него, от мириса на алкохол в дъха му и от безумния блясък в очите му. Съсредоточи се изцяло върху нанасянето на гладки пластове боя. За миг прекъсна работата си и видя, че Мери Ортън беше застанала зад него с кухненска кърпа в ръцете и с неспокойно изражение на лицето.

— С какво да помогна?

— Искам да ти покажа нещо.

Джоузеф остави четката върху капака на кутията за боя и подпирайки се с ръце, скочи на крака.

— Добре, покажете ми — каза той любезно.

— Оттук.

Тя го поведе нагоре по стълбите към спалнята си, единствената стая в къщата, в която не беше влизал. Тя беше с висок таван и шарени тапети, а големият прозорец гледаше към градината, където стръковете на пролетните растения вече се опитваха да пробият твърдата почва. Мери Ортън отиде до едно малко бюро, отвори го и порови в едно миниатюрно чекмедже. Джоузеф забеляза, че е развълнувана. Дишаше тежко, а пръстите ѝ бяха непохватни.

— Ето.

Тя се обърна и му подаде сгънат лист хартия. Той се взря в изписаните със синьо мастило редове, в старомодния, закръглен почерк.

— Какво е това? Вижте, госпожо Ортън, английският ми не е добър.

— Аз наистина направих ново завещание — прошепна тя и впери в него насълзените си очи. — Щях да му дам една трета от

наследството. Двамата с него заедно го написахме и повикахме един съсед за свидетел. Това са техните подписи, а това е моят.

— Извинете — каза Джоузеф. — Трябва ви по-подходящ човек от мен.

— Защото те никога не идват да ме видят. Тях не ги е грижа за мен, а той ме обграждаше с внимание.

— Той?

— Робърт. Той ми правеше компания, също като теб. За тях съм просто излишен товар. Предполагам, че трябва да изгоря този документ. Или може би не?

Джоузеф стоеше и държеше парчето хартия с изцапаните си с боя ръце. Поклати замислено глава.

— Какво трябва да направя?

— Не знам — каза той. — Ще го дам на Фрида.

Фрида се прибираше у дома по моста Ватерло. Ходиха на кино, после се отбиха да вечерят в един марокански ресторант, където във въздуха се носеше ухание на канела и на печено месо. След това изведнъж ѝ се прииска да остане сама. Той беше видимо разочарован, но тя нямаше желание да му прави компания. Целуна я по бузата и си тръгна.

Фрида вървеше бавно и когато стигна до средата на моста, както винаги, се спря. По традиция отправяше поглед нагоре по реката към сградата на Парламента и „Окото на Лондон“, а после надолу по реката към катедралата „Свети Павел“, но този път само се наведе над парапета и се загледа във водата. Темза никога не течеше така, както текат реките. Тя се движеше като прилив, от който се образуваха въртопчета, водовъртежи и подводни течения. След няколко минути Фрида дори не виждаше водата. Мислеше си за филма, който беше гледала, и за Робърт Пуул, който и да беше той в действителност. Замисли се за характерната за децата фантазия, че ти си единственият реално съществуващ човек на земята, а всички останали са актьори. Приживе Пуул е бил нещо като актьор, въплъщавайки се в различни роли в зависимост от характерите, с които се е срещал, преобразувайки се в желаната от тях личност, в човека, който би ги съблазнил. После мислите ѝ се прехвърлиха към Хари, с неговия светлосин костюм,

сиво-сини очи и бяла колосана риза, към начина, по който се навеждаше към нея, когато тя говореше и как я хващаше леко за лакътя, когато пресичаха улицата. Към начина, по който я гледаше и сякаш се опитваше да чуе онова, което тя не искаше да изрече. Беше изминало доста време, откакто отново беше допуснала някого толкова близо до себе си.

Постепенно мислите ѝ се разсеяха и вече не бяха насочени към нещо конкретно, а по-скоро се превърнаха в тъмен водовъртеж като водите на реката под нея. От тази тъмнина изплува едно лице и едно име: Джанет Ферис.

Фрида потръпна. На моста беше студено и ветровито. Тя пое към вкъщи, поглеждайки часовника си. До полунощ оставаха петнайсет минути. Твърде късно, за да звъни на Карлсн. Ускори крачка и не след дълго се прибра, пъкна се под завивките и остана да лежи в мрака с неспокойни мисли и възпалени клепачи. Искеше отново да е ден, но на деня му трябваша дълги часове, за да смени нощта.

Фрида беше провела три последователни сеанса с пациенти. Съзнаваше, че част от мислите ѝ са на друго място и направи огромно усилие да се съсредоточи и да бъде истински професионалист. Или в момента играеше ролята на внимателен и съпричастен психотерапевт? Може би всичко се превръщаше в представление, когато срещу теб седнеше пациент? След последния сеанс нахвърли обичайните си кратки бележки, излезе, спря едно такси и двацет минути по-късно се озова пред къщата в Балъм.

Карлсън и Джейк Нютън стояха край входа. Карлсън говореше по телефона. Кимна ѝ, но продължи да говори. Нютън ѝ се усмихна:

— Здравейте. Как сте?

Фрида осъзна, че ѝ е трудно да отговори, затова каза кратко:

— Добре.

— Дочуване. — Карлсън прибра телефона в джоба си и се обърна към Фрида: — Здравей.

— Не беше нужно да идваш лично — каза Фрида. — Просто ми трябваше човек, който да ми отключи.

— Дойдох от любопитство. Искрах да разбера какво ти е хрумнало.

— А аз искам да видя с какво точно се занимава един консултант — добави Нютън.

— Мислех, че консултантът сте вие — отвърна хапливо Фрида.

— Преструвайте се, че не ме забелязвате.

— Между другото, изникна нещо ново — побърза да я осведоми Карлсън. И тук, пред дома на Джанет Ферис, той разказа на Фрида за Бет Кърси и връзката ѝ с Робърт Пуул. Фрида се съсредоточи над думите му.

— Това може би обяснява отсъствието му през дните, за които никой не знае къде е бил — каза тя.

— Възможно е — отвърна Карлсън.

— Трябва да откриете тази жена.

— Точно това възнамеряваме да направим.

— Освен това трябва да издирите медицинското ѝ досие.

— И за това сме помислили.

— Ако откриете името на психиатъра, който я е лекувал, може неофициално да разговарям с него.

— Ще се погрижим.

— Мислех, че криминалните разследвания имат за цел да елиминират заподозрените — каза Фрида. — В случая обаче изникват все нови и нови заподозрени.

— В случая — отвърна Карлсън — е трудно да се разграничат заподозрените от потърпевшите. Но това поне те възпира да мислиш за Дийн Рийв.

Фрида го изгледа почти свирепо.

— Не минава ден, в който да не мисля за Дийн Рийв. А когато заспя, той се появява в сънищата ми.

— Съжалявам. Не знам какво да кажа — изрече Карлсън помирително. — А сега ми кажи защо сме тук.

— Искам да огледам апартамента на Пуул — обясни му Фрида.

— Тогава да вървим. — Карлсън извади връзка ключове и разгледа прикрупените към тях хартиени етикетчета. Влязоха мълчаливо в къщата и се изкачиха до апартамента. Когато пристъпиха вътре, Фрида усети застоялата миризма на жилище, в което никой не живее, нищо не се размества, прозорците не се отварят и въздухът не потрепва. Влязоха в дневната. Фрида се почувства като с вързани ръце: предпочиташе да бъде сама.

— Донесе ли снимките? — попита тя.

Карлсън извади една папка от чантата си.

— Тези бяха направени, когато намерихме тялото на Джанет Ферис.

— Тези не стават — каза Фрида. — Нужни са ми снимки от първия ви оглед тук.

— Тогава не са правени снимки.

— Защо? Това не беше ли местопрестъпление?

— Не, не беше. Тепърва щяхме да разкрием важните обстоятелства около Робърт Пуул. А стаята беше пред очите ни. Не беше необходимо да я снимаме.

— Добре — отвърна Фрида.

Тя застана в средата на дневната и се огледа бавно, стараяйки се да не пропуска нищо.

— Какво по-точно търсите? — обади се Нютън.

— Млъкнете — срязва го Фрида. — Извинете. Не исках да бъда груба. Моля, дайте ми малко време.

Настъпи тишина. Двамата мъже се гледаха неловко, като хора, които са подранили за някакво събиране и са принудени да си правят компания. Накрая тя се обърна към Карлсън.

— Ако си затвориш очите, ще можеш ли да опишеш всичко в тази стая?

— Не знам. Повечето неща, може би.

Фрида поклати глава.

— Преди години си водех съвсем кратки бележки след сеансите. Смятах, че важните неща просто се помнят. Иначе казано, ако съм запомнила нещо, това е знак, че то е важно. Но после промених мнението си. Сега, ако нещо ми се струва важно, си го записвам. — Изражението на Фрида стана неспокойно. — Не знам. Има нещо, което ми убягва.

— Какво е то? — попита Карлсън.

— Само ако знаех... — започна тя. После сбърчи чело. — Може ли да слезем на долния етаж? Имаш ли ключ от апартамента й?

Карлсън извади връзката с ключове.

— Трябва да е някой от тези. Чувствам се като пазач в затвор от някакъв стар филм.

— Как решавате кога да прекратите едно разследване? — поинтересува се Нютън, докато слизаха надолу.

— Това за доклада ви ли ви трябва? — попита Карлсън.

— Просто съм любопитен.

— Никога няма точно определен момент. Но ако се появи спешна нужда от служители заради друго престъпление, те се пренасочват.

Карлсън отключи вратата и те влязоха в апартамента на Джанет Ферис. Това изоставено от стопанката си жилище изпълни Фрида с тъга. На масата имаше керамична чаша, а до нея книга. Тя си представи как Джанет Ферис влиза, взима я и се отдалечава с нея. Опита се да прогони тези мисли. Те само я разсейваха. Огледа се наоколо. Какво беше това, което търсеше? Изведнъж погледът ѝ попадна на него. Тя се обърна към Карлсън.

— Виждаш ли онази картина? С рибите.

— Да.

— Харесва ли ти?

Той се усмихна.

— Не е лоша. Но ще трябва да си остане тук. Не ни е позволено да вземаме предмети, които ни харесват.

— Когато за пръв път видях апартамента на Пуул, тази картина беше там, а не тук.

— Наистина ли?

— Нали си прочел статията във вестника. Джанет Ферис казва, че Пуул ѝ е давал свои вещи за временно ползване. Наред с други неща ѝ е подарил — или ѝ е заел — една картина, а тя пък му е заела една от своите. По думите ѝ, след случилото се я е върнала в жилището му и си е взела обратно своята.

Карлсън сви вежди.

— Нахлуване на местопрестъпление — каза той, но срещна погледа на Фрида и добави: — Е, както и да е, няма нанесени щети.

— Да се качим отново горе — предложи Фрида.

В апартамента на Пуул Фрида още веднъж застана в средата на дневната. Взря се внимателно в картините на стената. Бяха пет на брой: „Айфеловата кула“, „Мадоната с Младенеца“, слънце над морска шир, „Поле с макове“ и бор на фона на ярка луна. Фрида извади чифт латексови ръкавици от джоба си и ги сложи на ръцете си.

— Купих ги от аптеката — каза тя и погледна към Нютън. — Не се безпокойте. Няма да поискам да ми се заплатят от джоба на данъкоплатеца.

Тя се приближи към картината „Мадоната с Младенеца“, откачи я от стената и се отдръпна. Постави я върху бюрото и се обърна към Карлсън:

— Какво виждаш?

— Доста е посредствена — отбеляза Карлсън. — Едва ли някой би я откраднал. Предпочитам онази с рибите.

— Не — каза Фрида. — Погледни мястото, където беше окачена картината. — Тя я вдигна и я сложи до отпечатъка на стената. — Не е същата големина.

— Но... — Карлсън понечи да каже нещо, ала млъкна.

— Може би мястото съответства на големината на картината с рибите, която е била сложена тук, докато жената не си я е взела обратно — предположи Нютън.

— Но картината е била тук само няколко седмици — възрази Фрида. — Отпечатъците от картини се появяват с течение на времето.

— Не разбирам какво толкова има в това — каза Карлсън. — Пуул може просто да се е отегчил от картините и да ги е разместил.

— Да, възможно е. Нека да видим. — Фрида откачи от стената картината с бора.

— Размерът не съответства. Съвсем ясно се вижда — посочи с ръка Карлсън.

Фрида свали една по една останалите три картини. Зад всяка от тях отпечатъците бяха по-малки от големината ѝ.

— Ето, нали ти казах! — заключи Карлсън. — Пуул им е разменил местата, преди да изчезне. Струваше ли си само заради това да изминем целия път до Балъм?

Фрида не отговори. Тя погледна мълчаливо Карлсън, после Нютън. Лицето му бавно се разтегна в ехидна усмивка.

— Не би трябвало при всички да има несъответствие — каза тя накрая.

— Не те разбирам — обади се Карлсън.

— Искате ли да им разменим местата? — предложи Фрида.

— Как по-точно?

Тя взе „Мадоната с Младенеца“ и я постави върху един от отпечатъците на стената. — Какво мислите?

Нютън поклати глава.

— Картината е твърде голяма. — Тя я премести по-нататък по стената. — Тук е точно на място — каза той.

Фрида направи същото и с останалите картини, като ги слагаше една по една върху отпечатъците по стената, докато Карлсън и Нютън кимаха или поклащаха глави. Останаха две картини и два празни отпечатъка. Картината с бора беше малко по-малка от единия отпечатък и много по-голяма от най-малкия отпечатък. Картината с морския пейзаж беше по-голяма и от двата празни отпечатъка.

— Не си пасват — заключи Карлсън.

— Точно така.

— Останаха две картини и две празни места — продължи Карлсън — между които няма никакво съответствие. Напразно си блъскам главата и изобщо не разбирам защо трябва да ме е грижа за това.

— Но е интересно, нали? — каза Фрида.

— Може да е изхвърлил някоя картина и да си е купил две нови — предположи Нютън.

— Картините вървят с апартамента. Няма как да ги изхвърли. Но ето тази е различна. — Фрида докосна картината с бора. — Тя е евтина и грозна, но е нова, не мислите ли?

Карлсън огледа лъскавата рамка.

— Наистина изглежда нова.

— Трябва да е някъде тук — каза Фрида.

— Кое? — не разбра Карлсън.

— Една от картините.

— Къде?

— Не знам. Някъде тук — облеганата отстрани на някоя плоскост, някъде, където не се вижда.

Нютън я откри под леглото на Пуул, набутана там заедно с някакъв стар матрак, и я измъкна победоносно. На нея бяха изобразени вятърна мелница и кон. Имаше нещо изкуствено в цветовете и тя цялата блещукаше.

— Нищо чудно, че я е държал под леглото — каза Карлсън.

Той взе картината и я сложи върху по-големия отпечатък на стената. Пасваше идеално.

— Чудесно. Но все още имаме една картина в повече.

— Не една, а две — поправи го Фрида.

Тя отиде до чамовия шкаф, който беше поставен до стената доста далеч от прозореца и коленичи до него.

— Погледнете — повика ги тя.

Карлсън и Нютън се взряха внимателно. Фрида им посочи две малки вдлъбнатини на килима.

— Някой го е преместил — каза тя. — Само на около два фута. Но... — Тя млъкна за момент. — Да го върнем на мястото му.

Тримата хванаха шкафа и го преместиха обратно.

— Ха! Виж ти! — възкликна Нютън.

Там, където беше стоял шкафът, на стената се откри празно място с очертанията на картина. Веднага се виждаше, че е със същите размери като на морския пейзаж, но Карлсън постави там картината, за да се увери. После се обърна към Фрида:

— Какво, по дяволите, означава това?

— Означава, че някой е бил тук — каза Фрида. — Въпреки неприятностите, които би могъл да си навлече, на някого му се е наложило да дойде тук.

Когато излязоха навън, Карлсън помоли Джейк Нютън да ги почака, след което двамата с Фрида се отдалечиха на няколко крачки. Карлсън изрече, без да я поглежда.

— Говорих с твоя приятел Рубен.

— За какво?

— За спречкването им с фотографа пред дома ти. Искях да си изясня какво точно се е случило. Ясно е, че ако двамата са се нахвърлили върху мъжа, без той да ги е предизвикал, това би се квалифицирало като нанасяне на побой. — Карлсън направи пауза, пъхна ръце в джобовете си, за да се предпази от студа. — Рубен — д-р Макгил — ми каза, че фотографът е препречил пътя на другия ти приятел, Джоузеф, и го е ударил. Докато Рубен се е опитвал да ги разтърве, без да иска е ударил фотографа в лицето.

— Без да иска?

— Да. Тъй като не е имало други свидетели...

— Аз бях свидетел — възрази Фрида.

— Ти очевидно си се появила в края на схватката. Дори ако фотографът оспори тяхната версия, аз съм убеден, че срещу тях няма да бъдат предприети никакви действия.

— Сигурен ли си, че не си подсказал на Рубен по какъв начин да се измъкне от тази неприятна ситуация?

— За Бога, Фрида, остави нещата такива, каквито са. Забрави за това.

— Какво мислиш за хората, които забравят за някои неща, защото така им е по-удобно?

Карлсън не й отговори веднага. Пое си дълбоко дъх и каза:

— Това, което си мисля, е, че, първо, ако се окаже, че между мен и Рубен има негласна уговорка да се насочи в погрешна посока

евентуално полицейско разследване, аз ще бъда уволнен, а той ще си понесе наказанието. И второ, не бъди толкова праволинейна.

Обикновено така се започва, помисли си Фрида. После се взря в Карлсън.

— Добре ли си?

— Да.

— Наистина ли?

— Добре съм — отвърна той. — Е, нещата са малко, как да кажа...

— Какво имаш предвид?

— Семейни проблеми. Децата ми заминават с майка си за Испания. Ще живеят там.

На Фрида ѝ трябваха няколко секунди, за да осмисли чутото.

— Сигурно ти е много тежко.

— Да.

— За колко време отиват?

— За две години.

— Две години е доста време, когато са толкова малки.

— На мен ли го казваш!

— Защо ще се местят там?

— На новия ѝ партньор му предлагат по-висок пост.

— Ти опита ли се да я разубедиш?

— Не възнамерявам да ѝ преча, но тя знае как се чувствам.

— Как се чувстваш?

Той извърна лице, за да прикрие огорчението си.

— Ходя на работа. Връщам се в празния апартамент. Живея за дните, в които децата ми идват при мен — сега вече няма да идват. Аз, разбира се, ще ходя да ги виждам и те ще си идват през ваканциите, но той ще бъде истинският им баща.

Бащи и деца, помисли си Фрида, спомняйки си за кафявите очи на Джоузеф и виждайки пред себе си изнуреното лице на Карлсън.

Джейк Нютън говореше по телефона.

— Този глупак, Нютън — каза Карлсън, — иска да обиколим полицейските участъци с отделения за предварителен арест.

— Аз ще си тръгна пеша — каза Фрида.

Тя леко го докосна с два пръста по бузата.

— Не съм казал на никого.

— Радвам се, че сподели с мен.
— Нямах такова намерение.
— Е, все пак, благодаря. Съжалявам, че те натоварих с още грижи. — И тя си тръгна.

— Радвам се да те чуя.

Фрида беше в кабинета си и гледаше към пустеещата земя през улицата. Там, където булдозерите бяха разчистили терена, се виждаха цели участъци с поникнала трева и хилави растения. Деца се гонеха в откритите пространства. Някаква жена, която водеше на каишка малко пухкаво кученце, мина през една пролука в оградата и влезе спокойно в пустошта, все едно влизаше в парк.

— Добре. Но всъщност ти звъня по работа.

— Е, и това е нещо — каза Хари с нотки на разочарование.

— Надявам се, че ще можем да се срещнем в дома на Оливия през един от следващите дни, за да приведеш в ред финансовите й дела. Подозирам, че от години не е попълвала данъчни декларации, нито си е водила отчет. Истински хаос. Помислих си, че докато сестра ти се занимава с юридическите й дела, ти би могъл да се поровиш във финансовите й документи.

— Довечера?

— Какво?

— Мога да дойда веднага след една среща близо до „Олд стрийт“. Около шест?

— Наистина ли? — поколеба се Фрида. Тя имаше намерение да се прибере право вкъщи след последния си пациент и да прекара вечерта сама, за което така отдавна копнееше.

— Ако, разбира се, снаха ти е свободна.

— Сега ще й се обадя.

— А след това, ако имаш желание, можеш да ме поканиш да изпием по чаша вино.

— Добре. Предавам се. — Тя се усмихна и затвори телефона. Сутринта беше получила имейл от Санди. Пишеше, че се връща в Англия за две седмици, за да присъства на сватбата на сестра си. Сватбеното тържество щеше да се състои в „Лодърдейл Хаус“^[1] в Хайгейт, където двамата с Фрида бяха ходили преди време. Молеше я

да се срещнат. Тя беше прочела имейла и го беше изтрила. Разбира се, все още можеше да му отговори. Все още можеше да каже „да“. Или пък „не“. Не: тази част от живота ми приключи. Мисля, че мога да продължа без теб.

Малко преди шест тя вече беше в дома на Оливия. Кирън, счетоводителят от погребалната агенция, също беше там. Беше седнал до кухненската маса, а пред него върху един вестник беше струпана голяма купчина строшен порцелан, туба специално лепило и парче розова шкурка. Фрида се загледа как той търпеливо подбираще и съчетаваше парчетата, с кацнали на върха на носа му очила и със съсредоточен израз на лицето. Беше щастлив, помисли си тя, изцяло погълнат от задачата си.

— Той поправя всичките ми счупени порцеланови съдове, които толкова обичам — изчурулика Оливия. — Теса урежда въпроса с издръжката ми, твоят нов познат Хари ще се занимава с финансовите ми дела, а Кирън лепи парчетата от разбития ми живот.

— А ти с какво се занимаваш? — попита Фрида, раздразнена от вида на сияещата Оливия, която си беше въобразила, че останалите са длъжни да оправят бъркотията, която тя създава.

— Аз ли? Наливам вино. Не искаш ли? Тогава чай?

— Да, предпочитам чай.

— Теса също ще дойде. Казах ли ти?

— Не.

— Само за да ми донесе едни формуляри, които трябва да подпиша — или нещо такова. Тази жена *буквално* спаси живота ми.

— Твърде силно казано. Къде е Клои?

— Предполагам, че е някъде с приятели. Не съм я виждала.

— Днес е сряда.

— Е, и?

— Тя често ли излиза вечер, когато на другия ден е на училище?

— Фрида, тя е на седемнайсет. *Ти* какво правеше, когато беше на седемнайсет?

На входната врата се почука и Фрида отиде да отвори. На прага стояха Хари и Теса и тя още веднъж беше поразена от голямата прилика помежду им. Хари изглеждаше сериозен и носеше тъмен костюм и бледозелена риза. Той се усмихна на Фрида и чертите на

лицето му се смекчиха, но не я поздрави с обичайната сърдечност. Теса кимна на Фрида и ѝ показа дебел кафяв плик.

— Ще дам на Оливия да подпише тези документи и тръгвам — каза тя.

— Много мило, че ѝ ги носиш лично.

— И без това минавах от тук — обясни Теса. — Така е по-лесно, а освен това се опитвам да ускоря нещата.

Оливия се обади от кухнята, предлагайки им кафе или нещо по-силно. Всичко трябваше да е специално предназначено за нея, помисли си Фрида. Тя не можеше просто да ползва услугите на солиситор или на финансов консултант: те трябваше да станат нейни приятели, да бъдат съпричастни към личните ѝ драми. Оливия разцелува Теса, после пое ръката на Хари и я задържа в дланите си повече от необходимото. Представи двамата на Кирън, който кимна, изчерви се и продължи пипкавото си занимание. След това подписа със замах документите, които Теса сложи пред нея, и отново я разцелува за довиждане.

В кухнята тя се обърна към Хари и го попита:

— Как точно ще го направим? Опитах се да събера всички стари банкови извлечения и фактури, но те предупреждавам, че съм изгубила голяма част от документите.

— Можем да оставим тук тези двамата, а ние да отидем в дневната и да се опитаме да въведем някакъв ред — предложи Хари с делови тон. — Ще ни трябва известно време. Като начало ще видим какви са основните ти парични разходи, допълнителни разходи, данъчни отчисления, приходи и ще се опитаме да систематизираме нещата. Всички документи, които си запазила, ще ни бъдат от полза, а аз ще се опитам да набавя липсващите. Ще ти изработя финансов модел, към който да се придържаш от тук нататък. Съгласна ли си?

— Вече се чувствам в сигурни ръце — усмихна му се лъчезарно Оливия. Фрида се зачуди дали не взима някакви хапчета.

— Добре — отвърна Хари.

Фрида се взря внимателно в него, търсейки някаква следа от подигравка или презрение, но не откри нищо такова. Той се държеше по-скоро като лекар с пациент, отколкото като финансов консултант с клиент.

— И така, нека се почерпим — подкани ги възторжено Оливия. С бързо движение тя вдигна бутилката с вино от масата и взе една чаша.

— За мен само чай — каза Хари. Той хвърли бърз поглед към Фрида. — Тук ли ще си, когато приключим?

— Зависи колко време ще отнеме.

— Около час.

— В такъв случай ще те изчакам.

— Добре. Има нещо, което бих искал да ти кажа.

Фрида помогна на Кирън да залепи парчетата счупен порцелан. Тя разпозна някои от строшените съдове: плоската овална чиния с орнаменти от индийско коралово дърво беше част от сервиз, който навремето бе принадлежал на баба й. Очевидно беше попаднал у Дейвид, а от него — в небрежните ръце на Оливия. Разпозна и белия чайник от костен порцелан за запарване на чай, чиято дръжка Кирън сръчно залепи на мястото й, а след това внимателно изтърка с шкурка следата от засъхналото лепило. Тя си спомни — или й се струваше, че си спомня — как майка й наливаше чай от него. Почувства се странно, гледайки всички тези натрошени парчета по разхвърляната маса на Оливия, и все пак имаше нещо успокояващо в начина, по който Кирън ги сглобяваше отново. Той усети погледа й и вдигна очи към нея.

— Доставя ми удоволствие. И ме отморява.

Фрида си помисли, че за човек като него, който обича спокойствието, шумната и обсебваща Оливия не беше най-подходящият избор. Той като че ли отгатна мислите й, защото неочаквано добави:

— Оливия и аз се разбираме добре.

— Радвам се да го чуя — каза Фрида. Тя се извини и излезе в антрето, за да се обади на Клои.

Телефонът звъня продължително, а след това се включи гласовата поща. Тъкмо щеше да затвори, когато мобилният й започна да вибрира в ръката й.

— Фрида?

— Да. Клои, къде си?

— Как така къде съм?

— Питам те къде си.

- Вкъщи съм. Защо?
- Вкъщи ли?
- Случило ли се е нещо?
- Мислех, че си излязла.
- Не те разбирам.
- Това е абсурдно. Почакай.

Фрида изтича нагоре по стълбите и почука на вратата на Клои, която се отвори едва-едва и се показа обърканото лице на племенницата ѝ.

— Фрида, какво става? Нищо не разбирам.

— Досега бях долу. Там съм от шест часа. Оливия мислеше, че си излязла.

— И какво от това?

— Ти през цялото време ли беше тук?

— Ами да.

— Защо не си казала на Оливия, че си вкъщи?

— Не ме е питала. Мисля, че ѝ е все едно.

— Ти кога се върна от училище? — Фрида се вгледа в намусеното ѝ лице. — Днес ходи ли на училище?

— Имам главоболие.

— Майка ти знае ли?

Клои само повдигна рамене. Вратата се отвори малко по-широко и Фрида видя безпорядъка и боклука в стаята.

— Вчера ходи ли на училище?

— Това разпит ли е?

— Отговори ми.

— Може би не.

— Защо?

— Не ми се ходеше.

— Кога за последно ходи на училище?

— В понеделник. За малко.

— И Оливия не знае за това?

— Не и ако не ѝ кажеш.

Фрида погледна мълчаливо лицето на Клои и мрачната ѝ, мръсна и разхвърляна стая.

— Утре отиваш на училище — каза тя с нетърпящ възражения тон. — Вечерта ще дойда да те взема оттук в седем часа, ще отидем да

хапнем някъде и можем да поговорим. Какво ще кажеш?

Клои отново повдигна рамене.

— Клои?

— Добре.

— Обещавах ли, че ще отидеш на училище?

— Да.

— Сега си вземи душ. Облечи си чисти дрехи, прегледай си уроците и слез долу да вечеряш с майка си. Ще го направиш ли?

— Не знам.

— Клои, говоря сериозно.

— Добре. Той тук ли е?

— Кирън ли?

— Да.

— Той е в кухнята, лепи счупения порцелан на Оливия. Защо? Дразни ли те присъствието му?

— Тя още повече забравя за мен. — Клои добави неохотно: — Все пак, той не е лош. Внимателен е, проявява уважение.

— Добре. С теб се разбрахме. Душ. Уроци. Вечеря. Сутринта ставаш навреме — ще ти звънна, за да се уверя, че си станала — и отиваш на училище. Чакай ме в седем вечерта.

Докато слизаше на долния етаж, Фрида чу пискливия смях на Оливия, идващ от дневната, и спокойния глас на Хари. Когато стигна до антрето, вратата се отвори.

— Засега приключихме — каза Хари оживено. — Мисля, че постигнахме известен напредък.

— Чудесно. — Тя се обърна към Оливия. — Клои е горе в стаята си.

— Така ли? Това дете е истинска загадка!

— Тя има нужда от хубава вечеря.

— Кирън се занимава с готвенето.

— Тогава да сготви за трима. И й обърни нужното внимание.

Оливия направи гримаса към Хари.

— Виждаш ли колко е опасна?

Хари облече палтото си.

— Тръгваш ли си? — попита той Фрида.

— Да. Можем да излезем заедно. Довиждане, Оливия — добави тя, прекъсвайки я по средата на някакво възклицание.

Двамата тръгнаха мълчаливо надолу по улицата и когато стигнаха до булеварда, Фрида каза:

— Тук наблизо има хубав бар.

Хари поръча чаша червено вино за себе си, а за Фрида джинджифилова бира, след което седнаха на една маса в ъгъла.

— Добре ли си? — попита я той.

— Тези семейни неуредици... — въздъхна Фрида.

— Мога да си представя колко те натоварват.

— Опасявам се, че финансовите й дела са в плачевно състояние.

— Виждал съм и по-лошо. Но не за това исках да поговорим.

— Слушам те.

— Непрекъснато мисля за теб. — Той вдигна предупредително длан, преди тя да успее да го прекъсне. — Но сега не искам да говоря за чувствата си. Не искам да те притискам по никакъв начин. Мисля си през какви изпитания преминаваш напоследък. Имам впечатлението, че трудно споделяш проблемите си, но знам също, че не ти е лесно заради всичко, случващо се около теб. Ти, разбира се, храбро понасяш неприятностите, но аз бих желал да ти помогна по някакъв начин. Дори и ако само ме потърсиш като приятел, с когото да споделиш тревогите си. — Той се облегна назад и прокара ръка по челото си с жест на самоирония. — Всъщност много рядко ми се случва да изрека повече от едно изречение, без да кажа нещо подигравателно.

— Благодаря — каза Фрида простичко.

— Моля.

— Какво точно знаеш за моите трудности напоследък?

— За жалбата срещу теб, за онази книга и за всички грозни неща, които пишат по вестниците.

— Някои хора пострадаха много повече.

Той отпи малка глътка вино.

— Знам и за това, че си намерила трупа на онази нещастна жена.

— Откъде научи за това?

— Извинявай. Оливия е казала на Теса, а Теса на мен.

— Оливия откъде е научила?

— Доколкото знам, дъщеря й й е казала. Но преди да попиташ, веднага ще отговоря, че нямам никаква представа откъде е разбрала.

— Предполагам, че е така.

— Не съм те шпионирал. Но тези неща няма как да се скрият.

— Очевидно си прав. — Тя се взря в него, но той не отклони погледа си.

— Как се справяш с всичко това?

— Не съм сигурна дали се справям. — Тя повъртя чашата в ръката си. — Това е, както през зимата. Крача напред с глава срещу вятъра и се надявам, че пролетта няма да закъснее.

Ето това е, каза си тя, методът за оцеляване на Фрида Клайн, но не би го препоръчала на пациентите или на приятелите си.

— Понасяш с твърдост предизвикателствата.

— Опитвам се.

— А ако не ти стигнат силите?

— Нямам избор.

Така ли беше наистина? Бе имала периоди в живота си, когато беше обгърната от толкова непрогледен мрак, че трябваше пипнешком да проправя пътя си, без светлинка, без надежда, без никакви очаквания. „Човек продължава да върви напред, защото така трябва.“ Кой ѝ бе казал това? Баща ѝ, но я да видим докъде беше стигнал?

— Ако почувстваш, че не можеш да се справиш, знай, че има хора, които винаги ще ти се притекат на помощ.

— Ти едва ме познаваш.

— Знам достатъчно за теб.

Тя вдигна чашата си и изпи голяма глътка.

— Добре съм. Наистина. Само съм малко уморена.

— Заради настоящия случай ли?

— Отчасти. — Тя се ядоса на себе си, а после продължи: — Когато за пръв път съдействах на полицията, беше във връзка с изчезването на едно дете. Всъщност на две деца.

— Знам — каза Хари. — Четох за това.

— Беше престъпление, за което всички полагаха големи усилия да бъде разкрито. Сегашният случай с убийството на Робърт Пуул е различен. Единственото, което знаем за него, е, че е мамил хората и се е възползвал от тях. Впрочем като че ли само сестра ти беше забелязала това. Според мен в полицията смятат, че той просто не си заслужава усилията. Предпочитат случаят да бъде приключен.

— Как така?

— Моите наблюдения са, че полицейската работа е като всяка друга. Има неща, които представляват интерес, и такива, които са безинтересни.

— Това ми напомня за жената, която чисти жилището ми — каза Хари. — Тя е от Венецуела. Обича да бърше прах и да подрежда, но не обича да мие с парцал мръсотията зад и под мебелите.

Фрида се усмихна.

— Метафорично казано, Робърт Пуул е мръсотията зад хладилника, която не си правиш труда да изчистиш, защото ще трябва да го местиш.

— Никога не ми е хрумвало, че трябва да се чисти и зад хладилника.

— Но когато *наистина преместиш* хладилника — каза Фрида, — ще намериш нещо, озовало се там незнаяно защо или нещо важно, което си изгубил преди години.

Хари я погледна озадачено.

— За чистене ли говориш, или влагаш преносен смисъл?

— Предлагам да спрем дотук с хладилниците и всякакви други метафори.

Той докосна ръката ѝ.

— Онова, което беше написано във вестника за Джанет Ферис и Боб Пуул: наистина съжалявам. Ти не го заслужаваш.

— Не съм съвсем сигурна — отвърна Фрида замислено. — Но ти благодаря. А сега трябва да тръгна. Денят беше дълъг. Признателна съм ти, Хари.

— Удоволствието е мое — каза той меко. — Ще поддържаме ли връзка?

— Да.

— Ще чакам да се обадиш.

Той я проследи с поглед как стана от стола, взе палтото и чантата си и излезе с енергична стъпка от бара. Видя я как мина край прозореца, но не обърна главата си към него. Той поседя още известно време, докато допи виното си, мислейки си за лицето на Фрида.

---

[1] Център по изкуствата, където се организират разнородни събития. Намира се в луксозното предградие Хайгейт в Северен Лондон. — Бел.прев. ↑

Къщата на семейство Кърси се намираше в Хайгейт, до върха на хълма Норд Хил. Беше голяма и стара, с фронтони, неравни каменни подове и ниски тавани. От кухнята, където беше седнала, Фрида можеше да види Лондон като на длан. Един престарял кокер шпаньол се беше свил край камината. Той мърдаше в съня си и от време на време издаваше жални звуци. Фрида се запита какви кошмари сънуваха кучетата.

— Мървин също щеше да присъства на разговора, но в последния момент му изникна някакъв ангажимент. Е, и без това трудно би издържал. — Тя погледна Фрида втренчено. — Той е много чувствителен на тази тема. Смята, че вината е негова.

— За кое по-точно?

— За всичко, което се случи с Бет. Но това е да си родител. Вие имате ли деца?

— Не.

— Нормално е родителите да упрекват себе си. Но както и да е, ще трябва да разговаряте само с мен.

— Това не е проблем. Благодаря ви, че се съгласихте да поговорим. Работя заедно с главен криминален инспектор Карлсън. Но не съм полицай, а лекар.

— Лекар ли? С каква специалност?

— Основната ми специалност е психиатрия, но работя като психотерапевт.

Фрида беше свикнала с реакциите на хората, когато чуеха тези думи, но при Лорна Кърси реакцията беше по-различна — тя застина в очакване, а после каза предпазливо:

— Предполагам, че инспекторът ви е изпратил да разговаряте с мен, защото Бет беше психически нестабилна.

— Абсолютно сигурна ли сте, че дъщеря ви е била психически нестабилна? Или може би е била просто нещастна и обърквана?

— Не знам и никога не съм знаела. Постоянно си задавам разни въпроси. Дали нещата се объркаха още в детските ѝ години? Лоши родители ли бяхме? Дали имаше нужда от лечение или по-скоро от разбиране и нежност? Не знам. Не знам какво означава думата „психически нестабилна“ за професионалист като вас.

— Дъщеря ви е била лекувана, нали?

Лорна Кърси махна с ръка.

— Бяхме отчаяни. Консултации със специалисти, терапия, лекарства, какво ли не. — Тя стисна силно носа си с палеца и показалеца си и за момент затвори очи. — Тежко ми е да мисля за нея — живееща неизвестно къде, сама. Дори не можете да си представите колко ми е тежко. Самата мисъл какво може да направи ме убива.

— Имате предвид на себе си?

— Да, това също.

— На други хора ли?

— Не знам! Толкова отдавна не съм я виждала. Не вярвам, че може да се справи сама. Нямам представа как е и как живее.

— Какви лекарства е приемала?

— Това важно ли е?

— С какво предназначение са били? Може би антидепресанти?

— Не си спомням названията им.

— Но защо са ѝ ги предписали? Защото е била депресирана или заради нещо друго?

Лорна Кърси постави дланите си на масата пред себе си и забодде поглед в тях. После погледна към Фрида. Очите ѝ изглеждаха възпалени зад кръглите стъкла.

— Тя имаше пристъпи. Вече съм наясно с тези неща. Изчетох много книги, говорих със специалисти. Не е хубаво да се каже: „Тя е шизофреничка“. Правилно е да се каже: „Тя имаше пристъпи на шизофрения“. Това е по-скоро за наше успокоение. Но така или иначе, пристъпите бяха ужасни.

— Мога да си представя — каза Фрида.

— Не — възрази Лорна Кърси. — Ако нямате дете, няма как да си го представите.

— Бихме искали да ви помогнем да я намерите.

— Да не би да мислите, че го е убила? — прошепна жената. — Да не би да мислите, че моята Бет го е убила?

- Аз не съм полицаи.
- Какво следва от тук нататък?
- Трябва да намерим дъщеря ви.

— Готова ли си за това? — попита Карлсън.

— Какво имаш предвид? — попита на свой ред Фрида.

— Опитвам се да ти вдъхна кураж. Уайът е дошъл с адвокатата си. Не му позволявай да те разконцентрира.

— Да ме разконцентрира ли?

— Забрави какво съм казал — отвърна Карлсън. — Просто бъди себе си. Помни, че с това се занимаваш и в това си добра.

— Това, което искаш от мен — каза Фрида, — е да накарам Франк Уайът да си признае, че е убил Робърт Пуул.

Карлсън доближи палеца до показалеца си, като почти ги сля.

— Ето толкова малко ни трябва, за да намерим доказателство, въз основа на което да му повдигнем обвинение. Толкова малко. Разчитаме и на твоята помощ. Но съм длъжен да те предупредя. Допреди малко разговарях с него в продължение на един час. Подхвърлих му идеята за вероятността да бъде обвинен в непредумишлено убийство. Споменах му, че дори би могъл да получи условна присъда. Но не захапа въдицата. Така че очаквам ти да упражниш магията си върху него.

— Интересно ми е да поговоря с този човек — отвърна Фрида. — Но не възлагай големи надежди.

— Без натиск — предупреди я Карлсън и отваряйки вратата на стаята за разпити, я въведе вътре. Франк Уайът беше седнал край една маса. На гърба на стола висеше сакото на сивия му костюм. Беше облечен с бяла риза с разкопчана яка. До него беше седнал мъж с костюм и вратовръзка, на средна възраст с оредяла, късо подстригана тъмна коса. Когато вратата се отвори, те се отдръпнаха един от друг, все едно бяха заговорничили.

— Господин Джол — каза Карлсън, — това е моята колежка, д-р Клайн. — Той покани Фрида да седне на стола срещу двамата мъже, а самият той застана от едната му страна и малко отзад, докато тя се настани, след което пристъпи напред и натисна едно копче на

поставеното на масата записващо устройство. Тя забеляза цифровия брояч, но не можа да разчете цифрите.

— Това е продължение на разпита — каза Карлсън с леко скован тон. — В момента тук присъства и д-р Фрида Клайн. Господин Уайът, бих искал да ви напомня, че разговорът ни продължава да бъде под формата на разпит с предупреждение^[1].

Той кимна на Фрида и застана зад стола ѝ. Фрида не беше намислила предварително какво точно ще го попита. Тя погледна към Уайът. Очите му припламваха гневно. Беше сложил ръцете си на масата и Фрида забеляза, че треперят.

— Какво мислите за Робърт Пуул? — попита го тя.

Той се изсмя приглушено.

— Това ли е най-умният ви въпрос? А вие какво мислите?

— Искате ли да ви отговоря? — отвърна Фрида. — Наистина ли искате да ви кажа какво мисля?

Адвокатът се наведе напред.

— Моля да ме извините. Господин Уайът е тук по собствено желание. Той ясно даде да се разбере, че е готов да сътрудничи, но моля ви, задавайте уместни въпроси.

— Току-що зададох въпрос — каза Фрида. — И господин Уайът ми зададе въпрос. Или той ще отговори на моя въпрос, или аз ще отговоря на неговия.

Джол погледна към Карлсън, като че ли го умоляваше да сложи край на всичко това. Фрида не помръдна.

— В такъв случай ще ви кажа — започна тя. — Разбрали сте, че Робърт Пуул е спал с жена ви и че ви е откраднал парите. Измамил ви е и ви е направил на глупак. Решили сте да му отмъстите.

Последва мълчание.

— В последното ви изречение съдържа ли се въпрос? — обади се Джол.

Фрида продължаваше да гледа втренчено Уайът. Той се облегна назад и прокара пръсти през косата си.

— Това ли искахте да чуете от мен? — попита тя.

— Не знам — отвърна той. — И не ме е грижа.

— Това, което ме интересува, е, защо, когато сте видели какво става, не сте се противопоставили открито на съпругата си? Защо не

сте поговорили откровено с нея, вместо да таите чувствата си и да се измъчвате от размисли?

Уайът се наведе напред, подпирайки с длан главата си, и измърмори нещо неразбрано.

— Извинете, не ви разбрах — каза Фрида.

Той вдигна поглед към нея.

— Казах, че беше сложно.

— Разбрали сте, но не сте събрали смелост да поговорите с нея. Тогава какво направихте?

Уайът се озърна неспокойно, погледна през рамото на Фрида към Карлсън, после към Джол. Тя забеляза, че отбягва погледа ѝ.

Неочаквано Карлсън го попита:

— Вие се изправихте срещу него очи в очи, нали?

Уайът не отговори.

— Защо мълчите? — настоя Карлсън.

Уайът заби поглед в пода.

— Разговарях с него — отвърна той с тих глас.

— Да спрем за малко — обади се Джол. — Искам да поговоря насаме с клиента си.

На лицето на Карлсън се появи тънка усмивка.

— Разбира се.

Вече въвн от стаята, Карлсън се ухили широко.

— Отлично! Ако адвокатът му е достатъчно разумен, в момента го съветва да си признае. — Той погледна към Фрида и стана сериозен. — Трябва да се радваш. Това е тръпката от преследването.

— Аз не го възприемам като преследване — отвърна тя.

След няколко минути те заеха обратно местата си. За Фрида тези действия бяха твърде изкуствени, все едно всички бяха актьори, които се връщаха за репетиция след пауза за чаша чай.

— Господин Уайът би желал да обясни — информира ги Джол.

Уайът се изкашля нервно.

— Разговарях с Пуул за парите.

— Обзалагам се, че сте го направили — каза Карлсън.

— Когато го попитах за тях, нещата се оказаха по-сложни от очакваното. — Уайът говореше с тих, треперещ глас. — Вече знаете, че беше добър в общуването. Когато заговори за парите, звучеше доста

убедително. Разказа ми за бизнес плановете си. Накрая се почерпихме. Излезе, че едва ли не аз съм този, който греши.

— Къде се състоя разговорът? — попита Карлсън.

— У дома. Жена ми я нямаше. Тя не знаеше — не подозираше, че аз знам.

— Защо не ни казахте за срещата си с него предишния път?

— Не знам — отвърна Уайът. — Беше трудно за обяснение.

— Прав сте — каза Карлсън. — Така и не успяхте да го обясните. Фрида? Имаш ли нещо да добавиш?

— Искам да се върна на първоначалния си въпрос. Какво мислите за Робърт Пуул?

— Не знам дали бих могъл да отговоря на този въпрос, а и какво значение има какво мисля аз?

— Напротив, има — възрази Фрида. — Някои биха казали, че на един мъж едва ли би могло да му се случи нещо по-лошо от онова, което той ви е причинил.

— Благодаря за „мъдрата“ мисъл — каза иронично Уайът. — За това ли ви плащат?

— Това, което ми прави впечатление, е, че вие, изглежда, не изпитвате гняв към него — продължи невъзмутимо Фрида.

Уайът видимо застана нащрек, сякаш Фрида му готвеше капан.

— Не разбирам накъде биете.

— Какво имахте предвид, когато казахте, че разговорът ви с Пуул се е оказал доста сложен?

— Имах предвид точно това, което казах.

Фрида направи пауза, а после продължи, гледайки Уайът право в очите.

— Аз никога не съм виждала Пуул. Само съм чувала за него. Но ми се струва, че хората, които са се срещали с него, са добивали усещането, че той е вниквал в тяхната същност, че по някакъв начин ги е разгадавал. А това не е особено приятно.

— Не разбирам за какво говорите.

— Питам се — каза Фрида, — дали по някакъв странен начин не чувствате, че донякъде заслужавате това, което е сторил с жена ви. Щях да кажа „това, което е сторил с вас“, но според мен вие не го възприемате по този начин. — Тя отново направи пауза. — Не знам

дали се досещате, че Робърт Пуул се е отнасял с жена ви така, както вие отдавна не сте се отнасяли с нея.

Уайът преглътна мъчително и лицето му почервения.

— Това е доста преувеличено.

— Изобщо не е преувеличено — възрази Фрида — Нима ще отречете, че когато сте разбрали, че Робърт Пуул ви е измамил, дори когато сте разбрали, че е спал с жена ви, не сте изпитали гняв? Един мъж би побеснял, ако друг мъж е спал с жена му, но при вас не е било точно така, нали? Или може би реакцията ви е била по-силна? — Уайът я гледаше с немигащи очи. — Предполагам, че сте били объркан, че сте се почувствали унижен. Може би ви е минала мисълта за отмъщение. Но по-скоро си мисля, че сте разумен мъж и сте разсъждавали за брака и децата си. Вероятно сте се запитали как сте могли да допуснете нещата да излязат извън контрол.

Когато Уайът заговори, гласът му бе станал хриплив.

— Какво се опитвате да ми кажете?

— Занемарили сте брака си. Робърт Пуул ви е отворил очите. Събудил ви е от дълбокия ви сън.

— Не можех да повярвам — каза бавно Уайът. — Всичко, в което вярвах, беше една лъжа.

— Говорихте ли с жена си какво чувствате?

Уайът сви рамене.

— Отчасти. Аз самият не мога да определя какво точно чувствам, камо ли да говоря за това с друг човек.

— Трябва да опитате.

Джол се изкашля.

— Извинете — намеси се той. — Не виждам какво общо има това с основната тема.

— Съгласен съм с вас — каза Карлсън. — Мисля, че можем да приключим за днес.

Когато излязоха от стаята за разпити, той направи знак на Фрида да го последва.

— Какво беше това? — избухна той. — Трябваше му съвсем малко, за да се разприказва. Какви бяха тези думи? Къде остана старата Фрида?

Фрида го изгледа с любопитство.

— Ти не би ли поискал да се срещнеш с него?

— С кого?

— С Робърт Пуул.

В първия момент на Карлсън му бе трудно да отговори, а после каза рязко:

— Не. Нито пък ти би пожелала подобно нещо, Фрида — защото той е мъртъв и няма как да се поддаде на опитите ти да вникнеш в същността му, да го спасиш или да промениш случилото се.

Клои я очакваше. Фрида забеляза, че беше измила косата си и си беше облякла чиста бяла риза над миниатюрната черна ластична пола. Не носеше грим и изглеждаше крехка и уязвима като малко дете. От Оливия нямаше и следа.

— Какво ще кажеш да хапнем испански тапас? — предложи Фрида.

— Вече не ям месо.

— Това е добре.

— И само разрешена за улов риба.

— Чудесно.

— Не са много местата, където се предлага.

Ресторантът се намиреше в Излингтън, на няколко минути път пеша и те стигнаха дотам, без да говорят. Преди това беше валяло и фаровете на колите проблясваха в големите плитки локви. Едва след като се настаниха край разклатената дървена маса край прозореца, Фрида заговори.

— Днес беше ли на училище?

— Да. Казах ти, че ще отида.

— Добре. Всичко наред ли беше?

Клои сви рамене. Лицето ѝ беше леко подпухнало, забеляза Фрида, все едно беше плакала продължително. Ръцете ѝ бяха закрити от ръкавите на ризата и Фрида не можеше да види дали племенницата не си беше направила нарязи по кожата отново.

Поръчаха си сепия, печени камби, испански омлет и чиния зелена салата. Клои разряза на две тънко кръгче от сепията, после още на две, сложи го в устата си и бавно го задъвка.

— Да започнем едно по едно — каза Фрида. — Училище.

— И какво да говорим за него?

— Справи се много добре със зрелостните изпити. Умна си. Казваш, че искаш да станеш лекар...

— Не. *Ти* го казваш.

— Аз ли? Не, грешиш.

— Е, добре. Тогава други хора: баща ми, учителите. От мен се очаква да тръгна по определен път — да си взема зрелостните изпити, после изпитите за ниво „А“^[2], после да уча в университета и накрая да си намеря хубава работа. Виждам целия си живот как се простира пред мен като добре асфалтирана магистрала. Ами ако не искам да е така?

— Не искаш ли?

— Не знам. — Тя бодна с вилицата си една яркозелена чушка и от нея пръсна сок. — Какъв е смисълът да си толкова подреден?

— Ти преживя тежки мигове, Клои. Баща ти ви напусна...

— Защо не го наричаш по име? Каква се Дейвид и ти е брат.

— Добре. Дейвид. — Дори само от споменаването на името му в устата ѝ се появи горчив вкус. — А Оливия има нов приятел.

— Познай къде е тя в момента — подхвърли Клои.

— Предполагам, че е с Кирън.

— Грешно предположение. Опитай отново.

— Не се сещам — отвърна Фрида, леко обезпокоена от настойчивостта на Клои.

— С онзи счетоводител, когото ти доведе.

— Не съм го довела.

— Наясно съм какво става — каза Клои.

— Не те разбирам.

— Знам, че съм още тийнейджър, но дори и аз виждам, че всичко е заради теб.

— Какво имаш предвид?

— Нали виждам как те гледа. Използва майка ми, за да ти се хареса. Ти какво мислиш за него?

— А ти?

— Лельо Фрида, имаш лошия навик да отговаряш на въпроса с въпрос.

Фрида се усмихна.

— Това е първият урок в школата по психотерапия. По този начин се измъкваме от трудна ситуация, когато от нас се очаква

конкретен отговор. Каквото и да каже пациентът, ти просто го питаш: „Какво точно имате предвид?“ и така се откачваш от кукичката.

— Но аз не съм ти пациент. А ти все още си на кукичката.

— Говорехме за майка ти.

— Е, добре. Тогава да говорим за майка ми — каза примирено Клои. — Мисля, че не я е грижа за мен.

— Напротив, грижа я е за теб, Клои. Но не забравяй, че тя не е само твоя майка, а и жена, която се чувства предадена и унижена, която не знае по кой път да поеме и в чийто живот отскоро се е появил нов мъж.

— Е, и? Аз очаквам от нея да ми бъде истинска майка. Не ѝ е простено да се държи като тийнейджър. Аз съм тийнейджърът вкъщи. Понякога ме е страх. Все едно нямам здрава почва под краката си и пластове под мен се разместват.

Това беше много точно казано: Фрида мислеше същото за Оливия, ето защо ѝ трябваше време, за да отговори.

— Права си. И може би ти и аз ще трябва да поговорим с нея за това, да се опитаме да ѝ обясним как се чувстваш и да въведем някои основни правила. Но ти също трябва да ѝ дадеш шанс да се промени. Остави вратата отворена. Тя притежава способността да си признава, когато греши.

— Защо трябва да ѝ дам шанс, когато тя дори не ме забелязва?

— Така ли мислиш?

— Не просто го мисля. Знам го. Тя толкова се е оплела в собствената си бъркотия, че не вижда моята. Прибирам се вкъщи и не знам какво ще намеря. Понякога е пияна или пък плаче. Друг път е в еуфория и иска да обикаляме магазините, за да ми купи безумно скъпи дрехи или каквото там си е наумила. Има дни, в които ми крещи и ми обяснява какъв идиот е баща ми. Или пък кисне във ваната, а после дори не се сеща да я измие — вътре остават косми и следи от пяна. Направо е отвратително. Аз трябва да я почиствам след нея. Понякога готви, а понякога забравя. Има дни, в които ме буди сутрин за училище, но често не го прави. Понякога ме обсипва с грижи, прегръща ме, казва ми, че съм нейното скъпоценно момиче, а друг път ми крещи без причина. Понякога Кирън е у дома — и е добре, когато е там. Той е спокоен, мил и си говори с мен. Тя не се интересува от уроците ми, не отваря писмата, които се получават от училище,

последния път забрави да отиде на родителската среща. Изобщо не я е грижа за нищо.

Фрида слушаше, а Клои не спираше да говори, сякаш някакви шлюзове се бяха отворили и се бяха отприщили потоци от страх, отчаяние и мизерия. Тя почти не се обади, но усети как в душата ѝ се надига гняв, който едва успя да овладее. В себе си реши да предприеме някои действия: ще поговори с Оливия и ще я накара да види как житейската ѝ бъркотия се отразява на дъщеря ѝ; ще отиде с Клои в училище, ще се срещне с учителите ѝ и после двете ще ѝ изработят дневен режим; и накрая — от самата мисъл ѝ се зави свят, все едно се беше надвесила над пропаст — ще трябва да поговори с брат си Дейвид.

Пак в Излингтън, малко по-нагоре по „Ъпър стрийт“, в нов вино бар, чиито дизайнери се бяха постарали да изглежда като пивница от деветнайсети век, Хари щедро наливаше вино в чашата на Оливия. Тя отпи една глътка.

— Струва ми се, че е малко студено за червено вино.

— Тук го сервират леко охладено — каза Хари. — Но мога да поискам да ти го стоплят.

Оливия отпи още една, по-голяма глътка.

— Хубаво е. Предполагам, че си прав.

— Нали знаеш какво казват: бялото вино винаги се сервира изстудено, а червеното вино — топло.

— Не знам кой го е казал — отвърна Оливия. — Аз просто си наливам и пия.

— В това няма нищо лошо — каза Хари. — Нека ти кажа защо сме тук. Ще трябва да поговорим за това. — Той сложи една папка на масата и я бутна към нея. — Прегледах абсолютно всичко: банкови сметки, кредитни карти и прочее. Изготвих ти финансов план, имам някои предложения. Положението не е толкова лошо, колкото ми го описа. Открих и ордери за услуги, които вече не ползваш, но за които продължаваш да плащаш. Написал съм писма от твое име за връщане на излишно платените пари, така че би трябвало да получиш една прилична сума.

— Наистина ли? — възкликна Оливия. — Това е невероятно! Но трябва да си призная, че се чувствам малко неудобно. От години съм занемарила финансовите си дела, не си отварях писмата с банковите извлечения, изхвърлях важни документи на боклука, без дори да ги погледна, и се заблуждавах, че всичко ще бъде наред. А ето че сега ти разкри и вече знаеш всичките ми срамни тайни.

— Това ми е работата — каза Хари. — Понякога си мисля, че финансовият консултант трябва да бъде като едновременните свещеници. Твоят клиент или енорияш трябва да се изповяда пред теб, да си признае всички грехове, пропуски, измами и тогава...

— И тогава ще ми дадеш опрощение?

Хари се усмихна.

— Мога да ти покажа, че когато извадиш всичко наяве, когато видиш всички числа и сметки, тогава нещата не са толкова лоши. Проблемите се появяват, когато държиш всичко в тайна и не търсиш правилните решения.

— Чувствам се ужасно — каза Оливия. — Ти направи толкова много за мен, а аз... аз не мога... — Тя се изчерви и прикри смущението си, отпивайки поредната голяма глътка вино.

— Не се притеснявай — успокой я Хари. — Още в началото се уговорихме за хонорара ми. Фрида пое разноските и, между нас казано, извършвам тази услуга на по-ниска тарифа.

— Не виждам как би могъл да печелиш добре, ако често правиш подобни услуги.

— Правя го заради сестра ми. Тя помогна на Фрида, а аз помагам на Теса.

— Не знаех, че двете са такива големи приятелки.

— Те се познават съвсем отскоро — отвърна Хари. — Но Фрида е от хората, които веднага ти стават симпатични.

— Да, нали? — каза Оливия със заговорническа усмивка.

Хари се засмя.

— Нямам задни мисли. Заклевам се.

— Да, да, вярвам ти. И все пак, какво е отношението ти към Фрида? Заинтригуван си от нея, нали? Признай си.

Хари вдигна дланите си.

— Признавам си. Запознахме се с Фрида, излизахме с нея, но за мен тя си остава загадка.

— Както и за мен.

— Вече знам, че си била омъжена за брата на Фрида и сте имали тежък развод.

— Точно така.

— И въпреки това Фрида е застанала на твоя страна, а не на страната на брат си.

Оливия вдигна чашата си, но после я остави обратно, без да отпие от нея.

— Може би иска да държи под око племенницата си. Не може да се каже, че съм най-стабилната майка на света.

— А брат й?

Оливия прокара пръста си по ръба на чашата и го погледна с пиянски поглед.

— Фрида има сложни взаимоотношения с близките си.

— Какво имаш предвид?

— Защо не питаш нея?

— Останах с впечатление, че мрази да я разпитват за личния й живот.

— Когато за пръв път я видях, се изплаших от нея — каза Оливия. — В определени моменти тя ме гледаше или ме слушаше, а аз имах усещането, че погледът й прониква в мен и че тя знае неща, които не исках никой друг да знае. Също като теб, когато видя всичките ми документи и чекови книжки, които бях държала скрити. По едно време дори се питах дали не ме презира. Но когато Дейвид ме напусна, много от хората, които мислех, че са ми приятели, престанаха да ми се обаждат. Фрида обаче застана до мен — понякога беше изпълнена със сарказъм, друг път мълчеше само както тя умее, но правеше каквото трябва.

— Защо се е ангажирала толкова много да сътрудничи на полицията? — попита Хари. — Отправят й нападки, пишат за нея във вестниците. Защо й е да преживява всичко това?

Оливия отново отпи голяма глътка вино и Хари веднага й доля чашата.

— Благодаря. Винаги ли по този начин се срещаш с клиентите си? Надявам се, че не. А сега на въпроса. Когато аз решавам да направя нещо, то е, защото знам, че мога да го направя, че няма да ми струва много усилия и да ми създаде неприятности. Ако искаш да разбереш

Фрида, погледни мен и си представи моята противоположност. Не знам защо Фрида е поела този ангажимент и когато чуя, че е направила нещо, ми е трудно да разбера защо е постъпила по този начин. Не знам защо ми помага. Не знам и защо полага тези адски усилия да вкара Клои в правия път. — Тя за пореден път отпи щедро от виното. Гласът ѝ беше удебелен, а езикът ѝ сякаш трудно се побираше в устата ѝ. — Така например... Какво точно исках да кажа? — Тя млъкна за момент. — А, да. Онази статия във вестника. Прочетох я и ако написаното се отнасяше за мен, щях да се скрия в миша дупка и нямаше да смея да се покажа. Докато Фрида — Фрида е като едно от онези животни: язовец, белка. Ако нападнеш леговището им, те стават опасни и... Е, малко преувеличавам. Представих я като много дива. Но тя има твърд характер и се бие до кръв. В добрия смисъл. В деветдесет и девет процента от случаите. Или в деветдесет и пет.

Хари помълча, а после каза:

— Мисля, че Фрида си има тайни. Според мен крие в себе си някаква мъка. Прав ли съм?

Последва дълго мълчание. Хари забеляза, че Оливия старателно избягва погледа му.

— Очевидно знаеш много неща — наруши той мълчанието. — Както вече си се досетила, тя страшно ми харесва и бих желал да науча отговора.

Оливия се огледа наоколо.

— Е, предполагам, че знаеш какво се е случило с баща ѝ.

— Не — отвърна Хари. — Изобщо не знам.

След като приключи със снимките, Бет се зае да чете записките му. Прелистваше страница след страница и отначало ѝ беше трудно да разбере написаното. Някои от нещата приличаха на кратки истории, други бяха списъци — списъци на различни неща. Упражнения за намаляване на теглото; растения и откъде могат да се купят. Срещу някои от нещата имаше отметка, други бяха задраскани. Следваха числа, които нищо не ѝ говореха и след известно време престана да се мъчи да ги разгадае, макар и да забеляза, че някои от числата бяха много дълги и пред тях беше поставен знакът на лирата стерлинга. Постепенно тя осъзна, че написаното по-нататък се отнасяше за

различни хора. Те имаха имена, адреси, рождени дати, роднини, професии.

Беше писал за родителите ѝ и си беше отбелязал нещата, които харесваха и които не харесваха, хобитата им, благотворителните акции, в които участваха и организираните събития, на които присъстваха. Беше си отбелязал същото дори за сестрите ѝ. Беше нарисувал скица на къщата и на градината им, а също и на студиото, където майка ѝ понякога свиреше на чело, а баща ѝ държеше боите си. Не беше доловила колко внимателно я е слушал и очите ѝ се насълзиха, когато си помисли, че дори когато ѝ се струваше затворен в себе си, той всъщност е мислил и е бил загрижен за нея. Беше ѝ оставил това като подарък, реши Бет, и беше заминал, за да се сблъска с поредната трудност — но защо? Тя продължаваше да гледа втренчено думите, докато в очите ѝ избухнаха светлинки и ѝ се зави свят. Знаеше, че трябва да намери храна, за да възвърне силите си.

Тя изпълзя от отвора на палубата и одра бузите си в металния му ръб. От известно време не беше излизала и чувстваше тялото си вдървено и като че ли някак изкривено. С усилие потича на място, чувствайки остра болка, която ту прерязваше гръдния ѝ кош, ту подскачаше нагоре-надолу в черепа ѝ. Като онези топки за тенис, които тупаше с тенис ракетата си и броеше, стремейки се да подобри рекорда си. Кога беше това? Виждаше като наяве пълничките си детски колене и яркото слънце, приличащо на жълтък в небето. Сега обаче всичко беше тъмно, неясно и неравно, водата беше мазна, а когато вървеше, краката ѝ се плъзгаха по калната алея.

Тя се приближи до една лодка, за която знаеше, че има постоянни обитатели. Не беше достатъчно предпазлива, но може би това вече нямаше особено значение, защото той си беше отишъл и всичко беше приключило, с изключение на едно нещо, което тя бе длъжна да направи в негово име. В негова памет. Като негов добър ученик.

Лодката не светеше и като че ли вътре нямаше хора. Отгоре ѝ имаше велосипеди, завързани с вериги и когато се изкачи на палубата, веригите издрънчаха и тя остана да лежи неподвижно върху леденостудените дъски, но никой не се появи. Тя дръпна капака, който се отвори със скърцане и се спусна в уютното помещение. То беше далеч по-добро от онова, в което живееше тя. Беше топло, приятно, миришеше на хубаво, на чисти тела и прясна храна. Спокойно можеше

да се нарече дом. Нейната лодка обаче не беше дом, а дупка. Влажна, студена и неприветлива дупка. Отвън беше достатъчно осветено, за да може да различи отделните предмети. Тя лесно намери малкия хладилник и го отвори. Мляко. Извади го. Масло. Две пълнозърнести хлебчета. Имаше и половин пиле, опаковано с термосвиваемо фолио. Половин пиле! Златиста кожичка. Едри бутчета. Устата ѝ се напълни със слюнка и тя махна фолиото, откъсна парче месо, натъпка го в устата си и го глътна почти цяло. Кръвта нахлу в главата ѝ и леко ѝ прилоша. Откъсна още едно парче и изяде и него. Сцепената устна я заболя, гърлото я заболя, а коремът ѝ се разбунтува.

През малката затворена врата в предната част на лодката внезапно се чу шум и тя замръзна на място, скована от страх. Някой си тананикаше. Само на няколко фута от нея в тоалетната имаше човек. Сега щеше да излезе и да я завари с пълна уста. Щеше да се обади в полицията. Всичко щеше да приключи и да отиде по дяволите.

Тя грабна пилето и млякото, пъкна пакетчето масло в джоба си, стисна със зъби торбичката с хлебчетата и се опита да се измъкне през отвора само с една ръка. Връзката на маратонката ѝ се закачи и тя дръпна крака си с всичка сила. Измъкна се навън и препъвайки се, мина по палубата; с широк скок се озова на крайбрежната алея, изпусайки пилето в калта. Вдигна го и се затича, дишайки на пресекулки, все още здраво стиснала със зъби найлоновата торбичка. *Моля те, моля те, моля те, моля те.* Промуши се през гъстия жив плет край алеята. Копривата опари ръцете ѝ, а когато клекна, стръковете ѝ удариха лицето и шията ѝ. На палубата на лодката стоеше човешка фигура и напрегнато се взираше в мрака. Запали електрическо фенерче и лъчът му започна да кръжи наоколо. Подскачаше по водата, по старите постройки на отсрещния бряг, по калната пътека, по живия плет. Усети как стигна до очите ѝ, затова ги затвори и притаи дъх.

Светлината изчезна. Човекът се прибра. Тя остана така, сгушена в мрака. Глезенът ѝ пулсираше. Взе торбичката с хлебчетата, която досега стискаше със зъби, и я сложи пред себе си. Усещаше апетитната миризма на пилето, от която хем ѝ се гадеше, хем я изпълваше с възбуда. Нямахше представа колко време беше чакала, но накрая изпълзя обратно на алеята и куцукайки, пое към лодката си, стиснала здраво плячката.

Беше успяла. Сега имаше храна и за известно време щеше да възвърне силите си. А от там нататък вече нямаше значение. Беше спазила обещанието си към него. Задъвка парче от калното пиле, хрускайки попадналите в устата ѝ песъчинки. Тя бе неговият верен войник, неговият слуга, неговата любима.

---

[1] Т.е. преди началото на разпита заподозреният бива предупреден, че има право да не отговаря на въпроси и да използва помощта на адвокат. — Бел.прев. ↑

[2] В английската образователна система зрелостните изпити са задължителни за всички, завършили средно образование, а изпитите за ниво „А“ — само за онези, които се готвят да продължат във висше учебно заведение. — Бел.прев. ↑

Фрида се качи на бързия влак от гара „Кингс Крос“. Пътуването от Лондон до Кеймбридж траеше по-малко от петдесет минути и не ѝ остана време да промени решението си. Тя гледаше през прозореца и наблюдаваше как Лондон постепенно се изгуби и пред погледа ѝ се появиха ливади, водни канали и задните дворове на къщи, гледащи към шосе, което тя не можеше да види. На някои места по ливадите пасяха малки агънца, а по бреговете грееха жълти нарциси. Тя се опита да се съсредоточи върху пейзажа, да не мисли за това, което ѝ предстоеше. Устата ѝ беше пресъхнала, а сърцето ѝ биеше учестено и когато пристигна в Кеймбридж, се отби в дамската тоалетна, за да се види как изглежда. Лицето, което я гледаше от потъмнялото огледало над оцърбената мивка, беше съвсем спокойно. Носеше тъмносив костюм и си бе вързала косата в стегната опашка. Изглеждаше компетентна, независима, истински професионалист.

Тя беше предложила да се срещнат някъде в града, за предпочитане в неговия офис, между бюрата с компютри и седналите пред тях непознати хора, но той ѝ бе казал, че същия ден ще работи от къщи: ако искаше да се видят, трябваше да го потърси там. На негова територия — с неговите условия. Фрида никога не беше ходила в дома му и той ѝ даде адреса. Тя не знаеше какво да очаква — дали къщата му беше в града или извън него, дали беше голяма или малка, стара или нова. Оказа се, че е извън града, на десет минути път с такси, в село с много дървета и храсти. Беше голяма, макар и не толкова, като някои от къщите наоколо; стара, но не прекалено, с покрит с червени керемиди покрив, фронтони, портик над входната врата и плачещи върба на алеята, чиито клони почти докосваха земята. Фрида нямаше как да не признае, че е хубава. Нима можеше да е другояче? Той винаги е имал добър вкус или поне същият като нейния. Колкото и да се мъчиш да се откъснеш от семейството си и колкото и да се опитваш да го изтриеш от живота си, то винаги те преследва.

От пръв поглед се познаваше, че мъжът, който отвори вратата, когато Фрида позвъни, е брат ѝ. Беше слаб, с тъмна коса, макар че по слепоочията му се виждаха сребърни нишки, с тъмни очи, високи скули и също като нея държеше раменете си леко изпънати назад. Той, естествено, беше поостарял след последната им среща, а изразът на лицето му беше смесица от гняв и ирония. Тя се надяваше, че не изглежда като него. Беше си облякъл сива риза и тъмни панталони и у нея се появи ужасното усещане, че и той беше подбрал внимателно дрехите си за тази среща и изборът му беше също като нейния. Двамата изглеждаха почти като близнаци и тя потрепери при спомена за Алън и Дийн.

— Дейвид — каза тя. Не се усмихна, нито пристъпи напред да го прегърне или да му стисне ръката. Просто стоеше и го гледаше.

— Виж ти, виж ти! — Той също не помръдна. Всеки измерваше с поглед другия. Тя забеляза, че бузата му леко потрепва — знак, че беше неспокоен. — За мен е чест, д-р Клайн. — Той наблегна на „д-р“ с подигравателен тон.

— Може ли да вляза?

Той се отдръпна и тя се озова в просторно преддверие с килим върху дървения под, с шкаф от едната страна, на който беше сложена ваза с пролетни цветя, и с окачен на стената портрет. Тя нямаше да го погледне, не трябваше да го гледа, така че стоически извърна очи от него, докато вървеше след Дейвид към дневната.

— Току-що направих кафе — каза той. — Ти ми каза, че ще дойдеш в три и половина и аз бях сигурен, че ще бъдеш точна до секундата. Както винаги. Някои неща никога не се променят.

Фрида потисна импулса си да откаже кафето, седна и го изчака, докато той отиде в кухнята и почти веднага се върна с две големи чаши.

— Черно, както обикновено?

— Да.

Тя със задоволство видя колко уверени бяха ръцете ѝ, докато отпиваше малка глътка от течността. Загорча ѝ, кафето имаше вкус на минерали.

— Още ли лекуваш болестите на богатите?

— Все още работя като психотерапевт, ако това имаш предвид.

— Четох за теб във вестниците. — Дейвид плъзна поглед по лицето ѝ, за да улови реакцията ѝ. Фрида се почувства така, сякаш някой я прободеше с нещо остро. — Много интересно.

— Дошла съм, за да поговорим за Клои.

Усмивката на Дейвид изчезна.

— Това има ли нещо общо с парите за издръжката на Оливия?

— Не.

— До гуша ми дойде от оплакванията ѝ и от писмата на нейната адвокатка. Впрочем, коя е тази Теса Уелс? Тя като че ли се появи от нищото. Подозирам, че това е твое дело.

— Оливия има нужда от помощ. Но не за това...

— Това, от което Оливия има нужда, е да се вземе в ръце. Нямам намерение да продължавам да я поддържам финансово при тази нейна безотговорност. Решението ми е окончателно.

Фрида го погледна мълчаливо.

— Знам какво си мислиш. — Той се наведе напред. Тя видя фините бръчици около очите му, точиците в ирисите, жестоката извивка на устните, потрепването на бузата, което не спираше. Усещаше и уханието му — лосион за бръснене, кафе и още нещо, един особен мирис, който той имаше още откакто беше малко момче и често я пошляпваше с пластмасова линейка отзад по крака.

— Живееш в красива къща в околностите на Кеймбридж — каза тя. — Този килим е нов. Носиш часовник, с който би платил първата година от обучението на Клои в университета. Отвън има градинар, който ти оформя цветните лехи. Никой не иска от теб да бъдеш щедър. Просто бъди справедлив.

— Оливия беше една грешка. Тя е глуповата, разхвърляна и себична жена. Всъщност си мисля, че е смахната. Изобщо не искам да чувам за нея.

— Но двамата имате дъщеря.

— Тя е същата като майка си — отвърна Дейвид. — Когато говори с мен, имам чувството, че ме презира.

— Може би *те* презира.

— Ти нали не си дошла чак дотук, за да ме обиждаш? — попита той и добави тихо: — Фреди?

Галеното име, с което по-рано нежно я бе наричал, вече не звучеше по същия начин.

— Тя е тийнейджър — каза Фрида, опитвайки се да говори с овладян глас и безизразно лице. — А животът на един тийнейджър е труден, дори когато всичко останало е наред. Само си помисли: изостави майка ѝ заради по-млада жена, изостави и нея самата. Не изпращаш парите, които по закон си длъжен да плащаш, и става свидетел как майка ѝ постепенно деградира. Рядко се виждаш с нея и понякога правиш уговорки, които после не спазваш. С новата ти съпруга пътувате до екзотични места, а нея не я взимате. Забравяш рождения ѝ ден. Не ходиш на родителските ѝ срещи. Как тогава да не те презира? — Тя му направи знак с ръка да не я прекъсва. — За момиче като Клои е много по-лесно да изпитва гняв и презрение, отколкото да бъде нещастна и уплашена, каквато всъщност е. Дъщеря ти има нужда от баща.

— Свърши ли?

— Не, но искам да чуя ти какво ще кажеш за всичко това.

Дейвид стана и отиде до прозореца. Дори и с гръб към нея, тя усещаше гнева му — и въпреки това, в съзнанието на Фрида проблесна ясен спомен как седи на тези рамене, хванала главата му с едната си ръка, а с другата се пресяга надолу да откъсне един плод от дървото в дъното на градината им. Почти усети хладината на сливата в ръката си и финия ѝ прашец по пръстите си. Тя се отърси от спомена и зачака. Дейвид се обърна.

— Не разбирам как можеш да седиш тук, в тази стая, и да ми говориш за тийнейджъри и за родителски чувства.

Той искаше да я нарани.

— Последния път, когато се поинтересувах за теб, не беше родител. На колко години си? Няма да мине много време и ще станеш на четиресет, нали?

— В момента не говорим за мен, а за Клои.

— Напротив, чудя се как така, след всичко, което се случи, си мислиш, че имаш право да идваш тук и да ми казваш какво да правя с живота си?

— Не — само какво да правиш с дъщеря си. И ако аз не ти го кажа, кой друг ще ти го каже, преди да е станало твърде късно?

— И какво смяташ, че ще направи? Ще си пререже вените?

Фрида го погледна така свирепо, че той видимо се смути.

— Не знам какво би могла да направи и предпочитам да не знам. Искам да ѝ помогнеш. — Тя си пое дълбоко дъх и добави с усилие: — Моля те.

— Точно това ще направя — каза той. — Защото вече съм го решил, а не защото ти ме помоли. Ще я виждам през седмица, от събота следобед до неделя следобед. Двайсет и четири часа. Така добре ли е? — Той взе електронния си органайзер и започна делово да натиска бутоните. — Но няма да е следващият уикенд, нито последващият. Можем да започнем от началото на април. Ще се погрижиш ли да ѝ кажеш?

— Не. Ти ще трябва да я попиташ дали и тя иска същото. Клои е на седемнайсет. Поговори с нея. Изслушай я.

Той тресна органайзера на масата толкова силно, че чашата му подскочи.

— И моля те, не ѝ казвай, че съм идвала да говоря с теб. Ще се почувства унижена. Тя трябва да чуе от теб, че искаш да я виждаш.

Една врата се тръшна и някой го повика по име. След миг в стаята се появи красива млада жена. Имаше руса коса и дълги крака. Вероятно беше около двайсет и седем-двайсет и осем годишна, въпреки че стилът ѝ беше по-младежки — като на някого от поколението на Клои, помисли си Фрида.

— О! — каза жената изненадано, поставяйки длан на корема си. — Извинете. — Тя погледна въпросително към Дейвид.

— Това е Фрида — представи я той.

— Имаш предвид сестра ти Фрида?

— Да. Това е жена ми, Труд.

— Вече си тръгвам — каза Фрида.

— Моля, не искам да ви преча. — Тя взе двете кафени чаши, с лека гримаса на отвращение, и излезе от стаята.

— Клои знае ли? — попита Фрида.

— За кое?

— Че очакват бебе.

— Откъде, по дяволите, ще знае?

— Трябва да ѝ кажеш.

— Нищо не трябва да правя.

— Напротив, трябва.

Фрида тръгна обратно към гарата. Имаше много време до началото на тържеството по случай рождения ден на Саша и въпреки че навън беше сиво и мъгливо и всеки момент щеше да завали, изпитваше нужда да повърви, брулена от пречистващия вятър. Чувстваше се омърсена и омерзена. Отначало, докато крачеше бързо по пътя, отстрани на който имаше редица от голи дървета и кални поляни, си помисли, че ще повърне, но постепенно бурята в душата ѝ се уталожил, подобно на нещо, което изчезва някъде в мрака.

Саша отвори входната врата и видя двама души, които не познаваше. За момент се паникьоса. Дали не бяха някакви стари познати, за които не си спомняше? На лицата и на двамата грейха усмивки, сякаш току-що си бяха разказали някакъв виц. Мъжът протегна ръката си.

— Аз съм Хари Уелс, приятел на Фрида.

Саша се усмихна с облекчение.

— Фрида ми каза, че ще дойдете. Тя ми разказа всичко за вас.

— Малко се притесних какво ли точно е имала предвид Фрида, разказвайки ви „всичко за мен“ — пошегува се Хари. — Доведох и сестра ми, Теса. Нали нямате нищо против?

— Страхотно! — Саша им направи път. — Влизайте, не стойте на студа. Оставете палтата си и елате при нас.

Те се качиха заедно по стълбите до малка спалня. На леглото бяха натрупани палта и якета. Хари се пресегна и взе една снимка, поставена на малка масичка: Саша, заедно с друга млада жена, застанали хванати за ръце пред една палатка, обути с къси панталони и с туристически обувки на краката.

— Смяташ ли, че е обратна? — попита той.

Теса грабна снимката от ръцете му и я сложи на мястото ѝ.

— Сега и по нея ли си падаш? — срязал го тя.

— Мислех си за теб — ухили се той и тя го плесна шеговито. Двамата се отпавиха обратно надолу по стълбите към музиката и глъчката на празненството. Теса се загледал в Хари, докато той влизал в дневната. Изглеждаше спокоен, привлекателен, изпълнен с любопитство. Разбира се, че Фрида го харесваше.

Самата Фрида стоеше в един ъгъл на стаята и държеше чаша с минерална вода. Беше облечена в рокля с цвят на горски мъх, която леко проблясваше, когато тя се движеше. Теса забеляза колко красиви бяха краката ѝ, колко елегантна фигурата ѝ, а стойката ѝ изправена. Тя говореше с по-възрастен мъж с посивяла коса и слабо, небръснато лице. Беше облечен с износени дънки и риза с красиви шарки, а около врата си бе увил ярък памучен шал. Някой отвеян художник или неин колега психотерапевт, помисли си Теса, докато двамата с Хари се приближаваха към тях. Те, изглежда, водеха сериозен разговор или по-скоро спореха за нещо.

— Прекъсвам ли ви? — попита Хари.

— Фрида има проблем и той е, че не позволява на приятелите си да ѝ помагат.

— Проблемът на Фрида е — поправи го Фрида, — че приятелите ѝ може да бъдат арестувани, докато се опитват да ѝ помогнат.

— Да бъдат арестувани? — учуди се Хари.

— Не ти трябва да знаеш — каза Фрида.

Хари я целуна по едната буза, за миг се поколеба и я целуна по другата. Тя не се отдръпна, но го хвана за ръката и го задържа от едната си страна. Усмихна се на Теса — очевидно не беше изненадана от присъствието ѝ — и ги представи един на друг.

— Рубен Макгил, а това са Хари и Теса Уелс.

— Брат и сестра — уточни Хари.

— Е, това дори и глупак би го забелязал — каза Рубен.

— Нима?

— Скулите ви — поясни Рубен. — А също и ушите. Безпогрешни знаци.

— Рубен е мой колега — каза Фрида. Тя махна за поздрав на жена с матова кожа, тъмна коса, привързана с шарена кърпа в ярки цветове и с тюркоазен грим на очите, която се приближи към тях, олюлявайки се леко. — А това е също моя колежка. Паз, Хари и Теса.

— Вече съм пиана — тържествено им съобщи Паз, изричайки с мъка думите. — Трябваше да пия с по-бавно темпо, но това трудно ми се удава. По-рано майка ми ме караше да пия чаша мляко преди излизане, за да не ми е празен стомахът. Мразя млякото. Саша ми каза, че трябва да потанцувам. — Тя хвана Рубен под ръка. — Ще танцуваш ли с мен, Рубен? Двама души с разбити сърца?

— Моето сърце разбито ли е?

— Естествено.

— Може би си права. Разбито на много места. Множество микрофрактури. И вашето сърце ли е разбито?

— Моето ли? — изненада се Теса.

— Не ми приличате на човек с разбито сърце. Обикновено мога да позная.

— Как?

— По израза на очите.

— Не му обръщай внимание — каза Фрида. — Това са обичайните му фрази при запознанство.

— Красива си, Фрида — каза Хари тихо, все едно бяха сами в стаята. Рубен повдигна вежди, а Паз се изкикоти. Фрида се престори, че не забелязва. — Да ти наля ли нещо за пиене?

— Имам си. — Тя вдигна чашата си с минерална вода.

— Имам предвид истинско питие.

— Водата ми е достатъчна.

— Тогава аз ще си наляя. Теса?

— Чаша вино, моля.

— Сега се връщам.

Двете се загледаха в него, докато си проправяше път сред присъстващите. Саша се появи зад тях, прегърна Фрида и я целуна по темето.

— Благодаря — каза тя.

— За какво?

— Не знам. Днес е рожденият ми ден и исках да ти благодаря.

Теса видя как двете жени си размениха едва доловими усмивки и някаква тръпка мина през тялото ѝ. Какво беше това? Може би завист заради близкото им приятелство? Саша се отдалечи, погълната от друга група гости. Фрида се обърна, след като млад мъж с оранжева риза я повика по име. Той изглеждаше малко недодялан, а косата му стърчеше нагоре на кичури. Младият мъж ръкомахаше и се навеждаше към нея с искрящи очи, а тя стоеше и го слушаше напълно спокойно. Тази жена се владее до съвършенство, помисли си Теса. Хем е в стаята сред всички останали, хем е встрани от тях. Хем насочва към теб пълното си внимание, хем се изолира. Това я превръщаше в нещо като магнит.

Тържеството беше във вихъра си. Малък оркестър от раздърпани музиканти пристигна и се настани в единия ъгъл. Дъждът спря и луната изплува между разбягващите се облаци. Пушачите се събраха на малки групи в неголемия двор зад къщата. По едно време Теса видя, че Хари и Фрида също са излезли там и той нещо ѝ говореше. Беше много по-висок от нея и, леко наведен, я гледаше в очите с изражение, което на Теса — която добре познаваше брат си — ѝ беше трудно да разгадае.

— Брат си ли наблюдавате?

Тя се обърна и видя едър мъж с големи кафяви очи и белег на бузата. Той миришеше на тютюн и на още нещо, което ѝ бе трудно да определи — дървесина или смола.

— Не съвсем.

— Искате ли малко водка? — Той вдигна шишето, което държеше. Устните и очите му блестяха. — А после ще танцуваме.

— Не съм добра в танците.

— Затова първо водка.

— Вие приятел на Фрида ли сте?

— Разбира се. — Той взе една чаша, наля два дебели пръста водка и ѝ я подаде. Тя отпи предпазливо от течността под зоркия му поглед.

После я дръпна в средата на стаята. Оркестърът свиреше някаква тъжна мелодия, която изобщо не беше подходяща за танцуване, но на него това не му правеше впечатление. Той танцуваше свободно и без притеснение. Но Теса не можеше да се отпусне, въпреки че гърдите ѝ пламнаха от изпитата водка. Музикантите усилиха темпото и мъжът направи същото. Той беше като акробат, пъргав и подвижен върху малкото парче килим. Вълните на музиката сякаш бушуваха в тялото му и всички започнаха да го аплодират. Теса престана да танцува и се отдръпна встрани, наблюдавайки го.

— Кой е той? — Хари беше застанал до нея.

— Някакъв приятел на Фрида.

— За отшелник като нея е учудващо, че познава толкова много хора.

Сега към мъжа се бе присъединило младо момиче, чиито сламеноруси плитки бясно подскачаха.

— Къде е Фрида?

— Оставих я да говори със Саша и с един мъж с обувки на висок ток и с диадема на главата, а аз дойдох да видя какво правиш. Тя ще дойде след малко.

— Всичко наред ли е?

— По-добре не би могло да бъде.

— Хари! — изрече тя предупредително.

— Просто се забавлявам.

Фрида се опита да си тръгне незабелязано от празненството, както правеше винаги. Мразеше сбогуванията на входната врата. Когато си взе палтото, Джоузеф я настигна тромаво по стълбите.

— Фрида — започна той, а после млъкна. — Аз... въъ... приключил при Мери Ортън и тя ми дала нещо...

— С теб ще си поговорим, когато си трезвен — каза строго Фрида. — Какво щеше да стане, ако те бяха арестували за нападение срещу онзи фотограф?

— Но аз мисля, че то може би е важно.

— Какво щеше да стане, ако с него имаше и репортер? Тогава Карлсън нямаше да успее да задвижи връзките си и щяха да те депортират в Украйна.

Джоузеф наведе глава.

— Фрида...

— Не — каза тя. — Сега бързам.

Беше едва девет и половина. Тя взе метрото от „Клапъм Норд“ до „Арчуей“, после повървя пеша до „Хайгейт Хил“, мина покрай каменната котка, оградена с решетка от ковано желязо. Добре направи, че пи само минерална вода. Умът ѝ трябваше да е бистър. Когато стигна до парка „Уотърлоу“, тя спря и погледна през заключените врати. Облаците се бяха разпръснали и ялната луна огряваше тревата, която блестеше от падналия преди това дъжд. Изведнъж се ослуша и се озърна. Като че ли бе чула нещо. Стъпки? Кашлица? Или беше усетила, че някой я наблюдава? От другата страна на пътя стояха група тийнейджъри. Мъж и жена, хванати за ръце, минаха покрай нея.

Отне ѝ по-малко от минута, за да пристигне на сватбеното тържество. В голямата зала празничната вечеря беше приключила и гостите се бяха събрали на групички. Чуваха се откъслечни разговори,

свиреше музика. На дървения дансинг танцуваха двойки, имаше и група деца, които се бяха хванали за ръце и се кикотеха, ритяха се в краката и се блъскаха. В далечния край на залата имаше маса, на която бяха оставени всички вази с цветя и остатъци от угощението. Фрида видя висока тъмнокоса жена с дълга рокля с цвят на слонова кост и вплетени в косата червени цветчета. Тя танцуваше бавно в обятията на мъж с рижа коса. Това сигурно е тя, помисли си Фрида.

Постоя така, без никой да я забележи, наблюдавайки останалите. Сякаш гледаше стара филмова лента — с малки бели петна и леко размазана. Наблизо мина сервитьор с поднос, на който имаше чаши с шампанско, той я видя и ѝ предложи питие, но тя поклати отрицателно глава. Все още можеше да си тръгне и за миг животът ѝ сякаш застина. Само едно движение и всичко щеше да се промени.

И тогава го видя. Стоеше в другия край на залата, наклонил глава към по-възрастна жена, която обясняваше нещо оживено. Носеше тъмен костюм и бяла риза с разкопчана яка. Беше отслабнал, помисли си тя, а вероятно и поостарял, но нямаше как да разбере — той беше доста далеч от нея, делеше ги цяла зала, подобно на годината, откакто се бяха разделили.

Фрида свали палтото и червения си шал и ги остави на един стол наблизо. Направи това, което винаги правеше, когато беше изплашена и притеснена: изпъна назад рамене, вдигна нагоре брадичка и си пое дълбоко въздух. После тръгна към него и изведнъж сякаш всичко забави ритъм: танцуващите двойки, музиката, собствените ѝ стъпки. Някой я блъсна и ѝ се извини. Жената с рокля с цвят на слонова кост, по-малката сестра на Санди, която танцуваше наблизо, се завъртя с ефирно движение и Фрида видя, че имаше неговите скули, неговите очи и същия празничен израз на щастие.

Тя стигна до него и зачака, докато нещо го накара да обърне глава и той впери поглед в нея. Не помръдна, само я гледаше в очите и тя почувства как се разтваря цялата. Не я докосна, нито се усмихна.

— Ти дойде.

Фрида леко повдигна длани нагоре.

— Реших, че трябва да дойда.

— Какво ще правим сега?

— Защо не излезем навън?

— Да се разходим в парка?

— Затварят го, когато започне да се здрачава — каза Фрида.

Той се усмихна.

— Ето нещо, което знаеш със сигурност, нали? Кои паркове ги заключват вечер и кои не.

— Но отзад има тераса.

Те си проправиха път навън. Сестра му ги видя и понечи да каже нещо, но се спря. Фрида не си взе палтото и студеният въздух я прониза, но тя вдъхна свежестта му. Отново беше пълна с живот и нямаше значение дали тялото ѝ изпитва болка или радост.

Дори оттам, където стояха, можеха да видят Лондонското Сити, а зад тях все още се чуваше музиката и се виждаха осветените прозорци на къщата.

— Не е минал нито ден, без да мисля за теб — каза тихо Санди.

Фрида протегна ръка и прокара пръста си по устните му. Той притвори очи и изпусна лека въздишка.

— Това ти ли си, наистина? — прошепна той. — След толкова много време...

— Да, наистина съм аз.

Когато накрая се целунаха, тя усети ръката му на гърба си и почувства топлината ѝ през тънката материя на роклята си. Устните му имаха вкус на шампанско. Бузите ѝ бяха мокри и отначало помисли, че се е разплакала, но после разбра, че това са неговите сълзи и ги избърса.

— Къде си отседнал? — попита го тя.

— В апартамента ми. Смятах да го продам, но сделката се провали.

— Може ли да отидем там?

— Да.

През целия път в таксито до Барбикан те мълчаха. Мълчаха и в асансьора. Когато Санди отвори вратата на апартамента си, тя видя познатата обстановка и изпита лека тъга. Вътре миришеше на застояло: едно изоставено жилище.

— Обърни се — каза той.

Тя се обърна и той дръпна ципа на роклята ѝ; прекрасната дреха с меки отблясъци се свлече на пода. Фрида стоеше права сред зелените ѝ дипли, сякаш бе русалка. Бяха изминали четиринайсет месеца. Четиринайсет месеца, откакто бе заминал. Луната надникна през

завесите и на меката ѝ светлина тя видя съсредоточеното му лице и силното му тяло. После затвори очи и потъна в забрава.

Когато Фрида се събуди, беше четири сутринта. Тялото му лежеше до нейното, топло и гладко. Тя се измъкна изпод завивките. В тъмното успя да намери дрехите си и ги облече. Взе палтото и шала си, взе и обувките си в ръка, за да не тропа с тях по дървения под. Санди промърмори нещо в съня си. Тя се наведе и нежно го целуна по тила и по врата.

Когато излезе навън, беше все още сънена. Мракът не се беше вдигнал, наоколо бе тихо, а въздухът — студен. Тя тръгна по „Голдън Лейн“, сви по „Клъркънуел роуд“ и видя около себе си едновременните градски стени на Лондон. В далечното минало това е бил тесен път, минаващ през цветни ливади, овощни градини и бистри потоци. Това е, което туристите чуват от екскурзоводите. Но Фрида знаеше добре и продължението: прекрасната природа започнала да отстъпва място на навеси, купчини смет, паянтови къщи, скитници, мошеници и накрая била унищожена.

Тя се обърна и се отправи към дома си. Наоколо имаше офис сгради, общински имоти и малки галерии, по улицата се движеха коли, а тук-там по тротоарите се размотаваха хора, за които денят или сега свършваше, или тепърва започваше. Някой се приближи до нея и я попита дали не ѝ трябва такси, но тя се престори, че не го чува.

В това ранно утро градът ѝ се струваше по-различен. Дали това беше прояснението, което идва след студения мрак, безкрайната тишина и покой? Или защото отново се бе отдала напълно на някого? Спомни си изминалата нощ и през тялото ѝ премина тръпка. Огледа се наоколо. Беше вървяла, потънала в мисли, и сега ѝ трябваше време, за да се ориентира. Преди триста-четиристотин години в този час на деня тук е царяло оживление, каруци, натоварени с храни и жива стока са пристигали в града. Фрида вдигна поглед и прочете името на улицата: „Ламе Кондюит стрийт“^[1]. Тя се усмихна вътрешно, защото то отразяваше мислите ѝ. Звучеше мило, но в този момент от пътуването

си агнетата са започвали да стават неспокойни, подушвайки миризмата на кръв, носеща се от канала на кланицата в Смитфийлд.

Отново хвърли поглед наоколо. Пак това усещане. Тя винаги се разхождаше из Лондон нощем, защото оставаше насаме със себе си, без в нея да се блъскат минувачи. Сега обаче беше различно и не защото си мислеше за Санди, който спеше в леглото си. Беше нещо друго. Тя си спомни за играта „Бабини стъпки“, на която играеха като деца. Оглеждаш се наоколо, за да хванеш някого, който се движи. Колкото пъти погледнеш, играчите са замръзнали по местата си, но всеки път са все по-близо до теб. Докато накрая те хванат.

Когато се прибра вкъщи, беше пет и половина. Свали дрехите си. По тях още се усещаше уханието му. Стоя под душа двацет минути. Докато струята обливаше тялото ѝ, тя се опита да не мисли за нищо, но не успя. Реши да се обади на Карлсън, но беше още много рано. След като приключи с банята, слезе долу и се настани във фотьойла си, уморена, но будна, а клепачите ѝ пареха. Чу как навън пееха птички. Въпреки все още мрачното и студено време, пролетта настъпваше. Малко след седем тя стана и си направи кафе и препечена филийка. В осем и една позвъни на Карлсън.

— О, това си ти — каза той.

— Как разбра?

След кратка пауза Карлсън отвърна:

— Нали знаеш как работят мобилните телефони? Името ти се изписва, когато ми звъниш.

— Вероятно не изгаряш от желание да говориш с мен.

— Напротив, винаги ми е приятно да говоря с теб.

— Знам, че те разочаровах при разпита на Франк Уайът.

— Всички имаме неуспешни дни.

— Денят не беше неуспешен — възрази тя.

— Ти не го накара да си признае.

— Точно така — каза Фрида. — Ще му повдигнете ли обвинение?

— Още не сме готови. Трябват ни солидни доказателства. Днес ще ходя до жилището на Мишел Дойс. Предстои да опаковаме някои от предметите в него.

— В колко часа?

— Сутринта имам няколко срещи, така че ще го направим по някое време следобед.

— Може ли и аз да дойда? Искам да видя жилището й.

— Но нали вече го видя?

— Видях го отвън, когато оглеждахме алеята, но не съм влизала вътре.

— Добре — съгласи се Карлсън. — Можеш да се присъединиш към нас.

— Може ли да го видя, преди да започнете да опаковате нещата?

— Ще те чакам там в десет и половина.

Телефонът й иззвъня веднага щом приключи разговора.

— Ти избяга.

— Не съм избягала. Трябваше да си тръгна. Имах нужда да премисля някои неща.

— За това, че си допуснала грешка ли?

— Не, не за това.

— Значи, ще те видя отново.

— Да, ще ме видиш отново.

Фрида не отиде направо в къщата. Тя взе метрото, а после се качи на влак на компанията „Докландс Лайт Рейлуей“^[2], с който прекоси Кучешкия остров и през тунела под реката стигна до „Къти Сарк“. Слезе и тръгна на запад и не след дълго се озова пред дома на семейство Уайът. Вътре светеше. Тя се обърна с лице към Темза. Приливът беше в най-високата си точка и водата се плискаше в бетонната стена на Крайбрежната алея. По реката се зададе туристическо корабче. Две деца й махнаха от палубата. Фрида продължи да върви покрай брега, мина край други жилищни сгради, после край оградата на един яхтклуб и входа към малък пристан с будка, в която седеше мъж с униформа. Какво ли пазеше, помисли си тя. Той я изгледа подозрително. Излезе и се приближи до нея.

— С нещо да ви помогна? — попита той.

— Винаги ли сте тук? — поинтересува се Фрида.

— Защо питате?

— Просто съм любопитна.

— Аз не — отвърна мъжът. — Но винаги има някой, ако това ви интересува.

— Благодаря — каза Фрида и продължи в западна посока, край оградата на някакво начално училище и заграждения, зад които се виждаше полуразрушен склад. Накрая стигна до „Хауард стрийт“ и се озова пред къщата, откъдето беше започнало всичко.

— Да — каза тя на себе си. — Да.

Фрида започна да разглежда дневната на Мишел Дойс и забеляза, че Карлсън я гледа и ѝ се усмихва.

— Какво има? — попита тя.

— Това е като морето — каза той. — Хората могат да ти го опишат, но ти трябва да отидеш и да го видиш със собствените си очи. Колекцията си я бива, нали?

Фрида беше зашеметена от вида на стаята, в която цареше едновременно маниакален ред и ужасяващо безредие. Имаше обувки, камъни, пера и кости от птици, вестници, бутилки, обвивки от станиол, сгънати на квадратчета, стъклени буркани, фасове, изсушени листа, изсушени цветя, метални стружки. Имаше още и мъниста, дрехи и различни по вид керамични и стъклени чаши. Откъде да започне?

— Ще ми се да видя как Джасмин Шрийв излъчва едно от своите предавания именно оттук — каза Карлсън.

— И защо?

— Нали в онова прословуто риалити психиатърът съди за теб по вида на жилището ти. От това, което ще види тук, определено би се стреснал. — Тонът му се промени. — Извинявай. Знам, че не е смешно.

— Всъщност и аз понякога си мисля, че може би ще науча повече за пациентите си, ако видя къде живеят, отколкото ако слушам това, което ми разказват. — Тя поклати глава и каза сякаш на себе си: — Трябваше по-рано да дойда тук. Това е все едно да проникнеш в съзнанието на Мишел Дойс.

— Картинката няма да е много приятна, нали? — промърмори Карлсън.

— Горката жена.

— Виждала ли си нещо подобно преди?

— Аз не се занимавам с остри психични разстройства — отвърна Фрида, — но маниакалното складиране е общоизвестен симптом. Сигурно си чувал за хора, които нищо не изхвърлят и трупат всякакви непотребни неща — стари вестници, изрезки от вестници, дори собствените си изпращения.

— Добре, добре — каза Карлсън с кисела физиономия. — Тази информация ми идва в повече. Това, че съм тук, е достатъчно неприятно и не ми се слушат още по-неприятни неща.

Бузите на Фрида пламнаха и тя се почувства така, сякаш всеки миг щеше да припадне, но осъзна, че това бе по-скоро силен вътрешен смут. Когато проговори, от устата ѝ се чу само шепот:

— Този случай не ми харесва.

Карлсън я погледна с любопитство.

— Не е нужно да го харесваш. Не си на театрално представление.

— Не, разбира се — каза Фрида бавно. — Но тук нещата доста се разминават. В момента се намираме на местопрестъпление, което в действителност не е местопрестъпление. Жертвата се оказва главният виновник за престъплението. Мотивите за престъплението са очевидни, но не са достатъчни. А какво да кажем за смъртта на Джанет Ферис? Може би е била убита, защото е видяла нещо. Да предположим, че убиецът ѝ е Франк Уайът. Но защо му е било да ходи там? Вече бяхме установили, че се е познавал с Пуул. — Тя поклати замислено глава и продължи: — Струва ми се, че виждаме само част от историята. Не преставам да си мисля за Бет Кърси. Пуул е бил използвач. Опитал се е да промени завещанието на Мери Ортън, но не е успял. Присвоил е част от парите на семейство Уайът. Вероятно е смятал да вземе и солидна сума от Джасмин Шрийв. Какво е смятал да прави с Бет Кърси? Успяхте ли да се доберете до медицинското ѝ досие?

— Това е нишка, която засега не води доникъде — отвърна неохотно Карлсън.

— Как така? Това е много важен документ.

— Можем да получим достъп до медицинското ѝ досие само ако е заподозряна или жертва на престъпление. Тя е пълнолетна и дори не е било докладвано за изчезването ѝ. Но в момента с теб сме тук, защото ти пожела да дойдеш.

— Добре, добре — каза Фрида, опитвайки се да проясни мислите си. — И така, вече знаем, че Мишел Дойс е намерила мъртвото тяло на Робърт Пуул отвън на алеята до къщата. Довлякла го е в жилището си, съблякла го е гол, изпрала е дрехите му и прилежно ги е сгънала. Извършвайки това, тя най-вероятно неволно е унищожила всички възможни косми и влакънца.

— Точно така.

— Опитала се е да помогне — продължи Фрида. — За нея Робърт Пуул е бил човек, изпаднал в беда, и тя е влязла в ролята на добрата самарянка, но с действията си е нанесла поражения.

— Права си. Ако умишлено се беше отървала от уликите, едва ли би могла да го направи по-добре.

Фрида се огледа наоколо, стараяйки се да обхване с поглед всевъзможните вещи в стаята. От голямото им количество я заболя главата.

— Всичко това е отражение на объркания ѝ ум. Когато повечето от нас излизат, се връщат обратно с впечатления, запечатани в паметта им или заснети с фотоапарат. Но тя просто е донасяла вкъщи нещата, които си е харесала.

— Като същинска сврака — каза Карлсън.

— Да, точно така — сбърчи чело Фрида. — Като същинска сврака.

— Сравнението ѝ отива, не мислиш ли? Нали така наричаме хората, които колекционират всевъзможни неща^[3]?

Фрида погледна през прозореца. Навън леко се беше смрачило.

— Осветлението работи ли?

Карлсън отиде до вратата и натисна ключа за лампата на тавана, а после включи и стария лампион в ъгъла на стаята. Фрида се приближи и се взря отблизо. От рамката на лампиона висяха къси конци, на чиито краища бяха прикрепени мъниста и малки стъкълца. Тя ги разгледа едно по едно.

— Свраките не събират всичко, каквото им попадне, а само лъскави неща.

— Не знам много за тях — каза Карлсън. — Когато ги видя, в повечето случаи кълват умрели гълъби.

Фрида извади от джоба си нов чифт латексови ръкавици и ги сложи.

— Ти все още ли сама си ги купуваш? — попита Карлсън. — Можем да ти ги осигуряваме.

— Спомняш ли си какво беше казала Ивет Лонг за Мишел Дойс? Че не е виждала по-нещастна жена от нея. Тази стая е доказателство за това. Останките от умрели птици, старите вестници, фасовете от цигари, които други хора са пушили. Всички те напомнят за насъбрала се в душата тъга, за която дори не ми се мисли. Но лъскавите предмети са нещо различно. Те са красиви.

— Ако човек харесва подобни неща.

— Ела и погледни тук.

— Наистина ли?

— Да.

Карлсън се приближи.

— Какво виждаш? — попита го тя.

— Стъкълца.

Тя задържа в шепата си, облечена в ръкавица, един от висящите на конци предмети.

— Какво ще кажеш за това?

— Това е мънисто.

— Опиши ми го.

— Всъщност не е точно мънисто. По-скоро е лъскаво метално кубче със синьо камъче в средата.

— Камъчето може би е лазурит, а лъскавият метал може би е сребро — каза Фрида.

— Добро предположение.

— Какво още виждаш?

— Ти сериозно ли ме питаш? — учуди се Карлсън.

— Да.

Той се взря по-отблизо.

— Има по един малък метален елемент от двете страни.

— За какво служи?

— Не знам.

— Не мислиш ли, че тези елементи служат за прикрепване към нещо?

— Може би да, а може би не.

— Виж — каза Фрида. — Тук има още два, а от другата страна още един. И всичките са еднакви.

Тя се отдръпна. Близостта на светлината я заслепяваше.

— Трябва да има и други.

— Други мъниста като това?

— Да. Други мъниста като това.

Тя започна да обикаля из стаята.

— Фрида...

— Тихо — прекъсна го тя. — По-добре да потърсим останалите.

Фрида намери три мъниста, подредени на перваза на прозореца. Карлсън намери четири в една стъклена чаша, сложени около основата на недогоряла свещ. Около рамката на вратата бяха поставени още четири.

— Прилича ми на детско празненство — каза Карлсън.

Фрида стоеше неподвижна и със затворени очи в средата на стаята. Внезапно отвори очи и попита:

— Какво?

— Казах, че ми прилича на детско празненство, както когато на Великден или на рожден ден децата се втурват да търсят скритите от родителите им шоколадови яйца.

Фрида не му обърна внимание. Тя взе трите мъниста от перваза на прозореца, сложи ги в дланта си и внимателно ги огледа.

— Имаш ли електрическо фенерче? — обърна се тя към Карлсън.

— Не.

— Мислех, че полицаите носят със себе си фенерчета.

— Да, във филмите от 50-те години. Боя се, че не нося и полицейска палка.

Тя отиде до лампиона, повдигна абажура му и приближи дланта си до електрическата крушка. Взря се напрегнато в мънистата, от което очите я заболяха.

— Нещо интересно ли видях? — попита Карлсън.

— Погледни тук. — Фрида посочи едно от мънистата.

— Малко е зацапано — забеляза Карлсън.

— Има ли в какво да ги сложим?

Карлсън измъкна от джоба си прозрачен плик за събиране на вещественни находки и Фрида ги пусна в него едно по едно.

— Какво смяташ, че са? — попита тя.

— Мъниста.

— А какво се получава, когато ги свържеш едно с друго?

— Някаква гривна, предполагам.

— А ако са повече на брой?

— Може би огърлица? Но защо не приемем, че Мишел Дойс просто ги е намерила някъде?

— И е точно така — каза Фрида. — Но ги е намерила във вид на колие, което е скъсала, извадила ги е и си е украсила стаята. Мънистата са красиви. Според мен са ръчно изработени и са скъпи. Не ги е намерила просто така, на тротоара.

— И какво предлагаш?

— Мисля, че трябва да отложите опаковането на вещите. Вместо това накарай колегите си да се огледат внимателно и да открият възможно най-голям брой от тези мъниста. Може би има поне още петнайсет-двайсет. После ще трябва да ги заснемете и да покажете снимката на Ашлинг Уайът. А що се отнася за зацапаното мънисто, ще трябва да установите с какво е било замърсено.

— И все пак, не бива да отхвърляме вероятността, че са просто мъниста — каза накрая Карлсън.

Когато телефонът иззвъня, Фрида беше сигурна, че е Карлсън, дори вече чуваше гласа му.

— Имам две добри новини. С коя да започна? — каза той с приповдигнат тон.

— Не знам. Слушам те.

— Прощавам ти за всичко. Ашлинг Уайът разпозна колието си. Каза, че е „изчезнало“ преди няколко седмици. Какво невероятно съвпадение. Нашата колекционерка на трофеи е действала експедитивно. Робърт Пуул очевидно си е присвоявал неща от хората, които е мамил, а после ги е продавал: вид игра на надмощие. И това не е всичко. Ти си знаела, нали? Но, ей Богу, как разбра? Зацапаните места по колието са от кръв. Кръвта на Робърт Пуул. — Последва кратка пауза. — Знаеш какво означава това, нали? Означава, че вече можем да обвиним Франк Уайът в убийство.

— Не — възрази Фрида. — Това означава, че не можете да повдигнете обвинение на Франк Уайът.

— Джоана — започна Фрида, — къде другаде обичаше да ходи Дийн? Освен в Маргейт?

— Написала съм го в книгата. Може ли още една бира?

— Разбира се. Сега ще ти донеса. Прочетох книгата ти.

— Хареса ли ви?

— Намирам я за изключително интересна.

— За риба. Обичаше да ходи за риба. На най-различни места — канали, водоеми, реки. Можеше да седи по цял ден с въдицата и с кутията с червеи. Направо ме влудяваше.

— Къде са сега въдиците му?

— Продадох ги чрез *eBay*. Не споменах на кого са принадлежали.

— Някое друго предпочитано от него място, може би някой град?

— Не сме пътували много. Казваше, че като дете двамата с майка си често са почивали на остров Канви^[4].

— Добре.

— Защо се интересувате?

— Опитвам се да си изясня някои неща — отговори неопределено Фрида.

Джоана кимна, сякаш удовлетворена от отговора. Фрида ѝ донесе друга бира, наблюдавайки я, докато я пиеше с полепнала по горната устна пяна.

— Учудвам се на дързостта ви — каза Джоана, след като изпи бирата. — След всичко, което се случи.

— Не очакваше, че ще се срещнем отново?

— Не. Отворих нова глава в живота си, както казва моят издател. Вие останяхте в предишната глава.

---

[1] Букв. „Улица, по която превозват агнета“. — Бел.прев. ↑

[2] Компанията използва автоматични мотриси, има наземни и подземни гари и обслужва територията на Голям Лондон. — Бел.прев. ↑

[3] В английския език думата *magpie*, освен конкретното значение „сврака“ има и преносни значения, едно от които е посоченото в текста: „колекционер на всевъзможни, често непотребни вещи“. — Бел.прев. ↑

[4] Малък остров в графство Есекс, намиращ се близо до мястото, където р. Темза се влива в Северно море. — Бел.прев. ↑

Посред нощ гласовете отново се появиха. Отначало приличаха на мърморене, което Бет едва успяваше да различи сред плискането на водата в корпуса на лодката, шумоленето на дърветата край брега и потрепването на дъждовните капки по палубата. Тя знаеше, че гласовете са дошли за нея и се опита да се скрие от техния гняв и да ги заглуши, като притисна здраво възглавницата върху главата и ушите си, но гласовете ставаха все по-ясни, после се сляха в един глас — рязък и груб, който идваше от мрака и звучеше навсякъде около нея.

Беше гневен, сърдеше ѝ се. Задаваше ѝ въпроси, на които тя не можеше да отговори. Обвиняваше я. Знаеше тайните и страховете ѝ.

— Ти го предаде.

— Не. Не съм го предала.

— Той замина и ти го забрави.

— Не. Не съм го забравила.

Гласът ѝ каза ужасни неща: че нищо не е направила, че тя самата е едно нищо, че е непотребна. Тя му разказа за снимките и за записките, но гласът продължаваше с гневните си обвинения.

— Винаги се повтаря едно и също. Аз ти говоря, а ти не ме слушаш.

— Слушам те. Слушам те внимателно.

— Ти си едно нищо. Не правиш нищо.

Бет започна да плаче и да мята главата си от едната на другата страна, да я удря в дървения покрив над койката, само и само да накара гласа да млъкне. Когато в каютата започна да се процежда светлина, гласът постепенно изчезна и я остави изпълнена с болка и с плувноло в сълзи лице.

Тя стана и започна да прелиства записките на Едуард, докато намери страниците, които търсеше. Тя не беше нищо. Тя не беше непотребна. Взря се внимателно в думите, стараяйки се да ги запамети, повтаряйки ги многократно, все едно учеше стихотворение. След това порови в чекмеджето с приборите за хранене, докато намери, каквото

търсеше. Ножът и точиларският камък. Един спомен от детските ѝ години изникна в паметта ѝ — как баща ѝ казваше на майка ѝ в кухнята: „Жените не умеят да вършат това“. След което тя чуваше онзи особен звук — как острието на ножа стърже по повърхността на сивия камък, при което от време на време се получава искра. „Ето, така се точи нож. Ето, така се точи нож.“

Фрида си пое дълбоко дъх, преди да набере номера.

— Фрида! — каза Хари.

— Звучиш ми сърдито.

— Можеш да разбереш само от една дума?

— Но си сърдит.

— И защо ли?

— Къде си в момента?

— Къде ли? Близо до Риджънтс Парк с един клиент.

— Можеш ли да се освободиш?

— Кога?

— Сега. За един бърз обяд. Имам на разположение един час.

— Колко мило, че можеш да ме вместиш в програмата си!

— Бих искала да обядваме заедно, ако имаш време.

— Не знам — поколеба се той. — Е, добре. Къде?

— Има едно бистро съвсем близо до теб — „Бийч стрийт“ №9.

То е съвсем близо и до дома ми. Мога да дойда там след десет минути.

— Аз ще взема такси. Но имай предвид, че не обичам да ме правят на глупак.

— Напълно те разбирам.

— Както виждам, пак си облякла тъмни дрехи.

Фрида погледна дрехите, които носеше — изцяло в черен и тъмносин цвят, и се усмихна:

— Очевидно е така.

— Хареса ми роклята, с която беше облечена снощи.

— Благодаря.

— Изглеждаше прекрасно в нея.

Тя не отговори. Вместо това се загледа в менюто, написано с тебешир на дъската. Маркърс дойде да вземе поръчката. В очите му припламваше любопитство.

— Салата с козе сирене, моля — поръча тя набързо.

— И за мен същото — каза Хари.

— И чаша чешмяна вода.

— Също и за мен. — Той подпря с длани брадичката си, изучавайки я с поглед. Видя му се уморена. — И така, какво се случи? — попита той.

— Снощи ли имаш предвид?

— Да.

— Не знам.

— Хайде стига, Фрида.

— Недей да мислиш, че хитрувам. Опитвам се да ти отговоря честно. Не възнамерявах да си тръгна по този начин. Наложих ми се. Не мога точно да ти обясня.

— И все пак, можеше да ми кажеш. Чаках те да дойдеш при мен и бях идиотски щастлив. После постепенно осъзнах, че тихомълком си тръгнала и си ме изоставила да празнувам нечий рожден ден сред още цял куп непознати.

— Не можех да остана повече.

— Аз си мислех... — Той млъкна и се усмихна смутено. — Мислех си, че ме харесваш. Или че ще започнеш да ме харесваш.

— Харесвам те. Съжалявам, че снощи те изоставих. Не биваше да го правя.

Салатата им пристигна. Маркърс намигна на Фрида, а тя строго повдигна вежди.

— Да не би причината да са всички тези неща, с които си ангажирана напоследък? — попита Хари, побутвайки с вилицата козето сирене. В действителност той не обичаше салати. Нито козе сирене. — Имам предвид разследването и всички неприятности, свързани с него. Жената, която се самоуби — забравих името й. Статиите във вестника и изобщо цялата тази пошлост. Сигурно не ти е лесно.

Фрида помълча известно време, преди да отговори.

— Понякога си мисля, че беше грешка от моя страна да се забъркам с всичко това. Не съм напълно сигурна какво ме подтикна да

им сътруднича. Винаги съм смятала и винаги съм казвала, че човек не може да се справи с бъркотията в света, а само с бъркотията в душата си. В момента разпитвам заподозрени и оглеждам местопрестъпления. Питам се защо го правя.

— Може би защото го умееш — предположи Хари.

— Вероятно не би трябвало да говоря с теб за тези неща. Но не съм много наясно с правилата на едно полицейско разследване, нито докъде се простират границите му.

— Може ли да кажа нещо?

— Разбира се.

— Ти си човек, на когото хората доверяват проблемите си. Може би ти е трудно, когато се намираш в обратната ситуация. С мен можеш да споделиш всичко, което те тревожи. Няма да изтичам до редакцията на някой вестник.

— Много мило от твоя страна.

— Какво те притеснява около това разследване?

— Полицията смята, че знае кой е извършил убийството.

— Това е добре, нали?

— Открили са нова улика.

— Каква?

— Нещо в стаята, където е бил намерен трупът на Робърт Пуул, нещо, което е било в джоба му, когато е бил убит. Мисля, че скоро някой ще бъде обвинен за убийството му.

— Кой?

— Е, това вече наистина ще бъде *нарушаване на правилата* — каза Фрида.

— Не те ли радва очертаващата се развръзка?

Фрида го погледна съсредоточено. Изражението ѝ леко го стресна.

— Въпросът не е само в разследването — въздъхна тя. — Истината е, че това сътрудничество вече ми омръзна. Отначало се зарадвах, че съм включена в полицейско разследване. Беше нещо като бягство от ежедневието. Но сега, когато често чувам нападки от хора, които казват: „Какво, по дяволите, прави тук тази психотерапевтка?“, съм склонна да се съглася с тях. Така че смятам да изпълня тази последна задача, която съм си поставила, и след това се махам.

Хари я погледна усмихнато.

— Каква е тази последна задача?

— О, едва ли ти се слушат такива скучни подробности — отвърна Фрида.

— Напротив, ще ми бъде интересно да чуя с какво конкретно се занимаваш и какво прави живота ти толкова сложен.

— Добре — каза Фрида. — Отнася се за Мишел Дойс, жената, която е намерила трупа. Тя е в психиатрична клиника в Луишам и вероятно никога няма да излезе оттам. Полицията не желае да се занимава с нея, тъй като е с явно психично разстройство. Но аз поддържам контакт с Мишел. От време на време я посещавам и напоследък забелязвам, че проявява признаци на умствено просветление. Тя се ужасяваше от шумовете в отделението, от останалите обитатели и това влоши състоянието ѝ. Но я преместиха в самостоятелна стая, тя се успокои и започна да говори за някои неща.

— За какво по-точно?

— Мишел е намерила тялото и го е пренесла в жилището си. Но сега, след като проговори, си мисля, че има още нещо. Според мен е видяла кой е подхвърлил трупа.

Настъпи мълчание. Бавно и методично Хари взе парче козе сирене, сложи го на препечена филийка, сдъвка го и го преглътна.

— Какво казва полицията? — попита той накрая.

— Разследващите не проявяват интерес — отвърна Фрида. — Те си имат своя версия и смятат, че са на прав път.

— И това ли е всичко?

— Не. Познавам един невролог, специалист по рядко срещани синдроми. С него ще отидем при Мишел в понеделник. Той ще ѝ даде коктейл от медикаменти и съм убедена, че тя ще може съвсем точно да ни каже какво е видяла. После ще предам показанията ѝ в полицията и екипът ще може да проведе разследването по начина, по който трябваше да бъде проведено още от самото начало. Но ще трябва да го направят без мен. Приключвам.

— А защо ти е да правиш това, което си намислила? — попита Хари. — Не може ти да вършиш работата на останалите. Не се ли изкушаваш да си тръгнеш още сега? Да се върнеш към нормалното си ежедневие?

— И да гледам как изпращат в затвора невинен човек? — възрази Фрида. — Не бих допуснала подобно нещо.

— Полицията може би ще успее да залови истинския убиец — каза Хари. — Нали затова е полиция.

Фрида поклати глава.

— Ако не им подам тази информация, разследващите ще обявят случая за приключен и ще поемат нов. — Тя го изгледа подозрително. — Не обичаш ли салата с козе сирене?

— Не особено.

— Тогава защо си поръча?

— Няма значение. И без това не съм гладен. Луд съм по теб. Знаеш го, нали?

— Хари...

— Не казвай нищо. Моля те, не казвай нищо. Знаеш, че страшно те харесвам. Затова сега съм тук, ям козе сирене и дърдорая разни неща. — Той протегна ръка и докосна лицето ѝ. Тя не помръдна и остана така, вперила очи в него. Маркъс, който миеше чаши от кафе на бара, се загледа в тях.

— Мога ли да се надявам?

— Засега не — каза Фрида. Тя се отдръпна леко и той въздъхна.

— Защо?

— Моментът не е подходящ.

— Но след време?

— Сега трябва да тръгвам. Имам пациент.

— Не си тръгвай още. Моля те. Какво искаш да направя?

— Въпросът не е в това.

— И все пак? Каж ми. Заповядай ми и ще го направя.

— Добре. — Гласът ѝ се превърна в шепот. — Остави ме на мира.

Фрида приключи работа малко преди шест. Беше се здрачило и навън духаше студен и влажен вятър. Тя вдигна яката на палтото си, бръкна дълбоко с ръце в джобовете си и се отправи към дома си, който ѝ се струваше безкрайно далеч и безкрайно желан. Внезапно някой я докосна леко по рамото, тя се обърна и видя Хари.

— Чакал ли си ме? — попита тя с раздразнение.

— Тук съм повече от час. Искам да поговорим.

— Прибирам се вкъщи.

— Може ли да дойда с теб?

— Не и тази вечер.

— Добре. Може ли да ти кажа нещо?

— Какво е то?

— Предпочитам да не е на улицата. Ето тук — нека да поговорим тук. — Хари махна с ръка към пустата строителна площадка, която Фрида гледаше всеки ден от прозореца на кабинета си. В тъмното тя изглеждаше по-обширна и по-пуста, отколкото денем, когато ѝ хвърляше поглед отвисоко. На мястото беше избуяла дива растителност; децата си бяха направили странни постройки от дъските и металните плоскости, които строителните работници бяха оставили при напускането на обекта. До пролуката в оградата, където стоеше Хари, се виждаха останки от огън на открито, чиито въглени все още припламваха. Той придърпа разхлабената част от оградата, за да разшири отвора.

— Не мисля, че е добра идея — каза Фрида с неохота.

— Наблизо има пейка — опита се да я убеди Хари. — Видях я, когато минах от тук на идване. Само за малко, Фрида. Изслушай ме.

Фрида се поколеба, после пълно се промъкна през отвора в оградата. Хари я последва и придърпа обратно разхлабената част.

— Кажете ми, каквото имаш да ми казваш.

— Нека първо да намерим пейката.

— Не ми се сяда.

— Оттук.

Те повървяха още в ограденото пространство. По земята имаше дълбоки ями; пред тях се извисяваше малък строителен кран.

— Фрида — промърмори Хари.

— Да?

— Съжалявам.

— За какво?

— Ами... Виждаш ли, скъпа...

Той не можа да довърши, защото пред тях, като че ли изпод краката им, се изправи човешка фигура. Беше престарял мъж, увит в одеяло и с бутилка в ръка. От устата му излязоха нечленоразделни звуци.

— Беше заспал — каза Фрида. После се обърна към мъжа: — Извинете, че ви изплашихме.

Той опря бутилката до устата си в почти вертикално положение и доизпи съдържанието ѝ.

— Тръгваме си — каза му Фрида. — Ще ви оставим на спокойствие.

— Госпожо — подвикна мъжът и тръгна след тях, докато те поеха обратно към оградата и отново излязоха на улицата.

— За какво искаше да кажеш, че съжаляваш? — попита Фрида.

Хари я погледна втренчено. Очевидно му беше трудно да говори. Той се огледа наоколо и хвърли поглед към забързаните минувачи — едни се прибираха от работа вкъщи, други отиваха да пийнат някъде.

— Искан да разменим две-три думи насаме. Все пак, не може ли да дойда у вас?

— Не и сега.

— Добре — каза той накрая. — Не е толкова спешно.

Мишел Дойс харесваше болничната храна. Беше мека и със сивкав цвят. Не ѝ приличаше на нищо познато. Веднъж имаше вкус на риба, с гъст сив сос. Но нямаше много кости, нито определена форма. Друг път имаше вкус на пиле, отново с гъст сив сос и отново без кости и без определена форма. Това, което беше в чинията, никога не мърдаше, нито ѝ говореше. Тя мразеше дните. Беше заобиколена от толкова много неща, които сякаш всеки миг щяха да започнат да сипят удари по главата ѝ, както и от цветове и звуци, които така се преплитаха, че тя цялата настръхваше, неспособна да определи кое беше цвят и кое звуци. Всичко се завърташе в някакъв вихър, който сякаш я поглъщаше.

Хора идваха и си отиваха. Понякога те се движеха и говореха толкова бързо, че всичко се сливаше и тя не можеше да ги разбере. Все едно стоеше на някоя гара, а те бяха във влак, който не спираше, а прелиташе край нея със стотици мили в час. Понякога се опитваха да ѝ кажат нещо, което тя не успяваше да долови. Подобни бяха усещанията ѝ и спрямо другите пациенти в отделението. Виждаше ги и ги чуваше сякаш сред мигащи светлини и от тях постоянно се носеха писъци — едни крещяха от болка, други от гняв, трети от отчаяние, а тя усещаше със сетивата си и болката, и гнева, и отчаянието им. Чувстваше се така, все едно дните ѝ минаваха сред къртачни машини, сирени, електрически звънци и мигащи светлини и сякаш остри ножове пробждаха очите, ушите и гърлото ѝ. Понякога си мислеше, че е погълнала рояк насекоми, които ожесточено се мъчеха да излязат, проправяйки си път с острите си челюсти и дълги пипала. Всеки ден тя намираще разни неща и ги криеше, после грижливо ги подреждаше. Сред съкровищата ѝ имаше люспи сапун от банята, малко лъскаво кръгче от блистер с таблетки, парче лейкопласт, един винт. Беше ги сложила в кутийка за хапчета, която беше оставена на лавицата до леглото ѝ. Тя често ги гледаше и внезапно откриваше, че са

разбъркани, след което отново ги изваждаше и ги поставяше обратно в правилния ред.

Общо взето, се чувстваше зле. Сякаш я бяха изоставили на някаква скала на сред морето, където беше съвсем сама. Около нея беше ту много горещо, ту много студено, ту много сухо, ту много влажно, и тя никога не спеше, защото се боеше, че ако заспи, вълните ще я залееят, ще я ударят в скалата, ще я отнесат и ще я погубят.

Но ситуацията се подобри, когато я преместиха в самостоятелна стая. Имаше усещането, че се е скрила в малко тихо убежище, далеч от къртачните машини и мигащите светлини. В стаята имаше телевизор. Тя седнаше и гледаше в него. Отначало цветовете и звуците му я дразнеха, но после откри, че ѝ действат успокояващо, все едно се потапяше в нещо топло и започна да наблюдава движещите се фигури с часове. На масичката имаше и лъскави списания, от които усмихнати лица я молеха да им стане приятелка и чакаха нейното съгласие. Тя ги чуваше какво ѝ говорят и им се усмихваше, но понякога ги улавяше, че говорят за нея, и тогава затваряше списанието и те оставаха заключени вътре, за да се научат как да се държат възпитано. Често при нея идваше медицинска сестра. Понякога беше бяла, но говореше с акцент; друг път беше азиатка; случваше се да бъде и африканка. Сестрата я водеше по осветен коридор, толкова ярко осветен, че я заслепяваше, след което я настаняваше на един стол, облягаше я назад и измиваше косата ѝ. Усещането беше приятно и събуждаше у нея далечен спомен от времето, когато я прегръщаха нежно и тя се чувстваше в сигурни ръце. В стаята заедно с нея бяха и двете животинчета: мечето и кучето. Те седяха на леглото ѝ и спяха при нея. Кучето имаше копчета вместо очи. Тя знаеше, че те са просто играчки. Но имаше усет, силен усет. Подобно на дете, което е легнало в едно легло заедно с дълбоко заспал родител; родителят не мърда, но е жив и топъл. Животинчетата бяха наблюдателни и разбираха нещата. Когато шумовете и светлините започнеха да я притесняват, тя ги поглеждаше и ги притискаше към себе си, за да усети топлината им.

Най-добре се чувстваше, когато светлините изгаснеха и шумовете постепенно изчезнеха, подобно на отдалечаваща се буря. Преди това се чуваха викове, мърморене, нещо проблясваше и светлините угасваха. Но Мишел Дойс не усещаше веднага мрака. Тя продължаваше да вижда светлината, чувстваше я като тъпа болка, в

очите ѝ се преливаха остатъчни светлинки с променящи се цветове: ябълковозелено преминаваше в мръсножълто, после отново в зелено, което постепенно се превръщаше в кафяво и накрая в черно. Тъмнината ѝ се струваше топла. Сега дори светлините ѝ се струваха по-дружелюбни. Те проблясваха през нощта, идваха някъде отдалеч и надничаха през прозореца. Бяха светлини на машини и проблясваха в червено, зелено и жълто. Дори и шумовете, идващи от улицата — клаксони и разни други — бяха дружелюбни. Понякога, някъде далеч от стаята ѝ, се чуваха стенания и викове, които напомняха на Мишел Дойс за човешката болка, но мракът беше като голяма мъхеста пелена, която попиваше всички тревожни шумове и ги изстискваше в някоя река, която ги отнасяше надалеч. Денят не беше за събуждане, а нощта за спане. За нея всичко беше една дълга дрямка и тя не беше сигурна дали образите в съзнанието ѝ и гласовете, които чуваше, идваха от екрана на телевизора или бяха на хора, които вървяха из отделението, или пък бяха измислени от самата нея. Всъщност, това имаше ли значение?

Но нощите бяха приятни. Лампите светеха с мека светлина, звуците бяха приглушени, а острите ръбове изглеждаха заоблени. Мишел Дойс би била щастлива до края на живота си, ако можеше да се чувства винаги по този начин и да продължава да заспива и да се събужда сред топлина и сигурност.

В мрака се чува гласове. Те бяха част от съня ѝ. В съня си тя вървеше по една улица, после влезе някъде на закрито, в стая, която ѝ беше позната. Напълни чайника, направи чай и го сервира в порцеланови чаши с чинийки. На масата бяха седнали мече и куче с копчета вместо очи.

— Мишел — каза тих глас в тъмното. — Мишел Дойс.

В непрогледната нощ се бяха появили две фигури. Две тъмни фигури в мрака, които се движеха край леглото ѝ.

— Мишел — каза друг глас, съвсем близо до ухото ѝ. Съскане, шепот. Гласът беше по-тънък и беше женски. Онзи, другият, беше гласът на мъж.

— Това тя ли е?

Мишел Дойс не знаеше дали очите ѝ бяха отворени или затворени, но видя малка светлинка в долния край на леглото, която се движеше като светулка в тъмното. В светлината се мярна призрачното

лице на мъж. Тя усети нещо в мрака — дали беше болка, гняв или страх?

— Да, тя е — отвърна женският глас.

Мишел Дойс отвори устата си. Искаше да каже нещо, но издаде само стон, който изведнъж заглъхна. Нещо го беше заглушило. Мракът стана още по-непрогледен. Тя не издаваше звуци. Не можеше. Отгоре ѝ имаше нещо тъмно и тежко, което силно я притискаше и тя сякаш потъна под тежестта му в някакъв сън, който също беше тъмен. Изгуби се в него, потъвайки все по-надолу.

Изведнъж всичко се промени. Блеснаха светлини, ярки светлини, все едно бяха метални звуци и тя не можеше нито да вижда, нито да чува. Сред ослепителната светлина се чуваха силни гласове и Мишел Дойс можеше да вика и да диша. Беше потънала много дълбоко във водата, но я бяха извадили и сега лежеше на брега. Тя напрягаше гърдите си да диша. Не можеше. Не можеше да си поеме дъх. Дробовете ѝ не работеха. Обзе я паника. Започна да се мятта, да плаче и да крещи. Мяташе се като риба на сухо, давейки се във въздуха.

И тогава усети как една хладна длан докосна лицето ѝ и чу един глас да ѝ говори сред ослепителната светлина. Усети нечий полъх близо до лицето си — сладък и прохладен.

— Мишел — каза нежно гласът. — Мишел. Няма нищо. Всичко е наред. Добре си.

Гласът ѝ говореше така, сякаш ѝ разказваше приказка и я приспиваше. Тя усещаше прохладния полъх по лицето си. Почувства, че може отново да диша, сякаш вдишваше този полъх и той нахлуваше в дробовете ѝ.

— Мишел, Мишел — повика я гласът.

Мишел Дойс отвори очи. Светлината така силно я заслепи, че в първия момент не успя да види нищо, освен сини и жълти точки, които подскачаха пред очите ѝ. После пред нея бавно се очерта едно лице. Тя чуваше гласа и мелодичния му тон. Познаваше това лице. Жената с тъмните очи.

— Ти — промълви Мишел Дойс.

— Да — каза жената, толкова близо до нея, че усети свежия ѝ дъх. — Аз съм.

Карлсън хвана приятелски Фрида за лакътя.

— Правата и на двамата бяха прочетени и всеки от тях присъства с адвокатата си. Както можеш да се досетиш, Теса Уелс е наясно с всички юридически подробности около задържането ѝ.

— Ти беше ли вече при тях?

— Изчаках те да дойдеш.

— Дойдох възможно най-бързо. Не исках да оставя Мишел Дойс сама.

— Тя добре ли е?

— За жена, преживяла снощния кошмар, може да се каже, че е добре. Извиках Джак. Тя го познава и го харесва. Не го възприема като заплаха. Цветът на косата му ѝ действа успокояващо. Казах ѝ, че ще се върна при нея по-късно. Смятам да се обадя на Андрю Бериман — лекар, който познава състоянието на Мишел. Тя е страдащо човешко същество, а не просто рядък случай от медицинската практика. Не можем да я оставим сама в нейната безнадеждност, обърканост и страх. Дължим ѝ поне това.

Карлсън я погледна загрижен.

— Добре ли си?

— Използвах я като примамка — каза Фрида. — Очевидно това правя с хората, за които се предполага, че трябва да се грижа. Тя беше като червей, закачен на кукичка, и именно аз я закачих там.

— Но пък хвана рибата, нали?

— „Първо, не вреди“^[1] — каза Фрида.

— Моля?

— В това се заклеват всички току-що дипломирали се лекари.

Теса седеше в стаята за разпити със сплетени върху масата пръсти. Изглеждаше спокойна, но Фрида забеляза, че има сенки под

очите и често-често облизва устните си. Мъжът до нея беше около шейсетгодишен с тясно интелигентно лице и проницателен поглед.

Ивет и Карлсън седнаха срещу Теса, а Фрида седна отстрани. Теса извърна главата си и впери поглед в нея; на устните ѝ се появи тънка усмивка, сякаш знаеше нещо, което Фрида не знаеше.

— Госпожице Уелс — обърна се учтиво към нея Карлсън. — Вие знаете правата си и че всичко, което казвате, се записва.

— Да.

— Вие сте арестувана по подозрение в опит за убийство на Мишел Дойс миналата нощ. Освен това ще бъдете разпитана във връзка с убийствата на Робърт Пуул и Джанет Ферис. Дотук ясно ли е всичко?

— Да — каза Теса с равен тон.

— Брат ви е в съседната стая. Ще разпитаем и него. Първо искаме да чуем вашата версия.

Теса го погледна мълчаливо.

— И така, предлагаме ви да чуете нашия разказ за вашите действия. — Карлсън взе една папка и я прелисти, докато в стаята настана пълно мълчание. Мускулите около челюстта на Теса се стегнаха, но тя не помръдна.

— Робърт Пуул — започна Карлсън. — Срещнали сте го за пръв път през ноември 2009-а, когато е дошъл в кантората ви с Мери Ортън, която е поискала от вас да промените завещанието ѝ в негова полза. Вие сте отказали да го направите. Усъмнили сте се в мотивите му.

Теса гледаше право пред себе си, избягвайки погледа на Карлсън.

— Бързо сте отгатнали измамните му намерения. Много впечатляващо — обади се Фрида.

— Но после отново сте се срещнали с него — продължи Карлсън. — Какво се случи?

— Нямам какво да кажа — отвърна Теса.

— Няма значение. — Карлсън се обърна към Фрида. — Какво смяташ, че се е случило?

— Не сме дошли тук, за да слушаме измислени истории — възрази адвокатът. — Ако имате въпроси към госпожица Уелс, просто ѝ ги задайте.

— Моля д-р Клайн да изложи своята версия пред вашата клиентка. В нея се съдържат нужните въпроси, така че тя може да я

потвърди или да я отхвърли. — Той погледна към Фрида, която мислеше напрегнато.

Тя придърпа стола си и седна до Карлсън, точно срещу Теса. Теса впери немигащи очи във Фрида, което я накара да си спомни за онази детска игра, при която всеки гледа втренчено другия и се опитва да не се разсмее.

— Никога не съм се срещала с Робърт Пуул — започна Фрида. — Дори не съм виждала негова снимка. Поне не приживе. Но се срещнах с доста хора, които са имали взаимоотношения с него и смятам, че до известна степен съм го опознала. Когато сте отказали да съдействате за промяната на завещанието, повечето хора биха се почувствали засегнати и унижени, но той очевидно е бил заинтригуван от вас. Обикновено е успявал да подчини хората на волята си, упражнявал е власт над тях, но вие сте му се изплъзнали. Превърнали сте се в голямо предизвикателство за него и той отново се е свързал с вас. Какво ви каза тогава? Че иска да ви обясни как стоят нещата, да ви демонстрира, че не е това, което си мислите?

Вие също сте били заинтригувана, дори ви е станало забавно. Имало е нещо чаровно в това, че той не се предава лесно. Любопитството към личността му ви е накарало да завържете любовна връзка с него.

На лицето на Теса се появи презрителна усмивка.

— Тази порнографска фантазия говори повече за вас, отколкото за мен — подхвърли тя.

— А после той се е влюбил във вас. Почувствал ви е като сродна душа. Вие сте го предразположили и той ви е разказал за Мери Ортън, Джасмин Шрийв, Ашлинг и Франк Уайът.

— И за Джанет Ферис — добави Ивет с рязък тон.

— Да оставим това за по-късно — каза Фрида. Когато заговори отново, сякаш говореше на себе си, подреждайки някакъв пъзел. — Имаше нещо, което отначало ме озадачи. Джасмин Шрийв, Мери Ортън, семейство Уайът — всички те са били жертви на неговите измами. Всички са криели тайни от личния си живот, чувствали са се виновни, засрамени и неспокойни. Противоречали са си. В подобни ситуации това е нещо обичайно. Хората стават непоследователни, думите и действията им често са лишени от здрав разум. Но при вас е било различно. Във връзката ви с Пуул не е имало място за

притеснения. Били сте единственият човек, у когото не е надушил неудобна тайна. Тогава? На преден план се появява интересът ви към парите му.

Тя погледна към Карлсън и той кимна.

— Когато сте разбрали колко пари притежава — продължи Карлсън — и как се е сдобил с тях, ви е хрумнала проста идея. Най-подходящият човек, чиито пари можеш да откраднеш, е някой, който преди това е откраднал същите тези пари и затова никога не би се оплакал в полицията. Интересно защо ви е разказал за парите — може би, за да ви респектира? И така, двамата с брат ви сте решили да се възползвате от ситуацията. Хари е финансов експерт и знае всичко за банковите трансфери и откриването на фалшиви банкови сметки. Да надхитриш хитреца.

— Не е само това — каза Фрида.

— Какво имаш предвид?

— Не е било просто да откраднеш откраднати пари. Било е още по-възбуждащо. Кога разбрахте, че използва фалшива самоличност? И за това ли ви се похвали? Или Хари се е натъкнал на този факт, когато е проверявал финансовите му дела? — Теса я погледна втренчено, без да проговори. — Защото така нещата се нареждат идеално — продължи Фрида. — Не само откраднати пари, за които никой няма да съобщи в полицията, но и откраднати от несъществуващо лице: отдавна починал човек, заличен от всички регистри.

— Не бях аз... — започна Теса, но млъкна.

— Идеята на Хари ли беше? — попита Фрида. — Всъщност това няма значение. Но знаете ли, опитвам се да не мисля за последните мигове от живота на Робърт Пуул. Вероятно сте си представяли, че ще бъде достатъчно само да го заплашите — както в миналото, когато са изтръгвали признания само като покажат на нещастника инструментите за мъчения. — Изведнъж Фрида се почувства така, все едно бе насаме с Теса и гласът ѝ стана тих. — С какво си послужи? С клещи? С лозарска ножица? Но той не ти повярва, нали? Не е можел да си представи, че ти, Теса Уелс, наистина ще го направиш. Но ти си му запушила устата с парцал и си го направила. Трудно е да отрежеш пръст — костта, сухожилието и хрущяла, но ти или Хари сте го отрязали и той ви е казал това, което сте искали да узнаете, за да се доберете до парите му. После сте го удушили. Но след отрязването на

пръста това не е било особено трудно. Всичко това обаче не е било импровизация, нито е било план „Б“. Знаели сте, че Пуул е откраднал колието на Ашлинг. Предварително сте обмислили къде да изхвърлите трупа, за да насочите подозренията към Франк Уайът.

— Извинете — обади се адвокатът. — Някъде в тази интерпретация имаше ли въпрос?

— Тя цялата е един въпрос — отвърна Карлсън. — Теса Уелс ще си признае ли?

Адвокатът погледна към Теса, която поклати отрицателно глава.

— Апартаментът на Робърт Пуул беше интересно място за оглед — продължи Фрида. — Нямам предвид вашата картина, която беше окачена в кухнята на Джанет Ферис. Това ни е известно. Имам предвид, че не сте проявили достатъчно съобразителност относно веществените доказателства в апартамента му.

— Какви веществени доказателства? — обърна глава към нея Карлсън. — Такива не бяха открити.

— Точно така — отвърна Фрида. — Двамата са оставили налице всичко, свързано с жертвите на неговите измами, но абсолютно нищо, което да напомня за Теса. От бележника на Пуул са откъснати страници, но са оставени тези с имената на потърпевшите, което предполага, че страниците са били откъснати от някой друг.

— Това са само ваши предположения, а веществените доказателства са нещо различно — възрази адвокатът на Теса.

— Вие сте убили Робърт Пуул — каза Карлсън. — Вие сте убили Джанет Ферис.

— Заключение на съдебния лекар е „самоубийство“.

— Вие сте убили Джанет Ферис — повтори Карлсън. — Освен това се опитахте да убиее Мишел Дойс, защото сте смятали, че знае нещо.

В погледа на Теса се появиха леки пламъчета.

— Но тя не знаеше нищо. — Фрида отново се наведе напред. — Мишел Дойс не беше заплаха за вас. Тя нямаше какво да ми каже. Аз съзнателно провокирах у двама ви с Хари тази мисъл — нека Бог ми прости.

— Достатъчно засега — изправи се адвокатът на Теса.

— Щяхте да я убиее — ей така, за всеки случай — продължи тихо Фрида. — Вие и брат ви. Какво е усещането?

- Не знам за какво говорите.
- Какво е усещането да разбереш на какво си способен?
- Достатъчно. Моята клиентка няма какво повече да каже.
- Ще имате достатъчно време да размишлявате за това, Теса.

През следващите години.

Хари Уелс беше облечен с дебел сив пуловер и черни джинси. Фрида за пръв път го виждаше в непретенциозно облекло: традиционно носеше костюми, елегантни палта или скъпи якета, с поддържан и безупречен външен вид. Тя се вгледа в него: много хора биха казали, че е привлекателен мъж. Изглеждаше самоуверен, като човек, който винаги постига целите си. Оливия направо гукаше, когато говореше за него.

Тя седна на стола в ъгъла и погледите им се срещнаха. Адвокатът му беше жена — млада, елегантна и красива, която имаше навика да жестикулира, когато говори и да потропва с розовите си пръсти по масата.

Той не коментира изтезанието на Робърт Пуул, не коментира убийството му, не каза нищо за укритите улики и за подхвърления труп, мълчеше и за смъртта на Джанет Ферис.

— Не мога да разбера — каза Карлсън. — Заловихме ви в момента, когато се опитвахте да убиете Мишел Дойс. Това е неоспорим факт. Затънали сте до гуша вие и сестра ви. Нямаме какво да губите. Защо не си признаете? Това е единственият ви шанс.

— Вие сам го казахте — отвърна Хари любезно. — Не можете да разберете.

— Мислите си, че никой не е по-умен от вас двамата — подхвърли Фрида. — Нали така?

— Чудех се кога ще проговориш.

— Ти и Теса си мислите, че превъзхождате останалите и това ви кара да се чувствате неуязвими.

— И ти не си по-различна от нас.

— И ви изпълва с презрение.

— Не се отнасях презрително към теб, нали? На нашите малки срещи? — И той повдигна веждите си.

— Нашите срещи? — Фрида впери поглед в него. — Искаш ли да знаеш какво мисля за тях? Излизала съм на срещи и с други мъже и мога да кажа, че понякога са били интересни, друг път са били

смущаващи, а е имало и такива, изпълнени с надежда. При нашите срещи нямаше нищо. Бяха като театрално представление. Зад думите нямаше абсолютно нищо.

— Върви по дяволите! Няма да си толкова спокойна, когато всичко излезе наяве. Ти обичаш уединението и пазиш в тайна личния си живот, но аз знам някои неща, Фрида. Ще бъдеш изненадана какви неща знам. — Той се наведе към нея. — Знам за семейството ти, за баща ти, за миналото ти.

Карлсън стана с такъв замах, че столът му изхвърча далеч назад.

— Вместо адвокатката ви, ще го кажа аз: разпитът приключи.

Той изключи записващото устройство, после отиде до вратата и я задържа отворена пред Фрида.

— Благодаря — каза тя и още веднъж погледна към Хари.

— Ти го нарече Боб — изрече отчетливо тя.

— Моля?

— Когато бяхме в онзи бар, ти ме попита за Боб Пуул. Това беше глупаво от твоя страна, не мислиш ли? От онзи момент нататък вече бях сигурна. Една дума, Хари. Една сричка.

После Фрида излезе от стаята с високо вдигната брадичка.

— Добре ли си? — попита я Карлсън.

— Добре съм, нищо ми няма.

— Това, което той каза за...

— Казах, че съм добре. Всичко е наред. Приключихме.

— Сигурна си, така ли?

— Да. Но има нещо друго.

— Какво е то?

— Дийн Рийв. Изслушай ме. Знам, че е жив. Понякога усещам присъствието му. Не мога да се отърва от чувството, че животът ми е в опасност.

Тя не отиде направо в болницата. Вместо това взе автобуса до парк „Белсайз“, а оттам повървя пеша до парк „Хампстед Хийт“. След зимния мрак и сковаващия студ най-после се задаваше пролетта: навън беше доста по-топло, навсякъде грееха цъфнали нарциси, кестените бяха отрупани с пухкави цветчета. От сега нататък се очакваха слънчеви и приятни дни, дълги вечери и тихи утрини.

Фрида натисна звънеца, почака, после отново го натисна.

— Какво има? — чу се сърдит глас от домофона.

— Д-р Бериман? Аз съм, Фрида Клайн.

— Неделя е. Никога ли не ви хрумва да се обадите предварително?

— Може ли да поговоря с вас?

— В момента говорите с мен.

— Не по този начин. Искам да ви видя.

Последва пресилена въздишка, след което се чу характерното бръмчене и входната врата се отвори. Тя се качи по стълбите до последния етаж, където той я чакаше пред отворената врата на апартамента си.

— Свирех на пианото — каза той.

— Как върви?

— Нямам особен напредък.

— Дойдох да поговорим за Мишел Дойс.

— Тя още ли е жива?

— Да.

— Някакво развитие около нейния случай?

— Да. Вие и аз ще се погрижим тя да бъде настанена в подходяща клиника, където за нея ще бъдат полагани по-добри грижи и където ще бъде заобиколена от любимите си предмети.

— Ние двамата ли?

— Да.

— Защо?

— Не защото представлява интерес от медицинска гледна точка, а защото е страдащ и нещастен човек и отговорността за нея е наша.

— Така ли?

— Да. Точно така. — Фрида кимна към него. — Вие сте й подарили плюшеното мече, нали?

— Не знам за какво говорите.

— Едно такова розово, с пришито към гърдите алено сърце.

— В болничното магазинче нямаше кой знае какъв избор.

— Не се безпокойте — няма да кажа на никого. Всъщност загадката около появата му ме разтревожи — каза Фрида. — Но беше мил жест. И донякъде й помогна.

Докато слизаше надолу по стълбите, тя чу звук от неумело изпълнение на творба на Шопен.

[1] Основополагащ принцип на медицинската наука. — Бел.прев.

↑

— Чете ли днешните новини? — попита Ивет колегата си Мънстър. — Парите за полицията се съкращават с двайсет и пет процента. Как, по дяволите, ще се справим с това? След шест месеца вероятно вече ще работя в „Макдоналдс“ — ако имам късмет.

— Правят го с цел повишаване на ефективността — каза Мънстър. — Искат да ограничат бюрокрацията. Служителите от предните редици няма да пострадат.

— Това са пълни глупости — възмути се Ивет. — Аз също съм част от бюрокрацията: седя тук и подготвям доклад, предназначен за Кралската прокуратура. Как ще съкратят този вид дейност? Нали затова беше тук онзи идиот Джейк Нютън. Оглеждаше се кой трябва да бъде уволнен. Впрочем той къде е?

— Предполагам, че също като нас и той пише доклада си. Като стана дума за това, в доклада трябва да опишем версията за онези картини.

— По дяволите! — избухна Ивет. — Надявах се някой друг да се заеме с това. Все едно държиш в ръцете си стар пуловер. Виждаш, че по него има издърпани влакна, справяш се с тях, но после забелязваш, че нещо не е наред с ръкава. Ето, това не мога да разбера: убиваш човек, обесеното му тяло виси пред теб, а ти започваш да пренареждаш картини и да местиш мебели. Това да не е някаква откачена хипотеза на Фрида Клайн? Не са ли могли да разместят само две от картините? Да покрият празния отпечатък с голямата картина и да преместят шкафа. После на мястото на най-малката картина да сложат тази, която са донесли. Нямаше ли да е по-лесно?

— Очевидно за това има причина. Не ми е известно каква.

Карлсън влезе в стаята, следван от Фрида.

— Всичко наред ли е? — попита той.

— Тъкмо си говорехме за картините и че трябва да опишем версията за тях в доклада — каза Ивет. — Но на нас тя не ни е съвсем ясна.

— Фрида? — обърна се към нея Карлсън и зачака.

Фрида се замисли за момент. Ивет забеляза, че изглежда уморена, с тъмни сенки под очите.

— Добре — започна тя. — Шест картини с различна големина. Пуул е откачил третата най-малка по размер, бутнал я е под леглото си и на нейно място е закачил картината, която е взел от Теса Уелс — същата, която е дал на Джанет Ферис и която тя после съвестно е върнала в апартамента му. — Фрида въздъхна. — Горката жена. Понякога си мисля, че в стремежа си да постъпят правилно, хората могат да пострадат. Както и да е, нека си представим ситуацията. Теса и Хари Уелс убиват Джанет Ферис. Картината, която са донесли, е много малка и не пасва добре на мястото, за което са я предвидили, но пък запълва чудесно мястото, където е окачена втората най-малка по размер картина. Втората най-малка картина приляга добре на мястото, където е била сложена картината с най-малки размери. Остава обаче едно празно място, което те закриват с втората по големина картина. За да закроят най-малкото празно място, е трябвало да разместят всяка една от картините. Накрая им остава място с големи празни очертания, което те закриват, като преместват шкафа, и една малка картина, която те прибират заедно с тази на Теса.

— Не е ли имало по-лесен начин?

— Зависи от гледната точка — отвърна Фрида. — Не бива да забравяме, че са били в състояние на силен стрес. Пред тях е висяло тялото на жертвата им. Трябвало е да импровизират. Решавали са проблемите един по един и мисля, че добре са се справили. Имало е и друга причина. Размествайки всички картини, те са направили така, че да не се разбере коя от тях е важната.

— Мисля, че всичко това трябва да бъде изложено в писмен вид — отбеляза Мънстър.

— Има и алтернативна версия — обади се Ивет. — А тя е, че Пуул просто е искал да пренареди картините си.

— И аз си помислих същото — каза Карлсън. — Ето защо тази сутрин отидохме до жилището на Теса Уелс. Там намерихме истинската картина — онази с нарисуван бор на фона на ярка луна. В момента я изследват в лабораторията. По неофициални данни са намерили няколко групи от отпечатъци по рамката.

— Значи щяха да се измъкнат, ако не бяха допуснали тази грешка с картините? — попита Мънстър.

— Едва ли. Имаше доста дребни неща, които бяха против всякаква логика, но отначало си оставаха загадка — каза Фрида. — Пуул беше открил слабото място на всеки от хората, с които се беше запознал и беше успял да влезе под кожата им. Но ето че Теса е успяла да влезе под кожата на Пуул. Това е интересен факт. Нетърпението на Теса и Хари Уелс да се сблизат с мен ми се струваше малко странно. Може да прозвучи налудничаво, но имах усещането, че искат да станат част от разследването.

— Изобщо не звучи налудничаво — каза Карлсън. — Това е познат феномен в полицейската практика, който е включен в обучението на кадрите. Не е необичайно за поведението на престъпниците да се интересуват от следствието, да се навъртат около разследващите, дори да се опитват да се включат в самото разследване. Така те искат да контролират нещата. Поне това пише в учебниците.

— Теса и Хари Уелс обичат да владеят положението — каза Фрида. — Това винаги ми е било забавно, но намирането на колието на Ашлинг Уайът беше върхът.

— Това насочи подозренията към семейство Уайът — обади се Мънстър.

— Напротив, това изобщо не насочи подозренията към тях. Знам, че престъпниците оставят разни предмети на местопрестъплението, но не и скъпо колие. Пуул очевидно го е откраднал, което е напълно в негов стил, и го е показал на Теса. Дори може да ѝ го е подарил.

— А защо накрая се е оказало в жилището на Мишел Дойс? — попита Мънстър.

— Изминах пеша пътя от дома на семейство Уайът покрай брега на реката до хостела, където е живяла Мишел Дойс. Предполагам, че Теса и Хари Уелс са проследили същия маршрут с колата си. Искали са да изхвърлят трупа на Пуул възможно най-близо до къщата на семейство Уайът, а „Хауард стрийт“ е била най-близо и най-подходяща, защото можеш да спреш колата си и да оставиш нечий труп на една задънена алея, без никой да те види. Освен това са сложили колието на Ашлинг в джоба му. Сметнали са, че полицаите са тъпи и могат да бъдат водени за носа.

— Как разбра, че Теса е имала любовна връзка с Пуул?

Фрида сви рамене.

— Това беше по-скоро предположение. Пуул е престанал да спи с Ашлинг Уайът долу-горе по същото време, когато се е запознал с Теса. Изглеждаше ми много вероятно. Когато Теса определи версията ми като „порнографска“, разбрах, че съм права. Но дори когато у мен се породиха съмнения относно Теса и Хари Уелс, бях наясно, че те нямат силата на доказателства. Дори когато в един разговор с мен Хари го нарече „Боб“. И каквото и да си мислите за мен, аз много добре знам, че не можеш да се основаваш единствено на интуицията си, когато обвиняваш някого в престъпление. Това го има само в Закона на Линч, когато гълпа от янки е екзекутирала някой чернокож нещастник, просто защото им е харесвало. Бях сигурна, че семейство Уайът са невинни, но си давах сметка, че освен Хари и Теса може би има и друг виновник за убийството. Защо не Бет Кърси, например? — Тя потърка лицето си. — Ето защо използвах Мишел Дойс като примамка, грях ми на душата.

— Била си сигурна, че ще се опитат да я убият, за да прикрият престъплението си? — попита Мънстър.

— Помислих си, че са склонни да го направят и че няма да им е особено трудно — отвърна Фрида. — След като си извършил едно-две убийства, нататък става по-лесно.

— И така, считаме случая за приключен — каза Карлсън. — Намерихме убийците на Робърт Пуул и на Джанет Ферис. Единственият човек, когото не открихме и никога няма да открием, е самият Робърт Пуул. Това дори не е било истинското му име. Нито пък се е казвал Едуард Грийн. За нас този човек ще си остане пълна загадка.

— Може би затова така лесно е успял да измами набелязаните си жертви — заключи Фрида. — Превъплъщавал се е в такъв, какъвто хората са очаквали да бъде; превръщал се е в огледало, в което всяка от жертвите му е виждала образа, който е искала да види. Той е бил синът, който Мери Ортън не е имала, любовникът, какъвто съпругът на Ашлинг Уайът е престанал да бъде, приятелят и изповедникът, от когото Джасмин Шрийв е имала нужда. Бил е всеки и никой — съвършеният измамник. Питам се кой е бил в собствените си представи, кого е виждал, когато се е оглеждал в огледалото. Дали изобщо е виждал нещо?

— Е, вече е време да тръгваме към кръчмата и да празнуваме.

— Има и още нещо — продължи Фрида. — Каква е била връзката му с Бет Кърси? Не преставам да мисля за това. Къде е тя? Жива ли е още? Пуул се е възползвал от слабостите на хората, от тъгата в душите им, от дребните им провали. Но уязвимостта на Бет Кърси е била от съвсем друго естество.

— Не знам какво да кажа, Фрида — каза Карлсън. — Все пак, нека отидем да се почерпим.

— Не — отвърна Фрида. — Отивам да се видя с Лорна Кърси.

Когато излезе от кабинета, в дъното на коридора видя комисаря Крофорд и Джейк Нютън. Нютън я погледна, после извърна глава.

Домашната помощница им сервира кафе в павилиона за гости. Наблизо един мъж работеше в розовата градина, подрязвайки и привързвайки розовите храсти. На Фрида ѝ беше трудно да повярва, че се намира в центъра на Лондон.

— Мислех си, че идвате с някакви новини — каза Лорна.

— Дойдох, защото ми е нужна помощта ви — поясни Фрида.

— В днешно време, при наличието на мобилни телефони, интернет и всякакви нови технологии, намирането на изчезнали хора не би трябвало да е проблем.

— Въпросът не е в това. Що се отнася до предприемане на мерки от страна на полицията, счита се, че щом дъщеря ви е пълнолетна, тя е свободна да напусне дома си и да изчезне, ако това е нейното желание.

— Тя може и да е пълнолетна, но е незряла — възрази Лорна. — И не е добре.

— Точно затова съм тук — каза Фрида. — Искам да науча повече за психическото ѝ състояние. Предишния път споделихте, че е имала пристъпи на шизофрения, но това понятие е много широко — от лека налудничавост до пълна загуба на самоконтрол. Това означава, че такъв човек може да бъде опасен както за себе си, така и за околните. Вие например някога чувствали ли сте се застрашена от поведението на дъщеря си?

— О, не — отвърна Лорна. — Тя не проявяваше открита враждебност, или поне невинаги. Все се опитваше да помага. И в това беше проблемът. Когато беше тийнейджър, се зае да боядиса стаята си.

— Какво лошо има в това? — попита Фрида.

— Лошото беше в начина, по който го направи. Резултатът беше плачевен, истинско бедствие. Във всяко нейно действие имаше по нещо стряскащо. — Лорна взе чашата си, а после я постави обратно, без да отпие от кафето. — От време на време в собствения ми живот е имало трудности. Може би, гледайки тази къща, си мислите, че всичко ми е наред.

„Не“, каза си наум Фрида. Нито за миг не си го бе помислила.

— Знам какво е човек понякога да се чувства безполезен — продължи Лорна. — Но имаш семейството си, приятелите си, работата си, които ти помагат да си възвърнеш самочувствието. Когато Бет получаваше онези пристъпи обаче, си давах сметка какъв може да бъде животът, ако човек няма всичко това около себе си.

— Знам, че би могла да се превърне в жертва. Въпросът ми е дали тя самата може да прояви насилие? — попита Фрида.

— Не желая да говоря за тези неща — каза Лорна. — Единственото, което искам, е да е в безопасност.

Фрида се загледа през прозореца. Градинарят подрязваше един розов храст толкова ниско, че от него оставаха къси стърчащи пръчки. Това не беше ли прекалено? Щеше ли някога отново да се разлисти и да цъфне?

— Дъщеря ви някога била ли е подлагана принудително на психиатрично лечение?

Лорна поклати глава неодобрително.

— Никога не сме искали подобно нещо. Тя получаваше медицинска помощ само когато ѝ се налагаше.

— А посещаваше ли психиатър по времето, когато изчезна?

— Да, тогава ѝ прилагаха някакво лечение.

— Бихте ли ми казали какво по-точно беше това лечение?

— Не знам подробности, но не мисля, че беше особено ефикасно — отвърна Лорна.

— Спомняте ли си името на лекаря?

— Беше жена, но не мисля, че беше избрала подходящото лечение, защото състоянието на Бет се влоши.

— Но как се казваше?

— О, не знам — отвърна нетърпеливо Лорна. — Мисля, че беше д-р Хигинс.

— А първото ѝ име?

Лорна очевидно все повече губеше търпение.

— Беше нещо с „Е“. Може би Ема. Или Елинор. Както и да е. Никой от тях не успя да ѝ помогне.

Нощта беше тежка. В главата ѝ кънтяха гневните им гласове: пискливи и резки, високи и тихи, с метален тембър и тя не знаеше как да ги накара да млъкнат. Това бяха думите на Едуард, неща, които ѝ беше казал и сега обсебваша съзнанието ѝ и не искаха да спрат — той не искаше да спре да говори. Бет знаеше, че трябва да си тръгне. Можеше ли да се избяга от такова нещо? Главата я болеше ужасно, сякаш беше пълна с насекоми, които дъвчеха, пълзяха и дращеха, и тя искаше да избяга и да се спаси от болката. Щеше ѝ се да се запали и да изгори насекомите, както когато хората подпалват мравуняци и мравките започват да бягат в кръг, като че ли това ще ги спаси. Или пък да се напъха във фризер, като този, който родителите ѝ държаха в килера до кухнята. Щеше да бъде такова облекчение да се настани в щипещия мраз, да затвори капака и да полежи в тъмното, докато насекомите се укротят.

Но не. Това не беше позволено. Точно това беше казал Едуард, това ѝ говореха и гласовете. Всичко се объркваше, когато си помислеше какво иска Бет. Винаги всичко се объркваше. Бет беше лоша. Бет беше онази, злата, вътре в съзнанието ѝ. По-добре беше да мисли за други хора. Едуард. Всички други ѝ бяха врагове. Особено Бет. С Бет щеше да се разправя по-късно. Но първо, някак подсъзнателно, тя почувства необходимост да се нахрани, все едно да зареди кола с гориво. Трябваше да отиде там, да направи онова, което искаше от нея Едуард и то щеше да е достатъчно. Намери някакви остатъци от пилето, сухи и твърди, които сдъвка с усилие. Взе последното парче хляб, твърдо като камък, намаза го с дебел слой масло, сложи го в устата си и го сдъвка на гъста каша, която с мъка преглътна. Помогна си с голямо количество вода, пиейки чаша след чаша. Млякото се беше вкиснало, но тя го изпи. Погълнатата храна ѝ даде усещане за ситост, тя престана да се чувства безплътна, краката ѝ стъпиха здраво на земята.

Излезе на палубата, прекрачи и се озова на крайбрежната алея. Беше слънчево и студено. Слънчевата светлина ѝ причиняваше болка. Можеше дори да я чуе. Гласовете не млъкваша, дори през деня. Продължаваха да ѝ говорят гневно.

— Оставете ме на мира, оставете ме на мира — изхленчи тя. — Чувам ви. Ще направя, каквото трябва. Само ме оставете на мира. Вече ми го казаха, ясно?

Сега тя чу още един, различен глас, който беше дори по-противен от другите. Гласът беше истински и идваше от човек, който стоеше до нея на алеята. Имаше дълга коса, ужасна сплъстена брада и приличаше на болен скитник. Човекът протягаше ръце към нея и я докосваше и тя дори усещаше миризмата му — толкова близо беше до нея, но тя не можеше да го види добре, защото яркото слънце я заслепяваше. Той стоеше като тъмна фигура с бляскави очертания. По същия начин изглеждаха вълничките в канала, когато ги огрееше слънцето. Тогава си спомни. Носеше го у себе си. Беше го острила цяла нощ, също както правеше баща ѝ. Извади го и го насочи напред. Най-забавното беше, че изведнъж съвсем ясно видя мъжа и изписаната върху лицето му силна изненада.

Но това нямаше абсолютно никакво значение, защото предстоеше най-важното. Тя се отдалечи от него и от мястото, където беше приседнал като някакъв глупак, и затича по крайбрежната алея, отдалечавайки се от слънцето.

Подобно на адресите и телефонните номера на мнозина лекари, и тези на Ема Хигинс не бяха публикувани в указателите. Ето защо Фрида трябваше да позвъни на три места, да проведе два дълги разговора, да обещае среща на по-поздно време, да се позови на метрото, след това да повърви пеша, докато най-накрая се озова пред красива терасовидна къща в Излингтън, близо до „Ъпър стрийт“. Не посмя да се обади по телефона. Реши, че е по-добре да разговаря с нея лице в лице.

Жената, която отвори вратата, беше облечена с лилава рокля до коленете и носеше големи обици. Гримът ѝ беше като за светско събиране — очи, подчертани с дебела очна линия, червени устни, руж на бузите. Зад нея се чуваше приглушен говор, а от помещението в задната част на къщата, което би трябвало да е кухнята, струеше светлина. Фрида си помисли, че очевидно е дошла по време на официална вечеря.

— Вие ли сте д-р Хигинс?

— Да — отвърна жената учудена и раздражена.

— Работя като консултант на полицията и бих искала да поговорим за няколко минути.

— Какво? — възмути се д-р Хигинс. — По това време? В момента имаме гости.

— Моля, изслушайте ме за минутка. Една ваша пациентка, Бет — или Елизабет — Кърси, е изчезнала преди година. Все още я няма, но се е забъркала с човек, който по-късно е бил убит.

— Бет Кърси? Изчезнала?

— Точно така. Помислих си, че бихте могли да ми разкажете нещо за нея.

Настъпи мълчание. Очевидно у д-р Хигинс беше останал неприятен спомен.

— Разбира се, че нищо няма да ви разкажа — каза тя отвратена. — Бет Кърси беше моя пациентка. Знаете това. Какво, по дяволите, си мислите, че правите, появявайки се на прага ми късно вечерта, за да ме питате нещо толкова лично?

— Не ми трябва подробности за клиничното ѝ състояние — отвърна Фрида. — Искам да я намеря и ме интересува, макар и по-общо казано, какви са рисковете, свързани с него?

— Не — каза рязко д-р Хигинс. — Категорично не. Освен това ще ми трябва името ви, за да подам оплакване срещу вас относно поведението ви.

— Ще трябва да се наредите на опашка — подхвърли иронично Фрида.

— За какво говорите? И ако действително сътрудничите на полицията, защо с вас няма полицаи? Откъде намерихте адреса ми?

До нея се появи мъж с извадена над дънките синя памучна риза.

— Какво става тук, Ема?

— Тази жена твърди, че е лекар...

— Психотерапевт — уточни Фрида.

— Още по-зле. Казва, че е психотерапевт, и се интересува от Бет Кърси.

Мъжът се изненада, а после възкликна ядосано:

— Бет Кърси?! Вие познавате ли я?

— Не.

Мъжът вдигна лявата ръка на Ема Хигинс и я задържа.

— Виждате ли това? На какво ви прилича?

От лакътя до китката на д-р Хигинс, на дължина около четири инча, се спускаше бледа линия.

— Прилича на белег — каза Фрида.

— Нарича се „рана, получена при самозащита“ — уточни мъжът.
— Знаете ли какво означава това?

— Да, знам — отвърна Фрида. Тя погледна д-р Хигинс. — Бет Кърси ли ви го причини?

— А вие как мислите? — обади се отново мъжът.

— Трябва ми вашето мнение — настоя Фрида. — Предполага се, че от доста време не се лекува. Какви са рисковете?

— Отговорът ми е „Без коментар“ — отговори д-р Хигинс. — Много добре знаете, че ако ви трябва достъп до медицинското ѝ досие, ви е нужно съдебно разпореждане. А аз наистина ще подам оплакване срещу вас.

И без да каже и дума повече, тя затръшна вратата. Фрида застана до парапета и докато набираше номера на Карлсън, чу отвътре мъжът да говори на висок глас, а д-р Хигинс му отговаряше ядосано.

Гласът на Карлсън прозвуча уморено. Когато му каза за д-р Хигинс, очакваше, че той ще се разгневи, задето е действала на своя глава; очакваше и да се поинтересува какво е открила. Но Карлсън изобщо не реагира.

— Нима не разбираш? — попита Фрида настойчиво. — Тя е агресивна.

— Всичко е под контрол — каза Карлсън лаконично.

— Не те разбирам. Незабавно трябва да ускорите издирването ѝ и да установите хората, които са в явна опасност.

— Казах, че всичко е под контрол. Освен това трябва да поговорим.

— Да дойда ли в полицейското управление? — предложи Фрида.
— Утре цялата сутрин ще имам пациенти, но след това мога да дойда.

— Аз ще дойда при теб. В колко часа е първата ти консултация?

— В осем часа.

— В седем и петнайсет ще бъда пред вас.

— Карлсън, случило ли се е нещо?

— Ще се видим утре.

— Ще влезеш ли да прием кафе? — покани го Фрида.

— Не, благодаря — отказа Карлсън. — Нали обичаш да вървиш пеша? Нека да се поразходим.

Той тръгна на север, бръкнал дълбоко с ръце в джобовете на черното си палто. Лицето му, брулено от студения вятър, изглеждаше подпухнало. Когато стигнаха до „Юстън Роуд“, там вече се бяха образували безкрайни колони от чакащи коли и в двете посоки, чиито пътници от далечните преградил отиваха на работа.

— В такива случаи е по-добре човек да върви пеша — махна той с ръка към оживения трафик и сви вляво, крачейки толкова бързо, че Фрида трябваше да подтичва, за да върви редом с него.

Тя го сграбчи за ръката и го накара да спре.

— Карлсън, предполагам какво ще ми кажеш.

— Какво?

— Когато бях в управлението, видях Джейк Нютън. Той също ме видя и извърна главата си. Вероятно вече е предал доклада си.

Карлсън мълчеше и издишваше облачета пара.

— Този екстравагантно облечен педераст! — избухна той. — Не мога да повярвам, че този вечно ухилен тъпанар, тази „муха на стената“, беше винаги с нас и ние му позволихме да си пъха носа навсякъде.

— Значи той е против сключването на граждански договори — каза Фрида.

— О, напротив. Граждански договори ще се сключват, но не в нашия обсег на действие. Ще бъдат предназначени за всякакъв вид канцеларска дейност, бюрократични начинания, управленски инициативи. А на нас всичко това ще ни излезе през скапаните задници.

— Карлсън, престани с тези ругатни и се успокой — помоли го Фрида. — Предполагам, че вече не съм част от екипа.

— Да, Фрида, вече не си част от екипа.

— Аз никога не съм и била — в истинския смисъл на думата. Така и не подписахме договор.

— Това е заради предприетите мерки за финансови съкращения — отвърна Карлсън. — Но не очаквам да се реализират кой знае какви икономии. „Неефективни методи на разследване“ и „Организация на управление, несъобразена с целите на дейност“ са част от заключенията, които е направил. А знаеш ли кое е най-лошото? Че през цялото време се стараех да му направя добро впечатление. Чувствам се като хлапак, който се е опитал да се хареса на момиче, по което не си е паднал особено, и то му се е присмяло. Но не си единствената освободена. Предстоят масови съкращения на служители.

Фрида отново хвана ръката му, този път по-нежно.

— Стига. Не се измъчвай.

— След всичко, което направи по случая и след като помогна да разкрием престъплението на Теса и Хари Уелс... Направо не мога да повярвам.

— Престани. Всичко е наред.

Карлсън пъкна още по-дълбоко ръцете си в джобовете. На лицето му се изписа смущение.

— И въпреки че понякога се отнасях към теб със сарказъм и ти крещях, предпочитах... хм... ти да си наоколо, отколкото някой като Мънстър.

— Аз също — промълви Фрида.

— Как се излиза от това място?

— Оттук — посочи Фрида и се обърна на изток. — Но каква е ситуацията около Бет Кърси?

— Нали ти казах. Всичко е под контрол. — Карлсън се усмихна леко. — Спомняш ли си Сали Лий, името в бележките на Пуул?

— Жената, която така и не открихме.

— Не е жена, а къща лодка по река Лий, близо до Енфийлд^[1] — обясни Карлсън.

— Как разбрахте?

— Вчера е имало инцидент. Собственикът на съседната лодка се е обадил на „Спешна помощ“. Бил е намушкан с нож от млада жена. Преди това откраднала храна от лодката му. Държала се странно, говорела си сама и когато той се доближил, тя извадила нож.

— Бет Кърси — каза Фрида. — Намерили ли са я?

— Не, но са открили къде е живяла, а вътре — купища вещи, документи, снимки и прочее, принадлежали на Пуул. Няколко колеги днес ще ги преровят щателно, с цел да открият нещо интересно.

— Как изглежда тази къща лодка? — попита Фрида.

— Как ли? Като всяка друга.

— Имам предвид вътре, там, където е живяла.

— Аз самият не съм я виждал. Но колегите ми казаха, че е мизерна. Очевидно се е спотайвала там и е оцелявала, както може, след като Пуул е бил убит.

— Мизерна? С това ли се изчерпва описанието ѝ?

— Разбирам какво се крие във въпроса ти — каза Карлсън. — Искаш да отидеш и да я видиш с очите си. Съжалявам, Фрида. Виж, знам, че около случая все още остават някои неизяснени подробности. Вероятно никога няма да узнаем кой в действителност е бил човекът, който се е криел под името Пуул. Не знаем къде е бил убит. Освен това парите, които Теса и Хари Уелс са взели от него, са били скътани на сигурно място, което засега не ни е известно. Знаем, че Хари Уелс е специалист в това отношение. — Той спря и се огледа наоколо. — Но пипнахме убийците. А останалото е под контрол. Осигурихме охрана на семейство Кърси, докато заловим дъщеря им, което ще стане скоро. Това, което чух за състоянието на лодката, ме навежда на мисълта, че тя няма да може още дълго да се грижи за себе си — сама в целия свят. — Изведнъж той се спря. — А сега трябва да отивам на работа. Къде, по дяволите, се намираме?

Фрида посочи нагоре към кулата на „Бритиш Телеком“. Дватаматая стояха точно в подножието ѝ.

— Позната сграда — каза Карлсън. — Навремето нямаше ли ресторант на последния етаж? Въртящ се ресторант?

— Да, докато в него не взривиха бомба — отвърна Фрида. — Колко жалко. Много бих искала да се кача дотам. Единственото място в Лондон, откъдето не можеш да видиш кулата на „Бритиш Телеком“^[2].

Карлсън протегна ръка и двамата с Фрида си взеха довиждане.

— Може би ще се преместя в Испания — изрече той несигурно.

— Нужен си тук — отвърна тя.

Повървяха още малко и на раздяла Карлсън ѝ каза:

— Е, Фрида, сега поне можеш да се върнеш към истинския си живот. Забрави за цялата тази бъркотия. А също и за Дийн Рийв. Нека най-после остане в миналото.

Фрида не отговори. Когато той зави зад ъгъла по посока „Оксфорд стрийт“, тя спря и се облегна на един уличен стълб. Почувства хладината на метала върху челото си и няколко пъти си пое дълбоко въздух.

— Всичко е наред — изрече тя на глас. — Всичко е наред.

Извади телефона от джоба си и го включи. Имаше съобщение и веднага се обади.

— Извинявай — каза тя. — Случиха се някои интересни неща, но вече всичко приключи... Да, добре... Не. По-добре ти ела вкъщи.

Фрида се събуди посред нощ и усети до себе си човешко присъствие — нещо, с което не беше свикнала. Леглото беше потънало леко под нечие тяло, чуваше се дишане, усещаше допир до бедрото си. Тя се размърда, готова да стане, да се облече и да излезе.

— Спокойно — обади се един глас и Фрида отново се отпусна. Усети как една ръка отметна завивката и започна да гали тялото ѝ, лицето му се допря до нейното, устните му нежно я целуваха по бузата, по врата, по раменете.

— Един мой приятел бил на вечеря — каза Санди. — Той е доста експанзивен, винаги готов да вдигне скандал. На вечерята се скарал с някаква жена, разкрещял се, казал ѝ да се разкара, тръгнал си с гръм и трясък, затръшнал външната врата, озовал се на улицата и едва тогава разбрал, че е излязъл от собствената си къща.

— Ясно. Разбрах те — каза Фрида.

— Имам чувството, че винаги си готова да си тръгнеш. Ставаш и се отправяш нанякъде.

— Правя така, когато се страхувам; когато не мога да спя, което ми се случва през повечето време; когато главата ми гъмжи от мисли; когато съм объркана; когато съм неспокойна и не мога да стоя на едно място. В такива моменти излизам и тръгвам пеша. Разхождам се.

— И се изгубваш в мислите си.

— Не. Не се изгубвам в мислите си. Винаги се ориентирам в правилната посока.

Усети ръцете му върху тялото си, лицето му беше плътно долепено до нейното.

— Миришеш хубаво — прошепна той.

Фрида не знаеше какво точно изпитва. Изведнъж в паметта ѝ се появи спомен от времето, когато беше малко момиченце: как баща ѝ я подхвърля нагоре и я хваща, а тя пици и не знае дали пици от удоволствие или от страх. Тя прекара пръстите си през влажната коса на Санди. И нейното тяло беше влажно.

— Може би мириша на теб.

Полежаха малко така, с преплетени тела.

— Това ли изпитваш сега? — попита я Санди. — Искаш да станеш и да тръгнеш да се разхождаш нанякъде?

— През повечето време се чувствам точно така.

— Винаги ли се разхождаш сама?

— Невинаги.

— Ако поискаш да дойда с теб на разходка, къде ще ме заведеш?

— До някоя река — отвърна Фрида. — Понякога се разхождам по брега на някоя стара река.

— Темза ли имаш предвид?

— Не — каза тя. — Темза е прекрасна, но нямам предвид нея, а старите реки, които се вливат в нея. Сега са скрити под бетонни покрития и павирани улици.

— Искаш да кажеш, че текат отдолу, скрити от погледа. Защо им е да бетонират реките?

— И аз това се питам. Според мен си измислят различни причини: вредни са за здравето, пречат или крият опасности. Понякога си мисля, че реките и потоците правят хората неспокойни. Те са мокри, движат се, бълбукат, преливат, пресъхват. По-добре е да не се виждат.

— И така, покрай коя изгубена от погледите ни река ще се поразходим?

— Тайбърн — каза Фрида. — Искаш ли да отидем там през уикенда?

— Искам да ми разкажеш за нея сега — предложи Санди. — Откъде тръгва?

— От Хампстед — започна Фрида. — Изворът ѝ се намира в подножието на хълма Хавърсток Хил. На мястото, откъдето извира, е поставена табела, по-точно на приблизителното място. Никой не знае

къде точно е изворът. Това е единствената паметна табела, която истински ме ядосва. Можеш ли да си представиш — да изгубиш извора на река? Незнайно откога съществува мястото, където от земята е бликнала чиста изворна вода и е потекла към река Темза. И ето че един ден някой решава да го покрие с бетон и забравя къде точно е бил изворът.

— Все едно че изворът е бил прокълнат.

— Не искам да влизам в ролята на екскурзовод и да си мислиш, че много обичам Лондон. Някои неща не ми харесват, а други направо ме отвращават. Както и да е, да продължим разходката. Минаваме през парка „Белсайз“ в посока към квартала Суис Котидж. Под краката си усещаме склона, по който е текла реката. Отправляме се към Риджънтс Парк и вървим край брега на езерото с лодките.

— Докато се разхождаме, можеш да ми кажеш как се чувстваш — обади се Санди. — Предполагам, че си наранена, особено след всичките тези злобни драсканици във вестниците.

Фрида откри, че ѝ е необичайно лесно да говори в тъмното, без да вижда реакцията на човека до себе си, а само да усеща присъствието му.

— Още от малка имам склонност да си фантазирам, че съм невидима — и то не понякога, а постоянно. Наистина го вярвах. Но се оказва, че е била погрешна представа и сега се чувствам така, сякаш са ме извели на градския площад, бичували са ме, а после са сипали в раните ми сол и сярна киселина.

— Но ще го преодолееш.

— Разбира се, точно това правя.

— Докъде стигнахме с разходката? Къде сме сега?

— Реката вероятно минава през езерото с лодките.

— „Вероятно“?

— Трудно е да се разбере. После излизаме от парка и тръгваме по „Бейкър стрийт“.

— Покрай Музея на Мадам Тюсо.

— Точно така.

— Струва ли си да се посети?

— Никога не съм ходила там.

— Наистина ли? А била ли си в Лондонската кула^[3]?

— Не — отвърна Фрида.

— Аз съм ходил там като дете.

— Хареса ли ти?

— Не помня почти нищо — каза Санди. — Е, къде сме сега?

— Тази част от разходката е много хубава. Минаваме през градините на „Падингтън стрийт“, които са само на минута път пеша от „Мадам Тюсо“, но малко хора го знаят, после пресичаме „Марлъбън Хай стрийт“ и тръгваме надолу по „Марлъбън Лейн“. За миг усещаш, че вървиш по брега на поток, който тече през малко селце в околностите на Лондон. А потока всъщност го няма. Или поне не се вижда. Но е някъде там.

— Ти си ги разобличила — каза Санди.

— Те ги разобличиха.

— Очевидно не си получила нужното признание.

— Може би ми харесва да помагам, без да получавам признание.

— Отново твоят стремеж да бъдеш невидима. И така, тези двамата — братът и сестрата — са го направили само заради парите, така ли? Изтезавали са онзи нещастник и са го убили?

— Ето тази част от разходката никак не ми допада — каза Фрида. — Излизаш от селцето и се озоваваш в Уест Енд. Реката е била граница между две огромни имения. Сега там има високи здания, хотели, офиси, гаражи. Робърт Пуул е умее да намира път към душите на хората, които са го интересували, но в случая с Теса и Хари Уелс умението му го е изиграло и той се е озовал в задънена улица. Те просто са се стремели към парите му. Било е достатъчно да му отрежат част от пръста, за да им каже всички подробности.

— Страхотно!

— Работата е там, че започнало да им харесва. Интересна ситуация... — Фрида замълча за момент. — Наистина ли не ти се спи?

Тя отново усети докосването му.

— Не искам да спя тази нощ, дори и да можех.

— Добре тогава — продължи Фрида. — Има разлика между това да вършиш нещо и да си нещо, но двете в крайна сметка се сливат. Все едно да можеш да свириш малко на пиано, после свириш все повече и повече, докато накрая се превърнеш в добър пианист. Ето, това си ти. Това е твоята същност. Двамата са убили Робърт Пуул само заради парите му. После са се забъркали в убийството на онази нещастна жена — Джанет Ферис, и от този момент нататък са имали самочувствието,

че могат да го вършат с лекота. Но вече не заради парите, а за надмощие. Това страшно им е харесало, направо са се настървили. Затова се стремяха да се доберат до всякаква информация, свързана с разследването, очевидно водени от желанието си да ни покажат, че владеят положението и че ни превъзхождат. Хари, от своя страна, отиде още по-далеч. Ако успееше да ми се хареса, ако можеше да ме накара да спя с него, това щеше да бъде истински триумф на неговото надмощие.

За известно време и двамата мълчаха.

— Но ти вече си подозирала какъв е, нали? — обади се Санди. — Нима щеше да му позволиш да те вкара в леглото си?

— Никога не съм го харесвала. Не беше мой тип. Този, който наистина ме заинтригува, беше Робърт Пуул.

— Той ли е твой тип?

— Не, не — отвърна Фрида. — Не мога да се отърва от усещането, че донякъде е приличал на мен. Или че аз донякъде приличам на него. Но той е бил по-добър от мен. Най-малкото е бил твърде добър за обикновен измамник. Основната му цел е била да прибере парите им, но едновременно с това е проявявал съпричастност към тревогите им. Бил е интересен за околните и това му е изиграло лоша шега.

— Смъртта му е била неизбежна. Попаднал е в собствения си капан — заключи Санди. — Е, къде сме в момента?

— Тук разходката става по-приятна — каза Фрида. — Пресичаме „Пикадили“ и отиваме до Грийн Парк. Поглеждаш напред и почти виждаш коритото на реката — там, където би трябвало да се намира. Минаваме през парка, макар че вероятно е затворен заради приготовленията за сватбата.

— Каква сватба?

— Кралската сватба.

— А, да.

— Но ние пресичаме парка и се озоваваме край Бъкингамския дворец. Реката минава под двореца. Когато аз заста на начело на държавата и всички скрити реки на Лондон отново се покажат на повърхността, дворецът ще трябва да бъде съборен...

— Нищо и никаква цена за плащане.

— След това стигаме до гара „Виктория“ и „Виктория стрийт“, където ситуацията е още по-отчайваща в сравнение с тази около „Гроувнър Скуеър“. На тези места трафикът е убийствен, все едно са остров на сред магистрала. От „Виктория стрийт“ тръгва някаква неугледна улица, която прилича на задната част на хотел, където се правят доставките и се изхвърля боклукът. Но после тръгваш надолу по „Ейлсфорд стрийт“, стигаш до реката и разходката отново става приятна.

— И все пак, накрая успяваш ли да видиш река Тайбърн?

— Няма как да се види — отвърна Фрида. — Тече по водопровода под една къща на Крайбрежния булевард. Но аз веднъж отидох там по време на отлив, прескочих перилата и слязох по няколко метални стъпала на калния бряг. Седнах до отвора на тръбата. В края на пътя си реката течеше от него като тънка струйка. Обиколката не си заслужаваше.

— Не мога да повярвам — възкликна Санди. — Как помниш всичко това?

— Понякога се разхождам само в мислите си. По този начин се опитвам да заспя. Не се получава.

— Трябва да станеш таксиметров шофьор — каза Санди.

— Не, благодаря.

— Сериозен съм.

— И аз съм сериозна.

— Доколкото знам, те се явяват на много сериозен изпит за отлично познаване на Лондон. Изпитващият го пита как ще стигне от, да речем, Банбъри Крос до „Емирейтс Стейдиъм“, и той трябва подробно да опише маршрута.

— Мисля, че Банбъри Крос в действителност не съществува.

— Няма значение. Сигурен съм, че ти би се справила отлично. Таксиметровите шофьори имат изключителни мозъци, нали?

— Не мисля, че тези, които използвам, за да ме закарат някъде, са с изключителни мозъци.

— Сигурен съм, че имат някаква особеност на главния мозък — настоя Санди.

— Имат увеличена маса на сивото вещество в мидпостериорния хипокампус — уточни Фрида. — Дължи се на повишената мозъчна

активност в този участък. Вече приключихме разходката и можем да се прибираме вкъщи.

— Ето такива разходки обичам — пошегува се Санди. — Лежиш си в леглото, не е нужно да ставаш. Накрая приключваш с обиколката.

— Само дете горката Бет Кърси и Дийн Рийв са все още някъде навън. Ние си лежим в топлото легло, а те са... неизвестно къде.

— Те не са твой проблем — отвърна Санди. — Има кой да се погрижи за тях.

---

[1] Община в Северен Лондон. — Бел.прев. ↑

[2] Кулата на Британската телекомуникационна компания е с обща височина 191 м и се вижда от всяка точка на Лондон. През 1971 г. група анархисти взривяват бомба в тоалетните на въртящия се ресторант. Няколко години по-късно той бива затворен за публични посещения. — Бел.прев. ↑

[3] Лондонската кула или Тауър е исторически комплекс в Централен Лондон. Построена през XI в., тя е имала различни функции през годините на своето съществуване. Днес Тауър е популярна туристическа дестинация и паметник на световното културно-историческо наследство. — Бел.прев. ↑

На другата сутрин Фрида беше в отлична форма и напълно в ролята си на психотерапевт. Навеждаше се напред в креслото си, задаваше точните въпроси, взимаше хартиена кърпичка от кутията и я подаваше на поредната разплакана пациентка. Размести някои от предварително насрочените часове. В края на всеки сеанс си водеше стриктни бележки и си правеше краткосрочни планове.

Но през цялото време умът ѝ беше другаде. Измъчваше я някакво подсъзнателно усещане, че някъде нещо не е наред. Първата ѝ мисъл беше, че може би е свързано с нея. Работата с Карлсън и полицията ѝ беше подействала като наркотик и сега, когато изведнъж ѝ я бяха отнели, се проявяваха симптомите на абстиненцията. А може би беше някаква проява на суета? Може би ѝ липсваше вълнението, възбудата и специалното внимание? Спомни си за Телма Скот, която беше дошла лично да се види с нея, за да ѝ предложи помощта си и ѝ беше оставила визитната си картичка. Фрида си помисли, че може би е време отново да започне да посещава психотерапевт.

Замисли се и за Санди. Беше в Лондон по работа, но само за няколко седмици. След около месец щеше да се върне в Ню Джърси. Какви всъщност бяха причините, поради които бе решила, че е невъзможно да замине с него? „Ние всички се боим да приемем свободата, която наистина притежаваме.“ Веднъж някой ѝ беше казал това. Рубен ли? Или го беше прочела някъде? Нима тя се боеше от собствената си свобода?

Но по-голяма част от съзнанието ѝ беше заето от други мисли. Усещането за тях беше странно. Те бяха като непознати звуци, идващи отвън. Фрида не можеше да разбере дали я викат, или идват за нея. Усети порив, който беше трудно да определи, но който я караше да излезе и да тръгне нанякъде. В дванайсет на обяд, след последния сеанс за деня, Фрида влезе в малката баня в съседство с кабинета си, наля си чаша вода и я изпи на големи глътки, после още една. След това седна и довърши бележките си за сеанса.

Тръгна към вкъщи, без да бърза. Не беше гладна. Предпочиташе да си легне и да поспи. Когато отвори външната врата, видя обичайната купчинка от писма. Вдигна ги от изтривалката. Повечето бяха рекламни брошури; имаше сметка за газ, покана за научна конференция и едно писмо без пощенска марка, очевидно донесено на ръка. На плика беше написано само името ѝ с почерк, който сякаш ѝ беше познат. Да, разбира се — беше на Джоузеф. Учуди се защо е предпочел да пусне писмо в отвора за пощата, вместо да дойде да се видят. Да не би да го е отблъснала по някакъв начин? И него ли? Ами да. Сега си спомни за краткия им разговор на рождения ден на Саша. Беше се опитал да ѝ каже нещо важно, но тя отказа да го изслуша. Отвори плика и прочете писмото:

Скъпа Фрида,

Извинявай. Знам, че си ми сърдита. Много съжалявам. Тогава опитал се да говори с теб за този документ на Мери Ортън. Тя искала да го изгори. Аз ѝ казал аз покажа го на теб. Съжалявам. Може би ще се видим скоро.

Твой добър приятел,

Джоузеф

Фрида прочете завещанието на Мери Ортън. Постоя няколко секунди, забила поглед в стената, а мислите ѝ препускаха бясно.

— Мили Боже! — внезапно извика тя, втурна се към хола, намери бележника си и го запрелиства припряно. Намери номера на Мери Ортън и го набра. Остави телефона да звъни продължително — десет-петнайсет пъти. Затвори го и остана неподвижно, докато реши какво да прави. После пъхна бележника в джоба си и тичешком излезе от вкъщи. На „Кавендиш стрийт“ махна на едно такси и каза на шофьора адреса на Мери Ортън. Той направи гримаса.

— Дявол да го вземе! Знаете ли как се стига дотам?

— Не съм таксиметров шофьор — отвърна Фрида. — Все пак, защо не опитаме по „Парк Лейн“, „Виктория стрийт“ и гара „Виктория“, а после на юг от реката? Така или иначе, по това време на деня навсякъде има задръствания.

— Добре, кукло — ухили се шофьорът и натисна газта.

Фрида набра още един номер. Трябваше ѝ Карлсън, но се обади
Ивет.

— Съжалявам за случилото се — каза тя.

— Няма проблем. Там ли е Карлсън?

— Отсъства в момента.

— Трябва незабавно да говоря с него. Много е важно.

— Да му предам нещо?

Фрида се загледа в телефона си. Идеше ѝ да го удари в пода на таксито.

— Може би ти ще ми помогнеш — каза тя, насилвайки се да говори спокойно. — Току-що открих в пощата си кратко писмо от Джоузеф — мой близък познат, строител, който направи някои малки ремонти в къщата на Мери Ортън. Оказва се, че Мери Ортън все пак е направила ново завещание. Приписала е една трета от всичко, което притежава, на Робърт Пуул. — Отсреща мълчаха. — Ивет, там ли си?

— Извинявай, Фрида, не получи ли уведомителното писмо? Вече не си част от екипа.

— Няма значение. Нима не разбираш? Новото завещание променя всичко. По всяка вероятност Пуул е щял да убие Мери Ортън, след като вече е знаел, че ще наследи стотици хиляди лири след нейната смърт.

— Значи е извадила късмет, че Пуул е бил убит.

— Но Бет Кърси е жива.

— Няма място за притеснение. Охраняваме родителите ѝ.

— Родителите ѝ никога не са били в опасност. Разговарях с Лорна Кърси. Бет изобщо не е била заплаха за тях. Тя се стреми да върши неща, за които е убедена, че определени хора биха искали да направят, с мисълта, че така им помага. И именно когато прави това или когато се опитват да я спрат, тя става агресивна. Изключително агресивна. Трябва да поставите охрана на Мери Ортън.

— Това би имало смисъл, ако Пуул беше жив.

— Не. Нима не разбираш? Тя ще се опита да изпълни всички негови желания. А ако едно от тях е било Мери Ортън да умре... Ивет, ще предадеш ли на Карлсън думите ми?

Последва пауза.

— Ще му кажа какво те тревожи. Виж, Фрида, защо просто не се откажеш? Онова копеле Нютън ни нанесе удар под кръста и сега се опитваме да се съвземем. Случаят е приключен... Моля те. Съжалявам, че стана така, но в момента имаме да решаваме наши си проблеми.

— Просто предай на Карлсън — каза Фрида.

Но Ивет вече беше затворила. Тя отново набра номера на Мери Ортън, но както и преди, телефонът звъня продължително, без никой да отговори. На кого друг да се обади? Може би Джоузеф все още работеше по къщата? Или е някъде наблизко? Реши да му звънне, но веднага се включи гласова поща. Тя се загледа през прозореца. Движението не беше чак толкова натоварено. Когато пресякоха реката, Фрида отново позвъни на Ивет.

— Обади ли се на Карлсън? — попита тя.

— Казах ти. Ще се свържа с него, когато мога. А сега, много те моля... — И отново затвори телефона.

Фрида остана така, вторачена в безмълвния апарат. Зави й се свят. Нищо повече не можеше да направи. После й проблесна една мисъл: можеше да направи още нещо. Какво толкова? Тя набра 999.

— „Спешни повиквания“. За коя служба, моля?

— Полиция.

Чу се прищракване и бръмчене, след което се обади друг женски глас.

— Ало, тук е полицията. Какъв е поводът за спешното ви обаждане?

Фрида даде адреса на Мери Ортън.

— Видях непознат човек да се промъква в къщата.

— Кога се случи това?

— Преди няколко минути.

— Можете ли да ни дадете описание?

— Не... Да, видях нож. Това е всичко.

— Ще изпратим кола. Името ви, моля?

Фрида си представи какво биха си помислили Карлсън или Ивет. Имаше чувството, че къса последната тънка нишка, която я свързва с тях. Но кое беше по-ценно: нещата, които не си направил, или нещата, които си свършил?

Когато таксито зави по улицата на Мери Ортън, Фрида очакваше, че ще види полицейски коли с мигащи светлини, но такива нямаше.

Помисли, че Джейк Нютън сигурно беше прав. Отчайващо положение! Тя подаде на шофьора банкнота от двайсет лири.

— Нямам дребни — каза той.

— Задръжете рестото.

Фрида тръгна към къщата. Нямаше предварителен план. Щеше да действа според ситуацията. Посегна да натисне звънеца, но видя, че входната врата е откритата. Бутна я и тя се отвори. Може би беше пристигнал патрулиращ полицаи? Или пък Джоузеф работеше вътре? Фрида прекрачи прага.

— Мери? — провикна се тя. — Госпожо Ортън?

Никой не отговори. Сърцето ѝ заби лудо, усещаше го как пулсира във врата и гърдите ѝ. В устата си усети кисел вкус: недостигът на кислород беше довел до образуването на млечна киселина. Това се получава, когато човек тича бързо или когато... Отново се провикна. Какво да прави? Не можеше да се обади в полицията. Вече го беше направила. Къде, по дяволите, се бавеха? Вероятно ги бяха извикали някъде по фалшив сигнал. Може би и това тук бе фалшива тревога. Тя се отправи към кухнята. Стъпките ѝ отекнаха стряскащо високо, сякаш ѝ казваха, че се намира там, където не ѝ е мястото.

Кухнята беше празна. На масата имаше керамична чаша с недоизпит чай и разтворен вестник. Фрида се наведе и докосна чашата. Беше топла. Не гореща, както когато си налял току-що приготвен чай, но по-топла от температурата в стаята. Може би Мери Ортън беше излязла и беше забравила да затвори вратата. Фрида излезе от кухнята. Имаше ли смисъл да я търси из стаята? Тя отвори вратата на всекидневната и влезе вътре. Олюля се и преглътна мъчително, когато видя Мери Ортън. Тя лежеше наред стаята, близо до библиотеката. Отначало ѝ беше трудно да се ориентира в ситуацията, имаше чувството, че наблюдава възрастната жена през дълга тръба. Първата ѝ мисъл беше, че е паднала, както често се случва с хора на нейната възраст. Те падат и си чупят тазобедрената става; понякога не могат да станат и остават да лежат, без никой да ги открие, докато умрат. Постепенно обаче Фрида осъзна, че това, което ѝ се беше сторило като сянката на Мери Ортън на кремавия килим, всъщност беше кръв. Кръвта на Мери Ортън. Тя изтича до нея, опитвайки се да си спомни кои точки от тялото ѝ трябваше да притисне. Твърде отдавна беше учила анатомия.

Мери Ортън лежеше просната така, сякаш се беше опитала да се обърне по гръб и не беше успяла.

— Мери — каза Фрида нежно. — Мери, тук съм. — Фрида се взря в очите ѝ. В тях видя леко проблясване, което я озадачи.

— Мери — повика я отново Фрида и още веднъж забеляза лекото потрепване в очите ѝ. Внезапно Фрида разбра какво означаваше това едва доловимо движение. Полуживата Мери Ортън не гледаше в нея, а над рамото ѝ и Фрида си помисли: „О, не. О, не“. Усети силен удар в гърба, от едната страна. От там нататък всичко протече много бавно и тя имаше време да си помисли: „Колко бавно се случва всичко“. Последва нов удар, този път в корема. Следващата ѝ мисъл беше: „Защо ме удрят така?“ След това съвсем спокойно си спомни, че е чела, че когато те намушкат с нож, не разбираш, че си намушкан. Не го усещаш като остър, а като тъп удар с боксова ръкавица. Фрида вдигна ръце, опитвайки се да се защити, но следващият удар се стовари върху крака ѝ и тя изведнъж усети нещо топло и мокро. Фрида осъзнаваше, че повече не може да стои на краката си. След малко се строполи по лице върху кремавия килим на Мери Ортън. Усещаше допира на нишките му до устата си и в този миг се почувства твърде уморена. Искаше само да поспи. Разбираше, че така се чувстват хората преди смъртта си, а тя не искаше да умре и направи нечовешко усилие да се изправи.

Видя едно лице, лице на младо момиче. Беше намерила Бет; Бет я беше намерила. Всичко се случваше като насън. А нещата, които до този момент протичаха бавно, изведнъж започнаха да се развиват с голяма скорост. Около нея всичко се сливаше в бясна смесица от усещания, звуци, движение. Като че ли някой я движеше, като че ли тя самата се движеше, а после всичко отново забави ритъма си, спусна се мрак, стана ѝ топло, после студено. Усети как главата ѝ падна назад, а кракът я заболя толкова силно, че изкрепя. Като че ли виждаше нещо и някого, но това ѝ струваше голямо усилие. Болката затихна и тя потъна в дълбок, благословен сън.

Не приличаше на обичайно събуждане. Беше болезнено, на пресекулки, възприятията ѝ бяха объркани: мръснобял таван, надвесени над нея лица, лица, които говореха неразбираеми неща, мирис на сапун, нещо мокро по тялото ѝ, приглушен говор. Познати лица: Санди, Саша, Джоузеф, Рубен, Джак, Карлсън, Оливия, Клои, дори Ивет. Някои плачеха, други се усмихваха. Идваха до нея, поставяха ръце на рамото ѝ, на лицето ѝ, а тя не можеше да им каже, че знае, че са там. Говореха ѝ. Говореха за нея шепнешком. Джоузеф ѝ пееше украински приспивни песни между риданията си, а Саша ѝ четеше стихове. Чу как отвън в коридора Клои крещеше на някого с пресипнал от гняв глас и ѝ се прииска да може да каже на избухливата си и нетактична племенница, че не си струва, че нищо не е толкова важно, но не можеше да движи устните си. Хрумна ѝ забавна мисъл: всичко това можеше да мине за приятелско събиране, организирано от Фрида Клайн. Не можеше да се обърне. Понякога имаше чувството, че се задушаваше. През повечето време спеше.

А после, един ден, някакъв глас я попита:

— Фрида, чуваш ли ме? Мигни с очи, ако ме чуваш. — Тя примигна. — Ще броя до три, после ще извадим тръбата, а ти трябва да кашляш и да дишаш. Добре: едно, две, три.

Фрида се почувства така, сякаш ѝ изтеглиха вътрешностите през устата, сякаш ги повърна, а после започна да кашля продължително.

— Добро момиче! — каза гласът.

— Не съм момиче — изхриптя Фрида и искаше да добави, че не е добра, но се отказа: не си струваше усилието. Прекарваше повечето време в сън, с краткотрайни неясни пробуждания. Това Саша ли беше на стола до леглото, с книга в ръце?

Ето я отново, с ръка върху нейната, втренчила поглед в лицето ѝ. Този път я попита с тихия си, нежен глас:

— Чуваш ли ме, Фрида?

Не можа да чуе какво ѝ отговори Фрида, затова се наведе много ниско и тя прошепна в ухото ѝ:

— Вода.

Саша повдигна внимателно главата ѝ и допря чашата до устните ѝ. Водата беше топла и приятна на вкус.

— Фрида? — каза Саша. — Докторът ще дойде да разговаря с теб утре. Ако се чувстваш добре.

— Ти каза, че мога да ти разкажа.

— За какво?

Беше ѝ трудно да произнася думите.

— Когато почувствам необходимост да го споделя с теб.

Тя се опита да продължи, стиснала тясната хладна длан на Саша, докато апаратът зад нея пиукаше равномерно.

— Добре, добре — каза Саша и я целуна по бузата. — По-късно ще поговорим.

— Някой ден — изрече бавно Фрида, потъвайки отново в тъмните води.

На следващия ден беше по-различно. Фрида се събуди с ясно съзнание. Тя седна в леглото и огледа болничната стая: три легла отсреща и две между нея и прозореца. Една от болните се оплакваше на някаква сестра, а зад завесата до нея се чуваше гласът на възрастна жена, която непрекъснато повтаряше думата „учителка“. Навън беше облачно и Фрида се чувстваше ужасно. Гърлото я дразнеше и цялото тяло я болеше. Докараха количка със закуска: овесена каша, чай с мляко, портокалов сок. Всичко ѝ се стори отвратително.

Една сестра се приближи забързано до нея и ѝ каза:

— Той е тук.

В долния край на леглото застана мъж на средна възраст, изискан на вид, с костюм на фини райета и папийонка. Макар и леко замаяна, Фрида се подразни. Защо консултантите продължават да носят папийонки, макар да знаят, че са екстравагантна отживелица?

Той ѝ се усмихна.

— Как е нашето медицинско чудо?

Макар и с усилие, Фрида вече можеше да говори. Произнасяше думите с дрезгав глас и на пресекулки, все едно никога преди не беше говорила.

— Не разбирам какво имате предвид.

Той седна на ръба на леглото, продължавайки да се усмихва.

— Аз съм г-н Кан^[1] — представи се той. — Вашият хирург. Спасих живота ви. Но преди това вие сте си помогнали сама. Никога не съм виждал такова нещо. Дипломиран лекар сте, нали? — Фрида кимна. — Въпреки това направеното от вас е забележително.

— Не разбирам — учуди се Фрида. — Кое е забележително?

— Не си ли спомняте? — каза г-н Кан.

Фрида поклати глава отрицателно.

— Разбираемо е — при дадените обстоятелства. При един от ударите ножът е прерязал бедрената артерия. Осъзнали сте, че кръвта ви ще изтече за една-две минути. Преди да изгубите съзнание, сте успели сама да си сложите турникет около раната.

— Не съм правила нищо подобно — възрази Фрида.

— Били сте в състояние на хеморагичен шок — каза г-н Кан. — Бих казал, че поставянето на турникет вече не се препоръчва поради опасност от некроза на прилежащите тъкани, но не и във вашия случай. Вкарахме ви в операционната по-малко от час след инцидента. — Той посегна да потупа крака ѝ, но се спря навреме. — Извадили сте късмет с прободните рани в гърба и в корема, ако мога така да се изразя. При никоя от тях не е засегнат орган. Но, както знаете, понякога и само един удар е достатъчен... Отначало се притеснихме за крака ви, но ще се оправи. Може да ви се наложи да отложите тренировките си по троен скок до следващите Олимпийски игри, но като се изключи това...

— Мери Ортън?

— Моля?

— Какво се случи с Мери Ортън?

Г-н Кан престана да се усмихва.

— Един ваш приятел е тук. Той ще отговори на всичките ви въпроси. Ако сте готова за това.

— Да — каза Фрида. — Готова съм. — Тя легна на възглавницата и след малко Карлсън се надвеси над нея. Фрида изпита усещането за минаващ над главата ѝ облак или може би щепелин. Вероятно беше от болкоуспокояващите.

— Изглеждаш ужасно — каза тя.

— Можем да отложим разговора за по-нататък — предложи той. — Сестрата каза, че трябва да си почиваш.

— Не, ще говорим сега. Какво се случи с Мери Ортън?

Карлсън отвърна поглед встрани, сякаш очакваше някой друг да отговори.

— Беше обявена за мъртва от екипа, пристигнал на мястото на местопрестъплението. Мисля, че е била мъртва доста преди това.

— Не — отвърна Фрида. — Беше жива. Видях как очите ѝ се движеха.

— Казаха, че е изгубила много кръв. Съжалявам.

Фрида усети как по лицето ѝ се стичат горещи сълзи. Карлсън се пресегна, взе хартиена кърпичка и ги попи.

— Ние я предадохме — промълви Фрида. — Излъгахме доверието ѝ.

— Парамедиците са имали достатъчно работа с теб. На другите две вече е било късно да се помогне.

— Другите две?

— Мери Ортън и Бет Кърси.

— Какво? — не повярва на ушите си Фрида и се опита да се надигне от възглавницата. — Не те разбирам.

— По-спокойно, не се напъгай — каза Карлсън, сякаш усмиряваше непослушно дете. — Не се притеснявай. Няма да имаш неприятности.

— За какви неприятности говориш?

— Няма място за притеснения — успокои я Карлсън. — Точно обратното. Най-вероятно ще те наградят с медал.

— Наистина не разбирам — каза Фрида. — Нищо не помня.

— Наистина ли?

Фрида поклати глава. Напъгна мисълта си. Като че ли всичко се беше случило много отдавна.

— Първо ме намушка в гърба — опита се да му разкаже тя. — Аз дори не я видях. Или поне не си спомням добре. Но знам, че започнах да губя кръв, много кръв. И когато почти бях изпаднала в безсъзнание, си спомням, че чух нещо. Това е всичко.

— В моята практика това постоянно се случва — каза Карлсън. — Вероятно никога няма да успееш да си спомниш всичко. Но за нас беше лесно да направим възстановка на случилото се, когато видяхме местопрестъплението. Исусе, навсякъде имаше кръв. Извинявай, не трябваше да чуваш това.

— Но какво точно е станало?

— Да оставим това за по-късно, Фрида.

— Не — настоя Фрида. — Разкажи ми сега.

— Добре, добре — съгласи се Карлсън. — Ето какво най-вероятно се е случило. Действала си при самоотбрана. След като си била намушкана, макар и губейки кръв, си успяла да се пребориш с нея, изтръгнала си ножа от ръцете ѝ и на свой ред си я намушкала, защитавайки себе си.

— Как?

— Моля?

— Как съм я пробола?

— Починала е от загуба на кръв, причинена от разрез в областта на гърлото.

— Прерязала съм ѝ гърлото.

— Да, а после си взела колана ѝ и си го пристегнала около крака си. Лекарите казват, че ако не си направила това, си щяла да умреш от остра кръвозагуба за около две минути.

Фрида посочи с ръка чашата с вода. Карлсън я допря до устните ѝ. Всяка глътка ѝ причиняваше болка.

— А сега поспи — каза той. — Всичко ще се оправи.

— Добре — отвърна Фрида. В момента говоренето за нея беше най-трудното нещо на света. — Само още нещо.

Той се наведе по-близо.

— Слушам те.

— Не съм го направила аз.

— Вече ти казах. Няма да имаш неприятности. Било е акт на самозащита.

— Не — възрази Фрида. — Не съм била в състояние да го направя. Освен това... — Фрида се помъчи да си спомни моментите, преди да загуби съзнание. Опита се да ги разграничи от всичко, което беше последвало: забравата, кошмарите, миговете на очакване. — Тогавя чух нещо. Но така или иначе аз знам. Бил е той.

Карлсън се озадачи, а после го обзе паника.

— Какво значи „той“?

— Знаеш кого имам предвид.

— Не казвай това — изсъска Карлсън. — Дори не си го и помисляй.

---

[1] В системата на здравеопазването на Великобритания има две основни категории лекари: общопрактикуващи (т.нар. джипита), които носят пред името си титлата „д-р“, и лекари специалисти (т.нар. консултанти), които са по-висшестоящи и използват пред името си обръщението „господин“/„госпожа“/„госпожица“. Това правило невинаги се спазва. — Бел.прев. ↑

Санди паркира колата до западната порта на парка „Уотърлоу“. Докато се изкачваха по стръмната „Суейнс Лейн“, Фрида се беше почувствала така, сякаш излитаха и Лондон оставаше зад гърба им.

— Мисля, че паркът този път е отворен — каза Санди с усмивка и прикрита тъга.

Фрида примигна, докато слизаше от колата. Все още усещаше болка, особено след по-продължително седене.

— Ще се справиш ли? — попита Санди.

През цялото това време след инцидента Фрида ненавиждаше болката, терапията, лекарствата, непрестанните болнични посещения, но още повече мразеше съчувствието, вниманието, загрижеността, изразът в очите на околните, когато я видеха, начинът, по който се опитваха да кажат подходящите думи. Тя влезе през портата бавно и сковано. Безброй жълти нарциси се поклащаха от вятъра.

— Днес е истинска пролет — каза Санди. — За пръв път се усеща.

Фрида се хвана за ръката му, за да се движи по-лесно.

— Ако не говориш за пролетта и как тя е символ на възраждането и новия живот, тогава и аз няма да кажа, че това е най-жестокият месец.

— Не е ли април най-жестокият месец?

— И март е не по-малко жесток.

— Добре — каза Санди. — Тогава ще си мълча и изобщо няма да говоря колко прекрасен е днешният вторник, колко красиви са нарцисите и че паркът „Уотърлоу“ е разположен на чудесно място, откъдето се вижда цял Лондон. Можем да прескочим до съседното гробище, ако това по приляга на настроението ти.

— Познаваш ме — отвърна Фрида. — Обичам да се разхождам из гробищата. Но днес тук е много хубаво. Харесвам този парк. Не знам как е спечелил богатството си със Сидни Уотърлоу^[1]. Но той е

подарил този парк на Лондон и съм му благодарна за това. Благодарна съм и на теб.

— Е, по-скоро трябва да сме благодарни за друго...

Фрида въздъхна.

— Санди, знам какво преживя заради мен, знам и това, което ти е трудно да изречеш. Ти си истински джентълмен. Върна се от Америка, срещнахме се отново и беше хубаво. Не, беше прекрасно. Това време трябваше да бъде отредено само за нас, за да помислим как ще продължим по-нататък, да вземем важни решения, да се радваме един на друг. Вместо това ти идваше при мен всеки ден и седеше с часове край болничното ми легло, гледаше ме как пия със сламка пилешки бульон и как пишкам в подлога.

— И си мислех, че може да умреш.

— Също и това.

— Само при мисълта, че можеше да умреш...

— Знам.

Тръгнаха към езерото. В парка беше оживено, край алеята се бяха разположили цели семейства. Деца хранеха патиците, гълъбите и катеричките с ядки и късчета сух хляб.

— Погледни — каза Санди.

Едно малко момче хвърляше фъстъци към огромен плъх, който беше излязъл на тревата изпод листата на един рододендрон.

— Щом храниш гълъби, защо да не храниш и плъхове? — заключи Фрида.

— Да се изкачим ли по-нависоко? Гледката оттам е по-просторна — предложи Санди.

— След малко — отвърна Фрида.

— Неслучайно настоях да дойдем точно в този парк. Причините са сантиментални. Не очаквах да дойдеш на сватбата. Мислех, че си ме изтрила от живота си и бях много, много щастлив, когато те видях.

— Да — каза на свой ред Фрида. — Да, и аз бях много щастлива. — Струваше й се, че оттогава е минал цял век.

Край тях мина патица, следвана от движещи се в редица малки патенца.

— При нормални обстоятелства бих ти казал, че думите ти са музика за ушите ми — каза Санди. — Но сега ще се въздържа. — Той се обърна към нея и я прегърна. — Фрида, не знам как точно да се

изразя — просто знам, че за теб е било ужасяващо и ако почувстваш желание да ми разкажеш...

Фрида сбърчи нос.

— Очакваш да ти кажа, че съм травмирана?

— Всеки на твое място би бил травмиран.

— Не знам. Ще видим. Тъжно ми е за Мери Ортън. Когато затворя очи, ясно я виждам как ме гледа. В последните мигове от живота си тя ме гледаше и предполагам, че си е мислила: „Но нали каза, че ще ме защитаваш? Нали ми обеща, че всичко ще бъде наред?“. Не знам какво друго можех да направя. Обадох се в полицейското управление. Обадох се и на телефона за спешни повиквания. Отидох в дома ѝ.

— Направила си, каквото си могла.

— Тя имаше двама синове, които почти не се интересуваха от нея. Беше станала жертва на измама и ме помоли за помощ, а после я убиха. Е, сега двамата ѝ синове са получили парите от наследството, така че поне някой е щастлив.

— Начинът, по който говориш, не е типичен за теб, Фрида. Не би казала това на някого от своите пациенти.

— Ако казвам на пациентите си това, което казвам на себе си, повечето от тях ще се самоубият.

— Предполагам, че внимаваш какво казваш и на Джоузеф, когато се обвинява за смъртта на Мери Ортън.

— Разбира се. — Изражението ѝ се смекчи. — Казвам му, че е направил това, което е зависело от него, и че аз е трябвало да го изслушам.

— Значи за всички останали важи едно правило, а за теб — друго.

— Да.

— Защо?

— Трудно е за обяснение.

— На всеки би се отразило зле премеждието, през което ти премина. Но пред мен не говориш, че те намушкаха с нож и едва не умря. А когато понякога все пак споменавах инцидента, говориш единствено за Мери Ортън, за Джанет Ферис, дори за Бет Кърси, която едва не те уби. А също и за Алън Декър и Кати Рипън. Всички тези хора вече са мъртъвци. Според мен ти твърде много мислиш за тях и

приемаш гибелта им твърде лично. — Санди спря и се загледа в острия пламък в очите на Фрида. — За какво мислиш?

— Почакай — каза тя и се обърна, обгръщайки с поглед парка.

Когато отново го погледна, лицето ѝ бе по-бледо от всякога, а очите ѝ неспокойно проблясваха.

— Искам да споделя нещо.

— Слушам те.

— На никого не съм го казвала. — Тя си пое дълбоко дъх. — Когато бях на петнайсет години, баща ми се самоуби. — Тя вдигна предупредително ръка към Санди да не казва нищо и да не се навежда към нея. — Обеси се на тавана на къщата ни.

— Много съжалявам, Фрида.

— Аз го намерих. Прерязах въжето, но той, разбира се, вече беше мъртъв. Беше изпаднал в дълбока депресия, но аз си мислех, че мога да му помогна. Мислех си, че мога да го накарам да се почувства по-добре. Все още сънувам как се появявам при него навреме. Един постоянен кошмар. — Тя го погледна с големите си очи. — Не успях да му помогна навреме. Нито на Мери Ортън. Нито на Джанет Ферис. Нито на Кати Рипън. Нито на горкия Алън. Все хора, които ми имаха доверие, а аз ги предадох.

— Не, скъпа.

— Все едно нося някакво проклятие. По-добре стой далеч от мен.

— Не можеш да ме държиш надалеч.

— Ох! — въздъхна Фрида. За момент Санди си помисли, че тя ще се разплаче. Фрида пристъпи напред и го погали с длан по бузата, вперила поглед в него. — Какво ще правим, Санди?

— Ще си дадем време.

— Ще си дадем време?

— Да.

— Значи ще се върнеш в Щатите, а аз ще остана тук?

— Да. Но този път ще е различно.

— Защо?

— Заради парка „Уотърлоу“. Заради среднощната ни разходка край реката. Заради това че ми показва как водата ѝ тече скрита под земята, без да пресъхне или да изчезне. Заради това че те познавам.

— Да — изрече Фрида с нежен глас. — Познаваш ме.

— Здравей!

Санди и Фрида се огледаха. Едно малко момиченце беше застанало до Фрида и стискаше букет от жълти нарциси в дланите си. Подаде ги на Фрида, протегнало напред ръце и изправено на пръсти. Фрида взе нарцисите и каза:

— Много ти благодаря. — Въпреки че движението ѝ причиняваше болка, тя се наведе близо до лицето на детето. — Прекрасни са!

— Не ти беше дошло времето — каза момиченцето.

— Какво? — учуди се Фрида. — Не те разбирам.

— Не ти беше дошло времето. — Момиченцето сбърчи чело, опитвайки се да се съсредоточи, сякаш се беше изправило пред дъската в класната стая. После повтори бавно и отчетливо: — Не — ти — беше — дошло — времето.

— Какво означава това?

Детето като че ли се изплаши. Фрида си помисли, че може да избяга. Санди приклекна и го попита приятелски:

— Как се казваш?

— Джини.

— Много хубаво име. Джини, ти защо каза това?

— Защото той ме накара.

— Кой?

— Мъжът.

Санди вдигна поглед към Фрида, после отново се обърна към малкото момиченце:

— Можеш ли да го посочиш?

Джини се огледа наоколо.

— Не.

— Той какво ти каза?

— Каза ми: „Дай на онази жена тези цветя и ѝ кажи...“ — Детето млъкна. — Забравих.

— Джини! — извика някой. — Джини!

Малкото момиченце се затича по алеята към майка си.

— Какво беше това? — попита недоумяващо Санди.

— Той ме следи — прошепна Фрида.

— Кой?

— Дийн — отвърна тя. — Дийн Рийв. Той е тук. През цялото време е бил тук. Интуитивно усещах присъствието му. Бил е той. Знам, че е бил той. — Тя се обърна към Санди с напрегнато лице. — Няма как да съм прерязала гърлото на Бет Кърси. Няма как да съм изтръгнала колана ѝ, за да си стегна с него крака. Той ме е спасил. Дийн Рийв е спасил живота ми.

Тя очакваше Санди да ѝ каже, че е параноичка, че е луда, но вместо това той попита:

— Защо?

— Защото иска да ми покаже, че е човекът, който притежава силата да ме унищожи.

— Какво ще правим сега?

Тя сви рамене.

— Какво мога да направя?

— Попитах какво ще правим „ние“.

— Знам. Благодаря ти.

Санди я прегърна и тя се облегна на него. Постояха така, без да говорят.

— А сега ще се изкачим ли нагоре по хълма?

Фрида поклати глава.

— Да си тръгваме. Скоро ще се мръкне. Денят е към края си.

---

[1] Сър Сидни Уотърлоу (1822–1906) е английски филантроп и политик, който е известен с това, че дарява на Лондонската община част от имотите си, между които и парка „Уотърлоу“ под мотото „градина за онези, които нямат градини“. — Бел.прев. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.